

Munkaközösség:

F. A. I. A. Olaszkai társ.

Művelődési és lap-kezelési részre
vontak minden költséget.

Bármennyi levél csak lezáró levél.

Művelődési rész.

Kéziratok nem térülnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankkegyesület, az Ipar- és Kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-kegyesület és a letényi takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és ártószóda r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési:

Városi-ábrány: Felső Pályá
közvetlen.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes évre 12 korona (12 fut — 12)
Félévre 6 korona (6 fut — 6)
Negyedévre 3 korona (3 fut — 3)

Küldeték jutányosán megfizethető.

Helyi ár: postaköltséggel 10 fut.

Előfizetők, valamint a hirdetőkhöz
vontakhoz Felső Pályá köz-
vetlenülbe tartoznak.

A mi közéletünk.

(L. E.) Ha van a városi közéletnek hév-
rője, úgy bizonyára a képviselőtestületi köz-
gyűlések képezik azt. Ezekben tárul a közön-
ség elé a város administratív élete, ez az a
gócpont, mely köré úgy a kulturális, mint
a humanitárius intézmények csoportosulnak,
ezek mutatják az általános érdeklődést a
közügyek iránt, szóval az egész közéletnek
tükreét képezik.

Hát bizony a mi közgyűléseink igen szo-
moru képet tükröznek vissza, ebben a hév-
mérőben a higány igen mélyen áll a fagy-
pont alatt. A mi városi életünkben ennek az
intézménynek, mely által a törvény rendel-
kezési szerint: »a község az önkormányzat
jogát gyakorolja«, ugyszólván, mi jelentő-
sége sincs.

Eltekintve a legutóbb megtartott képi-
selőtestületi közgyűléstől, melyet élénkítő tett
a Sebestyén Lajos interpellációja és az ala-
kuló reformpárt első életjeladása, a képi-
selőtestület nem volt más, mint egy lomha
tömeg, egy élettelen apparatus, melynek
letargiája még azokat az elemeket is teljes
passivitásra kényszerítette, kik egyéniségük
és képességeik folytán hivatottak lettek volna
a tevékenységre. Ilyen állapot mellett egy-
általán nem lehet feltűnő, hanem csak ter-

mészetes, hogy városunk a hason körülmé-
nyű városokkal arányos haladást nem, ha-
nem visszafelé haladást mutathat fel. Mert tény,
hogy visszafelé haladunk, tény, hogy ennek fő-
oka nem a városi hatóság, hanem a képi-
selőtestületben van, de elvitázhatatlan tény az,
hogy a képviselőtestület ezen dekadenciája
a hatóság, különösen az annak élén álló
polgármesternek a párthívei által is elismert
indolenciája mellett állhatott csak be.

A legutóbb megajánlott választás alkalmával
már rámutattunk e helyen arra a vizáságra,
hogy a közönségnek alig lehetett értesülése
arról, hogy választás lesz. Igaz, hogy a
választás határnapját az alispán állapítja
meg, de ez a megállapítás mindig a pol-
gármester felterjesztése alapján történik. Am-
ha az a határnap az elkésztet felterjesztés
folytán rövid időre tüzetett ki, legalább
publikáltatott volna azonnal, mihelyt a vo-
natkozó irat az alispántól leérkezett, vagy
legalább ha már az azonnali közzététel sem
volt lehetséges, eszközöltetett volna az ügy,
hogy arról a választó közönség értesülést
szerezhesen. De nálunk az ilyenféle hirde-
tések nem is a városház kapuján, hanem
csak a kapu alatt egy táblán függösztetnek
ki; úgy hogy az adózó polgároknak min-
den héten legalább egyszer a városház ka-
pubejárataba processiót kellene rendezniök,

hogy némi tájékozást szerezzenek azokról,
amiket a tanácsnak kötelességében áll ki-
hirdetni oly módon, hogy a nagyközönség
arról tudomást szerezzen. Vagy legutóbb,
mikor Dr. Fried Ödön 30 szavazattal me-
gyei képviselőnek választatott, jó formán
csak azok mentek el szavazni, kik az érde-
keltek által szóval értesítettek, hogy vá-
lasztás van, de a nagyközönségnek sejtelve
sem volt arról, hogy alkalma van politikai
jogát gyakorolnia. Így azután a közönség
helyett egynémelyek gyakorolják azon jo-
gokat, élükön Matkovics »Agamemnon« ve-
zérrel alakul egy képviselőtestület, melyben
a független adózó polgárok helyett városi
tisztviselők és olyanok ülnek, kik a tanács-
hoz valóságos vagy képzelt függőségi vi-
szonyban állanak.

Nincs tehát csodálni való, hogy az ily
eljárás mellett alakult képviselőtestület csak
egy élettelen szavazógép, hogy nem lát,
nem hall, nem érez, csak szavaz amint fe-
lülről — supercilio moventi — irányítatik.
De másrészt bémítolag hat a képviselőtes-
tület működésére az a körülmény is, hogy
a polgármester inaugurált rendszer szerint,
mindenkor a törvény által legrovidebb idő-
határral megjelölt 24 órának szigorú be-
tartásával küldi szét a közgyűlésekre szóló
meghívókat. Ugy tudjuk, hogy ezen rend-

A „ZALA” tárcája.

Aki szerelmes.

— A „Z. A. I. A.” eredeti tárcája. —

Írta: M. E.

„Csodálatos némelyek bekapcsoltsága, mely közsé-
teli felindulásukat az agyhontásig fejleszteni. Mily
fékevesztett lélek az, mely egy pillanatnyi inger-
ből életelőt tűz maga elé. De mit is mondtam,
életelelt, mi célja lehet egy indulat forrásirozásának,
mely egy ártatlan lélek megtevesztésében talál
megnyugvást és kitombolva magát, szaporítja a
csalódottak számát. Nem egy normális egy kép-
telen az ily cselekedetre, amit elég helytelenül
szerelemnek hívunk. Ez nem egyéb fantasztikus
álomnál, melytől az ész menekül és a kegy ingere
lesz kormányzója egy viharzó léleknek.”

Ilyen philozófiával akarta a tudós Alfons,
Bende barátját lecsillapítani, ki boldogtalan szer-
lelméről panaszkodott. „Sokan azt állítják, —
folytatja Alfons, — hogy a szerelem egy állandó,
az érzékivel összekapcsolott lelki ingerben nyilvánul,
melyet különböző nemhez tartozók érezhetnek
egymás iránt. Ezt hiszik és mily képtelenség rej-
lik ebben, mit bizonyítani is felesleges volna. Az,
amit szerelemnek neveznek, csak mulo jelenség...
Itt már megszokadt Bende úrvalme, nem tudta
Alfons téves fejtegetéseit tovább hallgatni, kien
meglátszott, hogy a szerelem empiristikus oldala
előtte ismeretlen csak úgy képeletből theorizál.

— A szerelem nem lehet könyvből tanulni, —

felelé Bende, erről beszámolni csak az tud, aki
ezt érezte is. Csak az tudja, hogy nincs szentebb
és nemesebb érzés a szerelemnél, mely ha igaz,
senkit csatlódásba nem ejt. Szerelmet csak egyszer
érezhet az ember; olyan az, mint az élet, melyet
átélni csak egyszer lehet. Nyomorultnak tartom azt,
kiben kéms érzetek ébresztenek szerelmet, mert
ez nem érezhet igaz szerelmet. A szerelem csak
lelki kapocs, melyet egy közös idea létesít, —
egymás boldogítása. Az igaz szerelem nem kíván
mást, mint a mit a társadalmi morál szabályai
megengedhetnek tartanak.

Bende válasza épenséggel nem tudta Alfonsnak
meggyőződésévé vált nézetét megváltoztatni s in-
kább elejtette a témát, semhogy ezen egyszerű
kérdéssel világt provokáljon. S most csak közöm-
bös dolgokról folyt a társalgás, mig nem Bende
távozott. Boszankodott, hogy a legmatikus nagy-
fejdek még azt sem tudják felfogni, hogy mi a
szerelem. Boszeg azok egyszer bele úgy, mint
én, gondolta magában, önmagát volna kegytelen
megcáfolni.

Alfonsnak ezután eszébe sem jutott, hogy a
szerelem mivoltján tűnődjék, hisz ez előtte olyan
léha bekapcsoltság volt. Keggel, mint rendszeren,
korán hozzáfogott kedvece tanulmányaihoz, fel-
használva az időt, hogy tavasszal friss levegőben
fűrészse tüdejét. A tudományos szak, melynek
munkásságát szentelte, épenséggel nélkülözött
mindent, mihez egy kis idealismus kellene. Azon
unottéletű matematikusok közé tartozott, kik job-
ban örülnek egy felállított tétel sikeres levezetésének,
mint egy sereg szépség meghódolásának. Pedig

még fiatal volt ahhoz, hogy ily érzékenyen legyen
és mégis gyűlölte a nőket, különösen, ha többen
voltak együtt, mert bántotta fülét a gondnékálai
élet vidám cserege.

Mint tudós, előnyös hírnévnek örvendett az
alig félt ember, ki kizárólag komoly emberek
társaságát kereste. Így jutott Füzy házába, kinel
minden jóra való tudós kellemes szellemi szórako-
zást talált. A szokott társaság, mely mindennapos
volt házában, meglehetősen népes volt és az élénk
vitakozások a társalgást nagyon változatosá
tették. Füzy egyetlen leánya örökölte atyjának
tudományok iránti vonzalmát, minden alkalmat
felhasználott, hogy az érdekes társalgásban részt-
vegyen, elsöve minden szót, érdeklődött a felve-
tett kérdések iránt s így ismeretkörüét napról-napra
bővítette. Oly előnyös tulajdonságokkal volt éke-
sítve, hogy részére mindenki rokonszenvét bizo-
sította, lévén szó a fagyos képu koros tudósról,
kikről Amornya már hatást vesztve visszapatlant,
mert egy fiatalnál mi sem volna könnyebb, mint
hogy e szellemtől szikrázó leánykába beleszer-
sen, ha még hozzá tesszük, hogy szép is. Művelt
és háziassan nevelt leány volt, ki sokat olvasott
és tanult, de ha helyen valónak találta, egy egész
társaságot képes volt felvillanyozni.

A komor ábrázatu Alfons, mióta Füzyéknél
rendes vendég lett, felhagyott lassankint konok
elvével, mert bármennyire nem volt inyére a női
társaság. Györgyike szeretetreméltóságát nem le-
hetett hidegen visszautasítani.

Fagyos képe Györgyike tüzös tekintetétől felle-
gedett és dermedt arcizmai visszanyerték gyer-

szert megváltoztatására néhány évvel ezelőtt Faics Lajos városi képviselő indítványt tett, amely el is fogadtatott, de azért soha sem fogatosították. Így azután a városatyák ha akarnának is, nem törődhetnek az ügyekkel, mert teljes készületlenül mennek a közgyűlésre, alig érik, hogy miről van szó, a napirend 15-30 perc alatt ledarálják, akként, hogy a szent rabbi valamit előterjeszt, rendszerint felolvas, a „chaszim“-ek tapsolnak hozzá s ezzel az ülésnek vége. Legfeljebb még „Agamemnon“ vezér rendez egy kis szavazást; ott álló, a nagy görög hős kivont kardjával rendes örhélyen az ajtóban és számlálva a hívek fejét, vigyáz, hogy a nyájba farkas ne lopózzék, és visszatérül az eltévedt bárányokat.

Ez a képe képviselőtestületi közgyűléseinknek, nem pillanatnyi felvétel, hanem sajnos: állandó alakulat, teremve a város közönsége, vagy a véletlen által, de mentes Isten hogy ezért a polgármestert a legkisebb mértékben is felelőssé lehetne tenni. A polgármester nem tehet semmiről, itt van a tanács, itt vannak a bizottságok, meg az imént vázolt képviselőtestület; ezek vannak hivatva a cselekvésre, ezeket terheli mindenért a felelősség. Reméljük, hogy ez a rozsdás felfogás, mely a többségnél uralkodó volt, a reformpárt tisztító tűzében el fog ényészni, s ez a tűz megtisztítja a képviselőtestületet a salaktól s alakíthatja akként, hogy képes lesz egy egészen új szellemű tevékenységet kifejezni és a város életében új aerát nyitni.

Megyei jegyző-egylet közgyűlése.

Zala-Varmegye közegyei és körjegyzőinek egy-lete évi rendes közgyűlése június hó 25-én tartotta Zala-Egerszegesen a vármegyeház nagytermében.

Az egyesület tisztikara és választmánya részéről jelen voltak: Káhdého István I. alelnök, Neusiedler József főjegyző, Bohóza Károly pénztárnok, Barsányi Kálmán, Hajtató Lajos, Molnár István, és Bichler Dénes választmányi tagok.

A megyei jegyző-egylet közgyűlést az év megkezdésével megtartották. Huzvált Benő főispán, Csérán Károly alispán, Gósony László vármegyei főjegyző, Csuketer Lajos vármegyei II. aljegyző, Nagy Lajos Árvasszéki bíró, Koczor Mátyas belügyi kir. aljárásbíró.

Az egyesület tagjai közül a tisztikaros és választmányon kívül részt vettek még a közgyűlésen:

Nagy Sándor [Bailatinos] Horváth Gyula [Kaptalan], Beregelyes Károly [Nagy-Kapornak], Kálmán Lajos [Tör-Szent-Marton], Koltay László [Felső-Habót], Koltay Lajos [Paoma], Toppler György [Bucsa-Szent-László], Vutskits Ignác [Ságod], Tóth Gyula [Felső-Bagód], Harli János, [Andra-hida], Deli Béni [Sarmellek], Szekeres István [P.-Szt.-László], Kutnyek Ferenc [Paka], Horváth Elek [A.-Lendva], Golinár István [Szent-Bátori] Fülöp József [Hánsok-Szent-György], Fodor Gusztáv [N.-Leugyei], Takács Lajos [Salóvár].

Enők, nyomtatásban is megjelent jelentését felolvassa s az a közgyűlés tudomásul vette.

Fereny János volt egyleti elnök lemondását Horváth Gyula hozzászólása után a közgyűlés nejelátának kifejezése mellett tudomásul vette.

A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyve felolvasatván, a közgyűlés azt tudomásul veszi és Molnár István felhívására, ki a jegyzőkönyvnek nem a következő ülésen, hanem a folyó ülés kezelehel kiküldendő 2 taz által bitelesítést indítványozza, annak bitelesítésére Nagy Sándor és Koltay László tagokat küldi ki.

Olvasatott Borly Lajos I. főjegyző, I. a jegyző urnak közönség átírata, melyet a közgyűlés örömmel vett tudomásul.

A 1894 évi számadás 193 frt 98 kr. bevétellel, 56 frt 91 kr. kiadással, 137 frt 07 kr. pénztári maradvánnyal helyesnek találtatott, pénztárnoknak s felmeny a szokások óvások fenntartásával megadott.

Az 1895. évi költségvetés 2593. frt 89 kr. bevétellel, 814 75 kr. kiadással, 1778 frt 64 kr. pénztári maradvánnyal jóváhagyatott.

A megyei jegyzői nyugdíjkezelő választmánya képviselőiben Molnár István referál, miszerint a nyugdíjalap tőkeje: a) értékpapirokban 47350 frt, b) takarékpénztári betétben 3169 frt 96 kr. c) kamatokban 428 frt 67 kr., d) készpénzben 1208 frt 85 kr., e) befizetetlen házájakokban

6373 frt 71 kr., összesen 58431 frt 09., erre tehát 681 frt 46 kr. s így tiszta vagyon 57750 frt 63 kr. Referensnek a közgyűlés elismerő köszönetet szava.

A vármegyei jegyző-szigorító bizottság működéséről Káhdého István referál, jelenlétén, miszerint az elmúlt évben megtartott jegyzői szigorítókon vizsgázott 16, lepusztított 16, visszavettelt 3 gyakornok.

A jelenléti a közgyűlés tudomásul veszi és referensnek köszönetet szava.

A módosított egyleti alapszabályok az idő rövidsége miatt részletes vizsgálat alá vehetők nem voltak, ugyanazért azoknak pontoskint tárgyalása a jövő közgyűlésé elő terjesztetui határozat.

Egyleti tagjai díjhátralékokról pénztárnok közleg. járásoknál elküldítve egyéni kimutatásokat terjeszt elő.

A kimutatások az egyes járási egyleti elnökökhöz, hol ilyenek nem voltak, az egyes megyei idősabb kártárhoz kiküldeni hat utatitak, a kik a kimutatások jogszert rova sa a bevehetelensége, úgy ama körülmény, ha valamely hátralékos anyagi helyzete térsz. fizetési kedvezményt igényelne, bejegyzik.

Az országos jegyzői egylet több rendbeli szorgolója terjesztik elő, melyben nevezett egylet a megyei egyleten fennálló tagjai követelési sürgeti.

Az országos jegyzői egylet megkeresetui határozatát az irant, miszerint tekintettel az át-dolgozás alatt álló alapszabályokra, azoknak jóváhagyásáig fizetési hátszámát adjon, mert csak az új alapszabályok fognak módor nyújtani arra, hogy a tagdíjakat közleg. végrehajtás útján bevételezhesse az egyesület.

Neusiedler József egyli főjegyzőnek beszámolóját az orsz. jegyzői egylet 1894. évi közgyűlésére történi kiküldetéséről a közgyűlés közönségen tudomásul vette s Neusiedler József főjegyzőnek egyleti elnöki indíványára elismerő köszönetet szavazott.

Pénztárnok jelenti az orsz. jegyzői arvház javára újabb befolyt gyűjtéseket; az e címen befolyt 53 frt 10 kr. a számadásokban elszámolva levén, tudomásul vétetik.

Az orsz. jegyzői egylet 1895. évi közgyűlésére a közgyűlés Neusiedler József egyleti főjegyző és Bichler Dénes salábéri körjegyzőt küldte ki.

Pénztárnok jelente, hogy az orsz. jegyzői arvház alapjára létesítendő külön alapra mi sem folyt be, a közgyűlés a kintlévő gyűjtő leveket megszorgolni rendel és az arvház alap javára két külön alapon kezelit öszszegnek egy címen kezeltetni rendeltetnek.

mekies ruganyosságukat. A jó ötleteknek tudott józón navatni és a vig. társaságot kezdte nem kerülni. Mindezt Györgyike okozta, ki a fiatal társaságnak éltele elemé volt, melynek Alfons is rendes látogatója lett. Eleintén csak nehezen asszint magát az ilyen üres mulatágra, mint ő mondani szokta, de Györgyike szívélyes meghívását visszautasítani illetlenéggnek tartotta s bekerülve a kelepchoe, onnan később szabadulni nem akart, oly jól érezte benne magát. Helatta, hogy tévedett, s az ilyenmő aszrakozásokat élet-szükségletnek tartotta. „Mert hiába, — monda ő, — ha a lélek egész nap az egy rabzolgája, azkéséget ézi a szabadulának és ha ez sikerült, élvezni akarja az arany szabadságot.“ Kezőn jutott Alfons ezen igazságra és ezért nem is tudta mértékletesen élvezni. A végtelakben mozgó ember, ha az egyikből menekül, a másikba fut.

Szerény ember volt, soha nem igyekezett másoktól megpróbolni a társaság figyelmét, csak ha provokáltak, vitte a szót és higgadt, alapos tudásával a fiataloknál is nagy tiszteletben állott. Természetes, csak addig, míg új vendég volt, mert otthonosabbnak érezte magát, felhagyott tudós ízesességével. Előelődött úgy, mint a többi s csak most árulta el, mily humoros vonát kárhóztatott eddig titlenségre.

A társaságban főleg Györgyikével foglalkozott, kinek szellemesége és vig kedélye kolleemesen aszrakoztatták. Minél többször találkoztak, annál szelmeesebbnek és kedvesebbnek találta és most már határozottan legeszebb volt barátinó között. Így fej lödött ki Alfonsnak a szép iránti órszke, perese nem esatetikai értelemben, mely érdek nélkül test-szik. Györgyikeben volt valami kimondhatatlan, ami őt a többi fölé helyezte és Alfonsban valami különös érzés, mely ezen meggyőződéséi érlelte. Tény az, hogy Györgyike kivált társinó közül, de

Alfons őt valami földöntuli lénynek képzelte, valószintűleg angyalnak.

Egy darabig ezt nagyon természetesen találta, amig csak a szokott társaságban gondolt Györgyikére, de mikor a matematika unalmas kezdett lenni, úgy érezte, hogy történi vele valami. A legkomolyabb munkásság közben egyszerre csak Györgyike vidám kacagása ciklandoz a dobhátyáját, megjelent lelki szeméi előtt, s ilyenkor a végtelent unalmas munkát abbahagyva, Györgyikehez küldte gondolatait.

Aludni sem tudott egy ideje, nyugtalan álmok is zavarták, szóval sok minden megtörtént vele, amiről előbb nem tudott, denikve nem ment rendben a dolog.

A Füzükénel öszejejt tudósok társasága is végtelen unalmas lett neki, mint minden más, de mégis elment, mert láthatta Györgyiket és ilyenkor valami megkönnyebbülésfélét érzett.

A kicsiszolt Alfons Füzükének nagyon megtetszett és örömszt látta Györgyikével mulatni, amit az élelmes tudós hamar kitalált és most már komolyan azon gondolattal foglalkozott, hogy Györgyike nélkül az élet elképzelhetetlen és ebbeli szándéka Györgyike előtt is ismeretes lett, kire nézve Alfons elhatározásától függött, hogy mikor legyenek egymásé.

A végezt utjai kifürkészhetetlenek, s Alfons is rájött erre az igazságra.

Egy matematikai szaklap feltűnő cikket közölt, mely egy tekintélyes tudós tollából került ki és teljesen Alfonsnak volt azentelve, méltányolta tudományos munkásságát és ismertetve nevezetessé vált tetteit; mint ezen szakbeli emberek egy kiténdőséget mutatta be a tudós világnak.

Alfons másnap, mint rendszeren, felkereste a szokott társaságot Füzükénel és nagyokat nézett, mikor minden oldalról gratuláltak. Ez megfoghatat-

lan volt előtte, azt hitte hogy Füzüké publikáltak a kézfogót, melyről előzetes tudomása nem volt. Csak akkor tudta meg a valót, mikor a gratulatio okát tudakolva, előmutatták azt a nevezetes cikket, mely egyszerre ismerette tette nevét. Ezer gondolat villant meg agyában, s a nagy meglepetés egészen kizozta rodrából, de mégis, mint jó tudós, kötelekedett, hogy ez komoly dolog, s hogy a cikk tényleg megjelent. Csak nagy nehezen, mikor egy gunyos mosolyt sem tudott felledezni a gratulatók arcán, kezdte hinni, hogy az igaz lehet. Legbüszkébb volt erre Györgyike, kinek okos zemei örömkönyben usztak, mikor imádoját üdvözölte, s boldogította a tudat, hogy egy ilyen nagy ember neje lesz.

Barhót megjelent Alfons, tisztelettel fogadták, nem tudott szabadulni a sok üdvözléstől, mely végre is alkalmatlan kezdett lenni.

Büszke önérzete teitvályt serkentette bizonyára egész nap iróasztala mellett ált volna, ha Györgyike nem vonzotta volna jobban. Hasztalan fogott a munkához, csak ismét abban kellett bagynia. Sokáig ez még sem tarthat, gondolta magában, hogy pályája senithén kelljen teltségre kárhóztatva lenni, s egyedül csak érzelmének élni.

Egy nap találkozott Bendével, ki szintén üdvözölte, s kérdezte Alfonszt, hogy milyen hatással volt reá a cikk. Most emlékezett csak újra vissza szerelmi fejtegetésére, meghatottan és őszintén beismerte akkori tévedését.

Alfons úgy vélekedett, hogy ezen lelki anarchiznak ideje lesz véget vetni és a kérdést Györgyikével való megházasodása oldotta meg s most ismét nyugodtan szentelhetette munkásságát tanulmányainak, mert övé lett az, kiért nyugodt nem talált.

Pénztárnok jelenése Illés Lőrinc sereplékére betölti gyűjtő-ekről. Az e címen kezelt 34 frt 95 kr. a számadásokban elszámolva lévén, tudomásul vétetik.

A nagykanizsai járási jegyzői egyesület 1894. évi közgyűlésének bemutatott jegyzőkönyvét a közgyűlés tudomásul vette.

Az országos jegyzői egyesület megkeresése a közgyűlésnek a tárgykörben felterjesztendő memorandum ügyében.

A sorozatok és képviselőválasztások folyamán egyes főjegyző zavaros határidőre a megkereső egyesületnek elfogadása miatt választ és tanulmányt nem adhatott, mely körülményt a közgyűlés magáévá tesz.

A keszthelyi járási jegyzői egyesületnek megkeresése a Miklósvics jubileum ügyében. A jubileum elhalasztása tudomásul szolgál a közgyűlésnek megbeszélés elnökök, hogy annak megtartása esetére három tagot a megyei jkár képviselőre küldjön ki.

Az országos központi községi nyomda részvényszerűség megkeresésére részvény-jegyek tárgykörben a közgyűlés kijelenti, hogy az egyesület mint ilyen, részvények jegyzésére nem reflektál, a választott a közgyűlésnek azonban figyelembe ajánlja.

A letenyei járási jegyzői egyesületnek előterjesztése a katonai nyilatványság díjazása tárgykörben elfogadjatik s egyelőre főjegyző a tárgykörben felterjesztéssel élni utasítatik.

Baranyai Kalmánnak pótló díjazás tárgyában beadott indítványa feletti előszerűlensége miatt a közgyűlés napirendre tér.

Sirány Sándor és Rafael pannaszékényi tárgyalás és illetékeik ellenében elutasított. Elnök indítványa a közgyűlés Svastits Benó főispán urak, Csertén Károly alispán urak és Göröny László főjegyző urak a szives látogatásért, alispán urak ezen kívül a díszterem átengedéseért hálás köszönetet mond.

A jövő gyűlés helyéül Csáktornya állapított meg.

Tűzoltó-szövetkezeti közgyűlés.

A zalamegyei tűzoltó-szövetkezet június hó 30-án Nagy-Kanizsán tartott közgyűlése, valamint az ezzel járó ünnepségek igen szépen folytak le. A közgyűlést megelőző napon választmányi ülés tartott, melyen 8 testület képviselője volt jelen, kik alapos tárgyalás után a Knortzer György nagykanizsai tűzoltó főparancsnok által kidolgozott alapszabálytervezetet, melynek tárgya a képzés a közgyűlés tárgysorozniát.

A közgyűlés délelőtt 10 órakor a város háza nagyszobájában tartott. A több részre menő tűzoltóság felvonulása igen szép látványt nyújtott. Orsiai közönség nézte a derék csapatot, mely oly önzetlenül, sokszor élete kockáztatásával örökös embertársai vagyis az életbiztonsága felett. A tűzoltóság Mayer István szövetkezési elnökkel, a zalamegyeségi önkéntes tűzoltó főparancsnokkal az élén, két tűzoltó zenekar kíséretében vonult a város házára, melyen hatalmas nemzetiségű zászló lengett. Az emelvényen helyet foglalnak Mayer István szövetkezési elnök, a zalamegyeségi tűzoltó-testület képviselője, Knortzer György főparancsnok, a nagykanizsai tűzoltó-testület, Szeifert f. p. és Morandini Bálint főparancsnok a csáktornyai tűzoltó-testület, Pölts Pal sp. a keszthelyi tűzoltó-testület, Kovács Gyula sp. a légrádi tűzoltó-testület, Tóth Sándor sp. a perlaki t. testület, Hajdu György sp. a kis-komáromi t. testület, Starzinszky György sp. a galamboki t. testület, Dénes Jenő sp. a szepetneki t. testület, Grünfeld József sp. a sormási t. testület és Kovács Sándor sp. a bakvai t. testület képviselője, továbbá Lengyel Lajos városi főjegyző, a nagykanizsai tűzoltó-testület elnöke foglalnak helyet.

Midőn a tűzoltó-szövetkezet, ezek lelkes élése által fogadva a terebe lépett Babochay György polgármester és a város közönsége nevében igen melegen üdvözölte a tűzoltóságot, élénk színlét esetelét azon kiváló szolgálatokat, melyeket a tűzoltóság a nagyközönségnek tesz; a továbbián pedig azon kívánatának adott kifejezést, hogy a város lakói közt igen részvenni látott vendégeink lehetőleg jobban ismerjék magukat és kellemes emléket vigyenek magukra. A polgármester üdvözlésére a vidéki tűzoltóság nevében Mayer István szövetkezési elnök mondott szívbőljes köszönetet. Ezután pedig igen komolyan a közgyűlés határozatképességét, a közgyűlést megnyitotta.

A szövetkezési elnök előadta, hogy a Knortzer György által kidolgozott alapszabálytervezetet a választmányi tüzészet által tanulmányozta és ezen néhány módosítást is tett, kéri a közgyűlést ezen most már választmányi javaslatot lehetőleg vita nélkül elfogadni.

Ezen elnöki enunciació dacára, az alapszabályokhoz mégis többen hozzászóltak, de egészében csak egy módosítással elfogadják. Mint előadó, a javaslat tervezője Knortzer György sereplék. A közgyűlés az elnök előterjesztését véget érve, a tűzoltóság szétszóródott, de mintegy 40-an a „Polgári Egyesület” díszterembe gyűltek ek az ott tartott társasághoz, melyen több civil vendég is résztvett és melyen Horváth Laci kitűnő zenekara hozta a környező községekhez illő, tüzésnél-tüzesebb nótákat.

Az első felkőszöntő Mayer István elnök volt és az ország-legelő tűzoltója, József főherceget illette. Utána szó emelt Knortzer György, ki igen szép beszédben vázolta a tűzoltóság történetét Zalavármegyében és Nagy-Kanizsán és mint a tűzoltóság egyik lelkes bajnokát élte Mayer István szövetkezési elnököt. Kovács Gyula lelkes felkőszöntője a nagykanizsai tűzoltóság lelkes regenerátorának, az önzetlenség és buzgó tevékenységű szövetkezési választmányi tagjának Knortzer Györgynek szól. Starzinszky György Nagy-Kanizsa város hatóságáról emlékeztetve meg, ennek nevében Lengyel Lajos városi főjegyző emelt poharat, a közgyűlés áldozatkészességének tudta be a tűzoltó-intézmény általános felvirágzását, ennek jóléte és a jól néző vidéki tűzoltó bajtársakért üritő poharat. A lelkes eljenzés-el fogadott felkőszöntőt Fürst megyei elnöktől ismét lelkes szöveg követte. Az ebéd alatt érkeztek meg a környező tűzoltóság képviselői Köté György főparancsnok vezetésével.

Az ebéd csak 3 óráig tartott, mert a tűzoltóságoknak a lakóhelyükre kellett gyűlekeznie, hogy szep katonai rendben a tőrtérre vonuljon, hol a nagykanizsai tűzoltóság díszgyakorlatot tartott, melyen a mentő-osztály is közreműködött. A vidéki bajtársak élénk érdeklődése mellett és orsiai közönség jelenlétében pontosan 4 órakor kezdődött a gyakorlat, mely két részből állott: iskolai és rohamgyakorlatból, mindkettőt Knortzer György főparancsnok az illető szakasparancsnokok segédlete mellett személyesen vezényelte.

A rohamgyakorlatok javában folytak, midőn zehes vágatásban megérkezett a mentők kocsija, dr. Seigethy orvossal és négy mentővel, kik vörös kereszties karszalagot hordtak. A mentőknek gyorsan akadt dolguk: egy tűzoltó oly szerencsétlenül zuhant le a tetőről, hogy azonnal szúrnyat halt. Hiába volt dr. Seigethy és a mentők fáradozása a szerencsétlenül járt tűzoltó nem ébredt ébrete mindaddig, míg a mentő kocsiában nem érezte magát... Ismét felhangzik a vészszó. A mentők egy tűzoltót szállítanak kocsijukba, kinek keze törtött ki, de a gyors segély folytán, az épen olyan hamar meggyógyult, mint az ki koponyáján szegett súlyos sérülést. Természetes, hogy mindezen sérülések a szállítás számba mentek.

A közgyűlésen és a gyakorlat ideje alatt uralgó tikkasztó hőség ellenanyúlására a tűzoltók kivonultak a sörgyárba, itt azonban úgy járunk, mint annak idején K. Hegyessy Mari a nemzeti színház bájos szép-égit művésznője a Polgári Egyesület éttermében. A közönség írja az akkori Nagy Kanizsán vendég-sereplő művésznőt a bucsu-előadás alkalmával megkérte, hogy az estebédre jöjjön az egykori étterembe, mit a közönség igen szívesen venne, mert mindezt a művésznő csak a színpadon mulatta magát a közönségnek. Hegyessy elfogadta az ajánlatot. Midőn ez közönségre jutott, a közönség összefogásig megtöltte az éttermet, nem maradt egy hely sem üresen. Előadás után jön a művésznő kiteretével az étterembe; megáll az ajtó küszöbén, minden szem ráirányul, de egyetlenegy olyan egyen nem találkozott a ki vendég művésznő létezte ére feltek volna, neki ille-ét atengedendő. Néhány percnyi kínos várakozás után, a művésznő elhatározza, hogy nem a reggeli gyorsvonattal hanem még az éjjei személyvonattal hazá utazik, mi által el volt érve az, hogy a Kanizsán vendég-sereplő művésznő megvárosíthatott a — vasúti étteremben. Hasonlólag jártak a tűzoltó vendégeink is. A közönség tudta azt, hogy a tűzoltók testületileg kirándulnak a sörgyárba, oly orsiai számban jött össze a sörgyár parkjában, hogy mire a vendégek megjelentek nem volt részükre hely. Hosszas várakozás után

improvizált asztalok mellett és ugyanígyen padokon letelepedhetek mindenféle szétszórva tűzoltó vendégeink, kiknek azonban egy része — szintén már megvan a sok ünnepeltetést (?) — jónak látta ura kelmi hazafelé és bizonyára sokan elmondották közölük: „mindenütt jó, de legjobb otthon.” — A legközelebbi közgyűlést vármegyénk tűzoltó-szövetsége Alsó-Lendván tartja.

— d.

Tollfuttában.

Néptelenedik a város. Szaporodnak a szakma-özvegyek. A félejteli ivámpák szigorubb ellen-örzés alá jutnak.

A nappal derekán: rendellenes gyorsasággal robognak a fogatok az izzó kövesen en ki a pályához felé. [Vessey főkapitány nem lát ide Besztercebányáról.]

Mosolygó arcu, egészséges, — élettől duzzadó szép asszonyokat röpítnek üdülni.

Az éjszaka derekán a kihűlt kövezeten vídám kacagással halad egy egy férfi-társaság. Ezek a houn maradt lerjek.

A város fajalmának hamisítatlan signatúrája ez.

Bucorás, valás itt is, ott is, könyfakasztó jó kedvvel, szárnyas vidámsággal. A válnak ezek a gyönyörűsájos pillanatok: már teljesen indokoltá leszik, hogy minden estendőben legalább egyszer elváljunk egymástól okvetlenül.

Gutmann Vilmos szerint minden estendőben legkább 4-szer feltérle a jó hűvösöknek a város től elválni s ebből nagyszerű lakomát rendezhetne a Kis-Falón. Négyet: érzékeny bucsuvenetire és négyet: a boldog viszontlátás öröme. Pompásan belevágná ez az ö vendég-szerető gusztusába.

Mivel azonban az egyenként meggedni szerető embereket rendszeren mégis csak a nagy meleg kergeti szét: bele kell nyugodnia abba, hogy évenként csak egyszer: a közközlai törzség előtt váljunk el egymástól, hanem akkor olyan lendülettel, olyan es-pongó jókedvvel, hogy még egy hét múlva is zokognak tőle a megriasztott gerleparók, — amiképpen Csaszák Miklós mondandó.

Nos hát egészen így is történt.

Egyszer már volt alkalom legközönsébb részvételmet fejezni ki a ki-fakosi tülemék iránt, mikor Viktor barátommal ja mi hűvös szerkesztőségi sfermenülkkel raltapetek lagysággal azt zengedeztük, hogy: „gyógyítsd meg a fájó szívemet!” — „Nagy-Mogulunk” pedig a praikürtszóval kísérte.

Azóta a ki-fakosi tülemék nagyon óvatosak. Mielőtt halíjjak az egymás-érő fogatok robogását, — kimerik a madár-lávtól, visszavonulnak az erdő esendes magányába.

Hapem a gerlicok, a kedvesen bugó kis gerlic, azok még bizalmas közelséghől bugtak felénk, mikor a ki-fakosi villa terraszán letelepedünk a fehér-asztal mellé.

Olyan szép esendben is ment az, hogy talán még a szokottnál is közelebb jöttek: gyönyörködni az emberekben, mikor néhány órán át sulha dobják a hivatalos fogat és szabadon, feszitelenül kibontják a jökdév szárnyait.

Nagyon szépen, ábrándosan indult a „nyitány.” A közeibe röpített gerlic bizalmas bugaván kísérték Mikos Gábor hírló fekönszövegét, ami esupa poézisből volt szöve. Olyan volt az éppen, miut egy mélyített hängu gerlicbugás. A harmonia okéért okvetlenül kellett hozzá magasabb hös-tenor hang. Felállott hát Varga Lajos és [hogy riporteri művelven szóljak] messzecsengő hangon éltette többek között a Gutmann-család két kedves gilyét: Lilyt és Anniét. Azután pedig szólott még Pihál Ferenc nagy erővel, nagylekésen, nagy teázés mellett.

Magyalom, nagyon tudok gyönyörködni ami háromsori megfajlásra érdemes közjegyzők lelkes beszédjében, de bámulatom egyszínűsége azért mégis *Plitát Viktoré*, aki oly rendkívül lelkesen tud hallgatni. Hallgatása: szellemes beszéd. Szemeinek beszéde: szellemes hallgatás. Nem lehet csodálni, ha az ő beszéde mindig pompásan sikerülnek; mert tulajdonképpen mikor beszélt, akkor is hallgat és mikor hallgat, akkor is beszélt. Azt hiszem: rendkívül nagy zenei nyereség volna, ha a nótáit is a szemével énekelhetné el. Akkor talán en is könnyebben akkompanyirozhatnék hozzá és akkor a gerle-riasztás vádja egész súlyával *Csesznák Mikós* et consortes vállára nehezült volna Kis-Fakoson is.

Igy azonban csak verjük mellünket nagy beismeréssel is, hajoljunk meg nagy elismeréssel és tisztelettel *Stokker Antal* dobhártyájának erőssége és zenész-türelmének nagysága előtt, mert öt óra folyásig ujfuttában játszani a mi nótáinkhoz: érzékeny művészülnek legalább is egy kisebb kiadású Gotha. És ő kiállta.

De nem a gerlek!
Amin „szállt az ének szájról szájra”, — aképpen „szállt a gerle ágró ágra”, — mig ki nem ért valamennyi a hátrából.....

A csillagos égről a poeták bolygó csillaga: a Hold, szomorú, mélyzó ábrázattal kandikált be a villa varandájának üveg-falazatán. Talán azt a kis poeta csillagot kereste, aki még itt bujkál kösöttünk és nem szokott föl a dicsőség zenitjére. Vagy talán a mi ragyogó jövedvünk, kigyúlt arcunk lángolása ejtette gondolkodóba, hogy nem szokott-e ki rendez pályafutásából.

Mert hogy lánkkal égünk, az bizonyos.
Kis miniatűr, ragyogó ég volt a villa környéke.
Már a kaszas-csillag lehajlóban volt, mikor bucsut vettünk a vendégszerető családtól.
A magyaros jövedv szilaján csapogó lángja kialudt, de megmaradt belőle a féleleken egy fényes sugár: az édes órák szép emlékezte.

H I R E K.

— **Az Iar. négyzet köréből.** A nagykanizsai Iar. négyzet vasárnap délelőtt törtötta záró választmányi ülést, melyen felolvasásra került azon üdvözlő levél, melyet az egylet nevében hevesi Bischof Dávidné urnőhöz — mint az egylet tiszteletbeli tagjához intézett az alkalomból, hogy családja a király által a magyar nemességgel tüntetett ki. — A fűrdő idény alatt Vidor Samuné egyi. előnk, Blau Palmé alelnök, valamint Sommer Sándorné pénztárosnő távolleznek, az egyleti teendőket Kartschmaroff Leoné, a pénztárosi teendőket pedig Tauber Alajóné vál. tagok bízták meg.

— **A városi reformpárt új tagja.** Ujában *Bogyay Odón* kir. ügyész is a városi reformpárt sorába lépett s ezt már dokumentálta is, amennyiben a reformpártiak lapunkban is között felebbesét szintén aláírta.

— **Ösztöndíj.** A nagykanizsai Kereskedők Társulata által a közepkereskedelmi iskola két szorgalmas tanulója részére rendezesített 10—10 forintos ösztöndíjat a most záródott iskolában Krausz Zsigmond I. oszt. és Löwi Vilmos III. osztályi tanulók nyerték el.

— **Bucsnakomán.** Junius 30-án délután bucsulakomát adott *Gutmann Vilmos* kir. tanácsos, kislakosi szőlőhegyi villájában, mielőtt családjaival nyaraló helyére: Marienbadba utazott volna. A meghívottak közül mintegy ötvenen vettek részt a rendkívül kedélyes bucsulakomán, mely csak az éjféli órákban ért véget.

— **Haltásza.** Városi hivatalnokai karunk derék, becsületes tagja hunyt el *Hofer Ferenc* városi jegyzőben. Az elhunyt közviszetelemben állott egyén volt, ki annak idején népserűségének egész súlyával hozzájárult, hogy Nagy- és Kis-Kanizsa egygyé legyenek. Munkakörében rendkívül lelkiismeretes és pontos, valóságos minta hivatalnok volt. Temetése ju. 3-án ment végebe megbható részvétel mellett. Kipiróját számos koszorú díszítette. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak a maguk, valamint

az összes rokonság nevében, fájdatomtól megöltöt szívvel jelentik forrón szeretett férjének, édes atyjuk, ifjú és nagyatyjuknak *Hofer Ferenc*, városi jegyző urnak I. hó 2-án reggeli fél 3 órakor, életének 63-ik, boldog házasságának 37-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után bekövetkezett gyászos elhunytát stb. Zala Kis-Kanizsa, 1895. július hó 2-án. *Hofer Ferencné*, szül. *Stangi Franciska*, neje. *Hofer József*, Hild Ferencné, szül. *Hofer Izabella*, Molnár Ödönne, szül. *Hofer Franciska*, *Hofer Rufina*, gyermekei: *Hild Ferenc*, *Grebencz Henrik*, *Molnár Odón*, vejei: *Hild Károly*, *Hild Jenő*, *Hild Lajos*, *Grebencz Paula*, *Molnár Irma*, *Molnár Ilonka* unokai.

— **Kereskedelmi tanoncok vizsgálja.** A nagykanizsai Kereskedők Társulata által jentartott alsófoku kereskedelmi iskolájának növendékei vasárnap tartották évzáró vizsgálatukat. A vizsgálaton ott voltak: *Ebenspanger Lipót* ktr. kereskedelmi tanácsos, a Kereskedők Társulatának elnöke, *Schwarz Gusztáv* a társulat titkára, több választmányi tag és néhány főnök, kik tancsaiknak iskolai előmenetelét iránt elismerést érdemlő érdeklődést tanúsítottak. Az iskola vezetői *Bun Samu* igazgató-tanár és *Krámer Lajos* tanár, tanítványikkal igen szép eredményt mutattak föl. Főleg a második osztály tünt ki értelmes feleleteivel. A jelenvoitak érdeklődéssel hallgatták végig a vizsgát, melyen sok szép írásbeli dolgozatot mutattak be a növendékek. A vizsga végzetével *Ebenspanger Lipót* lelkes beszédet intézett a növendékekhez, kívánva azt, hogy azon tudományt, melyet a tanulók magukkal visznek az iskolából, minél nagyobb sikerrel érvényesíthessék saját jövőjük biztosítása és a magyar kereskedelem felvirágozása érdekében. A szorgalmas és jó magaviseletű tanulók közt hat darab arany jutalom osztottat ki, ebben részesültek: *Frank Lajos*, *Grünfeld Ferenc*, *Müller Győző* és *Szivós Gyula* 2 oszt. *Hoffmann Aladár*, és *Löwinger Rezső* I. oszt. tanulók. Az aranyakat adományozták: *Ebenspanger Lipót* ur 2 drb. aranyat, *Ebenspanger Leo* ur 1 drb. aranyat és a *Kereskedők Társulata* 3 drb. aranyat.

— **Művész estély.** *Huckstedt Irén* a *Rákosi Sándi* színesiskolája operette növendéke *Salgó Sándor* [Rákosi infézet növendéke] *Ollop Ernő*, *Hajgató Béla* urak közreműködésével 1895. évi július hó 7-én vasárnap este 8 és fél órakor a „Polgári-Egylet” dísztermében művészestélyi rendez, a következő műsorral:

1. *Endrői Sándor* *Visszavárlak...* előadja *Salgó Sándor*.
  2. *Bányamester*: *Gróné bérleje...* énekl. *Huckstedt Irén*. *Zongorán kíséri* *Ollop Ernő* ur.
  3. *Cimbalomjáték...* előadja *Hajgató Béla*.
  4. *AranyJános*: *Pazmán lovag...* előadja *Salgó S.*
  5. *Lili keringő...* énekl. *Huckstedt Irén*. *Zongorán kíséri* *Ollop Ernő* ur.
  6. *Cimbalomjáték...* előadja *Hajgató Béla*.
  7. *Bánffy*: *Ha ő nevet* [kacagó dal] énekl. *Huckstedt Irén*. *Zongorán kíséri* *Ollop Ernő* ur.
- Helyárak: Páholy 5 frt. — Zoélye 1 frt 20 kr. — Kőváros 1 frt. — Zártárak 80 kr. Földszinti álló 40 kr. — Kartzati ülő 50 kr. — Kartzati álló 30 kr.

Jegyek előre válthatók *Belus Lajos* és *Prager Béla* urak győpyszeriárában és este a pénztárnál.

— **Az apaca főnöknő.** a szeidelkü *Kornelia* nővér, ki a nagykanizsai kórházat kezelő apacák elen odandással élt magasztos hivatásának — meghalt, 49 éves korában. Temetése július 1-én volt nagy részvétel mellett. Különösen a jószívű nők jelenek meg számosan temetésén, megadni a végső tisztességet annak, ki egész életét mások fájdalma enyhítésének szentelte, a saját szívét is a jószívek oltására téve szakadatlanul égő áldozatul. Ez a nemeseen égő áldozat azív most kialudt örökre. Pihenjen lékében!

— **Iparos ifjak nyári mulatásza.** Az iparos ifjak mulatásának, mely vasárnap tartott a Polgári-Egylet kertjében főleg az időjárás kedvezett, az ugynevezett nagy-közönség és iparos ifjak mulatásáról aig vett tudomást, mi nem annyira bántotta a rendezéséget, mint azon visszáz helyzet, hogy noha a közönség egy dróttal volt elkülönítve a vígalom vendégeitől, sokan mégis állépték a dróttól, anélkül, hogy a pénztári érintettek volna. Ez ugyan hátrányára volt a jöteknőy célnak, de a jökdéynek nem ártoit, mert ez olyan magas fokot ért el, mint a leguőbbi napokban a hőmérséklet.

— **Övodák záróünnepélye.** A nagykanizsai övodák záróünnepélye június hó 29-ikén volt a *Polgári-Egylet* nagytermében. — Az idő nagyon kedvező volt; szépen meg lehetett volna tartani az egész ünnepélyt a kerti helyiségekben is s így bizonyára sokkal számosságban jelenek volna meg az érdeklődők. Az ünnepély délután 3 órakor kezdődött. Az övodai választmány néhány tagjával *Vidor Samuné* egyesületi elnök is jelen volt s mindvégig nagy érdeklődéssel kísérte a kis gyermekek sávalását, énekét és játékát. *Dr. Berczkyé, Lenkei Malvin* *Hajgató Janka* és *Szabó István*né, övönök egyenként mutatták be kisdedeiket s úgy a jelenvoit egyesületi választmányi tagok, valamint a szülők és érdeklődők nagy meglepedéssel győződtek meg az övönök évi fardozásának szép eredményéről. A VI. és VII. kerületi (kiskanzsai) övoda meztelbas, nyári pongyolás kisdedei nagyon jól festettek. Szinte értletelen, hogy az értelmes kiskanzsai nép jobban nem siet felhasználni az övoda nagy előnyét. Amint halljuk: az ottani övodát nagyon kevesen látogalják.

— **Tűz.** Ugyanazon időben, mikor Zalavármegye tűzoltó szövetekezete városunkban választmányi ülést tartat, a kis-kanizsai telefont-állomás tüzet jelzett. Tűzoltóságunk nyomban kivonult Kis-Kanizsára, de ott dolga nem akadt, mert a Rác utcában kiütlött istálló tüzet a VI.—VII-ik kerületi tűzoltó szakasz gyorsan elnyomta.

— **A villamos világításról.** A belvárosban is igen gyakran megcsik, hogy egyik vagy másik időmpa és néhány iszólámpa felmondja a szolgálatot. De a VI. és VII-ik kerületben levő lámpák úgy látszik csakis arra valók, hogy elég sötéten legyen bebizonyítva, hogy Kis-Kanizsa Nagy-Kanizsához tartozik. Több ízben vetültek már panaszt az iránt, hogy a villamos lámpák a VI—VII. kerületben oly gyengén égnek, mintha ott nem éppen olyan erős lenne a potádó, mint Nagy-Kanizsán; a gyenge világoságnak részben az az oka, hogy az őrveket oly vastag piszkolható borítja, hogy a villamos sugár alig képes rajta atörni. Ezen bajon néhány tisztító romgyógyal igen könnyen lehetne segíteni, csak valakinek kezébe kellene azt venni.

— **Néppárt a szomszédban.** A „Csurgó és Vidék” lapjárakban találtuk az alábbi hír-közleményt, melyet sietlenül kiillózni és sietünk minden kommentár nélkül közzétenni, hogy nem csupán a szomszédban mulásának rajta. A hír nem azol kisebb dolgotról, mint *Daxner János* képviselőjelöltségeről és szorol-sóra így hangzik: „**Néppárt szervezés Horvát-Ment-Miklósban.** Járásunkban is megindult a politikai mozgalom. A járás legzsebb községéből vesszük a hírt, hogy már javában szervezik a legújabb pártot a néppártot.” A párt alakítása céljából legutóbb gyűlést is tartottak, ahol a legközelebbi választásokor felleptetendő jelölt, *Daxner János* n-kanizsai ügyvéd személyében meg is állapodtak. Kíváncsian várjuk, vajjon az elvetett nagy fejlődik-e, járásunk jó részben értelmes községekben, vagy csirájában elvész.”

— **Néppünnepély Csáktornya.** A csáktornyai Szépitő-Egyesület — mint onnan írják — mult vasárnap igen sikerült néppünnepélyt rendezett az általa nagy gondalú beállított és izlés-el feldíszített Városligetben. Az időjárás abnormalitása loyotán, melynek következtében már az előt való vasárnapról a mulatásot el kellett hulasztaniok, csekély kilátás volt arra, hogy az ünnepély a tavalyhoz hasonló fényes sikerrel végződjék; de azért a felig-meddig tartható időjárás mellett mégis megtartható volt, több erkölcsi, mint anyagi siker mellett; mert alig, hogy a kiadásokat időözni tudták. A program igen gazdag volt. Voltak érdekes részletei, melyek a közönséget folytonosan derűltségben tartották; állatsereglet különböző exotikus állatokkal, panoráma, ördögmotolla, birkózás, versenyfuttatás, póznamaszás, szákfutas stb. — A gyomorrról sok lakikonyha s egyéb sátor gondoskodott, ahol minden volt kapható, amit a publikum csak megkívánhatott. Zene kettő volt: egy trombita zenekar *Alsó-Lendváról* és a helybeli cigányzenekar, mely utóbbinak játékára a közönség csakhamar tanera perült s járta is késő éjfelig. A sötétség beálltával tűzijáték is volt, mely igen fényesen sikerült.

— **Elgázolta a vonat.** A Becsből jövő 304. száma reggeli személyvonat vasárnap reggel *Marica Józ-ei Gelse* és Nagy-Kanizsa közt a 111. számu örhásban lakó öt elgázolta. *Marica* ki 32 éves családos ember, oly szerencsétlenül

PROTOKOLL

der
XX. ordentlichen
GENERAL-VERSAMMLUNG

der
„Oberung. Rauchfangkehrer-Genossenschaft“

abgehalten in Nagy-Kanizsa am 1-ten Juli 1896.

Anwesende: Ronchetti Nyitra Präses, Storno sen Sopron Vice-Präses,
Toscano Nagyszombat, Schersing Keszthely, Stefanets Zala-Egerszeg, Granich Púrkafó,
Mantuano I, Mantuano II, Polin und Rothmann Nagy-Kanizsa, Keszler Letenye, Hartner Kör-
mend, Galics Alsó-Lendva, Hartner Soprony, Sulck Z-Szt-Gröth, Ditrich Csáktornya, Hrdina
Tátn, Duchon Tapolca, Toscano Nagy-Tapolcsán. — Als Gäste: Maurer Kaposvár, Maurer
Nagy-Atád, Oblansek Marozali.

Durch Vertretung: Vökl Nagy-Márton, Hoffmann Felső-Pulya, Ruzsicska Csep-
regh, Klima Kapuvár, Storno jun. Soprony, Reichl Ar-Maróth, Caspari N-Szt-Mihály, Völgyi
Szentes, Hozmann Stajerlak, Mentzel Magyar-Ovár, Harth Paesa, Bagnovini Pozsony, Mantuano
Pozsony, Beimel Kövágó-Eers, Olasz Sümeg, Zányi T-Szt-Márton, Ronzy Szered, Yokács Új-
bánya, Michaeli Zsolna, Bajtl Rozsnyó, Weiszer Kisújszállás, Szannert Malacska, Bunyata Vács,
Peer Kovácsdóza, Techik Soprony, Holly Stomfa. — Nichtmitglieder: Dipolt Moór,
Svetics Vaszto.

TAGESORDNUNG:

1. Verlesung des Protokollens vom Jahre 1894.
2. Jahresbericht und Cassa-Ausweis.
3. Aufnahme neuer Mitglieder.
4. Wahl an Stelle der ausgelosten Ausschussmitglieder Toscano Győr und de Ronzi Szered.
5. Zahlung der Jahresbeiträge und etwaige Abschreibungen.
6. Vormerkung der Lehrlinge und Freisprechen.
7. Wahl des Ortes zur Abhaltung der Jahresversammlung 1896.
8. Rothmanns Antrag, Änderung der Statuten bezüglich Aufhebung der Einverleibungs-Gebühr.
9. Toscano Nagyszombat, über Vergütung der Reisespesen für die Ausschusssitzungen, Einführung der Lehrlingsprüfungen, und Begleitischeine für die mit Verschrift zuge-sandeten Gehilfen.
10. Weiser, über baldige und sichere Lösung der Landesgenossenschafts-Frage.
11. Hartner Oedenburg, bei Vermehrung der Bezirke dahin zu wirken, dass dieselben nicht kleiner zugemessen werden sollen, damit wenigstens zwei Gehilfen Beschäftigung finden.
12. Zuschrift des Oberstadthauptmanns-Amtes Pressburg.
13. Sonstige Anträge und Unterstützungen.

Nach Constatirung der Beschlussfähigkeit, begrüßt der Präses mit einer herzlichen An-sprache die Anwesenden, eröffnet die Sitzung und bittet, nachdem viele der älteren Mitglieder aus den oberen Comitaten zugegen sind, welche an den Verhandlungen Theil zu nehmen und auch Anträge zu stellen wünschen, diesen gestattet sei in deutscher Sprache vorzutragen. — Wird zur Kenntniss genommen.

Zum Schriftführer Schersing Keszthely und zur Bestätigung des Protokollens Stefanets Zala-Egerszeg, Hartner Oedenburg und Polin Kanizsa gewählt.

PROTOKOLL

der

XX. ordentlichen

GENERAL-VERSAMMLUNG

der

„Oberung. Rauchfangkehrer-Genossenschaft“

abgehalten in Nagy-Kanizsa am 1-ten Juli 1895.

Anwesende: Ronchetti Nyitra Präses, Storno sen Sopron Vice-Präses.

Toscano Nagyszombat, Schersing-Keszthely, Stefanecz Zala-Egerszeg, Granich Pinkafó, Mantuano I., Mantuano II., Polin und Rothmann Nagy-Kanizsa, Keszler Letenye, Hartner Körmend, Galics Alsó-Lendva, Hartner Soprony, Sulék Z.-Szt.-Gróth, Ditrich Csáktornya, Hrdina Tata, Duchon Tapolcza, Toscano Nagy-Tapolcsán. — Gäste: Maurer Kaposvár, Maurer Nagy-Atád, Oblancsek Marczali.

Durch Vertretung: Voekl Nagy-Márton, Hoffmann Felső-Pulya, Ruzsicska Csepregh, Klima Kapuvár, Storno jun. Soprony, Reichl Ar.-Maróth, Caspari N.-Szt.-Mihály, Völgyi Szenicz, Hózmann Stájerlak, Meitzel Magyar-Óvár, Harth Tacsá, Bagnovini Pozsony, Mantuano Pozsony, Beimel Kővágó-Eörs, Olasz Sümeg, Zányi T.-Szt.-Márton, Ronzy Szered, Vokács Újbánya, Michaeli Zsolna, Hajtl Rozsnyó, Weiszer Kisújszállás, Szannert Malaczká, Bunyató Vác, Peer Kovácsháza, Tschik Soprony, Holly Stomfa. — Nichtmitglieder: Dipolt Moór, Szvetics Vesztó.

TAGESORDNUNG:

1. Verlesung des Protokolles vom Jahre 1894.
2. Jahresbericht und Cassa-Ausweis.
3. Aufnahme neuer Mitglieder.
4. Wahl an Stelle der ausgestorbenen Ausschussmitglieder Toscano Győr und de Ronzy Szered.
5. Zahlung der Jahresbeiträge und etwaige Abschreibungen.
6. Vormerkung der Lehrlinge und Freisprechen.
7. Wahl des Ortes zur Abhaltung der Jahresversammlung 1896.
8. Rothmanns Antrag, Änderung der Statuten bezüglich Aufhebung der Einverleibungs-Gebühr.
9. Toscano Nagyszombat, über Vergütung der Reisespesen für die Ausschusssitzungen, Einführung der Lehrlingsprüfungen, und Begleitscheine für die mit Verschreib zugesendeten Gehilfen.
10. Weiser, über baldige und sichere Lösung der Landesgenossenschafts-Frage.
11. Hartner Oedenburg, bei Vermehrung der Bezirke dahin zu wirken, dass dieselben nicht kleiner zugemessen werden sollen, damit wenigstens zwei Gehilfen Beschäftigung finden.
12. Zuschrift des Oberstadthauptmanns-Amtes Pressburg.
13. Sonstige Anträge und Unterstützungen.

Nach Constatirung der Beschlussfähigkeit, begrüsst der Präses mit einer herzlichen Ansprache die Anwesenden, eröffnet die Sitzung und bittet, nachdem viele der älteren Mitglieder aus den oberen Comitaten zugegen sind, welche an den Verhandlungen Theil zu nehmen und auch Anträge zu stellen wünschen, diesen gestattet sei in deutscher Sprache vorzutragen. — Wird zur Kenntnis genommen.

Zum Schriftführer Schersing Keszthely und zur Bestätigung des Protokolles Stefanetz Zala-Egerszeg, Hartner Oedenburg und Polin Kanizsa gewählt.

Das letzte Protokoll aus welchem auf Verlangen bloss Punkt 8. der Antrag über Creirung der Landesgenossenschaft verlesen, wurde zur Kenntniss genommen.

Der durch den Präses vorgetragene Jahresbericht weist keine durchgreifenden Neuerungen im genossenschaftlichen Leben auf; trotzdem die Arbeiten sich erheblich vermehrten, da in Bezug der Landesgenossenschaft aus allen Gegenden unseres Vaterlandes Nachfragen gestellt worden, andererseits seitens des Präsidiums mehrere Reisen in die Hauptstadt unternommen werden mussten, um in Angelegenheit der interessirten Collegenkreise gegen die unberechtigte Vermehrung der Kehrbezirke in Soprony und die nicht gerechtfertigte Herabsetzung der Kehrlöhne im Zalaer Comitate — zu interveniren. Im ersteren Falle war die Einsprache seitens der Oedenburger Collegen eine etwas verspätete, daher die Zertheilung der verhältnissmässig nicht zu grossen vier Bezirke mit einem Kehrbezirk vermehrt wurden, in Folge dessen die Arbeiten so wie deren Einkünfte eine bedeutende Einbusse erlitten. Im zweiten Falle erwarten wir die Hohe ministerielle Entscheidung. In dieser Angelegenheit versuchte ich es in zwei Fällen, bei Sr. Hochgeboren Herrn Ministerialekräter von Schnürer und letzterer Zeit bei Sr. Hochgeboren Ministerialekräter von Tichl vorzusprechen und den vom Comitate Zala, unter Zahl 19513/94. gebrachten Bescheid und den durch die Gemeinderichter und Notäre zusammengestellten Ausweiss über die Anzahl der Rauchleitungen, der bestandenen und nach neu angenommenen Kehrstatut zu erhoffenden Kehrlöhne im Folgendem zu wiederlegen:

Der Verdienst-Ausweiss der Zalaer Rauchfangkehrer in dem aufliegendem Aktenstücke zauberte ganz respectable Zahlen hervor, welche den Unbetheiligten gerade verblüffen müssen. Ich muss mir aber schon die Freiheit erlauben, eine Behauptung aufzustellen, dass die Aufnahmen und Zusammenstellung der Rauchleitungen nur oberflächlich und ohne jeder Fachkenntniss durchgeführt wurden. Schon bei Verhandlung des Rauchfangkehrer-Comitats Statutes im Jahre 1884. ist die bestimmte Zahl der Rauchfangkehrer-Kehrbezirke ausser Acht gelassen worden, da nur im §. 5. desselben Statutes vom Bezirken die Rede ist, aber aus wie viel Kehrbezirken das Comitatzala bestehen soll, geschah keine Erwähnung. § 4. Hat das damalige Comitatsmunicipium die in Zala, und den Nachbar-Comitaten allgemein üblichen Kehrtaxen als Norm angenommen, ohne Rücksicht darauf, dass gelegentlich der Creirung des Kehrstatutes bloss 9 Kehrbezirke bestanden haben. Nach Inslebentreten des Rauchfangkehrer-Statutes jedoch, sind in Anbetracht der ganz respectablen Kehrtaxen, die Zahl der Landbezirke mit 6 vermehrt worden, in Folge dessen nicht allein die Arbeit der einzelnen Bezirke geschwächt, aber auch das Einkommen in einigen Kehrbezirken auf die äusserste Gränze zugeschnitten wurde. Wenn daher die im Zalaer Comitatzala bestandenen Landkehrbezirke bloss auf die ursprüngliche Zahl beschränkt geblieben wäre, so hätte schon damals die Herabsetzung der Kehrlöhne berechtigten Grund, die Abänderung des §. 4. des Rauchfangkehrer-Statutes zu fordern. Nachdem aber einige Kehrbezirke so zu sagen getheilt — die Arbeiten und die dafür entfallenden Kehrlöhne trotz der verhältnissmässig hoch scheinender Taxen auf das denkbar minimalste Einkommen für die beteiligten herabdrückt wurden, — so kann es kaum ausbleiben, dass durch die hohe Sanktionirung des zitierten §-es — mehrere im Comitatzala befindlichen Kehrbezirks-Inhaber, — auf das Aussterbe-Etat gesetzt werden; da bei den kleinen Bezirken mit den in Antrag gestellten herabzusetzenden Kehrtaxen kein Mensch — am wenigsten aber der pflichtbewusste Rauchfangkehrer auskommen kann, — dessen Gewerbe mit grossen Verantwortungen, ja Verlust der Gesundheit und des Lebens verbunden ist.

Die durch das löbl. Comitatzala-Municipium vorgelegten Ausweise, erscheinen die für den Rauchfangkehrer zugemessenen ganz respectable Einkommensbeträge, welche dem uneingeweihten zu jener Überzeugung drängen muss, dass diesem ein behäbiges bürgerliches Einkommen gesichert ist, höher noch als jenes des besser dotirten Beamten im Comitatzala. Betrachten wir aber die Kehrseite des Bildes und sofort wird man eines anderen belehrt werden. Nehmen wir zum Beispiel den grössten in der Vorlage beantragten Sümegher Kehrbezirk an, welcher mit 3807 fl. Einkommen verzeichnet erscheint, wo die Anzahl der Rauchfänge mit 2118 Stücke angegeben sind. Gegen die richtige Angabe der Zahl habe auch nichts Einzuwenden. Wenn ich aber behaupte, dass wenigstens 5% unbenützte Rauchfänge in jedem Bezirke sich befinden, für welche der Besitzer kaum eine Entlohnung leisten wird wollen, — würden 2012 St. Rauchfänge anzunehmen sein; davon entfallen aber noch mindestens 400 Stück halbjährige sogenannte Winterrauchfänge — für welche der Besitzer nur die Hälfte der Taxen zu bezahlen hat, welcher Umstand die angenommene Zahl auf 1512 Stücke reducirt, wenn wir nun, die für die ganzjährig zu benützenden und nur im Winter im Gebrauche stehenden Rauchfänge, zu erhoffenden Kehrbeiträge addiren, so ergibt sich der scheinbare Ertrag von 3081 fl. 60 kr. Dass ich nebiges Ergebnis als scheinbar bezeichne, hat es im Sinne der vollsten Bedeutung seine Richtigkeit, da es kaum einen Bezirksrauchfangkehrer im Lande geben wird, welche für factisch geleistete Arbeit, wie selbe in seinen

Büchern verzeichnet ist, — vollinhaltlich gelohnt wird, und wie wir leider alle genügend erfahren, dass sämtliche Exekutoren bloss mit dem Rauchfangkehrer zu thun hätten — um die in der Vorlage ausgewiesenen Beträge einheben zu können, — was ich aber selbst dann durch eine Unzahl von Beispielen beweisen kann — dass selbst bei der strengsten Handhabung immer noch ein 10/100 Rückstand theils als uneinbringlich, theils als aufgelaufene Spesen obigen Betrag mit 308 fl. 16 kr. schmälert und in Wirklichkeit die grossmüthig bewilligte Summe auf 2778 fl. 44 kr. herabdrückt. Von diesem Betrage hat nun der Sümegher Bezirksrauchfangkehrer folgende Ausgaben zu bestreiten und zwar:

1. Während des ganzen Jahres 3 Gehilfen a 288 fl.	864 fl.
2. Im Wintersemester 1 sog. Wintergesellen a 144 fl.	144 fl.
3. Die Verköstigung der Gehilfen während der Sonn- und Feiertagen im Hause	180 fl.
4. Quartier für sich und die Gehilfen	350 fl.
5. Fahrlohn 4-maligen Inspizirungen im Jahre Oberaufsicht der Gehilfen und Tagessdiäten	560 fl.
6. Bücher, Schreibspesen, Rechnungen und Stempel	60 fl.
7. Steuer und Gemeinde-Zuschläge wenigstens	90 fl.
8. Feuerwehrdienst, wohlthätige Beiträge	20 fl.
Zusammen an Regie	2268 fl.

bleibt zu seiner Erhaltung und Erziehung seiner mitunter zahlreichen Familie der allseits so sehr beneidete Gesamtbetrag von 505 fl. 30 kr., für welchen er als wohlbestallter Bezirksrauchfangkehrer der Orthonoriation anzuschliessen genöthigt ist, und für dies Alles muss er sich dem aufreibenden und gesundheitstötenden Feuerwehrdienst widmen, bei welchen Gelegenheiten er seinem Gewerbe zufolge, stets der Erste am Platze sein muss, — und der Letzte den Brandplatz verlassen darf, — und zum Überflusse für die Ehre ein verantwortliches Gewerbe leiten zu dürfen, wenn ihm das Glück unehd — ganz unschuldig mit dem Strafgesetze in Bekanntschaft gelangen kann.

Die in der oft zitierten Zalaer Vorlage unter Nr. 6, 7, und 8, dargestellten Verdienstbeträge für Sparherde, entziehen sich jeder ersten Kritik, und der Fachmann muss bei Überprüfung der Anweise in eine Verlegenheit gerathen, in welcher er nicht gleich eine Erwiderung finden kann; — oder ist gerade nur das Zalaer Comitae in der glücklichen Lage, wo die Anzahl der Sparherde jene der Rauchfänge überragt und für deren Reinigung eine fast aus mährchenhafte, erinnernd horrende Summe abwirft, woraus wieder ein deutlicher Fingerzeug, mahnd auf die unvolkommene und nicht fachgemässe Aufnahme der Rauchobjecte hinweist. Sei dem jedoch wie es wolle ob die Anzahl der Sparherde gross oder klein. — Den richtigen, approximativen Verdienst, werden die Sparherdebesitzer aus eigener Erfahrung am besten zu beurtheilen wissen — dass man nur in Ausnahmeweise besser situirten Bezirken einen höchstens 20/100 Satz annehmen kann, — in ärmeren Gegenden aber mehr als zur Hälfte diese Norm noch herabsinkt, und dieses kleine Nebeneinkommen im ganzen Contingent als Nebenverdienst für den Hilfsarbeiter von jeher gedient hat, und auch in Zukunft angehören muss, ansonsten wir sicherlich keine Hilfsarbeiter anzubringen im Stande wären.

Das unter Zahl 11 der gedachten Vorlage unter Rubrik „Ausbrennen und Abziehen“ der Rauchfänge — ausgewiesene Einkommen, welches den grössten Bezirk mit 160 fl. den kleinsten Bezirk mit rund 90 fl. grossmüthig bedachte, wird auch dem betreffenden Kehrbezirks-Inhaber als Verdienst eingerechnet, — was ebenfalls auf irriger Auffassung beruht, da die Bauart in den Landbezirken kaum grösser sein kann als anferwärts; daher diese Post für den grössten Bezirk im Durchschnitt mit 20 fl. fast zu hoch gegriffen erscheint — in kleineren Bezirken aber sinkt diese Post bis aufs unbedeutende. Nachdem jedoch das Entgelt für diese Arbeiten zu den Accidentien des jeweiligen Gefaltes gehören, so entfällt dieser Betrag von der ausgewiesenen Totalsumme von selbst.

Dies ist das klare Bild, und das richtige Maximal-Ergebniss eines im Zalaer Comitae befindlichen grössten Kehrbezirks mit einem in der Beilage ausgewiesenen Ertrage von 3807 fl. 88 kr., welches nach der Annahme des §. 4, den Besitzer zwingen würde sich einem andern Gewerbe zu widmen. Wenn man nun die kleineren, getheilten Kehrbezirke einer Sondirung unterzieht, so wird man zu der Überzeugung gelangen, — dass diese jetzt schon ein kärgliches — im Verhältnisse zu ihrer Verantwortung ein stiefmütterlich bedachtes Dasein finden und allen je den kleineren Meistern nach Inslebentreten des gedachten Kehrstatutes die Existenzfähigkeit vollständig genommen wird, und dieses für die öffentliche Feuersicherheit gesetzlich anerkannte Rauchfangkehrer-Gewerbe auf das Aussterbe-Aetat gesetzt werde. Da es

Das letzte Protokoll aus welchem auf Verlangen bloss Punkt 8. der Antrag über Creirung der Landesgenossenschaft verlesen, wurde zur Kenntniss genommen.

Der durch den Präses vorgelegte Jahresbericht weist keine durchgreifenden Neuerungen im genossenschaftlichen Leben auf, trotzdem die Arbeiten sich erheblich vermehrten, da in Bezug der Landesgenossenschaft aus allen Gegenden unseres Vaterlandes Nachfragen gestellt worden, andererseits seitens des Präsidiums mehrere Reisen in die Hauptstadt unternommen werden mussten, um in Angelegenheit der interessirten Collegenkreise gegen die unberechtigte Vermehrung der Kehrbezirke in Soprony und die nicht gerechtfertigte Herabsetzung der Kehlöhne im Zalaer Comitate — zu interveniren. Im ersteren Falle war die Einsprache seitens der Oedenburger Collegen eine etwas verspätete, daher die Zertheilung der verhältnissmässig nicht zu grossen vier Bezirke mit einem Kehrbezirk vermehrt wurden, in Folge dessen die Arbeiten so wie deren Einkünfte eine bedeutende Einbusse erlitten. Im zweiten Falle erwarteten wir die Hohe ministerielle Entscheidung. In dieser Angelegenheit versuchte ich es in zwei Fällen, bei Sr. Hochgeboren Herrn Ministerialsekretär von Schürer und letzterer Zeit bei Sr. Hochgeboren Ministerialsekretär von Tichl vorzusprechen und den vom Comitate Zala, unter Zahl 19518/94. gebrachten Bescheid und den durch die Gemeinderichter und Notäre zusammengestellten Ausweiss über die Anzahl der Rauchleitungen, der bestaundenen und nach neu angenommenen Kehrstatut zu erhoffenden Kehlöhne im Folgendem zu wiederlegen:

Der Verdienst-Ausweiss der Zalaer Rauchfangkehrer in dem aufliegendem Aktenstücke zauberte ganz respectable Zahlen hervor, welche den Unbetheiligten gerade verblüffen müssen. Ich muss mir aber schon die Freiheit erlauben, eine Behauptung aufzustellen, dass die Aufnahmen und Zusammenstellung der Rauchleitungen nur oberflächlich und ohne jeder Fachkenntnis durchgeführt wurden. Schon bei Verhandlung des Rauchfangkehrer-Comitats Statutes im Jahre 1891 ist die bestimmte Zahl der Rauchfangkehrer-Kehrbezirke ausser Acht gelassen worden, da nur im §. 5. desselben Statutes vom Bezirken die Rede ist, aber aus wie viel Kehrbezirken das Comitats Zala bestehen soll, geschah keine Erwähnung. §. 4. Hat das damalige Comitatsmunicipium die in Zala, und den Nachbar-Comitaten allgemein üblichen Kehrtaxen als Norm angenommen, ohne Rücksicht darauf, dass gelegentlich der Creirung des Kehrstatutes bloss 9 Kehrbezirke bestaunden haben. Nach Inslebentreten des Rauchfangkehrer-Statutes jedoch, sind in Anbetracht der ganz respectablen Kehrtaxen die Zahl der Kehrbezirke mit 6 vermehrt worden, in Folge dessen nicht allein die Arbeit der einzelnen Bezirke geschwächt, aber auch das Einkommen in einigen Kehrbezirken auf die kasserste Gränze zugeschnitten wurde. Wenn daher die im Zalaer Comitate bestaundenen Landkehrbezirke bloss auf die ursprüngliche Zahl beschränkt geblieben wäre, so hätte schon damals die Herabsetzung der Kehlöhne berechtigter Grund, die Abänderung des §. 4. des Rauchfangkehrer-Statutes zu fordern. Nachdem aber einige Kehrbezirke so zu sagen getheilt — die Arbeiten und die dafür entfallenden Kehlöhne trotz der verhältnissmässig hoch scheinender Taxen auf das denkbar minimalste Einkommen für die betheiligten herabdrückt wurden, — so kann es kaum ausbleiben, dass durch die hohe Sanktionirung des citirten §-es — mehrere im Comitate befindlichen Kehrbezirks-Inhaber, — auf das Aussterbe-Etat gesetzt werden; da bei den kleinen Bezirken mit den in Antrag gestellten herabzusetzenden Kehrtaxen kein Mensch — am wenigsten aber der pflichtbewusste Rauchfangkehrer auskommen kann, — dessen Gewerbe mit grossen Verantwortungen, ja Verlust der Gesundheit und des Lebens verbunden ist.

Die durch das löbl. Comitats-Municipium vorgelegten Ausweise, erscheinen die für den Rauchfangkehrer zugemessenen ganz respectable Einkommensbeträge, welche dem uneingeweihten zu jener Überzeugung drängen muss, dass diesem ein behäbiges bürgerliches Einkommen gesichert ist, höher noch als jenes des besser dotirten Beamten im Comitate. Betrachten wir aber die Kehrseite des Bildes und sofort wird man eines anderen belehrt werden. Nehmen wir zum Beispiel den grössten in der Vorlage beantragten Sümegher Kehrbezirk an, welcher mit 3307 fl. Einkommen verzeichnet erscheint, wo die Anzahl der Rauchfänge mit 2118 Stücke angegeben sind. Gegen die richtige Angabe der Zahl habe auch nichts Einzuwenden. Wenn ich aber behaupte, dass wenigstens 5% unbenützte Rauchfänge in jedem Bezirke sich befinden, für welche der Besitzer kaum eine Entlohnung leisten wird wollen, — würden 2012 St. Rauchfänge anzunehmen sein; davon entfallen aber noch mindestens 400 Stück halbjährige sogenannte Winterrauchfänge — für welche der Besitzer nur die Hälfte der Taxen zu bezahlen hat, welcher Umstand die angenommene Zahl auf 1512 Stücke reducirt, wenn wir nun, die für die ganzjährig zu benützenden und nur im Winter im Gebrauche stehenden Rauchfänge, zu erhoffenden Kehrbeiträge addiren, so ergibt sich der scheinbare Ertrag von 3084 fl. 60 kr. Dass ich nebiges Ergebniss als scheinbar bezeichne, hat es im Sinne der vollsten Bedeutung seine Richtigkeit, da es kaum einen Bezirksrauchfangkehrer im Lande geben wird, welche für factisch geleistete Arbeit, wie selbe in seinen

Büchern verzeichnet ist, — vollinhaltlich entleert wird, und wie wir leider alle genügend erfahren, dass sämtliche Exekutoren bloss mit dem Rauchfangkehrer zu thun hätten — um die in der Vorlage ausgewiesenen Beträge einheben zu können, — was ich aber selbst dann durch eine Unzahl von Beispielen beweisen kann — dass selbst bei der strengsten Handhabung, immer noch ein 10/100 Rückstand theils als uneinbringlich, theils als aufgelaufene Spesen obigen Betrag mit 308 fl. 16 kr. schmälert und in Wirklichkeit die grossmüthig bewilligte Summe auf 2773 fl. 44 kr. herabdrückt. Von diesem Betrage hat nun der Simegher Bezirksrauchfangkehrer folgende Ausgaben zu bestreiten und zwar:

1. Während des ganzen Jahres 3 Gehilfen a 288 fl.	864 fl.
2. Im Wintersemester 1 sog. Wintergesellen a 144 fl.	144 fl.
3. Die Verköstigung der Gehilfen während der Sonn- und Feiertagen im Hause	180 fl.
4. Quartier für sich und die Gehilfen	350 fl.
5. Fahrlohn 4-maligen Inspizirungen im Jahre Oberaufsicht der Gehilfen und Tagesdiäten	560 fl.
6. Bücher, Schreibespesen, Rechnungen und Stempel	60 fl.
7. Steuer und Gemeinde-Zuschläge wenigstens	90 fl.
8. Feuerwehrdienst, wohlthätige Beiträge	20 fl.

Zusammen an Regie 2268 fl.

bleibt zu seiner Erhaltung und Erziehung seiner mitunter zahlreichen Familie der allseits so sehr beneidete Gesamtbetrag von 505 fl. 30 kr., für welchen er als wohlbestallter Bezirksrauchfangkehrer der Orthonoratur anzuschliessen genöthigt ist, und für dies Alles muss er sich dem aufreibenden und gesundheitstötenden Feuerwehrdienst widmen, bei welchen Gelegenheiten er seinem Gewerbe zufolge, stets der Erste am Platze sein muss, — und der Letzte den Brandplatz verlassen darf, — und zum Überflusse für die Ehre ein verantwortliches Gewerbe leiten zu dürfen, wenn ihm das Glück unhold, — ganz unschuldig mit dem Strafgesetze in Bekanntschaft gelangen kann.

Die in der oft zitiirten Zalaer Vorlage unter Nr. 6, 7, und 8. dargestellten Verdienstbeträge der Sparherde, entziehen sich jeder ernsten Kritik, und der Fachmann muss bei Überprüfung der Ausweise in eine Verlegenheit gerathen, in welcher er nicht gleich eine Erwiderung finden kann; — oder ist gerade nur das Zalaer Comitae in der glücklichen Lage, wo die Anzahl der Sparherde jene der Rauchfänge überragt und für deren Reinigung eine fast aus mährchenhafte, erinnernd horrende Summe abwirft, woraus wieder ein deutlicher Fingerzeig, mahnend auf die unvollkommene und nicht fachgemässe Aufnahme der Rauchobjecte hinweist. Sei dem jedoch wie es wolle ob die Anzahl der Sparherde gross oder klein. — Den richtigen, approximativen Verdienst, werden die Sparherdebesitzer aus eigener Erfahrung am besten zu beurtheilen wissen — dass man nur in Ausnahmeweise besser situirten Bezirken einen höchstens 20/100 Satz annehmen kann, — in ärmeren Gegenden aber mehr als zur Hälfte diese Norm noch herabsinkt, und dieses kleine Nebeneinkommen im ganzen Contingent als Nebenverdienst für den Hilfsarbeiter von jeher gedient hat, und auch in Zukunft angehören muss, ansonsten wir sicherlich keine Hilfsarbeiter anzubringen im Stande wären.

Das unter Zahl II der gedachten Vorlage unter Rubrik „Ausbrennen und Abziehen“ der Rauchfänge — ausgewiesene Einkommen, welches den grössten Bezirk mit 100 fl. den kleinsten Bezirk mit rund 90 fl. grossmüthig bedachte, wird auch dem betreffenden Kehrbezirkalinhaber als Verdienst eingerechnet, — was ebenfalls auf irriger Auffassung beruht, da die Baukosten in den Landbezirken kaum grösser sein kann als anderwärts, daher diese Post für den grössten Bezirk im Durchschnitt mit 20 fl. fast zu hoch gegriffen erscheint — in kleineren Bezirken aber sinkt diese Post bis aufs unbedeutende. Nachdem jedoch das Entgelt für diese Arbeiten zu den Accidentien des jeweiligen Gehilfen gehören, so entfällt dieser Betrag von der ausgewiesenen Totalsumme von selbst.

Dies ist das klare Bild, und das richtige Maximal-Ergebniss eines im Zalaer Comitae befindlichen grössten Kehrbezirkles mit einem in der Beilage ausgewiesenen Ertrage von 3807 fl. 28 kr., welches nach der Annahme des §. 4. den Besitzer zwingen würde sich einem andern Gewerbebranche zu widmen. Wenn man nun die kleineren, getheilten Kehrbezirkle einer Sondirung unterzieht, so wird man zu der Überzeugung gelangen, — dass diese jetzt schon ein kärgliches — im Verhältnisse zu ihrer Verantwortung ein stiefmütterlich bedachtes Dasein feisten und allen jenen kleineren Meistern nach Insleben-treten des gedachten Kehrstatutes die Existenzfähigkeit vollständig genommen wird, und dieses für die öffentliche Feuersicherheit gesetzlich anerkannte Rauchfangkehrer-Gewerbe auf das Aussterbe-Aetat gesetzt werde. Da es

sicherlich niemanden mehr einfallen könne, bei dieser schweren Pflicht und grosser Verantwortung noch darben, und eine Drathbinder-Existenz freiwillig wählen zu wollen.

In diesem Sinne erlaubte mir die Darlegung der Wirklichkeit vor jenes Forum zu bringen, welches Berufen der Angelegenheit die hohe Bestätigung zu ertheilen, oder diese, in Anbetracht der gegebenen Verhältnisse zu versagen.

Es muss daher zugewartet werden, in welchem Sinne die betreffenden Eingaben höheren Orts aufgenommen und erledigt werden. Wir wollen aber hoffen, dass unseren gerechten Forderungen und wahrheitsgetreuen Darlegungen sicherlich offenes Gehör geschenkt wird.

Wie Sie aus dem an Sie versandten Rundschreiben zur Genüge entnehmen könnten, — dürfen wir auf die Mithilfe der Budapester Collegen, bezüglich Gründung der allgemeinen Landescorporation nicht mehr rechnen, da aus ihrer uns zugestellten Zuschrift deutlich hervorgeht, dass die Interessen ganz anderer Natur zu sein scheinen, als derjenigen Collegen, welche mit der Oberaufsicht der Landkehrbezirke betraut sind. Es ist nur Schade, dass durch Ihre Zusage wieder ein Jahr unnütz verstrichen ist, und wir in dieser Richtung noch immer beim Beginne stehen. Ich kann es nie genug betonen, dass der gegenwärtige Zustand, trotz all den segensreichen Verordnungen in Bezug der öffentlichen Feuersicherheit, — weder für das Land noch für Jene, welche sich diesem schweren und verantwortlichen Gewerbe widmen — vom Segen werden könne, wenn wir noch fernher unthätig den Zufällen zusehen, und freien Lauf geben.

Die allgemeine ministerielle Verordnung Zahl 14503, 1883 sammtliche Rauchfänge einer Reinigung durch Sachverständige zu unterziehen, hat Zustände hervorgerufen, wie selbe von jener Tragweite nicht voraus zu sehen waren.

Vor Erlass der hohen Verordnung bestanden wohl im ganzen Lande Rauchfangkehrer-Gewerbe, so wie heute, nur hatten diese in den untern Gegenden, und in der überwiegenden Mehrzahl der Comitats — den oberen Gegenden gegenüber — eine bedeutendere Ausdehnung, nachdem sich der Dienst des Rauchfangkehrers, bloss auf die im Rajon befindlichen Herrschaftszitze, Herrenhöfe und aerarische Gebäuden beschränkte. Die allgemeine Kehrung der Rauchfänge in den kleinen und grossen Dorfgemeinden selbst grösseren Comitatsstädten in den grossten Theile des Landes ist erst seit dem Jahre 1883 nach und nach eingeführt worden. Ja es gibt heute noch — freilich nur in veränzelten Comitaten, wo die obige Verordnung noch nicht vollinhaltlich durchgeführt werden konnte. — Dass viele der damaligen Rauchfangkehrer-Gewerbebesitzer, wegen der zu grossen Ausdehnung ihres Rajons und wegen der Überhäufung der Arbeiten in Folge des obigen Ministerialerlasses nicht nachkommen konnten, — sind durch die competenten Behörden, Bezirke arrondirt, und an berathene und unberathene Individuen Arbeits-Concessionen ertheilt worden, nur um der Verordnung genüge zu leisten, — ohne Rücksicht darauf, ob der betreffende Concessions-Inhaber seinen Platz genügend, oder ungenügend auszufüllen im Stande ist, und nur diesen Umstände haben wir es zu danken, dass durch diesen Übereifer der erlassenen hohen Verordnung zu genügen — des Lesens, und Schreibens Unkundige, notorische Säuler ja mitunter obscure Charaktere — wenn auch vereinzelt, aber zur Schande des Gewerbes doch zu unseren Collegen gerechnet werden müssen.

Ist es da nicht an der Zeit Abhilfe zu suchen? Sollen wir diesen krankhaften Zustand noch weiter dulden und dem gänzlichen Ruine mit Unthätigkeit machtlos entgegensehen? Oder glauben Sie, dass das Gewerbegesetz ausreichend für uns, wenn wir Einzelne, im Lande zerstreut wohnenden den Gewerbecorporationen angehören, ohne uns überhaupt Klarheit hierüber verschaffen zu können, warum wir einer solchen angehören müssen?

In den Gewerbeschulen, — wie diese aus Noth in einzelnen Gemeinden aus den bescheidensten Mitteln erhalten werden, — wird auf unsere Lehrlinge das geringste Gewicht gelegt, und auch kompetenter Stelle scheint, man von der Nothwendigkeit der Ausbildung des Rauchfangkehrers anderer Ansicht zu sein, indem der Rauchfangkehrer-Lehrling vom Zeichenunterrichte dispensirt ist, — und wir müssen zufrieden sein, wenn er das dürftig erworbene Lesen und Schreiben nicht vergessen, was er sich mit in die Lehre gebracht, wenn er nur ein braver, tüchtiger Bursche geworden ist.

Unter solchen Umständen aber kann auf einen selbstbewussten, tauglichen Arbeiterstock nie gerechnet werden. — Wie dann der einstige Concessions-Inhaber eines ihm übertragenen Kehrbezirkes aussehen kann — haben Sie aus dem bereits gesagten entnommen.

Wenn wir daher in Zukunft, so auch jetzt den bestehenden feuerpolizeilichen Verordnungen und den in Kürze zu erwartenden Feuerpolizei- und Baugesetzen für das offene Land — gerecht werden wollen, — so ist es unsere unvermeidliche Pflicht — Vorsorge zu treffen, dass in erster Linie unsern Lehrlingen die nöthige Ausbildung in allen Fächern, so auch des Bauhandwerkes zu Theil werde, damit er in Ausübung seines schwer verantwortlichen Dienstes, die für die feuerpolizeiwidrigen Baugebrechen — deren in unserem Heimatlande (die Hauptstadt

ausgenommen) nach Hunderttausenden zu zünden waren — in jeder Richtung gerüchlich — massgebenden Ortes darzulegen verstände. Dass das Vermögen dieses unabweichlichen Kenntniss für der Hauptaufgaben des Rauchfangkehrerdienstes sein soll, beweisen unzählige unangelegte Brandkatastrophen, welche ohne Rücksicht kleine und grosse Gemeinwesen in Schutt und Asche bringt und die Bewohner auf den Bettelstab gebracht haben. Demzufolge erscheint es als ungenügend den angehenden Rauchfangkehrer-Gehülfen auf das vorgelagte Schulzeugniss allein zum Gesellen zu sprechen, aber es hat sich einer entsprechenden Fachprüfung zu unterwerfen, welche — wenn auch nicht in allen Fällen, aber sicherlich in der Mehrheit — für die fachgemässe Ausübung seines schweren und verantwortlichen Berufes, für die allgemeine Sicherheit beruhigende Gewähr bietet. Um wieviel mehr ist eine selbstverständlich ausgedehntere Prüfung für denjenigen am Platze, welchem ein ganzer Kehrbezirk als Leiter anvertraut wird. Dessen Conservirung hunderttausende Gulden von Werthen übertragen und zur Oberaufsicht überlassen werden, durch dessen unvermögen oder unverantwortliche Nachlässigkeit, diese mitunter unschätzbaren Werthe, — durch ein nicht erkanntes Feuergebrechen, unversehens in Flammen und Rauch aufgehen können, wie es bereits unzählige traurige Beispiele nicht allein bei uns aber auf dem ganzen Continente zur Genüge beweisen.

Nicht also der Besitz der Concession für die freie Ausübung eines Kehrbezirk soll es sein, um unsere Plätze zu sichern. Nein, die Befähigung — diese allein soll es sein, welche unsere bescheidenen Existenzen sichert, und welche uns hieher das Gesetz so grossmüthig nachgesehen hat. — Ich bin überzeugt, dass all jene, die ihrer schweren Pflicht bewusst sind, gleichmässig mit uns denken, — dass wir nicht allein Rechte zu geniessen verstehen, aber auch die damit verbundenen Pflichten im höchsten Masse zu tragen uns nicht scheuen, wenn uns die massgebenden Kreise, die jedem anständigen Staatsbürger nicht zu versagende Existenzberechtigung gewähren wollen.

Dass dies die einzige Lösung der Brandschadenverminderung, diese dringend nöthige Neuerrung im Rauchfangkehrerdienste, welche in den Hauptgründungen beruht — ist — die Unzahl der in unserem Vaterlande erscheinenden unangelegten Branderschrecken — zu dämmen, ist selbstverständlich. — Dass diese Umwälzung nicht von selbst kommen kann, ist richtig, und auch dann nicht, wenn wir nach wie vor einzeln im Lande zerstreut, den diversen grösseren und kleineren Gewerbetcorporationen ruhig unsere jährlichen Beiträge leisten, die An- und Abmeldung der Gehülfen und Lehrlinge pünktlich einhalten, um das Weitere kann sich eine solche ohnehin um Euch nicht kümmern, da wir als einzelner — mit einem abnormalen Gewerbe betraut, keiner der etwa bestehenden Fachsektionen oder Ausschläufe von Rohmaterialien — Gruppen uns anschliessen können, welche den übrigen Gewerbetrieben zum Segen werden können, uns aber nur hinderlich und schädlich sind.

Wenn wir daher den feuerpolizeilichen Verordnungen gemäss, den uns zugewiesenen Posten voll ausfüllen sollen und nicht wollen unser Gewerbe als aufgekrochtes, durch hohe Gesten sanktionirtes weiter betrachten zu lassen, — muss das Gros der pflichtbewussten Provinzrauchfangkehrer zusammenstehen um hohen Ortes das zu erbitten trachten, was in Bezug der öffentlichen Feuericherheit für die Provinz unerlässlich ist. — Eine allgemeine Rauchfangkehrer-Landes-Corporation mit allen im Gewerbesetze normirten Rechten und Pflichten dem Prüfungswang für Meister und Gesellen wie dieses im Auslande seit einer Unzahl von Jahren zur höchsten Feuericherheit geübt wird, und neuerer Zeit in vielen Staaten der österreichisch-ungarischen Monarchie durch die Stadthältereien bereits bewilligt wurde. Denquach sehe ich mich veranlasst die nachstehende dringlichst zu mahnen, Ihre bekannte Collegen nah' und fern, aufzufordern, mit uns vereint die gemeinsame Sache zu fordern, damit wir durch hohe Sanktion eines Statutes in jene Lage versetzt werden, welche uns ermöglicht den herpita bestehenden und in Bildung zu erhaltenden bau- und feuerpolizeilichen Gesetzen genügend entsprechen zu können, und uns eine bescheidene bürgerliche Existenz gesichert werde. — Damit nicht ungerechtfertigter Neid und Missgunst die in vielen Gegenden ohnehin schon auf das äusserste Mass herabgedrückte Einkommen noch weiteren Einbußen ausgesetzt werden.

Dass dann für jene obskuren Stelleninhaber der Boden etwas zu heiss werden würde, kann nicht gefürchtet werden, — das darf uns jedoch nicht beirren, indem bei einer grösseren Vereinigung immer Mittel und Wege gefunden werden, solche unzulängliche Existenzen — welche wir nachgedrungen als Collegen anerkennen müssen — nicht noch tiefer fallen zu lassen.

Diesbezüglich empfehle Ihnen die uns von verschiedenen Seiten zugegangenen Anträge bezüglich endgültiger Lösung der Landes-Genossenschaftsfrage.

An Geschäftsstücken würden 751 erledigt, eine Zahl wie selbe noch kein Verwaltungsjahr unserer Genossenschaft abgewiesen hat. Ueber die Mehrausgaben an Verwaltungskosten nachdem in vielen dringenden Fällen die Einwilligung des Ausschusses nicht immer eingeholt wer-

den konnte, die erhöhten Ausgaben nur dem Umstande zugeschrieben werden. — dass meine mit Zeit und Mühe verbundene Thätigkeit nicht mehr ausreicht den höher gestellten Ansprüchen zu genügen, und auch für die Folge ersuche die für den Geschäftsgang nothigen Ansprüche Ihre Zustimmung nicht versagen zu wollen.

Wie aus dem Ihnen seinerzeit zugemittelten Cassaanszuge, durch die Collegen Stefanez und Schersing, Post für Post mit den Büchern verglichen und gleichlautend befunden wurde — ersichtlich ist, besteht das genossenschaftliche Vermögen aus folgenden Beträgen und zwar:

31. Dez. 1894.	Unterstützungsfond für Gehilfen	fl. 2110.87
" " "	Prämienfond für Gehilfen	" 158.30
" " "	Reservefond	" 281.82
" " "	Rückständige Beiträge	" 399.—
" " "	Cassa-Vorrath	" 21.61

Zusammen fl. 2971.68

und beantragen den Cassa-Vorrath per fl. 21.— dem Reservefonde anweisen zu wollen.

Bei dieser Gelegenheit bringen wir bedauernd zur Kenntnis, dass Franz Schläffer Magyar-Dyár einer der ältesten und treuesten Anhänger der gewesenen Zunft und des Genossenschaftslebens — uns für immer verlassen. Er war seinerzeit langjähriges Mitglied des Zunftausschusses und bis zu seinem Rücktritt vom Geschäft Vice-Präsident der Genossenschaft, ein unermüdet thätiges Mitglied und treuer Colleague. Ehre seinem Andenken! Bitte durch Erheben unserer Theilnahme Ausdruck zu geben. (Geschlecht.)

Der Bericht mit allgemeiner Befriedigung und Zustimmung zur Kenntnis genommen. Den Funktionären das Absolutorium ertheilt, und die Post höhere Ansprüche der Cancellierfordernisse, dem Ermessen des gegenwärtigen Präses nach seiner Ansicht und allgemein anerkanntem Sparsamkeitssinn, anheimgestellt, und für die wahrhaft selbstlose, unsigennützig Mühe-waltung protokollarischer Dank votirt.

Bunyata Vác, Peer Kovásháza, Holly Stomfa, Csik Soprony, Ditrach Csáktornya, Mantuano II. Nagy-Kanizsa, Beimel Kóvágo-Eörs, Bauer-Sulek Zala-Szent-György, Harth Paosa, Olaszné Sümegh wurden zu ordentlichen Mitglieder der Genossenschaft aufgenommen, und beschlossen nach Entrichtung der Einschreib-, Einverleibungs- und der laufenden Jahresgebühren die Meisterurkunden anzufolgen und die neu aufgenommenen Mitglieder in diesem Wege anzufordern, die Anzahl der Mitarbeiter genau und umgehend angeben zu wollen, und alle auf das Gewerbe bezug habende Daten und Dokumente gegen Retourirung dem Präses einzuwenden um die zu leistenden Gebühren rechtmässig bestimmen zu können, und das Gewerbe respective Kehrbezirk behufs statistischen Ausweises in das Meisterbuch eintragen zu können. — Auf die gewissenhafte und pünktliche Zuwendung dieser Daten muss umso mehr Rücksicht genommen werden, da weder die gerechte Bestimmung des Jahresbeitrages noch die Bemessung der Einverleibungsgebühr ausgeworfen werden kann.

In Vormerkung zum Beitritte die Collegen: Maurer Kaposvár, Maurer Nagy-Atád, Schmied Barcs, Hünauer Szigetvár, Oblancsek Marozali.

In den Ausschuss wurden gewählt: Toscauo Györ, Mantuano I. Nagy-Kanizsa.

Laut Punkt 6 der Tagesordnung erfolgte die Einzahlung der Jahresgebühren und werden im Sinne der Statuten alle säumigen Collegen ersucht, ihre Rückstände unverzüglich und um so sicherer an das Präsidium einzusenden, nachdem in Anbetracht der Mehrerfordernissen noch die Ausarbeitung des allgemeinen ungarischen Landescorporations-Statutes eine grössere Belastung der Jahresausgaben bilden wird. Das Ansuchen Szannert Málaczká den Jahresbeitrag auf 4 fl. herabzusetzen, wurde in Anbetracht der beschäftigten Gehilfenzahl bewilligt.

Zu Lehrlingen wurden vorgemerkt: Vondrák Alfons seit 1894, Záro Lajos, Moricz János, Chvátla Andor, Buday János, Chorváth Adám, Hopfeld Győző, Bagnovini Alajos, Kis Béla, Storno Ferencz, Vajdics Gyula, Pátykó János, Galics Ferencz, Gzelezer János.

Zu Gesellen gesprochen wurden: Zsibriczky András, Boggyó Lajos, Drgou János, Lehoczky János, Kristoff József, Gitter Ambrus, Micheroli Adolf, Wittmann Roszó, Kupicsku István, Mantuano Ernő.

Der nächste Vorort zur Abhaltung der 1896-er General-Versammlung wurde Budapest einstimmig angenommen, und werden hiemit alle Mitglieder der Genossenschaft aufgefordert, bei ihren bekannten und nächstehenden Collegen zu interveniren, diese Versammlung zur allgemeinen zu gestalten um die Annahme der durch den Ausschuss in Antrag zu stellenden allgemeinen Landesstatuten durchzuprüfen.

Rothmanns Antrag, Modification des Gewerbegesetzes — wurde Abstand genommen, da

nach eventueller hohen Sanction der Landesstatuten, diese speziell auf unser Gewerbe sich beziehenden Normen, mit dem Gesetze in Einklang gebracht werden.

Der Antrag desselben bezüglich Abänderung der Statuten — die gänzliche Streichung der Einverleibungsgebühr, — wurde beschlossen: die althergebrachte Norm auch fernerhin beizubehalten umso mehr, nachdem der Betrag unter dem Titel Einverleibungsgebühr ausschliesslich zur **Vergrösserung des Arbeiter-Unterstützungsfondes** eingezahlt wird, da diesem keine anderen Quellen zur Verfügung stehen. Was die Einwendung der zu hohen Belastung des einzelnen Mitgliedes betrifft, ist auch nicht stichhältig, indem diese ein für allemal einzuzahlende Gebühr nach der Anzahl der beschäftigten Gehilfen sich richtet, und so bemessen ist, dass diese keinem Mitgliede unerträgliche Lasten aufbürdet. Selbstverständlich werden nach Inleben-treten der Landesstatuten auch die Gehilfen mit einem kleinen Prozentsatz ihres Verdienstes beizugezogen den Fond vergrössern zu helfen, welcher bestimmt ist, unseren im Dienste ergrauten, aber verunglückten Hilfsarbeiter vor Noth und Elend zu schützen.

Toscano Nagyozombat, Antrag den zu Ausschusssitzungen erscheinenden Mitgliedern die Heisespesen zu ersetzen, — wurde angenommen.

Desgleichen Prüfungsnorm für zu Gesellen sprechende Lehrlinge festzusetzen. Ferner Reisebegleitschreiben an die Mitglieder zu vertheilen, welche bestimmt sind, dem an einen Arbeitgeber verschriebenen Gehilfen zum Ausweise zu dienen, nachdem dessen Arbeitsbuch, in der Regel behufs Rückerstattung des ausgelegten Reisegebühres mittelst Post nachgesandt wird, wurde angenommen, aber erst nach Inleben-treten der Landescorporation zu effectuiren beschliessen. Da uns eine Prüfungsnorm ohne gesetzlicher Basis nichts nützen würde. Die Begleitschreiben jedoch im gegenwärtigen Lage eine unnütze Auslage wäre, da die Zahl der zu verschreibenden Gehilfen bei unserer kleinen Vereinigung auf das minimalste beschränkt ist.

Weiser, Toscano, Hilgert und mehrere schriftliche Anträge über endgiltige Lösung der schon seit Jahren auf der Tagesordnung stehenden allgemeinen Landescorporations-Frage, wurde beschlossen: Allen in den in sämtlichen Comitatsstädten des Landes beschäftigten Rauchfangkehrer-Collegen mit Beschluss des Protokolles eine Aufforderung ergehen lassen, damit diese im Comitats beschriebenen Collegen zum Beitritte auffordern, und entweder Corporativ, oder mittelst Vollmachten versuchen ihre Delegirten zu dem in Budapest gelegentlich der Jahresversammlung abzuhaltenden allgemein Landes-Rauchfangkehrer-Congress zu beizuwohnen.

Auch werden sämtliche deutsch sprechenden Collegen auf das in Wien erscheinende Rauchfangkehrer-Fachblatt — Redaction Hilgert — aufmerksam gemacht, da nur auf diesem Wege die allgemeine Sache gefördert werden kann. Um unliebsamen Missverständnissen in Vorhinein die Spitze zu brechen, müssen wir uns gegen jeden Verdacht einer Germanisation verwahren, da wir uns schmeicheln ebenso treue und gute Patrioten zu sein, wie der im Kerne des Allfeld lebende Colleague. Und müssen den mit vollen Backen sich brütenden, nur eines erwidern: „Das der Feuerlöschdienst und die zur Verhinderung der Feuergefahr zu treffenden Vorkehrungen“ **keine Nationalitäten kennen**, und jeder echte wahre Patriot mehr Verdienste sich sammelt, wenn er mit wirklichen Thaten seinen Patriotismus sich unauffällig widmet.

Dem Wunsche des Pressburger Bürgermeister-Amtes, jenen im Vorjahre für die Gewerkekrankekasse bestimmten Betrag pr. 16 fl. dem Gewerbeschulbaufonds zuzuwenden, wurde zur Kenntniss genommen, und der ganze Betrag pr. 25 fl., welcher bereits zugesendet, dem verehrlichen Bürgermeister-Amte Pressburg zur Verfügung gestellt.

Das Ansuchen des Michael Zolna, wurde dem Präses zur weiteren Amtshandlung überlassen.

Hartner Soprony, dass in der Zukunft der behürlichen Zertheilung und Vermehrung von Kehrbezirken — seitens der Genossenschaft dahin zu wirken wäre, die betreffenden Behörden durch sachgemässe Darlegungen und der Wirklichkeit entsprechende Daten zur gerechten Einsicht bringen zu suchen, — die möglichst kleinsten Bezirksarbeiten für wenigstens zwei Hilfsarbeiter zuzuthellen, ansonsten dem Bezirksrauchfangkehrer die Möglichkeit genommen ist zu existiren und demzufolge seiner Pflicht gehindert wird nachzukommen. Dieses an und für sich ganz beachtenswerthe Verlangen, wäre vollständig berechtigt, aber nur in grossen Provinzstädten, wo die Kehrtaxen die zu leistenden Arbeiten entsprechend entlohnen, würden die durch Beihilfe zweier Mitarbeiter erzielten Verdienste die gewiss bescheidenen Ansprüche decken. Ganz anders aber gestalten sich die Verhältnisse beim Rauchfangkehrer auf dem Lande, wo dieselbe Anzahl der zu überwachenden und zu reinigenden Rauchfänge eine ausschliesslich zweifache in den Wintermonaten aber eine dreifache Arbeitskraft beansprucht, und wegen der zerstreuten Arbeitsplätze, — gegenüber dem Stadtarbeiter, — der Landgehilfe; kaum ein Drittheil der Arbeiten zu leisten im Stande ist. — Da der Landmeister auch solche Wochen, in jedem Monate des Jahres mit in den Kauf nehmen muss, wo der Gehilfe bei bestem Willen kaum

drei Gulden verdient, während der Meister 7 bis 8 fl. demselben für Kostgeld und Lohn in Wirklichkeit ausbezahlt. — Wenn auch nicht Alle, aber die überwiegende Mehrzahl der Landmeister ist mit solchen Arbeiten mehrweniger — gesegnet, dass er die in den zerstreut liegenden Ökonomiehöfen, Schäferlein, Jäger- oder Hüttenwohnungen befindlichen Rauchfänge stunden- oft tagelang — namentlich in Herbst und Frühjahr auf grundlosen Wegen, — in Winter aber auf spärlichen Fährten hungernd im Schneegestöber dem vom Strassenverkehr weit entfernten verlassenem Gebäude zueilt — um für diese übermenschliche Anstrengung dem vom Comitate ausgeworfenen minimalen Kehrlohn seinem Meister 10 oder höchstens 15 kr. zu verdienen, — während ihn die Erhaltung des Gehilfen 1 fl. 20 kr. und auch mehr kostet. — Wenn wir noch die jährlich sich wiederholenden wenigstens zwei Inspektionsreisen des Meisters in Anrechnung bringen, so wird es jedem Klar vorliegen, dass wir für diesen schwer verantwortlichen Dienst — dem arbeitsverdienste Gemäss, die für jeden Menschen gleichberechtigte Entlohnung nicht finden. — Demnach wurde die im Berichte angenommene Ausgabe post, des Sümger Kehrbezirks noch ein traurigeres Resultat liefern, wenn die Krankheits- und Unglücksfälle, von welchen jeder Meister ohne Ausnahme zur Genüge bedacht ist, zum Regiebetrage zugeschlagen werden, da gewiss ein jeder von uns von den Annehmlichkeiten verkostet hat, und jeder beurtheilen weiss — um wie viel höher sich unsere Ausgabe post stellen kann, wenn es heisst im Dezember oder Januar, sind ein oder zwei meiner Arbeiter erkrankt, oder verunglückt. — Welche Hast, welches Verlangen um einen schnellen Ersatz. — Der Gang der Arbeitsordnung darf unter keinen Umständen gehemmt werden, — wir müssen unsere eingegangenen Kehrzeiten ohne Gnade und Barmherzigkeit einhalten — sonst — haben wir das Srafgesetz auf dem Halse. Und je Dringender der Ersatz des Hilfsarbeiters nöthig ist, umso höher stellen sich auf die mitverbundenen Spesen. — Nachdem der Antrag Hartner seitens der jetzigen Genossenschaft an kompetender Stelle kaum würdige Lösung finden würde, verbleibt derselbe nach Creirung des Landesverbandes Gegenstand der Verhandlung.

Das Ansuchen Venglarics Galszecs um Unterstützung wird dahin erledigt, nachdem Gesuchsteller nicht Mitglied der Genossenschaft, und dieselbe selbst in jenem Falle für die Unterstützung der Meister-Mitglieder keine Mitteln besitzt — indem die angelegten Fonds special für die beiden Mitgliedern beschäftigt gewesenem Arbeiter bestimmt sind, wird beschlossen. Im Falle Venglarics der Genossenschaft als Mitglied beizutreten gedenkt — ihm die Einverleibungsgebühr und Jahresbeitrag in Abschreibung zu bringen, und wird nur die Einschreibungsgebühr pr. 5 fl. zu entrichten haben.

An Unterstützungen für Gehilfen und deren Wittwen wurden bewilligt: Hrdina Bakabánya 10 fl., Szabó 20 fl., Luttinger 10 fl., Vágner 6 fl., Valaza 10 fl., Sporer 12 fl., Viderschein 5 fl., Novák 8 fl., Matejka 15 fl., Depuli 15 fl., nur wurde beschlossen in Anbetracht der Mehrvordernisse, aus den Zinsen des Gehilfenunterstützungsfondes zu decken.

Nach erfolgter Tagesordnung die Sitzung geschlossen.

Schersing, Koszthely.

Ronchetti József,
Präses.

Stefanecz, Zala-Egerszegh.

Pella, Kanizsa.

Hartner, Sopron.

Szerkesztőség:

F. S. utca n. Ollap-főle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Börmentes levelek csak ismeri kesz-

ből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bank egyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letényei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkötőedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan sajtóztatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozóak Fischel Fülöp könyvkötőedésbe intézendők.

Holt évad.

Nagy-Kanizsa, július 2.

(30° C.) E jel alatt pihen a politikai világ. Szélesed. S jól van ez így. Kell idő a visszapiantásra, vagy pedig a magabizálásra. Ez utóbbira azonban nem igen jut ideje a politika embereinek, inkább a jövőbe tekintenek, s kiki a maga módja szerint előre meghányja-veti a teendőket; vagy talán ezt sem teszi. Hiszen elég idő van még, míg a parlament kapui megnyílnak. De habár a politika külső tényezői pi-hennek a pártok kebelében, a miniszterek szobáiban nem szünetel a munka. Vegyük sorra az érdekesebb mozzanatokat, melyek többé-kevésbé érdekes világot vetnek ama küzdelemre is, melyet nálunk a liberalismus és reactio végig-küzd.

Ez utóbbi sehogysem akar engedni, s most, mikor már az egyházpolitikai törvények életbeléptetése küszöbön áll, még jónak látja gróf Zichy Nándor fehérvári lapjában a néppárt kurtjébe fújni, hogy mindenütt szervezzék a pártot, és szálljanak sikra az egyházpolitikai törvények revisiója mellett.

De magában a reactionárius pártban is jótékony reactio kezd létesülni a néppárt ellen, melynek neve is hazugság. Katholikus

papok, kiknek hithűsége ellen senkinek sem lehet kifogása, kiknek az agitacio azon neme ellen, melyet a néppárt vezéremberei kifejtenek, s a kath. vallásra nézve nagyobb veszedelmet látnak a harcmodorban, mint az egyházpol. törvények méltányos végrehajtásában.

Hogy a Magyar-Állam ezeket üldözi, az nagyon természetes, de az önértékes embereket ezek a támadások el nem tántorítják; s a néppárti főokok szervezése sok helyütt kudarcot vall, mert hazafias érzésű emberek nem nyújtanak segédkezet oly tábornak, mely veszedelmet akar hozni a hazára.

A liberális érzelmű papok, kik hitüket is szeretik, de a hazát is szeretik, üldözik a mennyire lehet, az igazság nagyobb dicsőségére. Így járt a székesfehérvári cisterciarendi főgymnázium egyik derék tanára, Dr. Molnár Samu, városunk szülöttje és lapunk jeles dolgozótársa, ki más véleményen levén, mint a néppárt emberei, s ki e véleményének talán őszinte kifejezést is adott, onnan Steiner püspök közbenjárására el is helyeztetett. Hogy ez áthelyezést minő pourparlék előzhették meg, kitészik az áthelyezési leirat tartalmából, mely a következő passzust tartalmazza: „Szomoruan kell ennek tudomására hoznom azt, hogy külső magaviselete már az

1893—94-ik iskolai évben is diffikultáltotta a legfőbb egyházi hatalom részéről, s én önt, mint mindenkit, szeretettel figyelemzettem, és fájdalom, a folyó 1894—95. iskola év tartama alatt ismét oly viselkedések történtek, melyek alapján ismételve a legfőbb egyházi hatóság ön ellen kifogást emelt; ennek folytán, nehogy szent rendünk érdekeit kitegyem a felség megróvásának, esetleg a karia nem tetszésének, elhatároztam azt, hogy önt a bajai főgymnázium tanári karába osztom be a jövő iskolai tanévre.”

A mint említettük, az egyházpolitikai törvényeket, melyek mint 1894: XXXI és XXXIII. törvénycikkek vannak törvénytarunkba felvéve, már október elsején lépteti életbe a kormány. Az erre vonatkozó rendeletet a hivatalos lap már közölte. E rendelet szövegeiben a következőleg hangzik

A magyar királyi miniszteriumnak 1895. évi június hó 29-ik napján tartott tanácsában hozott határozatahoz képest az 1894. XXXI. t. cikk 148. §-nak 2-ik bekezdése és az 1894. XXXIII. t. cikk 90. §-a alapján rendeltetik:

A házassági jogról szóló 1894. XXXI. t. cikk 1895. év október hó 1-ő napján lép hatályba. Ennek következtében egyidejűleg hatályba lépnek az 1894. XXXIII. t. cikk 90. §-nak 2-ik bekezdése értelmében az állami anyakönyvekről szóló 1894. XXXIII. törvénycikknek a házasságok kihirdetésére, a házasságkötésnél való közreműködésre és

A „ZALA” tárcája.

Eppen úgy van, mint volt régen...

— A „Z A L A” eredeti tárcája. —

Irta: Lilly.

Bár minden változik a földön,
Míg év év után siet tova,
Országok lesznek, rumba dőlnek;
A bakfis örökké egyforma.

Tudós Erzsébet klasszonyjának — Kalocsán.

1855. december 3.

Szeretett Erzsikém! Talán nem leszek az élők sorában, mire ezeket a sorokat kapod. És a sivar világ egy kintott lélektől szabadult meg! Hiába, nincs szív, ki engem megértene te kivüled. Most, hogy szívem jobban mint valaha, vigasztalást keres, hozzád fordultok.

Tizenöt éves, tíz hónapos, két hetes és három napos vagyok és idehaza messze a világ zajától ülve, még csak egy koszorucskára sem engednek el. Mily egyszerű ezen kínzás papírra ígatva, de mily borzasztó ez a terhet viselni: azt az Ég tudja, meg én és a kivágott lakkeipóm.

A zsebpénzemen vettem már egy éve, és mivel eddig, óh fájdalom, sohasem használtam őket, a sok állástól megrepedtek! Ha nem tudnám, hogy egy pár laktópán érkekeltem, azt hinném, hogy velem éreztek.

Nincs borzasztóbb, mint egy nagynéni! Sze-

mei a pápaszemem keresztül szinte lesújtóan néztek reám, midőn megmondtam, hogy elszereznék a tűzoltó-koszorucskára menni. Mintha bizony az valami bűn lenne. Hogy ő sem ment előbb, hogy ő odabaza vartt, míg testvére láncba járt. Hiába erősködtem, hogy ha ez úgy van, úgy biztosan érte ő is a borzasztó igazságtalanság fájdalmait. A legkeményebb figyelmet is előlód; Szidi néni nem látogyl meg. Kérelmeim eredménytelenek voltak és én így ujra egyedül maradok haragvó, boszorkiáltó szívemmel és megrepedt lakkeipóimmal.

Szivem! nem-e követed példájukat?

Szidi néni egy boszorkány. (Szinte jól esik szivemnek, hogy valakinek nyíltan megmondhatom.)

Ugy bánik velem, mint a mesebeli boszorkányok a királykisasszonyokkal.

Ah, ha tudnám, hogy mint vehetnek véget fájdalmaimnak.

Egy kicsit megboszultam magamat. Szidi néni kis zsebbőrcáját megállítottam (t. i. egy legyet eresztettem bele), kanariját kieresztettem, ruhája fodrát lefejtettem, tunikáját felmetszettem, pápaszemét eldugtam, kezétjét bekormoztam, kávéjába sótt tettem, vajjas kenyereére só helyett fogport hintettem és még egy pár ilyen ártatlan cselszöveget.

Azt hiszem, soha az életemben leánygyal ily kegyetlenül nem bánáltak. — De most zárom levelem, Még csak arra kérélek, hogy tiszteid fájdalmamat és ha egy könyv szövik fel szemedbe, ne

töröld le azt, hanem sirasd el baráti szived egész kegyeletével a te hü, örökké szerető, végtelen boldogtalanul barátóddal!

Kertész Magdát.

1895.

(Csinosan burkozott szoba, az ablaknál dolgozó asztalka, melynél Komócsyné, szül. Kertész Magda dolgozik; előtte egy tizenhat éves leányka áll.)

Komócsyné: Irma, én nem bírom felfogni magaviseletedet. Gondold meg: csak tizenhat éves vagy é: már is koszorucskára akarsz menni. Már egy félóra óta kintozol.

Irma: Én kintozom? Oh ezek! Néni, hát nincs önnek szive? Hát nem érez ön? De igaz, ön nem bírja felfogni lelkem sóvárgását, mert nem érez most így. De tán csak érzett így tizenhat éves korában?

Komócsyné (hidagon): Nem emlékszem reá, én egyáltalában nem voltam olyan olyan hóbortos teremtés: mint te. Az én időmben másképp beszéltek. Bizony nem jutott eszembe azt mondani, amit te egy pár per előt hangoztattál: hogy jobb szeretnél meghalni és más ilyen badarságot.

Irma: Néni, ha ön oly hideg, ha önnek egy kemény kő vagy fém van a szive helyén, arról én nem tehetek, de az én érző kebelemben tombol a vihar és...

Komócsyné: Ha netalán kitomboltad már magadat, úgy nézz a pápaszemem után, melyet már 2 napja keresek. Oh mikor én a szegény, bol-

a házassági anyakönyvek vezetésére vonatkozó rendelkezései, valamint az 1894. XXXII. t. cikk 10. §-a értelmében a gyermekek vallásáról szóló. 1894. XXXII. t. cikk is.

Az állami anyakönyvekről szóló 1894. XXXIII. t. cikk alapján kinevezett anyakönyvezéstől szünetelésre és halálesetek nyilvántartására és tanúsítására vonatkozó működésüket 1895. évi október hó 1-én napján kezdik meg.

Fiuména ez a területre külön rendelet intézkedik Budapeston, 1895. évi június hó 29. napján.

B. Báffy a. k.

Biztos a reményünk, hogy azok az aggodalmak, melyeket a reakció emberei a törvények végrehajtásával tápláltak, feleslegeseknek bizonyultak mindenütt. Azt hisszük, hogy a néppártiak jelenlegi csatakiáltásai csak onnan származnak, hogy a liberális felfogásnak a gyakorlati élet által való igazolásától félnek.

A magyarok ellen.

Nagy-Kanizsa, 1895. július 4.

(—) A bécsi 14 napos polgármester dr. Luenger, mint már nem egy ízben, a július 8-diki osztr. képviselőházban, ismét erős támadást intézett a magyarok ellen; nagyon természetesen, hogy az elnök is szükségesnek tartotta Luenger ur támadását visszaválasztani, s a választásait, hogy az igazságszeres beszédeiben a szomszéd nemzettről. Valóban nem fogalkoznánk a bécsi antisemitizmussal, a gonosz hősvédel, mert gyűlölködése a magyaroknak nem fog tánt érlelni, ha ez az uri ember nem volna az, a ki az ismert nagy román küldöttséget az ő felsőtt memoárban, dumával, nem fogadtatva a társával egyetemben, a minden alkalmat fel nem használva arra, hogy galád nyelvtől öltöztesse a magyarokra; s hogyha a bécsi viszonyok olyanok volnának, hogy ezt a gyűlöletes kifakadást egyedül állónak lehetne tekinteni. De hat úgy áll a dolog, hogy Luengerék már annyira demoralizáltak bizonyos körök és osztályait a bécsi lakosságban, hogy jó lesz tudomásul venni azt is, mincirint ő és társai nagy dicseretekkel halmoznak el lapjaikban az itteni néppárt embereinek hazafiatlan agitációit.

Az osztrák képviselőházban a költségvetést tárgyalták. A költségvetés költségei töelében Luenger szólalt fel, s azt mondta, hogy a főttel nem szavazom meg, mert a dualizmusnak ellensége s egyáltalában a zsidó-magyaroknak, a kiknek tulajdona a monarchiára csak szerencsétlenséget hozott. A magyar nemzeti liberális részét ő zsidó-magyaroknak nevezi, mely szerint az ember csak reactionárius, hazafüő lehet; s a mi neves, az ő nála zsidómagyar. Neki dualizmusról az a véleménye, hogy az nem más, mint kőnigéri zsi hákeletés, a melynél Ausztria hazetta a hadi sarort.

Luenger urnak ezenkívül még két kívánsága van. Az, hogy a külügyi hivatal, a magyar-zsidó befolyástól megszabadítsák. Felhozva a Kálnoky Agárdi ügyet, az mondja, hogy ez a zsidó magyarok botrányos győzelmével végződött. Második kívánsága az, hogy a tőkonzulatusokat különösen keleten ne, őltsék be oszpa zsidókkal, mert a zsidók keleten a tisztelenség éppen el enkezdjében részesülnek. Az Ausztria-Magyarországgal közötti viszonyról beszélve, konstatálja, hogy Ausztria közigazgatásilag és politikailag el van nyomva. Zsidó tolgárnak mondja azt is, hogy csak most kezdik észrevenni a magyar pénzügyi viszonyok rosszabbodását. Azt mondja, hogy Wekerle tánt minden fényesen ment, pedig Wekerle tánt csak nem vitt el mindent magával. — Az ilyenek hallására valóban lel kellene kiáltani: Quousque tandem! — Ilyen subjektumokból állának az erkő csirák nagy-Nemetsországban, a bécsiek pedig amuzok iskolájába járnak. Az ilyen beszédre nincs a képviselőház elnökének egy keményebb megrovó szava, szabad neki gyallani nemzetet, egyeteket. Azt hangoztatja, hogy Ausztria politikailag és közigazgatásilag el van nyomva? Ugy látszik, hogy a jambor bécsiek vagy osztrákok, meg ennek tudatára nem jutottak, mert akkor keresnék azokat, a kik a hosszú Taffo kormány alatt, és a coalitio ministerium alatt az osztrák viszonyokat idáig érlelték; keresnék, a megtalálnák őket Luengerben és elvtársaiban, a kik veszélyes lejtőre juttatták Ausztriát az ő reactionárius, hazafiatlan tendenciákkal; megtalálnák ő benők, s ha volna a népből csak a kis önéretet, az a vasadalmes garda nem vinné el szarozni, s ők oda kerülének, a hol voltak, az ismeretlenség pályányába, amelyből csak a huta s a maga javát labbal tipró nép emelte ki. Tudják jól a bécsi kormányzókorok is, hogy mihez szándék az osztr. politikai élet, de nagyon gyonyok voltak, minsem hogy eléinte erélyesen visszautasították volna az oly kísérleteket, melyek most már fejésre nőttek, járván úgy, mint Gotha hávészása, a ki a szellemeket leidezni bírta ugyan, de azután nem bírt velük.

Luenger beszédét egy kissé erőseken tartották ugyan az osztr. képviselőházban is, s ezért a miniszterelnök, a képviselőház alelnöke, Pálffy és Pinteráky prof. képviselőök össze is ültek tanácskozásra s itt elhatározták, hogy Luenger kirohanásait ellen az utótt fog felszólítani.

D. felszólalt maga Kjelmannsseg gróf is, ki sajnálkozását fejezte ki amaz éles hang fölött, melyet Luenger a magyarokkal és a magyar kormányval szemben használt.

Luenger, a ki a dualizmus ellen kel ki, a kit elvárni és az ifju ebelek megtapasolnak, elfeledi vagy talán sohasem tudta, hogy a dualizmus mentette meg Ausztriát a törököl; s hogyha van egyáltalában Ausztriában nyoma az alkotmányos kormányzásnak, ez Ausztria, a vele Luengerrel együtt az ifju ebelek, ennek a zsidó Magyarországnak köszönhetik, mely politikai fölényével, érettségével mentette meg Ausztriát is az alkotmánytól. A ki Ausztriában a politikai és közigazgatási elnyomattásról beszél Magyarországgal szembe, az tudja oly valótlanságot mond,

melyet csak a gyűlölettel teltett anti-semita és ilja csak neuzeti-égi és reactionárius elemek hisznek el; kifelé beszélnek a erre a célra jó nekik a nemrég mult törtételem meghamisítása. Bécsből látszik az oláhok, tőköt, németeket, szerbeket, kik itt a hazában a legnagyobb szabadságot élvezik, ez oly vakmerőség, mely példább megtorlat igényelne, mint az elnök zsidó közbeszólása s a miniszterelnök felszólalása.

A vár. reformpárt alakuló ülése.

A városi reformpárt szervező bizottsága a következő felhívást bocsátotta ki:

Polgártársak!

Századunk alkotó jellemvonása a szellemi és gazdasági téren való öntudatos előrehaladás és a korszellem ellen vétekezés az a polgár, a ki ebben a nemes küzdelemben a megfelelő helyet teljes erejével betölteni nem iparkodik.

Ha végig tekintünk csak a dunántúli szomszédos vidéki központokon, mindenütt a kulturális és gazdasági haladás félreismerhetlen nyomait látjuk feltűnni, csupán nálunk tapasztaljuk közéletünk csaknem minden gépezetének a trespédés kátyújában való tengődését, és pedig oly megröszentösödött következetességgel, hogy kétségbe kellene esnünk jövőnk felett, ha nem tudnók, hogy sorsunk intézése a Gondviselés után helyesebb irányba terelése saját akaratunktól függ.

Birtokában vagyunk mindazon szellemi és physikai tényezőnek, mely kétségen kívül lehetővé teszi azt, hogy városi és nyilvános életünk szerepköre ugyanazon színvonalra emeltessék, mely a többi városok beléletében megnyilatkozik; s ha ennek mégis az ellenkezőjét észleljük, okát abban a rendszertelenségben kell keresnünk, mely jelenleg a városi közügyekben szereplők körében uralomra jutott. — Nem személyek ellen léptünk a sorompóba, barátunk minden becstületes honpolgár vallás- és politikai nézetkülönbségre való tekintet nélkül, aki a város beléletében annyira betegséggé fajult semmivel sem törődés kóros állapotát becstületes eszközökkel megváltoztatni — s a közjölét és előrehaladás konsolidációját diadalra juttatni segíti. — Nincs egyéb célunk, mint a jelenlegi közállapotokkal szemben itt ott az elkeseredésig megnyilatkozó józan közvéleményt minden téren érvényre juttatni.

Eszközünk: felkelteni a polgárság minden rétegében az autonomikus jogai iránti nemes érdeklődést, felébreszteni és megerősíteni azt a tudatot, hogy a polgárjogok gyakorlása kötelezettséget is ró maga után, s kiküszöbölni a városi igazgatás köréből minden árnyalatot, mely mozgató erejét nem a polgárság jólétének önzetlen szeretetében, hanem az egyéni érdekek dédelgetésében találja.

Ez rövid körvonalakban vázolt programja a Nagy-Kanizsán alakítandó városi reformpártnak, amelynek szervezése céljából felkérjük minden elvbarátunkat, hogy a Szarvas vendülög étkész termében

vasárnap, július 7-én 11 órakor tartandó alakuló ülésre megjelenni sziveskedjék!

Nagy-Kanizsán, 1895. július 5-én

Anek György, Babics Antal, id. Bentzik Ferenc, Usóka Ferdinánd, Dolmányos László, Fács József, Fács László, Fülöp András, Gáspár Imre, Goldhammer Károly, Gut-

dogult Szidi néninél voltam, hogy vigyáztam minden holnijára. De a mostani ifjuság! (Korasz!) Fogadni nemék, hogy te dugad el!

Irma (dacosan): Talán... megtehet...

Komocsynd: Talán! Megtehet!... Irma te istentelen teremtes! Nem, ilyesmit még nem hallottam! Ha a néniim levagta volna a fejemet vagy felakasztott volna, még akkor sem lettem volna képes neki készakarva bosszú-ágot szerezni. Hja, de az az én koromban volt.

Irma: Oh a néni, bizony én se bírom önt másképp gondolni, mint komolyan, szeliden, türelmesen. (Birtalan felkacog.) Néni, de furcsa lenné maga lögös cipfál és csárdást táncolva, lengő fehér ruhában! (Pajszáló kacag, majd kirtelen elkomolyodik.) Néni, aranyos néni, ne legyen kegyetlen!

Komocsynd: (szár takatattal.) Kedves Irmám! ha te olyan jól mulatsz már azon a gondolaton is, hogy én valaha fehér ruhát hordtam, ha oly jól bírsz magadnak mutatólag szolgálni tárgyakat keresni, úgy csak neves kedved szerint, de én a magam részéről, teljesen feleslegesnek talalom mindennapi házi mulatságaidat még szaporítani.

(Irma ijedten tánt Komocsyndra.)

(Kopoznak. Egy állás hölgy lép be. Komocsynd legjobb barátja: Sulyokné. Takacs Erzsébet, Kóloszán udvöltsék.)

Komocsynd: Édes Erzsébet! hallottál már ilyet? Irma el akar menni a jogász-konzorcusra. 10 éves még csak. Azt mondja, hogy meghal. A pápaszemről eddig. Gondod csak jól megtörtént volna ilyesmi a mi ifjuságunkban?

Sulyokné: (Félszav.) A mi ifjuságunkban? Még csak álmodni sem szokunk ilyesmiről. És amit a pápaszemről mondesz, az egyszerűen égbekiáltó bűn. Egy jó néni, ki csak is a javunkat akarja, így bosszantani! Nem is jutott ilyesmi eszünkbe. Különösen neked, ki a te Szidi nénédet imádat.

Komocsynd: No de ne is beszéljünk erről a dolgról. — Természetesen nem is lesz belőla semmi.

Sulyokné: Természetesen.

Komocsynd: Semmiesetre.

Sulyokné: Semmiesetre.

Komocsynd: És ezzel elvégeztük a dolgot. (A belépő inasok.) Ferenc, a kávé.

(Irma sokogva fat ki.)

Sulyokné: Hogyan különbözik a mostani ifjuság a miénktől.

Komocsynd: Hja, az va'ami más volt. A mai gyermekek igényei kielégíthetetlenek.

mann Vilmos, Hegedűs László, ifj. Hegedűs György, Hertelendy Béla, Hirschel Ede, Imrey László, Karsay György, Kasztné, János, Kis Ferus József, Knortzer Frigyes, Knortzer György, Lendvai Samu, dr. Löke Emil, dr. Neusiedler Antal, Pländer János, Pihál Ferenc, Pükmann László, Reithofer János, Sebestyén Lajos, Szedlmayer Ferenc, Szedlmayer László, Stepanek Albert, dr. Szekeres József, Szemolics László, Tripammer Gyula, dr. Tuboly Gyula, Varga Lajos, Horváth László.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Pulszky Ferenc az ország összes muzeumainak s tárlatainak felügyelője neje született Gessner Róza és Dr. Ferenczy József kultuszminisleri osztálytanácsos kíséretében 1. hó 4-én délután 5 órakor Zala-Szent Gyótra érkezett. A pályaudvaron Szent-Gyótró község előjáróság; nagy közönség jelenlétében ünnepélyesen fogadta és hosszú kocsisorral kísérte lakására. Az agg tudós sógorához dr. Mehr Mór körorvoshoz szállt, hol 10—12 napot szándékozik tölteni, míg dr. Ferenczy a készthelyi „hévíz”-et látogatja meg.

— **Közönséget nyitvánítás.** Tisztelt Sommer Nathan m. k. posta és távirat felügyelő ur gyűjtőjén a murakeresztúr-közföldi árvíz-károsltak javára befolyó 5 lrt, mely kégyes adományért a nemesszívű adakozóknak legáltalában közönséget mond Murakeresztúrban 1895. júl. 4-én Peller Pál, apátplébános.

— **Huckstedt Irén** kisasszony hangversenyére, mely ma este tartatik a Polgári Egylet dísztermében, újabb is felhívjuk műértő közönségünk pártfogó figyelmét.

— **A letenyel önkéntes tűzoltó egyesület** által 1895. jún. 29-én rendezett a lapunk által már előre jelzett mulatságon jelenvolt hölgyek névsora: Aradi Alajosné, Berger Izid, dr. Csémpess Kálmáné, Eppinger Ignácné, Herceg Gusztávné, Hoffer Mihályné, öz. Horváth Istváné, Himfi Lajosné, Hlavathy Jánosné, Kázar Ferencné, Kaszler Géza, Kovács Sándorné, Kohn Sándorné, öz. Krauszé, Kaszli Lajosné, Kőműves Imréné, Lausch Józsefné, Málics Jánosné, Novák Flóriáné, Piacsek Károlyné és leánya [Vörösk] Pimeizl Alajosné, Pollák Ignácné, Major Andrásné, Sáfár Gergelyné, Suloy Ignácné, Simon Lajosné, Strasser Jakabné, Bayer Csili, Kohn Adel, Kramár Zsófi, Lausch Regina, [Bacsahely] Major Erzsé és Vilma, Pimeizl Mariiska, Sáfár Lina, Sós Klárka, Strasser Juliiska, stb. Felülírtak szíveskedtek: Remete Géza, 5 lrt, Zakai Gyula 5 lrt, Filpich János 3 lrt 50 kr, Thassy Lajos 3 lrt, dr. Csémpess Kálmán 1 lrt 50 kr, Höhn Béla Lenti 1 lrt 50 kr, — Schindellár József, Leitner Lipót, Wesel Manó, Szalmay József, Kovács Fülöp, Malics János, öz. Folly Bernadné, Hlyés István, Hozsán György, 1—1 lrt, — Kohn Sándor Szt.-márton, Kohn Sándor Letenyé, Stegmüller János, dr. Polgári Lipót, Borzodi János, Barakkó Miklós, Rechnitzer Samu, Vajda Jakab, Kaposy Antal, Novák Menyhért, Aradi Lajos, Glósz Géza, Herceg Gusztáv, Hlavathy János, Oesterreicher Zsig, Lénárd József, Bobay Géza, Bremm József, Oesterreicher József, Frankl Dávid, Pimeizl Alajos, Jugh Ferenc, Bayer család, Kázar Ferenc, Lausch Józsefné, Neumann Ede, Weiss Lajos, Strasser Jakab, Simon József, Káman Lajos 50—50 kr, Primecz József, Hoffer Mihály, 20—20 kr, Rebrics István 10 kr.

— **Nyitvános nyitvánás.** A nagykanizsai iparos-írák önképző és betegsegélyező egyesületének június 29-én rendezett nyári mulatságon felül írtak: Szépe Boldizsár 1 lrt, Oronváry Gyula 5 lrt, Belus Lajos 4 lrt 50 kr, dr. Mayer Ferenc 3 lrt 50 kr, Tivolt János 2 lrt, Focht Jakab 1 lrt 50 kr, Weiss Izidor 1 lrt 50 kr, Fischel Lajos 1 lrt 50 kr, Kasztnér János, 1 lrt 50 kr, Práger Béla 1 lrt, Sildörms G. 1 lrt, Fehér Pál 1 lrt, Lamberger Henrik 1 lrt, Litteri Tóth Lajos 1 lrt, Trojók Peter 1 lrt, Zákonyi Lajos 80 kr, Herskovits Ignác 60 kr, Reinitz Lajos 60 kr, Temkó János, Tóth Lajos, ifj. Offenbeck Károly, Darvas Ferenc, Halvax Frigyes, Stern Mór, Csaszák bíró, R. L. Pásti

Lajos 50—50 kr, Reszpotnyik Rezső 30 kr, Hóhekker József 30 kr, Turek Géza 20 kr, N. N. 10 kr. A szíves felajánlások fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

— **As „Arany Szarvas” szálloda** ismét visszakerült régi gazdája, a kitűnő szakembernek ismert Knortzer Frigyes szállodatulajdonos kezébe és így kereshető, hogy ez a régi gazdával régi jó hírnevét is vissza fogja nyerni jó omennak tekinthető, hogy a városi reformpárt első nagy gyűlését éppen a Szarvas szálloda éttermében fogja tartani. Tehát az étteremmel fog kezdődni a reform és ez egy vendéglagodában nem utolsó kérdés.

— **Kéményseprők közgyűlése.** A felsőmagyarországi kéményseprő ipartársulat az évi közgyűlést júly 6-án Nagy-Kanizsán tartotta meg. A közgyűlésen képviselve voltak Nyitra-, Komárom-, Sopron-, Vas-, Somogy-, Pozsony- és Zala megyék kéményseprőmesterei. A közgyűlés első sorban a két kisorsolt választmányi tag helyébe új választmányi tagokat választott és pedig városunkból Mautanno Józsefet, Azután azon szakkérdésekkel foglalkozott, amelyek a közgyűlés ele terjesztettek: és pedig jóvá hagyott néhány kéményseprő tanoncz felszámítását, vizsgálat tárgyává ideleik ügyvezetők és illetéktulajdonosok között közt szerződés stb. Munkaképeleken segédek és ezek övezetei számára az ipartársulat pénztárából segélyek utaltatnak ki. A közgyűlés egyszerűen elhatározta, hogy országos kéményseprő iparegyesület megalakítása iránt a munkálatok oly módon folytatandók tovább, hogy az egyesület a jövő évi millennium kiállítás alkalmával mngalakulhaason a egy országos egyesület tekintélyével képviselhesse úgy az összes, mint az egyes kéményseprők érdekeit.

— **Húgás.** Tüske-Szent Péter községben [Zala megye] múlt június 30-án bucsu lévén, a korcsmban mutatott legények egy leány fölött szaváltsába keveredtek, mi később dulakodással jutult. E közben Szabó Lajos aranydió legényt Czotter József szebekésével úgy szurta oldalba, hogy ez nyomban összerogyott és most élet-halál közöt lebeg.

— **A Zalában fut.** Német István zalabéri béres június 30-án délután 5 órakor, többek társaságában a Zalában lőrödött. A legény, hogy társai előtt uszai képességeit produkálja, a folyóban ide-oda uszalt a annyira eltávozott tartsaitól, hogy visszatérni már nem tudott. Erőlködése haszontalannak bizonyult s így vergődés közben a vízbe fullt.

— **Napszúrás.** Sesztán Magda perlaki napszamosó a hó 3-án délután munka közben hirtelen összerogyott és néhány perc múlva meghalt. Az orvos a halat okát napszúrásat konstalált.

— **Az elégedetlen tolvaj.** Dr. Böhm perlaki járásorvos lakásába bement e napokban egy vádor, hogy alamizsnát kérjen. A különben nyilt lakásban nem látván élő lényt, szobáról szobára ment és egyik szoba asztalán különféle mintegy 500 lrt értékű ékszert pillantott meg, melyet nyomban el is tüntetett. Ezzel nem elégedvén meg, még ruhaneműre is akart szert tenni, de azon percben, midőn éppen azt szemlélte, hogy egy bizonyos ruhadarab érdemes e az elvívésre, egy cseledéaty lépett a szobába, ki lármát csapván, többen oda siettek és ezek közbejöttével sikerült a vádormadarát elfogni, a járásbírósgá pedig gondoskodott kalitkáról.

— **A vízbe fullt.** Norák György 38 éves k. kanizsai földműves, ki a déli vasutnál állandóan mint napszamos dolgozott e hó 2-án délután két társával a II-k kanálisban halászott, Novák egy mélyebb helyen hirtelen elmerült, társai, kik uszni nem tudtak, segítségért kiabáltak. A segélykiáltásra oda jött Szabó András Kük Alajosnál alkalmazott mészáros legény, ki gyorsan ledobta ruháját, Novák után uszott, és ezt ki is huzta, de Novák ekkor már halva volt.

— **A sertésévés.** Nagy-Kanizsán még csak szórványosan fordulnak elő a sertéseknél a megbetegedések és elhullások, de a sánzi majorban a június 22-én 173 darabból álló sertésállomány csak 62 darabot számit; idő közben elhullott tehát 111 darab, a meglevő 62 darabból 40 darab jelenleg beteg, az egészségesek száma egészen 22 darab.

— **Időjárás.** Nehány forró nap után, folytonos esőzések vannak nálunk napirenden, mi

nemcsak hátráltatja a már megkezdett aratási munkálatokat, hanem a gabonaművekben nagy kárt is okoz.

— **Csarnok-rovatunk** folyó közleményét aktuális jellegű közleményeink ismét ki-szorították. Jövő számunkban okvetlenül hozzuk a befejező részt.

* **Kérékpározkák figyelmébe.** A viághírű Steyeri legyvervák kérékpár képviselőisége és rakátára Unger Ullmann Eleknek Nagy-Kanizsán van, — honnét képes árjegyzékek kívánatra díjmentesen küldetnek.

* **Legjobb hártypapír** befőttes üvegekre, úgy a befőttes üveges kötözésre alkalmas kötöző-zsinokok, továbbá esinos színes felírások befőttes üvegekre Fischel Fülöp könyv és papírkereskedésében kaphatók.

* **Önkéntes-jelölték tanfolyama.** E czim alatt Kolozsvárott már 4 év óta egy oly tanintézet áll fenn, mely alaposan előkészít 16—20 éves korban levő ifjakat, a kik erőttségét nem tettek, mégis mint egyéves önkéntesek akarnának szolgálni, az egyéves önkéntesekre jogosító vizsgálatra. Felvételnak olyanok is, a kik csak 3—4 osztályt végeztek. Az intézet internatussal van egybekötve, s igen szép eredményeket mutathat fel, fővebb felvilágosítást ad az intézet igazgatósága, Kolozsvárott, Wesselenyi-utca, 1. sz. a.

* **„Mentor”** ellátási vállalat. Fontos kérdést old meg e vállalat, a mikor az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának pártfogása alatt működését megkezdette. A lakáskérdés okozza minden a kiállításra felrándulóknak a legnagyobb gondot, mert nemcsak attól tart, hogy nem kap lakást, de fél a kiállítás tartama alatt azok drágaságától. E vállalat saját szállóhelyeit rendezi be és minden jelentkezőnek 7 napra már előre lefoglalja szobáját, jöjjön az a kiállítás tartama alatt bármikor is Budapestre és étkezési szelvények a főváros és a kiállítási terület több előkelő vendéglőiben bírnak érvényenyl, míg a közlekedés a lóvonat és a villamosvasutal bármely vonalon teljesíthető. A vállalat ellátási könyvecskéit 7 napra szóló szoba étkezés, közlekedés, kiállítás és szórakoztató szelvényeket tartalmaznak. Azonkívül játszanak a kiállításitombolán és egy hét napra szóló 2000 koronás balcsent biztosítási bírczával bírnak. Egy könyvecské ára 42 forint, beszerezhető 1 lrt heti, vagy 4 lrt 20 kros havi felzetés mellett már ma és az esetben, ha egy 6 lrt 50 kros napi szelvénytel pótolva lesz, 2 személy által 4 napra bir érvényenyl. Nem csoda, ha az ország minden részéről már is oly nagy számban érkeznek a vállalatához bejelentések, és így a közönség helyesen cselekedne, ha minél előbb jelentkeznek, miután a vállalat csak korlátolt számban fogad el előjegyzéseket.

C S A R N O K.

Kalmár Piroska levele.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Egy kissé kedéjelmzeve váltom be ígéretemet, hogy nagy utazásunkról, erről a merésznek jellemzett expedícióról beszámoljak és higgye el most is a legnagyobb zavarában vagyok, mert semmiről valamit írni ehhez egy Jókai phantasiája és tolla kellene.

Persze, persze, mikor én ezt a könnyeltű ígéretet lettem, képezelem föl volt csigázva; az aggodalmas fejcsóválások, a melyekkel legtöbben elhatározásunkat: az utat Kanizsáról Kaposvárra kocsin tenni meg, fogadták, sőt a határozott rémitgetések mindenféle kalandot, viszontagságot, halászbálnál halászbálnál themákat engedtek reménylenem.

Láttam magunkat az országot valamely nagy gödrébe beledorbulva, esetleg egy kissé megrövidve, az ember ilyenkor el is ajuhat, a mi nagyban fokozza a helyzet érdekességét. Ekkor megjelen, vagy jelennek — mentül több, annál jobb — a mentő-lovagok, mert a gondviselés, ha teremt az országoton nagy gödröket és hölgyeket, a kik ezekben beledorbulhatnak, az ó mérhetetlen bölcseségében teremt bizonyára lovagokat is, akik a kellő pillanatokban megjelenhessenek. Es lstenem mi minden szövődhetik ilyesmiből.

Láttam továbbá elhanyagolt kinézésű utszéli csárdákat az elengedhetetlen villogó szemű csapárosnéval és lingióbógós, cítraszúrós szegénylegényekkel. No ne mosolyogjanak, az a Bakony végre sincs olyan nagyon messze és azt meg csak

nem akarom hisni, hogy a bakonyi betyár már csak mythosz volna; mit emlegetne ezental, a művelt kultúrá a mi egyik legnagyobb nevezetességünk?

Es képzeletem szötte, szötte szálait. Egy irtózatot felhőszakadás — az most úgyis divatban van — épen egy ilyen eserdába szorit minket, ahol a hagyományos két szál cigány muzsikája mellett virrasztjuk át az éjelt, koccintgatva a betyárokkal a káknak Sacher-torta és then kivonat segítségével, iparkodunk jobb erkölcaöket szuggerálni.

Egy cigánykaraván sem egészen megvetendő, különösen ha erdő közepén találkozik az ember velük és ha fényvetőleg állnak körül a kocsit. Ezeknek kiürítjük erszenyeink tartalmát (szegény cigányok!) és így menekülünk meg.

Végre egy 24 órai Odyssea után bevászorgunk Kaposvárra, ahol menten két-két orvos vesz minket apolás alá, de fárcá-théma van bőven és ez a fő.

Es mindezek helyett: a legköznapibb próza, a legmodernebb satakocsikázás. Na de hát megígértem, hogy megírom a Kaposvári levelet* és ez egyszer meg is tartom ígéreteimet, az őn bája, ha netalán vagy egy lucat abonensebe kerül. Georges Daudin tu l'as voula.

Tehát kedden 11-én reggel elindultunk, ezt valószínűleg sejtik, de a mit egész bizonyossággal nem is álmognak, az, hogy ez indulás 9 órára volt kitűzve és mi negyed 10-kor csakugyan el is indultunk. Tehát csak egy negyedórát késedelemmel, amennyivel például a déli vasút el se a kezd.

Derek berkocsisunk egy pompás, kényelmes hintóba fogott, a melyben 11 csomagunk mellett még mi hárman is: Józsa, én és a szobalányom is elfertünk. Még egy bucsupillantás az immár ösmert utcáknak, az én kedves szomszédnőmmek és kirobotunk Nagy-Kanizsából, amelyet el kellett hagynunk, mert a közönséggel és velünk lépést tartva melegegett föl az idő is az önök csinos, de arenanélküli városában.

Az időnk a lehető leggyönyörűbb volt, ragyogó verőfény anélkül, hogy a legesekelebb meleg lett volna. Pörök nyoma sem, a mezőkről egy kellemes, kis szellő hozta felénk azt az édes, üdítő széná-illatot, szóval igazi „Patent- Reiserwetter” volt, mint a bécsiék mondják.

Mielőtt elhagytuk a kanizsai határt, még egyszer visszafordultunk a távolodó város felé és aztán haladtunk szépen tovább gyönyörű öreg fasorokban vezető, remek országúton, a melynél talán csak az Andrássy-uton esik jobb kocsikázás, hullámos dombok, üde zöld erdők mentén, csinos falvakon keresztül abban az édes, idegcsillapító, szinte áhítatos csendben. Még csak kocsikkal sem igen találkozunk, olyan volt, mintha egy szépen kultivált nagy parkon kocsikáztunk volna végig.

Iharos Berényben láttuk az Inkeket ódon, kényelmes kastélyát és megbámultuk a 16 utca-petroleum világítását. Számláltam vagy 7 lámpa-oszlopot és öröm töltötte el szívemet ennyi civilizációt láttára.

Berény és Inke falu közt feltűnt végre a lát-határon egy uri lovas alakja; hamar megigazítottuk a kissé megborzosodott frou-frou-t és felhúztuk a lecsuszott párdue, min'aju pluche lak-eot, hadd lássa az a lovas, hogy urinökök van dolga, de olyan hamar haladtunk el egymás mellett, hogy nem constatalhattuk e határt.

Minden élmény nélkül értünk 1 óra tájt Böhönyére, ahol két órai pihenés volt tervezve. Nem tagadom: még élt bennem remény, hogy talán a böhönyei nagyvendéglő nyújt némi rendkívüliséget. Hogy is ne! Olyan lucat falusi kocsma, mint a többi még csak schimpfelní sem lehet reá, sőt dícséretére legyen mondva, a böhönyei nagy szállónak az »étterme« előig tisztá volt és a hajlongva elérk csoszogó, erősen ócska pincér hullámvonalas gesztusai és gummi lakpeiben volt valami, ami talán egy „Grand Hotel”-es multra engedett következtetni. De ni, még sem szabad egészen haladat-lainak lennem, itt Böhönyében még is akad valami olyan kis kaland felénk! Körülmezeve a szállóban, ahová minket a falusi Ganymed kalauzolt, egy ajóra lettünk figyelmesek, amely mögött hangos beszélgetés és csörömpölés hallatszott. Egy extra szobát sejtve, benyitunk, de ott egy férf-társaságot pillan'ra me- siet-e visszavonultunk és letelepedtünk egy nagy asztal mellé, amelyen idő-közben odarakosgatott 11 csomagunk tartalmát kezdtük kibontogatni.

E közben észrevettük, hogy az extra szoba aj-taja minduntalan megnyitott egy kissé és egy-egy, többé kevésbé bujdosos, többé kevésbé kíváncsi

arc jelent meg a nyílásnál, utóbb beidéztek a pincért is és bent felhangon erősen tanácskoztak. Felreismerhetetlen volt, hogy az extra szoba zárt körü asztaliarasságát hirtelen megjelenésünk alar-mirozta. Végül úgy látszik, abban állapodtak meg, hogy egyikük egy kis recognoscirozást tart, mert megnyitott újból az ajtó és a böhönyei „Tafelrunde” úgy látszik legelszántabb tagja kilé-pelt rajta.

Hódításhoz szokott magatartással haladt el mel-lettünk, aztán megállt a pítvarajtóban és egészen fesztelenül onnan interwievolta meg kocsisunkat kiletünk és utazásunk célja felöl.

Ugy látszik teljesen megvolt elégedve az infor-matiókkal, mert mosolygó arccal tért vissza és ba-juszát a lehető legellenállhatatlanabb módon pö-dörintve ki, egyenesen oda állt elénk. Józsa ijedten nézett reám és aztán pedig nagy odaadással az üveg megeskönyösödött-kötözö zsinagével bajlódva, nagylelkűen nekem engedve át a falusi Don Juan-nal való előreláthatólag barátságos társalgást.

— Hát csak elhagyták szép nagysáim Kaniz-szát, — szólalt meg a böhönyei habitus némi te-reszkedéssel, de azért elég szeretetreméltóan.

— Igen, feleltem én-fel sem tekintve a leghami-sítatlanab naivitással és kigöngyöltem egy nagy darab vajot.

— Most Kaposra mennek, folytatta a neki báto-rodott gentleman. — Igen — feleltem ismét már egy kissé határozottabb társalgási hangon és ki-raktam a „sonkát.”

— Bizonyára sajnálták ott hagyni Kanizsát, — mondja ő, — igen — mondom én harmadszor is, de már erősen szubrette-azert élénkséggel és egy energikus mozdulattal lelepleztem egy sült csirkét. Egy percre aztán úgy tetsezt mintha a böhönyei társadalom egyik oszlopa megingott volna, magatartása veszített egy kissé biztosságból, de azért nem tágitott. Kinos pauza! Józsa már ek-kor teljesen eltűnt az epres üveg mögött és csak válhainak mozdulataiból láttam, hogy mulat a ha-zszontalan.

Egyszerre föl villan a mi állhatatos gavallérunk szeme, eszmét kapott, amellyel ismét felvetette a kedélyes kis párbeszéd már-már elejtett lo-nalát. Odamutat ridiculöm oldalán lógo három szál teljesen elszomorodott marguériere és azt mondja: enye ba szép virág, kaptak a kölygök? De erre az ép oly eszelemes, mint talált kérdésre már azt feleltem, hogy nem, — hanem ebben a három botűben már annyi hősnői szinezés volt, hogy magamat is meglepett és miközben egy félre nem érhető pillantást vettem az ajtó előtt ácsorgó kocsisunkra, valahogy olyan nyomatekkel találtam kiborítani egy-szép nagy tortát, hogy menten megrepedt a szíve.

Ez hatott, már t. i. a tekintet. A hőssé tett tortagyilkos kicsinylő tekintetet véve reánk, vissza vonult az extraszobába és alighanem ilyenormán számolt be küldetéséről, hogy manapság már min-den degenerálódik, a bohéméből is kivesszett a kedélyesség és az ember már utazó művésznökbé sem köthet bele kis szorakozás cél-jából. Mi pedig ezután kitűnő étvágygyal lát-tunk neki ami Lucu^{us}i lakomárknak és két órai pihenés után csomagokban jócskán megfogytakozva, folytathattuk utunkat csendes jó kedvben el-elmerülve annak a kedves vidéknek a szem-leletébe és el-elgondolkozva azon, hogy aligha jobb nem volt azelőtt, mikor még nem zavartolt annyi gyors és villámvonat, mikor még nem kel-lett olyan szörnyen sietve élni. Hát persze, hogy a mi öregeink nem teheték meg azt, hogy egy és ugyanazon napon Konstantinápolyban regge-lizzenek, Budapestben ebédeljenek és Bécsben va-csoráljanak, de nem is constatalhatták megukon éltük delén a neurasthenia minden tünetét.

Ezután már igazán épen semmi mondani valóm sincs, mint hogy Szomajom körül követ-kezett az uzsona, elő került az én pompás hideg kávé, a melyet Józsa először kinevetett, aztán szépen megivott és hogy én egész Kapos-várig mindig vártam legalább csak egyet azokból a »szörnyű« gödrökből, de az a remek klinkeres ut mindvégig olyan maradt, mint az »asphalt és már már azt kell hinnem, hogy a »Zala«, tréfás belmunkatársa, a ki éngem ezekkel a ki-sebb kaliberű közlekedési akadályokkal legjobban rémitgetett, ezen az uton valamikor alighanem azokba a gödrökbe eshetett belé, a melyeket ő másoknak ássott.

Hat-órakor feltűnt előttünk Kaposvár porba burkolt laképe és vége volt a mi kedves, szinte kirándulás számba menő utunknak. — Egy fél-óránál később már lakasomon voltam, a melybe

belépve, menten elment minden jó kedvem. Is-temen megint egy új lakás egy sivar hónapos szoba, a melyet sok fáradsággal, törődéssel kell némileg otthonán megtenni, hogy mire beleszok-tunk, megmelegedtünk benne, ismét elhagyjuk azt.

Mélyen elcsüggedten üldögélve egy széken, eszembe jutott gyermekkorom egy kedves kis emléke. — A mi kis baracházi házikónk végében az ereszt alatt fészek rakott egy pár fecske, de a falusi házacska vakolata régi és laza volt, mire a kis palota elkészült, fészakadt vele mindenesül. De az állhatatos kis jószágok nem bántortalanodtak el, neki logtak újra a munkának és alig egy arasznyira a régi helytől fölépült az új fészek. Ezt már megtartotta néhány napig az a gonosz vakolat, de egy reggelén azt is a földön kekke találtuk, a fecskék pedig sipogva kerengtek a catastropha színhelye körül minduntalan az ereszt verdesve szárnyaikkal. Ekkor édes anyácskám látva, hogy a kis bohók nem tágitannk onnan, megsajnálta őket és a fészek régi helyére egy jókora deszkát szegeztetett. Alig telt bele egy óra, már láttuk, hogy az édes, okos állatnak már nagyban dolgoznak és nemsokára ott pompázott a harmadik, most már teljesen biztosított, szolid építkezésű fecske-hajlék, úgy a mi mint kis szárnyas barátaink öröme.

Nos hát ilyen minduntalan fészeközszakadó fecskék vagyunk mi is és a mi fészekmarasztaló deszkáink ott az önök csinos Kanizsáján azok lettek volna, a melyeket önök idejekorán egy helyes kis szinkórré rőtáltak volna önsze.

Es ezt e kis mesét a jótékony deszkáról jó legz ám megszívelni.

A viszonylatásra! Üdvözölő hiva: Kalmár Piroksa.

NYIL/TTER. *)

Fenlérd-selymet 60 krtól 35 krtig méte-renként — japán, kínai, s. a. t. a legújabb min-tással és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Hennenberg-selymet 25 krtól 14 forint 65 krtig méterenként siva, csinos, kocsaként min-tázzottak, s. a. t. (mínstegy 340 féle különböző min-táshoz és 800 szál és min-tással s. a. t. postabér-és vámtentosen a hához szállítva és min-taként kúld postafordultával: Hennenberg G. (ex. kir. udvari szállító) selyemgyára Érsekúton. — Szajcha címettel levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bányeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megre-rendelések pontosan elhatároltnek. 5 — (2)

*) Az e rovatban közöltékkért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felölös szerkesztő:

Dr. L Ó K E E M I I.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK.

Wagner Manó

tan- és nevelő-intézet

Rákos-Palotán (Budapest mellett).

Az intézetben van egy előkészítő-tanfolyam, 6 polgári osztály nyilvános joggal, 8 gymnaziumi osztály, melyből 4 nyilvánossági jog-gal bír. Az intézet egy 6 holdnyi, jól apolt, arnyas angol parkban fekszik. A tanári kar elsőrangú szakfőiskolából áll. Teljesen berende-zett tantermek, könyvtár és tornacsarnok. Nagy kiterjedésű játékterek. Tökéletes nyári tornázás. Katonai gyakorlatok. Kitűnő ellátás. A szellemi élet fejlesztése mellett kiváló gond fordítanak a test apolására is.

Kiváló gond fordítanak a magyar, német, francia és latin nyelvek oktatására.

Mérsékelt nevelési díjak.

Rákos-Palota (Posta-, vasút- és távírdó-állomás).

WAGNER MANÓ

Intézetű igazgató és tulajdonos.

A világhírű
STEYRI fegyvergyár
kerékpár 122 * - 1

képviselősege és raktára

Unger Ullmann Eleknél
Nagy-Kanizsán.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Szabadalmazott hajkenőcs.

Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, merel virágokból készült és elsőrangú szaktekintelve által kipróbált

hajkenőcsöm

nemcsak a haj kihullását akadályozza meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes színét is, sőt alkalmazása folytán a kibullott haj helyébe a legsűrűbb új haj nő ismét.

Egy kis tégely ára — — — — 1 frt 50 kr.

Egy nagy tégely ára — — — — 1 frt — kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak. — Használati utasítás ingyen.

Kapható: a készítőnél: **Schável Jánosné** szül. **Markó Lujzánál**
Nagy-Kanizsán (saját házában).

Téglaégető-talépek,
agyagárak,
Chamott- és Kera
mitgyarak
cementégetők,
mészégetők,

teljes tervek, égető kemencék
mindennemű szerkezetben, berendezések és gépezetek minden a legújabb jónak bizonyult kivitelben.

Hotop Ernő,

221 — agyagiparmérnök.
BUDAPEST. BERLIN.
Külső vaci ut. 70. Kurfürstenstrasse 122
(221) BRÜNN.
Olmützergrasse 9-ik sz.

Prospectusok és felvilágosítások ingyen és bérmentve.

Az 1896-iki ezredéves kiállítási igazgatóság pártfogása alatt* lévő

* E pártfogást
DÁNIEL ERNŐ
m. kir. keresk. min. nr. 6
nagyiméit. 4612/95. sz.
leiratában biztosította.

„Mentor“ Ellátási-Vállalat

Budapest, Kerepesi-ut 22. sz.

Kiszállítás: saját új szállóhelyeinken. Elkészés a főváros és a kiállítás előkelőbb éttermében.

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsátott 42 frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr. havi befizetés mellett „Ellátási könyvecskéket” melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,

1 kiállítási tombolajegyet, végül egy 2000 koronás baleset biztosítási bérletet tartalmaznak.

Egy ilyen könyvecskét 2 személy is használhat, 4-4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz. Előfizetéseket csakis korlátozott számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadjuk, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak.

A Budapest Erzsébetvárosi Bank — A „Mentor“ Ellátási-Vállalat.

Dr. Morzsányi Károly, Ertlich G. Gusztáv, Rózsa Lajos, Hegedűs Dániel,
országgy. képv. mint t. elnök. főv. biz. tag; gyáros, mint elnök. igazgató. titkár.

Takács Zsigmond, Stadler Károly,

az Első magy. áll. bizt. társ. közp. főfelügyelője. főv. biz. tag; ház- és szálloda-tulajdonos.

132 4 - 1

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

SARG-féle orvoshatóságilag megvizsgált 223 41-

(Bizonylat Bécs, 1887. júl. 3.)

sok MILLIÓ-szor

kipróbált és kiűnőnek bizonyult, fogorvosilag ajánlva, egy-zersmind a legolcsóbb fogtisztító- és épségben tartó szer.

Mindenütt kapható.

A világhírű

Steyri fegyvergyár-társaság
k i t ű n ő

„Swift“ kerékpárjai

egyedüli képviselősege és raktára

Scherz-Lujza utóda cégnél

Nagy-Kanizsán, Városház-utca.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

WEISER J. C.

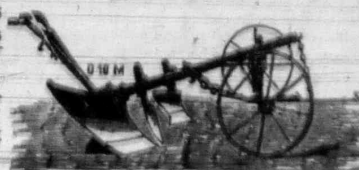
gazdasági gépgyára vas és ércöntődéje NAGY-KANIZSAN.

A magy. kir. államvasutak gépgyára vezérügynökségének dunántuli képviselője.

Ajánlja: Egyetemes egyes és kétbarázdás soélékelt és ezekre felszerelhető összes földmívelő eszközelt, úgy hármes ekélt, lókapát, töltőgépet és boronáit

Amerikai rendszerű Hollingsworth szénegyűjtők, Plane jr. amerikai lókapák, rosták, konkolyozók, járgány-cséplőkészletek, járgányok, szeoska- és répvágók, kukorica morzsolók kézi és gőzerőre nagy készletben vannak raktáron.

Ajánlja továbbá :

Szabad. PERFECTA

merítőköröngös sorvetőgépet.

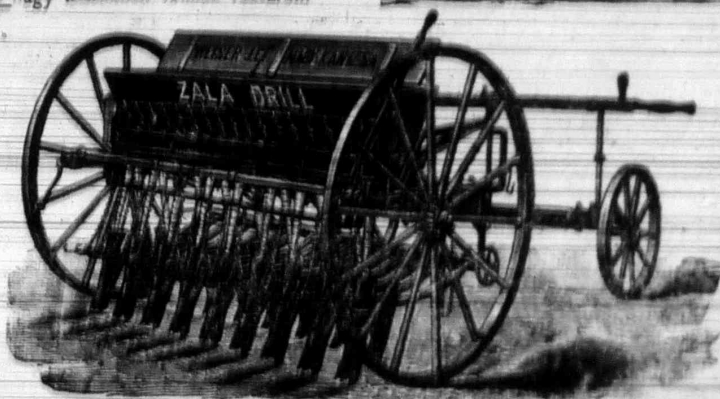
és mint újdonságot 108 10-1

eik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas leg-
újabb és legteljesebb

„ZALA DRILL“

(szabad. SIMPLEX)

könnyű sorvetőgépet egészen új
rendszerű vető-köröngökkel és
szab. kiváltható kapacitásokkal.

➡ Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. ➡

Párisi

legszebb magyar divattlap.

Divat

Gyönyörű
fény-nyomatú
színes képek,
Egyszerű öltözetek
hátról láthatóan.

Legújabb kézimunkák.

Takarékosság
látás mellett.

csak a Párisi Divat
egy évre 8 frt,
fél évre 4 frt,
negyed évre 2 frt.

szabásrajzok,
kézimunkák,
illusztrált regények.
Ball, menyasszonyi öltözetek.
hátról láthatóan.

Angol costume-ök

Kimerítő magyarázat.

csak a Párisi Divat
egy évre 18 frt,
fél évre 9 frt,
negyed évre 4.50

Mutatványszámokkal szolgál a „Pesti Hírlap” és „Párisi Divat” k'adóhivatala váci-körnt 78.

meg a városi reformpártot, melybe beléphet minden polgár, aki ezen elvéket vallja. Felteszem tehát a kérdést, kivanja-e az értekezlet a reformpárt megalakulását?"

Sok száz torok lelkese igenje volt ezen kérdésre a válasz, tehát Hertelendy határozottan kijelentette, hogy a jelenlevők egyhangúan a párt megalakulása mellett nyilatkoztak, enneklogya kért Varga Lajost terjesztésére a városi bizottság által kidolgozott alapszabályokat. Varga Lajos az alapszabályok előadása előtt a közbeszólókban ismertette, hogy mi adta az impulzust a városi reformpárt megszervezésére és miképpen váli a párt küzdelmi céljait megvalósítani.

„A mi városi közéletünk beteg sorvadásban szenved, melyben egymásután sorvadtak el a városi ügyek életét gyökereit a közügyek iránt való lelkesedés, a tetterő, az egyetértés, a testvérség, az egymás javán való buzgólkodás. Sorvad a közérdek, sorvad a jogos magánérdek. Helyzetlenség létezett benne magát az emberek szívaihoz. Származagottak lettünk a város fejlődésére irányított bármely cél kivételében.

Nem sikerült semmi, mert hiányzott a közérdeklődésnek életét elmozdító és felfrissítő, a lelkesedés.

Mindenki érte, ismerie a bajokat, de ezét levezni szilva, lehetetlennek voltunk a körállapottal szemben.

A legutóbbi városi csemények elre hírták a szunyadozó erőkét az emberek emlékezetébe tolták egy-két évigedés, sivar korszak minden nyomorúság. A polgárság telessémettel néltől a belátta, hogy a létező bajok orvosi sára a városi ügyek előmozdítására szövetkezni kell. Ez az az, a cél képezi a reformpárt létesítésének történetét.

Egyetértés és tömörülésre a város ügyei iránt lelkesedő, szívünk melegséggel áthatott lelkesedésre van szükségünk, mert egyesülünk egy cél felé összpontosított lelkesedéssel és annak erkölcsi szolgálatától jogosan várhatja minden polgár azon számos bajok és szenvedések orvoslását, melyek ellen erejének elszáratlósága mellett eddig haszontalanul küzdött.

Ezen nagy telessémettel fogadtuk értekezlet után a városi bizottság által az alapszabályok, melyek lapunk legközelebbi számában egész terjedelemben közölni fogunk. A gondosan szerkesztett alapszabályok előterjesztése szerint, mégis Pihál Ferenc azon javaslatára — illetve indítványára fogadtattak el, hogy az alapszabályok I. §-ában világosan és félreérthetetlenül körüírasszék, hogy a párt mint ilyen, országos közpolitikai nem foglalkozhatik mori — így szólt: „mi nem akarunk pártoskodni és nagy politikát csinálni, edünk egyedül a miink közéletét érdeklő ügy, a városi ügyek rendezése és gondozása, minden pártba való tekintet nélkül, mert városi dolgokban egyedül öhajunk lenni mindazok, kik öszellenül szolgálatát a kérdéseket.”

mit: azt, hogy szerettél, vagy azt, hogy kegyetlenül eltaszítottal magadtól.

Oh az én szívem nem főny, melyről az írott betűket egy gyenge szél is elcsoperheti, gránitizálta az, melyet vesztével együtt semmisíthet csak meg az idő.

— Kerüldön az emberekkel. Te megtanítottál: nem hinn senkiben. Oh hisz ha hazudott az ajk, mely százszor mondta: szerettél... ha hazudott a szem, mely némán is csak a szerelemről, boldogságról beszélt, úgy hazudik a fénylő ég is, midőn tiassa ivén a nap ragyogóan futja pályáját.

— Ha valaha szeretni foglak, majd érzed, hogy a lélek melyen még akkor is marad egy reményaugár, midőn már azt hisszük, hogy minden kioldul.

— Hittem mindaddig, míg ott a hideg, de szent falak között az orgona bugó hangja meg nem szólt. Ott álltam egy oszlophoz támaszkodva, de amit a menyasszony hosszú, fehér fátylával mellettem némán elhaladt, örültem rohamtam ki a szentegyházból. Hetek, hónapok mulottak azóta el, de a hívés leányarc előttem gyakran megjelen.

— Kiszákitanám a lapokat a multból, melyek rólad ovesegnek folytan... de nem lehet... nem bírom! A ködbe oszlott álmok halvány képei velem vannak mindentűt. Miattad air, zokog a lelkem...

Az alapszabályok elfogadása után, azok jóváhagyása végett a helygyminiszteriumhoz letesszük a kérelmet. Az alapszabályok, valamint az általuk nyújtott jogszabályok hitelesítésére Karsay György és Faics Lajos kérték fel.

Az ideiglenes vezetőség a következőképpen választotta meg: Hertelendy Béla elnök, Egerjessy Sándor és Gutmann Vilmos alelnökök, Varga Lajos, Faics Lajos és Hebesy Lajos jegyzők, Knorz György pénztáros. Számvizsgálók: Trippammer Gyula, Hegedűs László és Szedeimayer Ferenc.

A megválasztottak nevében Hertelendy Béla a kiöntött bizalomért köszönetet mondva, felhívja a polgárokat a pártba való minél tömegesebb belépésre, mire a város polgárok kerületenként bizalmi férfiak által fogtak felszólítást.

Már már azon volt az elnök, hogy az öleli berekesse, midőn Pihál Ferenc közvetlen a kapuzás előtt jónak látta felszólalni könnyebben megérthető módon magyarázatát adni ezen mozgalom jelentéséről.

„Ha egy gazda egyik házat elhanyagolja, akkor a másik házból sincs rendő a szénája [Nagy telessémettel]. Na nekünk a közéletben oly rendellenességre és visszaélésekre találtunk a törvényhatóság által kiküldött vizsgáló bizottság, hogy városunk jelentékeny anyagi károsodást fog szenvedni, már pedig, ha az egyik házból ilyen a gazdálkodás, lehetetlen, hogy a másiknál sokkal jobb volna, mikor egy a gazda. Hogy a kertől megvárva legyünk és hogy mi is ügyeskedünk arra, a mi küzdelem is a miénk, azért kélek, hogy egyesüljünk; orvosolni akarjuk a bajokat alkotmányos polgári jogainkkal fogva! A nyári hónapokban nem ilyen fogunk ugyan támaszkodni, de azért nem leszünk tálenek és ha valakinek sérelme akad jelentéskész a párt elnökök, vagy valamelyik másik tisztviselőjénél és a bejelentett ügyek a legközelebbi értekezleten megvitálni fogunk. Mindent meg fogunk tenni, hogy a polgárok joga ne csorbítsanak és becsülettel arra fogunk törekedni, hogy a körjött előmozdítsuk, mert így kívánja ezt városunk érdeke!”

Midőn az eson szavakat kiadó viharon éljenzés lecsillapult, Hertelendy elnök a gyűlést felszólalottnak mondván ki, est bezárta.

Tollfuttában.

Ht vagyok Somogy-országban. A tarisznyás, a bicskások hazájában.

Valamikor egy „Iskolai Kis Tükör” azt fogta a bicskások országára, hogy: „itt alma, körtét, szilvát eleget ehetsz, de a tudományból keveset vehetsz.”

Hanem hát, uraim, most már le a tarisznyával! A civilizáció világossága átverte a somogyországi reneteg erdeket is. A haladás paripái a gőz és villám keresztútját nyargalják est a különös földterületet is, hol részenként esodás módon ölekeznek a Kávéan a Szaharával: a televényföld termékenysége a homokivatatg terméketlenségével.

Nem valami röpködő kedvvel indultam utnak, mert féltem, hogy megégek a somogyországi Szahara homok-schottjain a kánikulai melegben. Hanem, mikor a mi kedves „cicérdé”-unk a „Zala”-legutóbbi vezetőkijét úgy kezdte hogy „(30° C.) — amilyen „pechvogel”-ó a profeciókban, biztosra vettem, hogy okvetlenül valami szelidebb fajta bórás időjárás áll be, mire a lap megjelenik.

Nem csalódtam.

Mikor a kanizsai pályaházhoz ériem ósaies uti rekvizitumokkal, a többi utasok akkora szüröket cipelték, hogy azt hittem: meg se állanak Szibériáig. Dr. Szigethy Károly után két hordár vitte a reuma ellen biztosító loden szűrt. Azt hittem: alpeai kirándulásra megy. Mikor megtudtam tőle, hogy csak Gelseira megy bucsúra, megborogtam, én is dideregni kezdtem egyzserre. Ha a doktorom fázik: akkor nekem föltétlenül jussom van dideregni.

A „nagy-mogulunk” — aki mindig utazik — a pályabázi éterromban üt, kivágott gigerli-ingnyakkal, de hosszú bundában. Fázott, sürt ivott és delszakon termelt meleg káposztát, evett. Így kívánta a reformpárti természetét.

Miután tőle a legnagyobb mértékben érzékeny bucsut vettem és a leghatározottabban biztosítottam, hogy másfél hétig ószem azellemi és fizikai erőmet arra fogom fordítani, hogy lapunknak semmit sem dolgozom: beültem a gőzöcskébe.

Tehát el: az egész esztendőn át leszált idegekkel dolgozó, zaklatott életű ember Eldorádójába: a semmittevésbe. (Talán még se gondoltam egészen ostobát, mikor a bicskások hazájára gondoltam?)

A prűszkölő, zaklatoló vonat röpitett és éreztem, hogy a lelkemben kavargó gondolatok mily szépen maradoznak el sebes rohanás közben, mint a szétlépett felleg-foszliányok.

Légrádon még eszembe jutott ami higanyvérű riportertünk, mivelhogy néha-napián ide szokta áttenni a riporteri főhadiszállását és innest írja a „Zala” számára a nagy kanizsai híreket.

„Szegény „híres” barátom, most a te vállaidon nyugoznak az én terheim is. (Nyugodjanak békében!) Legyen a te terhed könnyű és az igaz: édes!

Egy ószinte részvét-sóhaját küldtem redakciónk felé, aztán átadtam magamat annak a hamisítatlan „lyei állapotrának”, mikor se nem cselekszik, se nem szenved az ember.

Két óra múlva figyelemet sem érdemlő felőrs vesztéglések után Somogy-Szobban voltam.

Az állomásnál az önkényeszerűen sűrűltő szelviharban rengeteg ember-tömeg hullámsótt, sajtogott. A kavargó emberfők közül itt ott egy-egy feszület magaslott ki.

Valami laikus ember könnyen azt hitette volna, hogy keresztés-háboruba indul a fanalizált tömeg. Férfi, asszony, horvát, magyar, német, bortól gőzölő alakok, lármázva különböző nyelven, iszonyu öblös szájjal üvöltő teknős cigányok értetlenül zajjal, chaoticus zavargással tolongtak a termékekben és a pályaház korlátai előtt. Két szuronyos rendőr csak iszonyu erőszakkal tudott ebben a féktelen emberáradatban legalább akkora rendet csinálni, hogy mindeket, tesztüet nekik utazókat el nem ragadtó s le nem áttott lábunkról ez a rettenetes kavargás, mely minden gyöngébb orridézetet kétségbeéjtő harcba keverte a rozmaring és parfüm-illatot a leghamisítottabb bundapárazattal.

Ezt a különös zsáner-képet, melyben egy kis középkori relikvia akart beleilleszkedni örönök erejével a modern szellem keretébe, Somogyországban úgy hívták, hogy bucsujárás. A híres segedi bucsuról szállítottu haza a megdövösült nép a bucsu malaszját zónás alkalmatosságon...

A szelvihar irtalmatlan zúgással tombolt kevesztrül: kasut a vidéken, de az eget vastagon borító fellegeket nem bírta megtépni, hogy a világosságszó nap képe kiragyoghatott volna az égen.

Ahogy végignéstem az in a földön kavargó sötétfelleghez hasonlító ember-áradaton, arra gondoltam, hogy-e fölött is hányszor el fog még zúgni a modern haladás szellemtisztító levegő-áramlata, míg a világosság, a Szent-Lelek tő-e átverődhetik rajta.

H I R E K.

— Személyi hír. Hérics Tivk János kir' tábla tanácselnök családjaival Nagy-Kanizsára érkezett és szabadsága idejéből néhány hetet a közeli szentgyörgyvári hegybirtokán fog tölteni.

— Feltétel. Guntáv I. osztályú százados a 20-ik honvédszázalagcsapásban, mint sajnálatos értesülünk legközelebb elhagyja városunkat, mert Kőszagra a 18-ik honvédszázalagcsapad 3-ik zászlóaljához helyeztejt. A Feltétel százados hosszú évek során át állomásozott városunkban és mindenkor köztiszteletnek örvendett, mert kedves kötelességének tartotta a polgárok és katonaság közti jó viszonyt őlesíteni és a társasélet felvirágzására tőle telhetőleg hatni, miben

neki neje szül. Boronkay Ilona urnó nem kis mérvben segédkezett.

Hol van Bun Samu? Az orsz. isr. tanítóegyesület, mely folyó hó 3-án Budapesten tartotta közgyűlését Wlassits vallás- és közoktatásügyi miniszterrel is tiszteltt átadva neki az egyesület dísztagjai oklevelét. Ezen tisztelgésről a következőket olvassuk az *„Egyenlőség”* e hó 5-én megjelent számában: „Magyarország közoktatásügyének vezetője a szó teljes értelmében társasági folytatott az egyszerű zsidó tanítókkal. Legelőször is Bun Samut követte közülük a nagykanizsai hitközségi iskolák érdemes igazgatóját. „Hol van Bun Samu?” — kérdezte a rendkívül barátságos miniszter. Bun Samu, ami bizony kár, nem volt a fővárosban és így a tisztelgők között sem. A miniszter folytatta: „En is jártam a zsidó iskolába N. Kanizsán és még most is emlékszem a sok szép és jó dolagra, mit ott tanultam.” Ujabb meglepetés: egy miniszter, aki zsidó iskolába járt. Ezután Wlassics kedélyesen elbeszélte emlékeit, melyek a kanizsai zsidó iskolához fűszek, melynek ovodájában szép magyar versiket és apró kedves gyermekdalokat tanult.

Ministeri kiküldetés. A kórkórházi miseriak híre, úgy látszik a miniszteriumba is eljutott, és azt eredményezte, hogy a helygyminiszter az állapotok megvizsgálására dr. Raisz Gedeon egészségügyi felügyelőt és Doloschál János központi számvizsgálót küldötte városunkba kik már napok óta a kórkórházban vizsgálatot teljesítenek.

Új ügyvéd. Dr. Ollap Mór városunkban előnyösen ismert ügyvédjelölt — értesülésünk szerinti — az ügyvédi vizsgát jó sikerrel letette, legközelebb megyéjébe ügyvédi irodájkft.

Egyházközségi hírek. A dunántúli evangélikus egyházkerület augusztus 13-án Nagy-Kanizsán fog gyűlést, mely gyűlésnek a legkimagaslóbb pontja kétségtelenül Karsay Sándor főrendiházi tag, a dunántúli evangélikus egyházkerület püspökének lemondó levélének tárgyalása lesz. A népszerű lópap, aki felekezeti különbség nélkül mindenki szeretettel és tisztelettel vess körül, hivatkozva aggodóra lemondott állásáról, melyről egy ízben már 5 év előtt szintén lemondott, de akkor az egyházkerület egyhangú kérdésére visszavonta lemondását.

Tanítói áthelyezés. Wüsteren Váncsok Kamilla per-aki állami elemi iskolai tanítónőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter az újpesti állami elemi népiskolához helyezte át.

A városi hatóság figyelme. A fűrdő utcában a gőzfűrdővel átellenben a vízmosás már hetekkel előbb annyira megrongálta a gyalogjárót, hogy azon az átjárás, különösen vigyázatlan gyermekekre nézve, amennyiben könnyen az árokba zuhanás veszélyének vannak kitéve — végzettsé válhat. Miután tapasztaljuk, hogy városi hatóságunk bokros teendői között ilyen csekélységekrol tudomást nem szereszet, ezután vagyunk kénytelenek annak helyreállítására szives figyelmet felhívni.

Nyilvános köszönet. Schertz Richard ur a kir. törvényszék által részére megállapított 2 fnt tanulmányi a szópitó-egylet részére volt szives átengedni, — amiért halás köszönetét nyilvánítja az elnökség.

A katonai éresek Balaton-Füredem. Csáska György éresek hetfőn a déli hajóval Balatonfüredre érkezett, három napi tartózkodásra. Csáska a hercegprímás vendége. — Kifűrdő fogadatlában részeseit. A hajónál nagy közönségen kívül sok főpap, élen Fehér Ipoly lyal várt rá. Az éreket a hercegprímás nevében Kobi Medárd fogadta és lakására kísért. Innét fogatokon 1 órakor a hercegprímás palotájához hajtatott, a hol díszes társaság volt a nagy ebedre hivatalos.

Piaristák felszentelése. A kegyes-tanítórind tizenkét tanját szentelték Vacson pappá. Az új papok tanárok lesznek a piaristák veseteze alatt álló magyarországi gimnáziumokban. A rend új tagjait először szerepakká avatta Jung János felszentelt püspök, míg vasárnap Schuster Konstantin megyei püspök áldozó papokká szentelt közülük tizet, míg kető egyelőre szerep maradt, mert a szükséges kort még nem érték el. A rend új áldozásai a következők: Szalay István, Woggenhuber Oszkár, Perényi József, Szukup Ivan, Para Andras, Szalai Karoly, Szabó Ignác, Both Ferenc, Lóky Béla, Gácsár András. Szerpapak: Henc Ede és Somogyi István.

Arva fiúk ingyem felvétele. A balatonfüredi „Erzsébet” szefeteiháza az évi aug-

hónapban mintegy 10 árva fog felvétetni; a pályázatait a következők tartandók szem előtt: Növendékül a teljesen árva és vagyontalan árva vételekkel fel elősorban, s csak ezek hiányában vétetnek fel másodosorban félárva. A kérvények az igazságtanácsokhoz intézendők, vagy a tanács elnökéhez, 10. Kovács Ábel urhoz, vagy Kanovics György igazgatóhoz Balatonfüredre küldendők július hó 25-ig. A kérvényekhez következő okmányok mellékelendők:

- a) családi értesítő (nem pedig keresztlevél);
- b) szegénységi bizonyítvány;
- c) orvosi bizonyítvány a flu testü és szellemi épességéről, s az újraoljáról;
- d) netáni iskolai bizonyítvány.

A kérvények s mellékletek bélyegtelenek, a mennyiben szegény árva iránt tétetik a kérvényezés. Csak oly félrávk vétetnek fel, kik hat évesek alulváltak, de 10-ik életévüket még nem töltötték be és magyar honosak.

Hangverseny. Érdeklődéssel vártuk Huckstóti Irén k. a. fellépését, hogy személyesen is meggyőződhessünk, minő haladást tett e szép tehetségű színésznő iskolai növendék tanulmányainak első évében. Amit a kisaszony e hó 7-én tartott hangverseny alkalmával produkált az minden várakozásunkat felbűmült. A szép hangnyság, melynek a kisaszony szerencsés birtokosa, még csiszolásra szorul ugyan, de amit örömmel észleltük a kezdet nehézségei győzdelmesen le vannak küzdve. A kisaszony könnyeden és természetesen énekel, modorulatlan igen ügyesek és így nemcsak énekével, hanem játékaival is tud hatni a közönségre. A hangversenyen jelenlévő szép-számú közönség sűrű taps és az átnyújtott gyönyörű virágcsokor elismerés volt a műtér és szolgáljon buzdítással a jövőre. Az énekdarabokat Ottó Ernő ur kísérete zongorán és ezzel nagyban hozzájárult a kisaszony precíz énekéhez.

— Ezen estélyen alkalmunk volt Rákosi Szidi színésznőjére egy másik kezdő növendékével Salgó (Glasz) Sándorral is megismerkedni. E fiatal ember csupa hűv és tűz. Leikosen, néha túl lelkesen szaval, de mindenkor mély érzéssel. Hatalmas organummal bír, mely nagy előnyére válik. Ha szavaltatánál mégis kifogás alá esik valami, úgy ez csak a gyors tempo, melyben halad, no de ez olyan hiba, melyről könnyen lehet szokni. — A harmadik fiatal erő, ki ezen estélyen közreműködött Hajgató Béla volt. Hajgatónk szentáti, minden ízben magyar cimbalomjátéka nem ismeretlen a közönség előtt, is már többször volt alkalmunk neki dicsőre szavazni, mit ez alkalommal is szivesen teszünk. Mind a két fiatal ember kiváló tehetséget a közönség keilőleg méltányolva — minden egyes fellépésnél rokonszenves ovációkban részesítette őket.

Zala vármegye gazdasági egyesülete 4. évi július hó 14-én délelőtt 10 órakor Keesthelyen a városbáza termében rendes közgyűlést tart.

A gyűlés tárgyai:

1. Ministeri leiratok.
2. Folyó ügyek és netáni indítványok.

Uszóverseny a Balatonon. A Magyar Uszóegyesület e hó 28-án, vasárnap délután 5 órakor Siófokon nemzetközi balatoni uszóversenyt rendez a következő programmal: I. Megnyitó verseny. 300 méter. Elsőnek a siófoki hölgyek tiszteletdíja és ezüstérem II. Nyerteslenk verseny. 100 méter. Oly uszók számára, akik első díjat még nem nyertek. Elsőnek ezüst, másodiknak ezüst, harmadiknak bronzérem. 3. A Magyar Uszó-Egyesület bajnokai rövid távon. 100 méter. Elsőnek arany érem, másodiknak és harmadiknak ezüst érem. IV. Hölgyek uszóversenye 100 méter. Első és másodiknak tiszteletdíj. V. Kisebtlői verseny. 100 méter. A siófoki fűrdővendégek számára. Első és másodiknak ezüst-érem, harmadiknak bronz-érem. VI. A Magyar Uszó-Egyesület bajnokai hosszú távon. 8015 méter. Elsőnek a M. U. E. bajnoka, 1895. évben hosszú távon cím és aranyérem, a másodiknak és harmadiknak ezüstérem. VII. Há on uszás 100 méter. Első és másodiknak ezüstérem, harmadiknak bronzérem, VIII. Térleányverseny, 200 méter. Első és másodiknak ezüstérem, harmadiknak bronzérem. IX. Anna-díj. Vándordíj. Távuzás a nyilt Balatonból a Sió melőjába. Tav kö ülbelül 1000 méter. Elsőnek ezüstérem és a siófoki fűrdőgazságtól által adott nagy tiszteletdíj. A vándordíjak háromszori nyertes után

megy a győztes tulajdonába. Másodiknak ezüst, harmadiknak bronzérem.

Családi dráma. Mint tudósítónk írja a pölskei uradalmi kertész e napokban felakasztotta magát; felesége e miatti bánatában elmeteszte a nyakát és életveszélyesen megérülve a zalaegerszegi kórházba szállítottat, de életben maradásához kevés a remény.

Verekezés. Nem mindennapi verekedést rendezett több kiskanizsai suhanc a mult vasárnap este. Bucsú lévén ezen napon, igen természetes, hogy a verekedésnek sem szabadott elmaradni, de mert a bucsú kelletlenül jobban sikerült, a verekedésnek is valami nagybuzsáruknak kellett lenni. Belekötöttek tehát első sorban a rendnek őrébe Coardás József és a szegény rendőrt védekezésére dacára is úgy elverték, hogy legalább is 3 hétre lesz szükséges mir a kóspott bucsúfát kiheverni. A győzelem- és egyébként is ittas legények kis váltával a városbáza elé vonultak, melyet éppen ostromolni készűltek, midőn a telefon útján értesített központi rendőrség segélyosapata megérkezett; ennek láttára az ostromra kész legénységnek a lábába szállt a bátorság és futásnak eredtek. A rendőrség előnyomozást azonnal megindítván, a vezéroket csakhamar kibuzatolta és le artoztatta.

Betörés. H. Fischer Ferenc a főtéren, az uradalmi épületben levő fűszerkereskedésbe vasárnap és hető-közti éjjel egyholt ablakon át, melynek rozoga vasrácsa kézzel is könnyen kifeszíthető volt, eddig még ismeretlen tettes betört. A tettesnek nemcsak abban volt szerencséje hogy a kőönben igen élenk forgalmu helyen észrevétlenül behatolhatott az üzlethelyiségbe, hanem abban is, hogy az üzletlájdonos wertheim családjának fő ajtaját nem zárta be. A treszoron kívül egy arany remontoir óra, IFF. vésséssel, aranylánc, 1 arany medálion, 1 ezüst óra, és lánc, 1 góldi zseborca, 1 drb. két, 1 drb. vöröskövű aranygyűrű, továbbá 1 arany karikagyűrű, mintegy 15 fnt aprópénz és különféle bélyegjegyek beváltak, mely értéktárgyakkal a betört beérte és anélkül, hogy tovább kutattott volna, elhagyta sikeres operációjának színhelyét. A betörtő a rendőrség ereilyesen nyomozza.

Villamos színház. Oseer hírneves, elektromos készülékekkel ellátott színháza már jövő napokban Kanizsán megkezdő bámulatos és titkoszerű előadásait. A szellemek és kísértetek tábora lesz azon óriási elegans sátor, melyben a produktók tartatni fognak és mely a Zárda utcában fog leállítani.

Az elegans és solid építész Aelius kerekpárok kizárólagos gyári raktára és képviselő-ége Köhler testvéreknel Nagy-Kanizsán.

The Gresham életbiztosítótársaság Londonban. E társulat 46. évi jelentése, mely az 1894. évi december 31-én befejezett úrlétről szól és a részvényesek 1895. évi ápr. 7-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az 1894. évben 9233 kötvény 78,736 000 korona tőkeösszegekl lett kiállítva. A díjbevételek, levonva a visszbiztosításért fizetett összeget korona 20.134,478-65 fillér rugtak, mely összegben a korona 3.246,109 48 fillért tevő első évi díjak befoglaltatának. A kamatazámla mérlege a feloyt üzleti évben korona 5 186.194-68 fillért tett ki, és a társaság jóvődelmét a díjbevételekkel együtt korona 25.319,668-13 fillérre emelte. A társaság az elmúlt évben korona 10.045,965-94 fillért utalványozott oly követelések almpjan, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt kifizetésai és vegyes biztosításokra korona 2.006,340-83 fillért, visszavásárlásokra 4.381,648-02 fillért fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és jaradékalapok a feloyt üzleti évben korona 6,974,567 50 fillérrel gyarapodtak. Az aktívák összege 1894. decz. 31-én korona 138.416,475 63 fillérre rugtak. Tőkebefektetések: korona 788,543-22 fillér angol állami papirokban, korona 395,256 fillér indiai és gyarmati kormányok értékeiben, korona 25.897,298 23 fillér idegen államok értékpapiraiban, korona 6.203,650-94 fillér vasúti részvények, e s s bbaegek és garantáltak, kor. 56.063,964-48 fillér vasúti és egyéb kölesüknötvényekben, kor. 18.287,406 14 fillér a társaság ingatlanáiban (e-ek között vannak a társaság budapesti és bécsi háza), korona 6 590,663-75 fillér jelzálogokban és kor. 24.233.672 82 fillér különböző értékekben.

Kerekpárok ügyelmébe. A vág-hírű Steyer ügyvervár kerekpár képviselősege és raktára Unger Ulmann Ekenél Nagy-Kani-

szán van, — honnét képes Arjegységek kiváratva díjmentesen küldetnek.

Legjobb hártypapír befőttes üvegekre, egy a befőttes üveges költésére alkalmas költés-színesek, továbbá csinos színes felírások befőttes üvegekre Fischel Fülöp könyv és papír kereskedésében kaphatók.

A közönség köréből.*

Milyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Tisztelettel felkérjük, miszerint az alábbi soroknak b. lapjában helyt adni szíveskedjék.

A kánikusi hőség beállításával ismét időszertű a kolera-bacillusokkal, illetőleg azoknak mikénti megelőzéséről tenyésztésével foglalkozni.

E célra legalkalmasabb helyül a Zárda-utca tekinthető, amit ezennel az illetékes hatóság b. figyelmébe ajánlani bátorodunk, minthogy — úgy látszik — erről tudomásul nem bír.

A Zárda-utca tudvalevőleg egyike a város legelőkelőbb utcáinak; a templomba járó hívők tanyomái része ezen utcán jár keresztül, ugyan ott van a teherkocsi állomási helye és legújabb idő óta egész „Wurstl praterre” feloldott a folyton jövő-menő cirkusok, panorámák stb. által és mindennek dacára a Zárda utca az idén előttintve az esőktől még egyetlen egyszer sem lett felöntözve, úgy, hogy a nagy partol, — a kocsiút klinkereze nem léven, — az utcán való tartozkodás majdnem lehetetlen, az ablakok kinyitásáról pedig szó sem lehet.

Az utcai árok a képszelhető lefelé hanyagoltabb állapotban van.

Az utca során levő katonai kórházból kifolyó a beteg katonák által fertőzött lúrdóvíz a rossz talajlás következtében az árokan marad és oly bűzt terjeszt, hogy este, midőn a por szűnőfélben, a forrón sütő nap pedig leoldozóban van, ezen utcában lakók sem az esti levegőt nem élvezhetik, sem ami az egészség fenntartásához szükséges, azobáikat az említett okból nem szellőztethetik, mert a szellőztetésnek éppen ellenkező eredménye lenne.

Ismételve kérjük tehát a tekintetes szerkesztő urat, hogy sorainkat becses lapjába felvenni szíveskedjék, minthogy csak így reméljük, hogy az illetékes hatóság ez ázsiai állapotokra figyelemmelve és a bajon mielőbb segítve lesz.

Fogadják tehát szerkesztő ur előre is hálás köszönetünket és nagyrabecsülésünk kifejezését, melyek után vagyunk!

több zárda-utcai lakos.

CSARNOK

Étkesés az ókori rómaiaknál.

Írta: Dr. Molnár Samu.

(Folytatás és vége.)

Ha tehát az arvállók egy-egy convertje gyakran 100 denarba került; ha Lucullus minden, az Apolló-teremben adott ebédjének költségeit 200,000 sestertiusra ténik is; akkor nem lehet tudni, hogy ezen ószekéből, mennyit adtak ki a kocsiorokra, virágokra, illatszerekre, világitásra, a helyiség és a cselédészek ékesítésére stb.

*) Az a rovathban közzétettéket nem vállal felelősséget a szerk.

Ugyanis erről a Lucullusról írják, hogy nem egy, hanem több és 1-nyes étkező terme volt, amelyik mindégig egy istenség nevét viselte. Ezek egyikének a megnevezése mindannyiszor utmutatással szolgált udvarmesterének, hogy miképen kelljen az asztali ékesítésre, mert minden egyes étkező teremnek megvolt saját díszítése és bútorzata. De meg a megvendégelés is mindentől különböző és sajátos módon történt. Ismeretes, miként vendégelé meg egykor Cicerót és Pompejusz, midőn ezek öt véletlenül meglepték és kijelentették, hogy nála kívánkoznak ékesíteni. A forumon találkoztak Lucullussal és mindjárt vele mentek lakására. Lucullus ugyan meintegetődzött; és máskorra kérte magának a nagy szerencsét; de ők hajthatatlanok maradtak és vele mentén, éber szemmel kísérték minden mozdulatát, nehogy emberinek lényes vendégesség okaért rend leteket oszthasson. Ezért vendégei jelenlétében semmi egyebet sem mondott szolgáinak, mint hogy Apolló-teremben terít-senek.

És erre oly gyorsasággal és oly fényesen lének megvendégelve, hogy bámulattal töltötte el a vendégeket. — Erről mondjuk fennebb, hogy ezen Apolló-teremben egy-egy vendégesség mindannyiszor 50,000 drachmába, körülbelül 200,000 sestertiusba került, amit a mi pénzünk szerint körülbelül 20,000 forint. De, ha egyedül étkezett is Lucullus, asztala mindig lényes volt. Nemcsak az asztali eszközök voltak a legdrágább anyagból készíttve, hanem az étel is a legvalogatottabbak közé tartoztak.

Egyik napon udvarmesterére ebéd alatt nagyon megbosszangodott, mert igen egyszerű étellel kínálta meg, aki azonban azzal meintegetődzött, hogy senki sincs meghíva vendégül, mire indulatosan válaszolt Lucullus: Hat nem tudtad, hogy ma Lucullus ebédel Lucullusnál? [An nesciebis hodie Lucullum cum Lucullo caenaturum?]

Láthatjuk tehát ebből a rövid értékesésből is, hogy a rómaiak ételről kezdetben és a régi időben mily egyszerűek voltak, valamint azt is, hogy később, különösen a császárok korában mily meglepő változás állott be. Míg kezdetben, mint földmívelő nép majdnem kizárólagosan kerit növényekkel táplálkoztak vagy pedig állány kárával, melyet buzalásból [far ardor] készíttettek és pulis- vagy pulmentumnak neveztek, amely egyszerűságra a könyeret is pótolta, úgy hogy ez a honi kása [pulmentum] buzából vagy tönkölyből készültve, régente ép oly általános volt a reggelinél mint az ebédnél és legtovább tartotta fenn magát a szegényebb osztályoknál, úgy hogy Plautus egyszer, midőn valami asztalos munkáról szól, azt mondja, hogy ezt nem „valami ügyetlen kánaevó római mesterember csinálta.” Eannél fogva a tulajdonképi kenyér csak mint nyálánság szerepelt kezdetben a gasztrikoknál, körülbelül Kr. e. 302-ben, amely kezdetben lapos volt és úgy islelt mint a zsidók kovászatlan kenyere; mert a kenyérek kovászossal való elkészítési módja csak későbbi szokás, midőn aztán durva korpás kenyeret ép úgy mint finom buzakenyert is [panis saligneus] sütöttek, amely előbbi panis ater, cibarius és plebeius; a szegény emberek és falusi népek kenyere volt, míg az utóbbi a tehetősebb néposztályé. Később aztán, midőn virágszának indult a kereskedelem, nemcsak kenyérték, hanem még mézes kalácsok

is lett a legváltozatosabb süteményekkel, mert a kereskedelem a többi árukkal egyetemben a külföldi ételmi cikkeket is a napi szükség jelentőségére emelte.

Rómának a tengerentúli országokkal mindinkább növekedő összeköttetése és az egyre élénkülő forgalom folytán, melyben a középlegier partjai különféle cikkeket különösen kicserélték, csakhamar megtudták Rómában, hogy Ambraciában a gödölye, Pessinuban a lókehal, Tarentumban az osztriga, Egyiptomban: a datolya stb. a legkínzóbb íztábori italhálozók. Csak ezen különféle összeköttetés útján tudhatták meg, hogy melyik vidék termel legjobban azt vagy azt a cikket, és honnan lássa el a gourmand a maga kamaráját [Boszóky.]

De e változásnak a rómaiak életmódjában és erkölcsében nemcsak ez, hanem növekedő hatalmuk és nagyságuk is közreműködött. Mert midőn a második pun háború befejezése után először Görögországban, Ázsiában, Szíriában és másutt: később pedig Afrikában is fegyveres erővel tartományokat hódítva, Karthagot elpusztították, ettől fogva régi elveiken tagítani kezdek és a meghódított népektől kölcsönözött egészen más jellemű öltöttek magukra, ugyannem bűnös tetteknek hódolva, melyeknek a meghódított nép is rabszolgája volt. Mert most már a nyugalmas béke és szerencse, a bőség és gazdagság csábjalatt engedték magukat vezettetni, hogy az erkölcsi rabszolgaság sőtől földlőcében várják biztos kiállításuk szomorú végöróját. A háborúhoz és földmíveléshez szokott nép fokozatosan haladva, csak dus lakmározásokban és ajjas bujaságban lelt egyedüli örömet.

A legyőzött népek kivonásával és bűneivel egyszerűságra diadalmos bevonulását ünnepléte Rómában a fénylés is, mely ez időtől fogva zsarnoki módon nyomta el az erényt és munka-szeretetet, mely ketőben gyökerezett Róma ereje, és becsülete. Az erényt a bűn váltotta fel és a mérséklet és munka helyébe a figyelmetlen és henyé életmód lépett. S e romlottság, mely mindenkor rendezes a nagyoknál és gazdagoknál veszi kezdetét, rövid idő alatt a nép legalsóbb rétegeibe is behatolt. Ettől fogva, ki valótól római módon akart élni, az henyé és pazarló életmódnak hódolt, ami aztán sirját ásta a hajdani nagy Rómának.

(Vége.)

Szerkesztői üzenet.

— **Velence—Récében, Indolentia, Letenyei levéljövő számunkban jönek.**

— **A boldogság útja nem kőszíthető. A kézirat 8 napig rendelkezésére áll.**

— **Dr. M. S. A küldötteket élvezettel olvassuk**

Feloldó szerkesztő:

Dr. LŐKE ENIE.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Riegler és társa AEOLUS kerékpár-gyár, Grätzban.

AEOLUS KERÉKPÁROK

elegáns és solid építésű, úgy könnyű és csendes hajthatásuk folytán nagy kedveltségnek örvendenek és a kerékpáripárban az első helyet foglalják el. Aeolus kerékpárokon immár 8 versenydíj nyertett, ezek közt 1894 szept. 23-án a zágrábi 50 kilométeres és a horvátországi 150 kilométeres utiversenyeken első díjat nyert. — Az utóbbi versenyben az illető elnyerte az uti bajnoki címet.

Kirárolagos képviselőség és raktár Nagy-Kanizsa és vidékére:

KÖHLER TESTVÉREKNÉL

vaskereskedés Nagy-Kanizsán, Eötvös tér 526. szám.

T. vevőinknek iskola, vagyis tanuló gép rendelkezésére áll.

NYILVÉTER*)

Köszönetnyilvánítás.

Minden jókereskedőnek és barátainknak, valamint azon tisztelőinknek, kik boldogult

Hofer Ferenc

városi jegyző úrnak sírhantja alkalmából szives részvételükkel feldalunkat enyhíteni igyekezték, legmélyebb hálával fejezzük ki ez uton köszönetünket.

A gyászoló család.

*) Az a rovathoz költőteként nem vállal felelősséget a szerkesztő

HIRDETÉSEK.

Hirdetések

felvételnek

Fischel Fülöp

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Egyedül valódi angol csodabalsam THIERRY A. Gyógyszerész, PREGRADÁ - haz.

En a balsam nagy hasznát, mint minden betegségben... (Detailed text describing the benefits of the balsam)

Thierry A. gyógyászára az Országos... (Advertisement for Thierry A. as a medical professional)

Előleges jelentés.

Összer hírneves, elektromos készülékekkel ellátott színháza, legközelebb összes készülékeivel, gépezeteivel és díszítéseivel Nagy-Kanizsára érkezik és megkezdi bámulatos és titokszerű előadásait a zárda-utcában külön e célra épített óriási elegáns sátorban.

Bővebbet a falragaszok!

Clayton & Shuttleworth

2 és 3 vastag... (Technical specifications for the machinery)

A valódi angol csodakenőcs hatása és ereje.

En az angol csodakenőcs... (Advertisement for 'csodakenőcs' medicine)

A gyermekágyas... (Advertisement for a medical product for postpartum care)

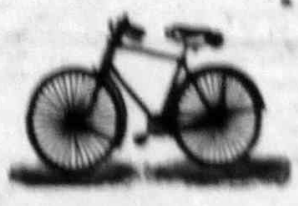
Számos bizonyítvány... (Advertisement for a product with testimonials)

Egyedül közvetlen beszerzési hely... (Advertisement for a pharmacy or supplier)

THIERRY A. Országgyógyászati... (Advertisement for Thierry A. as a medical professional)

A világhírű STEYRI fegyvergyár kerekpár képviselősege és raktára Unger Ullmann Eleknél Nagy-Kanizsán.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Arlejtési hirdetés.

A nagy-kanizsai m. kir. dohányraktár által használt kincstári épületekben szükséges vált helyreállítási munkák fogantatása a nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminisztériumnak f. évi június 28-án 45219. sz. a költ. magas leiratával elrendelhetvén, az az alkalommal felmerülő költség a helybeli m. kir. Államépítészeti hivatal kiküldött szakközege által felülvizsgált a e helyről részben módosított költségvetés szerint (1016) egyeztizenhat forint öt krra rug, mely összeg egyszermind kiküldési ár gyanánt szolgál. Ezen munka elvállalásának biztosítása céljából a nyilvános szó és írásbeli versenytárgyalás megtartására határidővel

1895. évi július hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája

a nagy-kanizsai m. kir. adóhivatalnál kifizetik.

Írásbeli ajánlatok a bántpénz, vagy pedig annak letételét igazoló valamely kiadóhivatal által kiállított nyugta becsatolása mellett f. év július hó 18-ik napjának d. u. 5 óráig emlitett kir. adóhivatalnál benyújthatók, mely ajánlatban a beígért árleendő, illetve igényelt munkadíj betűvel és szóval kiírandó.

Bántpénzül fentírt munkadíj 10%, vagyis 101 frt. 60 kr. akár készpénzben, akár pedig biztosítékkal elfogadható értékpapírokban letendő.

A feltételek, melyek vállalkozót kötelezik a melyek alapján a szerződés meg fog köttetni, emlitett kir. adóhivatalnál és a nagy-kanizsai m. kir. dohányraktárnál megtekinthetők, miért is az írásbeli ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy a vállalkozó a feltételek ismeri a azoknak magát minden tekintetben aláveti.

Ugyanott betekintheő a mérnöki felülvizsgált költségvetés is.

M. kir. Pénzügyigazgatóság Zala-Egerszegén, 1895. július 4-én.

Gernya, m. kir. pénzügyigazgató

Stahel és Lenner Budapest,

Tricour- és Iemen-lyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugati pályaudvar közt.

Ajándjuk az általunk gyártott legjobb minőségű!

Tricour: a kenyér és háklányok a bura, árpa vagy rozs készíti kiválasztására.

Tricour: a zabok vagy árpák a bura készíti és a gombolyk magvak kiválasztására.

Leveselőtű és osztályos-Tricour: az árpa kiválasztására és a lenes osztályozására.

Osztályos-Tricour.

Használmasított Tricour és osztályos-gépek minden gabonafaj tisztítására és letetés szerinti osztályozására. — Kiváltképp Gortjcher

és Müller, illetve Mayer rendszerű tricourok sokféle költséggel a tricour beküldés mellett ezen használmasított tricourokká átalakított.

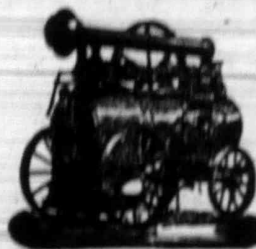
Malm-Tricour hengerek vagy burkolati, lyukasztott vagy hegyített Iemenek letetés szerinti anyagban ipari vagy gazdasági célra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Kotzó Pál

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllői-ut, 18. sz. alatt.

Áram 2 1/2, 3 3/4, és 4 lóerőjű

NEZŐGÉPŰ CSÉPLŐ KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerőjű

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarúzókkal, alsó-acsolólóval és rendkívül nagy fejtőlű rostákkal, árpahéjával és váluzó-heggerrel.

Fa és szénfűtésű és eredeti szalmafűtő gőzmozdonyokat.

Továbbá **H. & Garbett** Nona felülmúlhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnek elismert **braunfordi** szarműködő amerikai kéveköto aratógépeket.

Eredeti amerikai **szarműköto** vagy 2 ló horgására alkalmazható kombinált ruddal.

Sorvető és szorvavető-gépeket és mindennemű egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltételek.

KLYTHIA a bőr ápolására,

szépítésére és finomítására **Puder.**

Legelőkelőbb sötétkék, bál és tiszta PUDER.

— Fehér, rózsaszín, és sárga —

reggeli analízisét ajánlja Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár által Németben.

Elismert levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

Szarm sötétkék szappan és illatszere-gyár. Főraktár: MÉCS, 1. Wollsch 8. Kapható a legtöbb illatszere-, gyógyszer kereskedésben és gyógy-szeriárban.

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvétellel vagy az

összeg előlegez kelül.

dozsa után küldetik.

A világhírű

Steyri fegyvergyár-társaság

K I T Ű N Ö

„Swift” kerékpárjai

egyedüli képviselősege és raktára

Scherz Lujza utóda cégénél

Nagy-Kanizsán, Városház-utca.

Köpes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Borbevételek:

F. S. I. K. A. Olaj-főlel. b. a.

Ide tartozandó a lap gazdalmi részére
vezeték minden költsége.

Börmentéshez levelek csak ismert kassák.

Kéi megállítanak sz.

Készítések nem költöztetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczér.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Harkogyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélynyújtó-egyletetek és a letényei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malomgyár és erőfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Hirdetvényt:

Városok-nyilat: Fischer Fülöp
könyvtároskodás.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egym évre 12 korona (8 forint — kr.)
Félévre 6 korona (8 forint — kr.)
Hogydóvra 3 korona (1 forint 50 krajczér.)

Hirdetvényt jutányosan mármintatnak.

Nyilatott postára 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkhöz
vonalkodók Fischer Fülöp
kereskedésbe tartoznak.

Hazafiság és szociálizmus.

N.-Kanizsa, 1895. júl. 11.

(—n.) Ugy látszik, hogy az alföldi munkásmozgalommal nem lehet majd oly hamarosan végezni; hogy ennek ott a legmagyarabb városokban mélyebbre ható indokai vannak s hogy az alföldi munkásnép teljesen az idegen szociálista izgatók karjaiba vetette magát a érszében, gondolkodásában kozmopolitává lett. A szociálizmus tehát nagy sikerrel végezte ott munkáját a oly eredményekkel dicsekedhetik, mely mellett a népvelés munkája és sikere eltörpül. Az alföldi munkások szervezve vannak s habár nyíltan állg tehetnek valamit, a szociálistáknak mindenütt tapasztalt fanatizmusával ragaszkodnak éretlen elméleteikhez s alkalomadtán nagy veszedelmet képezhetnek a bírtokos osztályra nézve. A bírtokosokat gyűlölik ok, ezeket tartják elnyomóknak, bajaik okozóinak. Már most beláthatja mindenki, hogy az idő elérkezett, hogy a szociálizmus tükapásai ellen a lehető legjobban védekezzünk s a félrevezetett népet a helyes utra térítsük. Szóval nem igen lehet már itt segíteni. Államnak a társadalomnak a tettek mezejére kell lépni. Bármennyire is óhajta mindenki, hogy a munkaadó és munkás közötti viszony szabályoztassék, hogy a

munkás megélhetése biztosítottassék, — nem lehet tétlenül nézni a viszonyok elmérgesedését; nem lehet tétlenül nézni, hogy a legnagyobb magyar alföldi városok munkásnépségéből teljesen kiölessék a haza fogalma s végleg megnyeressék a szociálizmusnak, melynek elfogadható kívánalmait állam és társadalom amugy is érvényesíteni óhajta, de melynek kívánásai legnagyobb részben kivihetetlenek.

Rögen, évekkel ezelőtt felszólaltunk már azon mászlág ellen, melyet a szociálista sajtó a munkásnép közé dob s vele lelkét, kedélyét megmérgezi; elégedetlenné teszi sorsával, melyet gyakran önmaga okoz magának; melylyel gyűlöletét kelti fel a bírtokos osztály ellen, s oly vágyakat ébreszt benne, melyeket csak erőszakkal volna képes kielégíteni. Ez a nemzetközi szociálizmus hatása az alföldi gatyás parasztnép között, mely pedig józan eszéről, munkászeretetéről, hazafiságáról volt ismeretes. Ha már itt volt képes ilyen sikereket elérni, ki csodálkozik azon, ha félművelt gyári munkásnép, melynek megélhetése gyakran nehezebb, rámegey a lépre; felül annak a pár idegen szociálistának, ki a többi munkások nehézen szerzett félreireiből élődik?

A minap láttuk Budapesten, hogy jótékony reakció kezd a munkások között lábra-

kapni a nemzetközi szociálizmus ellen, mert a munkások egy csoportja a minap gyűlést tartott, melyben tiltakozik a nemzetköziség ellen és törvényes, jogos eszközökkel akar sorsán javítani. Kár, hogy ide is valahogyan betolakodott egy pár véres száju szociálista, kik a gyűlés rendes lefolyását lármájukkal lehetetlenné tették.

Azok a megyék és városok, melyek az agrárszociálizmus mozgalmaitól érintve vannak, felismerve a veszedelem nagyságát s a baj gyógyításának szükségességét, kimerítő javaslatokat terjesztettek a belügyminiszterhez, az iránt, hogy minő intézkedések volnának teendőek a szociálizmus megállítására.

Csakugyan szükséges, hogy a hazátlan agitátorok működésének hathatós gát vetessék.

A Hódmezővásárhely törvényhatósága által kiküldött bizottság is foglalkozván az ügyvel, szintén dolgozott ki egy javaslatot, mely a következő több pontokat tartalmazza:

1. A népmító lapok botlítására vonatkozólag törvényesen intézkedjenek.
2. A vidéki vállalkozók által felfogadni szokott munkásokkal az alku és a szerződés megkötése történjék a rendőrség előtt.
3. A robotot feltétlenül eltöröljék.

A „ZALA” tárcája.

A tomaji veszedelem

— A „ZALA” eredeti tárcája —

Egyesült a dolog, hogy a tomajiai határt alig egy héttel az aratás előtt pocsekká verte a jég. Pedig hát eleget harangostak elibe, s meg aztán kiment a leffalu népe a nagykeresztig, ahol terdonálva kérék a jó istent, hogy tereje si határ-rukhól azt a rémséges nagy fekeie felhőt, amely ugy beszéltette az egész vidéket, mintha csak öreg este lett volna s aztán olyan felelmetesen lögött s himbálódzott a fejük fölött, miszorint minden pillanatban várni lehetett, hogy reájuk szakad. Szorongó szívvel lesték és várták, hogy merre mozdul s merre száll? s aztán hogy sötétedik-e, avagy halaványodik? És meg is halaványodott szép ólomszürkére, s aztán annak dacára, hogy a Cserny János, — aki pedig igen nagy időjós híreben állott a vidéken — azt jószolla ki belőle, hogy nem lesz abból itt más, csak a szele. — egy hatalmas zivatar után ugy elvágta diónagyságu jéggel az egész határt, hogy abban embernek és állatnak való „laten áldás” annyi sem maradt, mint amennyit bele lehetne szoritani egy kocsihátujába.

Valóságos isten-csapás volt ez. Előtte való nap még körül körül, a merre a szem látott, embermagaságu szép ómoresz tengeri és hullámos aranyárga gabona borította a határt, amely közepeit a kis falu olyan volt, mint egy aranyos

sapsugarba fűrésztől tenger közepén álló barát-ságos kis sziget szorgalmas a jómódu lakosaival, — most pedig, mint a zivatar bezejében pusztulásnak indult oáz, melynek közeléből mindent elpusztított a rettenetes Nánium.

Nagy veszedelem volt ez, hát nagyhire is futamodott neki a vidéken. Másnap már átjöttek a zádorlakai meg a dormándiak, — kiket elkerült az isten keze — hogy megnézzék a tomajiai nagy szerencsétlenségét. Hanem hát nem jöttek tovább, csak a tomaji határ közepéig; mert amit ott láttak, az menten visszafordította őket a falujukba. Ottban aztán kinek ami előszög a keze ügyébe jutott, azt löbrakta kocsijára, vagy a vállastársnyájába, s aztán ugy menek át ismét Tomajba — szomorú vigasztalásra.

Ott aztán együtt sirtak s szomorkodtak a szerencsétlenekkel, a vigasztalták őket szóval, s ugy a hogy tőlük teltel, s végül aztán, hogy kissé fordítsanak is a hajukon, hát elhívták magukhoz aratni.

Ugyanezt tette a zádorlakai-bérlő, meg a dormándi uraság. A dormándiak és a zádorlakaiak bérlőjükkal együtt kaptak is tőlük annyi áldást, hogy beérhettek volo egész életükre, hanem az a Belgiumból idezakadt szép dormándi uraság, akinél a Cserny János aranyhaju szép Juliskája aratott, az meg kapott annyi átkot, ami nagyon is elég-séges arra, hogy valaki már itt, ezen a földön elkarhoszék. A vén Cserny János átkosia ugy meg, amiért, hogy a leányt, az ő aranyhaju szép Juliskáját ugy csúfítá tette.

A dolog pedig ugy történt, hogy pár nappal a

veszedelem után, egyszer ugy déltájban beállított Cserny János uramhoz a dormándi uraság ispánja. Derek a jóralvó ember volt az ispán, a ki már sok tomaji embernek megyógyította a beteg marháját s adott nekik földet felében, s kaszálót harmadában, amiért aztán meg is becsülték ugy, — hogy még az uraságját sem különben.

Cserny János uram azt hitte, hogy az ispán most is, mint más alkalommal, csak ugy látogatókép jött be hozzájuk, no meg aztán egy-két vigasztaló jó szót mondani neki. Hanem hát az ispán az ez egyszer nem vendégkép jött, hanem hivatalos minőségben. Az urasága küldötte.

A dormándi uraságnak ugyanis száz aratóra volt szüksége, s az ispán Csernyt szólította fel, hogy azt a jövő hét elejére valamikép állítsa össze. Cserny János össze is állította hamarosan azt a száz aratót s aztán vasárnap este felémegindult velük és az aranyhaju szép Juliskával Dormándra aratni.

Hanem bár sohase vitte volna magával azt a szép leányt, bár hagyta volna odahaza! nem esett volna rajta az a nagy szégyen s az ő becsületén az a nagy gyalázat.

Szép sudár ember volt a dormándi uraság, a kin bizony sok szép menyecskeének és leányának megakadt a szeme, s aztán veszedelmes, amiről meg a dormándi leányok tudnának beszélni. Hogy olyan végnélkül bomlott az asszonynépség után, azt tőle, mint afféle legényembertől — ugyan ki vitte volna rossz néven?

Volt is nála jó dolga a vén Csernynek. Az

4. Ötszáz forintot meg nem haladó hagyatékok után kincstári illetéket ne szedjenek.

5. Azok a mezői munkások, akik alkalmoszerűleg foglalkoznak fuvarozással, kereseti adóval ne rovasanak meg.

6. A hadmentességi díj helyesebb arányokban állapították meg.

7. Mondassék ki, hogy II. od. osztályú személyes kereseti adóval csak azok a munkások terhelhetők meg, akiknek egyenes adója a két forintot meghaladja.

8. A pénzintézetek megkeresendők, hogy a kisebb kölcsönökre nézve ne állapítsanak meg magasabb kamatlábat, mint a milyen a nagyobb kölcsönöknél szokásos.

9. A jó erkölcsű cselédek jutalmazandók.

10. A tőkekamat-adó 10 százalékról 5 százalékra szállították le és be nem táblázott adósságokra is vették ki.

11. A hagyatékok abban az esetben is leltározandók, ha az örökösök nagykorúak.

12. A kataszteri munkák helyesebb módon oldassanak meg.

13. Vasuti nagyobb szállításoknak kedvezményeket ne adjanak.

14. Az ártéri költségek igazságosabb alapon rovasanak ki.

15. Rendszeresítsék az állami kényszerbiztosítást.

Mindenestre oly javaslatok, melyek megszívlelésre méltók s megakaszthatják a szocializmus terjeszkedésében. De más rendszabályok is szükségesek. Meg kell fékezni a szocialista sajtót s a szocializmus véres szája agitátorait. Hiszen neveléses dolog, hogy e nemzetközi szocialisták az általános szavazati jogot kérik s tagadják a hazát, a hazafiságot. Minő ellenmondás már ebben magában? A kinek hazája nincsen, arra nézve nem existálhat oly parlament, melybe bele futhatna, legafább a józan, köznapi felfogás szerint nem. Aki nemzetiségét tagadja, annak nem lehetnek nemzetiségi as-

piratói. S csak nemzetköziség engedheti meg, hogy ennek vallója a haza ellenségeivel is szövetezzék.

Ezek agyrémek! A szocialista sajtó megfékezése mellett fölülte szükségesnek kinálkozik, hogy a munkások jobb, józanabb elemei, kik ostoba teoriáikért nem böcsátják áruba a hazát, felvilágosítsanak s hogy ezek ezután társaikat is jobb utra térítsék. A mint már előbb említettük, jótékony reakció készül az ország fővárosában a hazátlan szocializmus ellen s azok a magyar munkások, kik komoly akarattal és lelkesedéssel iparkodnak munkástársaikat a külföldi agitátorok karmai alól kiszabadítani, minden oldalról támogatást és elismerést érdemelnek.

Hogyha ezek az elősdiék-érzeni fogják, hogy lábaik alatt ingadoz a talaj; hogyha látni fogják, hogy a magyar munkások kebelében az elősdi fajnak nincs helye, akkor önként távoznj fognak s itt hazánkban nem lesz nehéz a munkáskérdést a munkások meglegedésére megoldani.

A nagy-kanizsai városi Reform-párt alapszabályai.

1. §.
A párt célja.
A városra vonatkozó társadalmi, közgazdasági, kulturális, közügyi és a képviselőtestület tárgyalása alá kerülő kérdéseket vitálni és azok megoldását illetőleg közhasznú reformok és intézkedések életbevitelét előmozdítani. — A párt tisztán városi ügyeket szolgál, kizárva működését minden közpolitikai pártirányzatot.

2. §.
Ezen cél elérésére értekezletek és indíványok tette útján és az által tőreklők, hogy szerveztek és állás foglalkozó polgárok és ezek által választott képviselők törvénybízottított önkormányzatú jogai a legalkotmányosabb alapon érvényesüljenek, hogy a közügyek a legnagyobb nyilvánossággal előkészítsenek, kellő időben köztudomásra hozassanak, megvitattassanak és tárgyalassanak; hogy a választásokra nézve a polgár-

ság és képviselőtestület legteljesebb részvétele előmozdítottassék, hogy a Nagy- és Kis-Kanizsa közötti ellentétek elenyészessenek s ha ez utóbbiaknak jogos magán, vagy közérdekei forognak fenn: ezek minél előbb kielégtessenek a többi lakosság nagyobb megertheltesége nélkül, helyes gazdasági és igazgatási rendszer által.

3. §.
A párt tagja lehet minden feddhetlen jellemű városi polgár, aki egyszerűsind városi választó.

4. §.
A párttagság megszűnik külépes és a választói jog elvesztése folytán.
Minden tag a pártból bármikor szabadon kiléphet. Ezen szándék az elnökhöz intézett sajátkezűleg aláírt vagy okiratszerűleg kiállított levél által nyilvenítendő.

5. §.
A pórtha való felvétel 3 hónapig a párt fiktív dőljeinél leteti aláirasi ivenken történik, ezután pedig az elnök vagy jelezőnél való jelenkezés alapján.

Ki ellen a választói jogból való kizárás esete nem forog fenn, jelentkezes eseten a part tagjává okvetlenül felveendő.
A tagok névsora időközönként kinyomtatatik és köztük kiosztatik.

6. §.
A párt tagjai tagsági díjat nem fizetnek. Az esetleges írodai kiadások a párt tehetősebb tagjai önkényte adományaiból fedeztessenek. E célból évenként aláirasi ivenk köröztesznek.

7. §.
A párt tagjai jogosultak a párt minden eszmecsereiben, vitatkozásiban és értekezleteiben résztvenni. Szavazási joggal bírnak ily kérdéseken, s értekezletekben, közgyűlésekben önálló indítványokat tehetnek.

8. §.
A párt igazgatatik: a) A közgyűlések, b) az elnökök, c) s az értekezletek által.

9. §.
Évi rendes közgyűlés kétféle tartatik június és november hónapokban. Rendkívüli közgyűlés tartandó valahányszor annak összehívását az elnök vagy másodelnök, vagy 20 tag a tárgy kijelölése mellett kívánja.
A gyűléseket a napirend közlése mellett az elnök vagy másodelnök valamelyike hívja össze belátása szerint vagy hirdalok útján vagy külön meghívók által.

ispán megtette arató-gazdanak — a leányát pedig, az aranyhaju szép Juliskát mert az uraság úgy kívánta, — bevitték a kastélyba a gazdaszszony mellé.

Tamadt is neki e miatt annyi irigye és ellensége, ahány vászoncseléd csak volt az arató nép között; s azért aztán, mikor a vén Cserny egyszer aratósközben nagy fennen avval kezdett dicsekedni, hogy az ő szép Juliskájának milyen nagy becsülése van a kastélyban s aztán meg, hogy mi mindenre meg nem tanítják oda benn — az a beretvanyelvű Pethő Klári, aki a marokszédők közt volt — nagy elesen oda is felelte neki, hogy jól van jól, csak aztán egyebre is meg ne tanítsák. Nem is szedett masnap már marokot; a gazda elküldte haza Tomajra nyelveskedni.

Pedig hát az az elesnyelvű Pethő Klári, aki mindenkinek a becsületén keresztül-kasul gázolt, — az egyszer mégsem mondott hazugságot. Az már akkor jól tudta, hogy hönnet tu a szél; mert az a uraság huszára, aki Tomajról került be a dormándi kastélyba, — sok olyan dolgot fecseget előtte, amitől a vén Csernynek meg a haja szála is az égnek állott volna.

Es amit Pethő Klára tudott, az Tomajban senki előtt sem maradt titokban! akit pedig egyszer a nyelvére vett, azt meg úgy kiforgatta országvilág előtt a becsületéből, hogy azon annyi jó sem maradt, mint egy csipetnyi mákszem.

Igy került aztán a hír a vén Cserny fülebe is az ő aranyhaju Juliskájáról. Hanem dehogyan is hitte volna el, dehogyan is adott volna hitelt az

ilyen kőszá pletykának. Azt gondolta, hogy az irigység bántja őket, azért gyalázzák s azért átkalódnak ellene. Nem olyan Pethő Klári fele leány az, akinek mennyasszony korában tépte le a tejérőt a pártát a zádorlakti tisztartó; nem volt annak semmiféle leendője sem megesett személy. — Becsületes volt eddig is, az marad ezután is, mert okos leány, — s tud magára vigyázni.

Ki is nevettek aztán az ilyen beszédert a háta mögött. Az a gonosz Péri Jóska még nótát is csinált rá, amit aztán dalogattak, hanem persze csak titokban maguk között; némsokára pedig egy másikat, az ő aranyhaju szép Juliskájáról, amit ha a vén Cserny nagy véletlenül meghall, hát egyszerre világosság tamadt volna a fejébe. Ezt már a majorbeliek is tudták énekelni. Itt hallotta Cserny is először, amint a Pali ostoros kenderhaju Katia leánya a kerekese kútnál énekelte.

A vén Cserny éppen ott ögyelget a nagy lábas pátja körül, mikor megütötte a fület az az atkozott furcsa nóta. Végighallgatta az egész nótát — a mitől még a talpából is a fejébe szállt a vér — s aztán közelebb került a kuthoz, hogy megtudja ki énekelte; mire a kuthoz ért, akkor nem talált ott mást, mint azt a himlőhelyes vörösképi majorgazdát, amint ott éppen a pipáját töltögette. Attól aztán megkérdezte:

— Hallotta kegyelmed azt a gyalázatos nótát?
— Már hogyne hallottam volna, választó az egykedvűen.

— Es kegyelmed szó nélkül végigtudta hallgatni azt a nótát?

— Sem ingem, sem gallérom; akinek a becsületét bántja, az keressen is rá orvoságot.

— No hát majd keressen en arra arra orvoságot — vágta vissza a szót Cserny — ha nem abban tudom én lstenem nem lesz köszönet, — s azzal a faképnél hagyta a majorosgazdát.

A magtárnál komája a Hosszu Tóth Pál jött vele szembe. Megállította hát elpanaszolni neki, hogy a szive szerint, hogy mint ráglák, s mint gyalázzák az ő ártatlan szép Juliskáját.

Pál koma végighallgatta szó nélkül az egész hosszú sirámot, s mikor aztán a vén Cserny azt leste s várta, hogy mint ad neki igazságot az ő jó komája, akkor az a vállára téve kezét, nagy komolyan azt kérdezte tőle:

— Hát kegyelmed igazán azt hiszi, hogy az csak mind mese, amit az embelek Juliskáról beszélnek, — s meg aztán ami abban a nótában van?

— Hát mi volna más?! pattant fel sértett büszkeséggel a vén Cserny.

— No hát, ha kegyelmed mesének tartja azt, amit rossz asszonynyelvek kovácsolnak a mások becsületére, — hát majd mondok én más valamit, ami nem a Pethő Klári rossz szájából került ki, hanem egyéb helyről. Csak aztán el is bírja. Es attól a pár szótól, amit akkor a Hosszu Tóth Pál koma sugott a fülebe, a vén Csernynek úgy megeredtek a könyvei, mint a nyári sebes zápor és csak annyit tudott mondani:

Érvényes határozathozatalra 20 tag jelenléte a azok szótöbbsége szükséges. Egyenlő szavazatok esetében az elnök szavazata dönt.

Ha a megkívántató számú tag nem jelenik meg, 8-ad napra újabb közgyűlés hívandó össze, melyen a megjeleniek számukra való tekintettel nélkül érvényesen határoznak az előbbi közgyűlésre küldött kérdésekben.

10. §.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az elnökök, jegyzők és pénztárnok megválasztása.
- A választás felkiáltás és a szavazatok össze-számlálása, a vagy szükség esetén a mint a közgyűlés elhatározta szavazati lapok által történik.
2. Az évi működéséről szóló jelentés tárgyalása.
3. A számadások átvizsgálása azok iránt a felmentvény kiadása vagy megtagadása.
- A számadások egy 3 tagból álló, közgyűléssel egyenként választott számvizsgáló bizottság által vizsgáltnak át a ezen bizottság jelentése alapján terjesztetnek a közgyűlés elé.
4. Egyes tagok indítványai feletti határozathozatal.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. A párt beljárási felosztásának elhatározása.
- A közgyűlési jegyzőkönyvek a közgyűlésekből kiküldött 2 tag által hitelesítetnek.

11. §.

A párt valahányszor az elnök vagy másod-elnökök, vagy 10 tag kivonja értekezletet tart, azokban való megállapodásait határozatképp kimondja és azok érvényesítése céljából szükséges lépések megtételére egyes tagjainak megbízásokat és utasításokat adhat.

Ily értekezletek tartása minden hónapba rendszeresen kitűztetik, kivéve minden városi közgyűlés előtt való este 7 órakor a párt helyiségében okvetlenül tartandó a városi képviselőkkel értekezlet, melyre a tagok külön meghívásra nem is szükséges.

Az értekezleten mindenkor a jelenlevők általános szótöbbsége dönt. Elnök az elnök vagy a másodelnökök valamelyike.

12. §.

A párt tisztviselői egy évre választatnak.

Ezek: az elnök, 2 másodelnök, a jegyző és 2 másodjegyző, a pénztárnok.

Az elnök képviseli a pártot hatóságok és harmadik személyek irányában; vezeti a párt ügyei elnök társával, ő vagy a másodelnökök hívják össze a közgyűléseket, értekezleteket, azokban az elnök vagy a másodelnök elnökök, — a tanácskozáskor vezeti, barokszati; egyenlő szavazat esetében az elnök elnök szavazata dönt; a határozatokat kimondja, a közgyűlési, értekezleti határozatok fogantatásáról gondoskodik, 10 ftag önállóan utalványok, a többire a közgyűlés vagy az értekezlet határozatát kieszakóli; a pénztárt évenként 2 szer megvizsgálja;

— Ha ez igaz, verje meg, ne hagyja büntetlenül az Isten.

Tóth Pál koma aztán elvált tőle, s lement az aratókhoz, Caerny pedig föl a barangláb felé és sok sok aratás esett meg Dormádon, amíg ez a két jó koma egymást viszontlatta.

Ez volt csütörtökön este. Pénteken virradóra aztán kigyulladt a dormándi uraság négy nagy kazala és leégett egészen a puasztá földig. Hanom a ki meggyújtotta, az hát csuful rajta vesztett. A majorbéli örök épen akkor föléltek le, mikor az égő csóvával már az ötödik kazalba akart tüzet vetni. Meg is voltak aztán rökönyödvé, mikor a gyujtogatóban az aratógazdát, a vén Caerny ismerték fel. Bekísérték az öreget az ispanhoz, az meg szaladt a kastélyba megjelenteni az uraságnak...

Reggel aztán, mikor elújságotta annak a gyönyörűsége szép leánynak az édes apja cselekedetét, az aranyhaju szép Juliska nagy almosan azt felelte reá:

— Ezer szerencse, hogy nem a kastélyt gyujtotta fel — és felkelt, hogy megpróbálja az első tunikás ruhát, amit szeretőjétől, a szép dormándi uraságtól kapott ajándékba.

Zakát Zsigmond.

a párt kiadványait a jegyző vagy másodjegyző-
kel aláírja.

13. §.

Az elnök akadályoztatása esetén hatásköre a 2 od elnökökre megy át.

14. §.

A jegyző vagy a másodjegyzők szerkesztik a párt kiadványait a szokai az elnökkel aláírják. Vezetik felváltva a közgyűlések, értekezletek jegyzőkönyvét.

A jegyzőkönyvek az illető ülésben jelen volt 2 tag által hitelesítetnek.

A jegyzőkönyvek 8 nap alatt az elnökhöz beadandók.

14. §.

A pénztárnok.
Beszedi a tagok önkényes adományát, azokról jegyzéket vezet, a kiadásokat az elnök illetőleg a közgyűlés vagy értekezlet utalványára teljesíti. A mutatkozó pénztári letelegeti valamelyik pénzügyintézetnél elhelyezi, a pénztár állapotáról negyedévenként az elnöknek, ez pedig az értekezleti gyűlések jelentést tesz. A közgyűlés előtt 8 nappal önkényes számadást készít.

16. §.

a párt felosztásáról,

17. §.

a kormány felügyeleti jogáról szól.

Felhívás

Magyarország tanítói és tanári egyesületeihez, testületeihez és a tanítás és nevelés ügye iránt érdeklődő többi honpolgárokhoz!

Magyarország tanárai, tanítói, miként ismeretes, a millennium alkalmából nagy kongresszust tartanak, melyen megvitátlják a tanítás és nevelésügy minden fontosabb tételeit. A kongresszus szervezetét a kongresszusi értesítő révén minden tanítóegyesületnek az alulírott elnökség már megküldötte. Észrevetéből kitűnik hogy a kongresszus vezetősége minő mértékben számít a testületek és egyesek közreműködésére. Ezáltal azzal a kéréssel fordulunk hazánkban minden egyes, a tanítás és nevelésügye iránt érdeklődő polgárhoz, hogy a kongresszusban a maga módja szerint vegyen részt.

Felkérjük az egyesületeket, testületeket a maguk önzességében és minden egyes tagjukat külön, hogy amennyiben egyes tételek tárgyalását akár valamelyik szakosztályi, akár az összes ülésen kívánatosnak tartják, szíveskedjenek az illető tételt az előadó nevének, állásának és lakóhelyének pontos megjelölésével az alulírott elnökséghez (főtájkári hivatal, Budapest, József-körút 85.) I. é. szeptember hó végéig bejelenteni.

Megjegyezzük, hogy az így beküldött tetteket a rendező-bizottság a kongresszus szervezetében megállapított szakosztályok szerint csoportosítja és amennyiben a rendelkezésre álló idő engedli, tárgyalásukat a kongresszusra kitűzi, amiről az elnöki bizottság részéről felkerendő előadók még december hó folyamán azzal a felkéréssel fognak értesített, hogy előadásuknak rövid kivonatát és esetleges határozati javaslataikat 1895. évi február hó végéig okvetlenül bejelentsek, hogy a tárgyalás sorrendjét az elnökség, pontosan megállapíthassa.

Felkérjük továbbá az alkalommal is Magyarország tanítóit, tanárait, általában a neveléssel foglalkozó s a nevelésügye iránt érdeklődő honpolgárait egyenként, hogy a kongresszus tagjaival a 2 ftag tagsági díj beküldése által Mauritz Rezső főreáliskolai igazgató ural (Budapest, VI. ker. főreáliskola, Lovag-utca 18.) minél előbb jelentkezni szíveskedjenek.

Teljes bizalommal fordulunk tisztelt kártársainkhoz, a tanítókhöz és tanárokhöz, mert tudjuk, hogy mindenki azt van hatva attól a tudattól, hogy a jövő szeredév legbiztosabb alapját rakjuk meg akkor, mikor hazánk ifjúságának neveléséről és oktatásáról a nagy nemzeti ünnep alkalmából elmélkedünk. Hiszünk és reméljük, hogy mindenki meghozza azt a szellemi és részben anyagi áldozatot, amelylyel a kongresszuson való aktív részvétel jár, meghozza hazánk legszentebb ügye: a tanítás és nevelés érdekében.

Budapest, 1895. június 14-én.

A II. országos és egyetemes tanügyi kongresszus rendező-bizottsága nevében:

Dr. Heinrich Gusztáv, Nagy László, elnök, főtájkár.

Felhívás

az 1895-ki szeredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz- és hitelügyi csoportja érdekében.

Az 1895-iki szeredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz- és hitelügyi csoportjában több régi irodai és üzleti helyiség bemutatása van tervbe véve.

Hogy ez lehetőleg híven és teljesen legyen eszközölhető, első sorban a régitb cégek segítségére, de ezeken kívül mindazoknak a közreműködésére van szükség, a kiknek birtokában vannak a régebbi időktől egyes berendezési és felszerelési tárgyak (asztalok, székek, állványok, cégtáblák, dobozok, csomagoló papírok és vannak mértékek stb.) vagy nyomtatványok (számok, árjegyzék, körlevelek, étquette minták, plakátok, váltók, értékek stb.)

Száz meg százféle tárgyról van itt szó, amelyeket felsorolni, de megjelölni sem lehet, amelyek azonban bármi jelentéktelenségnek látszassanak, az említett célra használhatók sőt szükségesek.

Felkérjük emellett mindazokat, akik ily tárgyakat a csoport intéző bizottságának vállalkozásai elősegíthetik, szíveskedjenek azokat az Ébredés országos kiállítás igazgatóságának Budapest, városliget az V. csoport számára* mielőbb rendelkezésre bocsátani.

Budapest, 1895. évi június hó 20-án.

Az 1895-iki szeredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz és hitelügyi csoportjának elnöksége:

Falk Miksa s. k. Lukács Antal s. k. orsz. képviselő. a főrendbírák tagja.

Iskolai értesítők.

Az iskolai értesítők valamely iskola egy évi tevékenységének megítélésére szolgálhatnak, különbözően, amennyiben a statisztikai adatok számoltak a tananyag feldolgozására a tervter keretében, s a tanulóknak az eszrendőn át kifejtett szorgalmára. Készségük, hogy megjelölésen biztos képet nyer az ember beidők, különösen ott, ahol az értesítő bevezető része, mely rendszerint az iskola egy évi történelmével, s állapotának jellemzésével foglalkozik, a leírászatlanul, ösztönös és egyenesen feltárja azt, a nem szíves, nem szépít. Nem is ez a feladata az értesítőnek, hanem inkább az, hogy ismerjék meg a szülőket, a hatóságok az értesítőből az iskola tényleges állapotát. Ehhez nagy objektívítás kell, de szükséges is, hogy a keltő helyen és időben javításra is gondoljanak. Most térjünk át az évi értesítőkre.

1. A kegyes tanítórendiek főgymnáziumának ez évi értesítője, melyet Farkas József igazgató tesz közzé 143 oldalnyi vastok füzetre terjed. Tartalmazza, íj. Plinius szepen megírt élet- és jellemrajzi Farkas József igazgatótól. — A tanári kart, osztályonként előadott tananyagot, írásbeli feladványok az 1894/95 tanévben, mely rovat bepillantást enged abba a szellemi munkába, melyet a kegyes tanárok végeztek, különül e adatokat a főgymnáziumnak ez évi történetéhez [rendkívüli tantargyak; gyakorló iskola; segélyző egyesület; jótékonyak, jutalmak ösztöndíjak; könyv és asztarak]; a tanulók előmenetelét feltűnőre táblázatok; statisztikai táblázatok és értesítést a jövő tanév megnyitásáraól. A nyilvános és magániskolák összes száma 380 volt; ezek közül vizsgálatot tett 366.

2. A nagykanizsai állam. segélyezett polgári fiú- és leányiskola 23. értesítőjét dr. Bartha Gyula, igazgató szerkesztette. Az első köztémény Vizsgapillantás az 1894-95. tanévre. E visszapillantás midőn a bevezetésben újra ráutal a még meglévő hiányokra röviden szól: a tanév kezdetéről; a beiratások, javító és felvételi vizsgálatokról; a tanév megnyitásáraól; a tantestület személyzetében történt változásokról; az egészségügyi viszonyokról; a vallás erkölcsi neveléséről; a hazafias és nemzeti érzelmek ápolásáraól; a tanuók erkölcsi magaviselete és fegyelméről; a kedélyi nevelésre felhasznált eszközokról; a hivatalos iskolalátogatásokról; a nyilvános és magánvizsgálatokról.

Következik aztán a helyi iskolafelügyelet rovata; a tanári testület a fiú- és leányiskolában. Az elvégzett tananyag, tankönyvek, tanárok; a tanárgyűjtemények gyarapodása; a tanulók érdemerozata. Statisztikai táblázatok; jelentés az intézeti tornaversenyéről; jótékonyak, jutalmazások; kivonat az új vizsgálati szabályzatból.

értesítés a jövő tanév megkezdéséről. — A tanulók száma a fiúiskolában 6 osztályban, 178 volt; a tanév végén maradt 173. — A leányiskolában 181, a tanév végén maradt 180.

3. A nagykanizsai i. r. hitközség által fenntartott elemi, polgári és közepkereskedelmi iskola értesítőjét *Bun Samu* igazgató szerkesztette. 114 oldalra terjedő vaskos füzet, mely az év eredményéről beszámol. A rendszeres rovatokat *Bun Samu* tollából a közepkereskedelmi iskola története előzi meg, melyben a szerző az iskola letelekezésének történetét mondja el. Következik a jelentés a lefolyt tanévről: a tanintézet jövővi, a tantervek jegyzéke; könyvtár; az ösztöndíjas tanulók kimutatása. Azután sorba követik egymást az elemi, polgári és közepkereskedelmi iskola tanterve, s a tanulók érdemsorozata; a polg. és kereskedelmi iskolánál egyszersmind az előadott tananyag; mely a polg. iskolában annyiban tér el a minisztr. tantervtől, hogy 6 óránként 5 órában tanítattik a német. Következik egy kivonat a keresk. iskola szervezeti szabályából; a fegyelmi szabályok [ezeknek évenkénti közlését nem tartjuk indokoltnak] az önképzőkör működése; a közepkereskedelmi iskola érdemsorozata után Jelenítés az 1894—5. évfolyam tartott értekezési [zár] vizsgálatról. Statisztikai táblázatok. Az iskolákat összesen 632 tanuló látogatta: 435 kanizsai és 197 vidéki. — E táblázatokat dr. Neumann Ede írásból tollából közli. A nagykanizsai i. r. hitközség hitváni intézményei; kivonat az új polg. isk. vizsg. szabályzatból s végül értesítés a jövő tanévré.

4. A nagykanizsai községi népiskolák növénydekeinek név- és érdemsorozata az 1894—95. tanévről közli: *Németh Gyula*, népiskolai igazgató. Ez iskolában a bitoktatók, a szakantitók és tanítókkal együtt 36 tanuló működött 31 osztályban. A tanulók száma 1149 fiú, 1004 leány; összesen 2153.

Indolentia.

Nem szívesen élek e kifejezésre és főleg nem szeretem alkalmazni a társadalom azon rétegére, melyet nemcsak tisztelnem, de feltétlenül szeretnem is kell. A társadalom ezen rétege alatt értem: *Zalavármegyei községi és körjegyzői karát.*

Nem tudom egész biztosan, de úgy hiszem, hogy hozzávetőleg Zalavármegyében összesen 121—125 községi és körjegyzői van és mégis a Zala-Egerszegen megtartott évi rendes közgyűlésen csak 25 jegyző jelelt meg, tehát az egésznek csak $\frac{1}{5}$ része. Kérnénk azokat annak, hogy miért nem érdeklik a jegyzői kar a saját ügyét tárgyaló közgyűlések iránt.

A védekezés részben az, hogy nincs költség a gyűlésre való utazásra és részben, hogy sok a dolog. De lehet-e az anyagi helyzetet javítani, a sok dolognak megfelelő munkasort szereznünk hallgatással? Határozottan mondhatjuk, hogy nem. Látjuk, hogy napjainkban mennyi küzdelembe, mennyi fáradságba kerül, míg az anyagi és ebből kifolyólag az erkölcsi jólét egy lépéssel előbbre vihetjük, hát még akkor, ha ösztöndíjjal és ezzel kezdjük hogyan emelkednek teendők és ezzel karöltve a megélhetés nehézségei. Ezen két tényről szemben mi pedig csak hallgatásban keressük megnyugvást. Ezen passivitásból ki kell lépünk, a hallgatásnak szép eredményt most már elégsz gyakoroltuk, a küszöbön áll azon idő, mely bennünket kell, hogy ébredésre keltsen és tevékenységre sarkaljon; tömörüljünk tehát egyggyé, s egy impozáns testület által mutassuk meg az illetékes helyen azt, hogy bennünk hatalmas elterelő buzog, mely nemcsak arra való, hogy az állam létét feltételező gépezetét forgassa; hanem arra is alkalmasnak kell lennie, hogy a már minden oldalról ellenünk toronyosuló áramlatoknak is ellenállni tudjon. Tömöríteni, egyensíteni kell erőnköt, hogy a törvény korlátai között az javunkra is érvényesüljön.

Szűles Magyarországon a hivatalserög, de még a szolgásmegilletést is testületé való tömörülés által igyekezett a közelmúltban ügyét előbbre vinni, és oda törekedik még folyton, hogy anyagi helyzetén segítve legyen és ezen ügyeket mondhatjuk, nem is veszett kárba sehol, amennyiben többé-kevésbé a hivatali tevékenység; csupán mi lennénk azok, akiknek segítségre nincs szükségük?

Hátsók egy kisre tekintünk is körül, lehetetlen nem látnunk, hogy fizetésünk javítására tovább várni már nem lehet, mert nagyon keve-

seknek adatott meg az a sorstól, hogy az anyagi szükséglet ne érezze. A törvényhozás ezalatt 10 évvel halotta annak feltétlen szükségét és méltányosságát, hogy a jegyző fizetése minimum 400 frt, esetleg 600 iri évi járulékos legyen. De kérdjük, vajjon 10 év után nem felenyi összeg a redukálódik-e ezen fizetés? Határozottan állíthatjuk, hogy igen. Hisz ha csupán csak az vesszük figyelembe, mennyire szaporodott munkánk 10 év óta, mely körülmény kétségtelesen több erő alkalmazását igényli, továbbá ha figyelembe vesszük, hogy mennyire változtak 10 év óta társadalmi viszonyaink, mennyivel drágább minden, lehetetlen be nem látni, hogy magunkat csak úgy tudjuk fenntartani és hivatalunkat a megkívánt módon csak úgy leszünk képesek betölteni, ha helyzetünkön javítva lesz.

Nem akarom tovább fejtegetni valóban tarthatatlan helyzetünket, még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy ne hagyjuk el önmagunkat, a mikor úgyis oly elszigetelve állunk, hanem egyetül erővel minden követ mozdítsunk meg, hogy joga- kiváns gunk teljesessék, mire csak úgy számíthatunk, ha bátran a nyilvánosság előtt (pld. közgyűléseken) ez iránt tesztülök teszünk lépéseket. Ha a 121—125 jegyző közül csak 100 is megjelen a tartalmi szokott évi közgyűlésen, mely közgyűlés egyhangú határozatával kimondja, hogy a jegyzői kar érdekében tétessék valami, lehetetlen feltételeznünk, hogy az ily kivánságok elől az illetékes körök elzárkózhassanak. Tartsuk szem előtt a közmondást: „segíts magadon, az Isten is megsegít.”

Kámán Lajos,
tótisztmártoni körjegyző.

Vidéki levél.

Letenye 1895. július hó.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Eddigi leveleimben kizárólag panaszkodtam; a jelen levélben azonban először is örülök, a panaszkodó majd csak utólagra hagyom. Letenyén ugyanis nagyon soványan örülünk, hogy végre sikerült társadalmunknak érdek ödését egy mulatság iránt oly annyira felkeltetni, hogy az új mulatság egyedül álljon egy erkölcsi, mint anyagi tekintetben a letenyei legutóbb rendezett összes mulatságok között. Az önkéntes tüzoltó egyesületnek jubileusáról van szó, melyen közönségünk legnagyobb része — a rendes szokástól eltérőleg — rang és osztálykülönbség nélkül oly szépen volt a vidéki vendégekkel együtt — képviselve, hogy Letenye a közállapotaitól már már elfordulók is reményt táplálnak arra nézve, hogy itt a régi jó társadalmi élet valaha fel fog virulni.

A mulatság rendezése különben oly szép mederben folyt, hogyha nem Letenyén voltunk, hát nem is kellene csodálkoznunk az elért siker felett.

A jubileus a paplak mögötti erdőcsekében tartott meg, hol a táncér az egyesület tisztjének személyes felügyelete, de különösen az alparancsnok szakkavartottsága folytán olyan szépen lett kiállítva, hogy megélnék akár mely városa is büszke lehetne, a minden tere olyan nagy ügybuzóságot kitéjtő tüzoltóinkra. Már a kora délutáni órákban megkezdődtek a taracklövések s ezzel együtt a muláni vagyó közönség kirándulása s csakhamar kezdetét vette a tánc is, mely egész reggel 4 óráig tartott a mi nyári mulatságoknál bizonyára ritkaságok közé tartozik. — Hogy a jubileum a tánc után még folytatása is lehetett, azt arról gyantitjuk, mert dr. Csemesz Kálmán mulatságainknak e kimagasló alakja ablakából kihajolva reggel 9 órakor pipált, ami a jelen esetben, a mulatságnak későni véget tet más esetben pedig nagyon korai abbahagyását jelezte.

A szünóra alatt Malics és Zakát ügyvédek felkötözötti keltettek elének érdeklődési, de különösen Malics ügyvéd által a hölgyeknek szánt toaszt, kiknek nagy számáról e lap más helyen közölt névsor, szépségük és kedvességükről pedig a jelenlevő fiatal, sőt mi több öreg uraknak ez érdemben még meggyőződése tesz lényos tanúságot.

Szóval volt egy jó napunk a melyen elfeledtünk bosszankodni; mert Letenyén — mint tessék tudni, — folyton bosszankodunk, hol egyért, hol másért. Legutjában azon, hogy nem tudunk fürödni, habár a Mura itt folyik el a község alatt. Azaz fürödni tudnánk, csak hogy eddig még nem engedték bennünket. Tudva-érvő dolog,

hogy a község egész határa, az uradalom tulajdona. Az uradalom tulajdonát képező erdőn kellett és lehetett is menni a fürdőhelyhez. Egyszer azonban gondoltak egyet, betiltították az emberemlékezéi óta használt utat, a mire szótán egyesek az ut használatából visszahelyezést kérétek és pedig sikerrel s ennek folytán járunk tovább fürödni. Az uradalom azonban tovább törte a fejt s pert indított az ut miatt.

A község nem akart periekedni, tehát nem is védekezett, — már csak azért sem, — mert nem akarta egy hatalmas uradalom haragját magára vonni, tudva azt, hogy ennek következménye káros befolyással lehet a község jóvoltára, mert utóbb még azt is megteszik, hogy felmondanak a hivatalnokoknak, aminek a tisztviselők azonban csak örültek volna. Az utról tehát lemondtak már csak azért is, mert a gavallér uradalom úgy is megígérte, hogy használatát amúgy is megengedi, de mivel jogait megvédeni akarja s nehogy köteleességnek tünjek fel az uton való járás megengedése, a közlekedést „egy pár parasz” felzetésével tette függővé. — Most minálunk is — mint társaink önként — nagyon meleg van, mink is — most az egészséget szerető ember — fürödni óhajtanánk, tehát az ez iranti alázatos kerelmünkkel már régebben az uradalomhoz fordultunk, tartva kezünkben az „egypár parasz”. Az engedély azonban a mai napig sincs meg s mint halljuk, az uradalom jogainak megóvása végett 5, szóval öt forintot kell családonként fizetni, különösen azoknak, kik nem állottak pert indítani. Így akárk behajtani a perköltségeket s azon egy pár rakás szénának az árát a mit az az egészséget szerető ember szerintük letipor az uradalom szoros közlekedési útján! Lesznek azonban protekciós emberek is ezek olcsóbban használhatják a fürdőt. A közigazgatási hatóság még az engedély megvonása előtt gondoskodott ugyan rólunk, mert kijelölt egy helyet ahol az öt forintos emberek most fürödhetnének. Igen csak fürödhetnének. Mert helyet jelöltek ki ugyan, de utat amilyen a helyhez lehene menni nem. Persze arról senki sem lehet, ha a törvény fontos közegészségügyi tekintetekkel fürdőhely kijelölését engedte, az utról azonban megfélekedett. Különbösen most gyűjtünk, ha sok pénzünk lesz pályázatot hirdetünk, egy kormányzható léghajóra, amelyen a hatóság által kijelölt helyre eljuthatunk fürödni oly formán, hogy az uradalmi légűrben való mezzőgölést elkerülhessük s az által még az öt forint zetés alól is megmenekülhessünk. Ez az egyik terv. A másik egy földalati vasút építése. Ez sok pénzbe kerülne, de addig meg sem készülhet míg a földleletti új vasutunkat nem halljuk folyólni. Így azvan, hogy az uradalom nagytekintélyű haszonélvezője — kibez üdvözölő felirat intézetet s kibez küldöttség szandekoltatott menesztetni a támogatást határozottan megtagadta azal, hogy ő — most már nem garasokban, hanem új valutában teszve — egy fillért sem ádoz, csinálják meg azt a letenyéiek maguk, ha akarják. Ennek tudomásul vétele után várjuk, hogy az öt forint fürdői díjbol engednek valamit, mert ennyit nem vagyunk hajlandók leszarkolni, még akkor sem, midőn tudatában vagyunk annak, hogy ez által egyeseknek a percentekre való tekintettel végtelen örömet szereznek.

Levelem nem volna teljes, ha nem emliteném fel, hogy is ismét előtérbe lépett a lakáskérdés. Vannak uri emberek, akik egy kis szobában húzódnak meg, míg hozzátartozóik vidéken vannak. Ha lakásépítést sürgetnek, akkor azt a tanácsot kapják, hogy turjanak ki mást, akiknek lakásába befolyik majd az e-ó, az azt tartsa fel az ernyőt akinek nem tessik a lakás az mondjon fel, s ha hivatalnok ennek folytán nem ésszállhat Letenyén mondjon le. Ez azonban azt tanácsalom mindenkinek, hogy ne jöjjön ide, aki pedig itt van, ha lehet menjen el; akkor szótán majd tessznek valamit. Mély tisztelettel *Ceruza.*

H I R E K.

— **Iskola látogatás.** A felső-muraközi helyvidéki állami elemi iskolákat e hó 10—11-én a felügyeleti hatóságon kívülgen illusztris társaság látogatta meg. Ott voltak Svaticz Benó Zalavármegye főispánja, Ruszócza Kálmán királyi tanfelügyelő, Balaton József apátjelölt, dr. Feibér Arthur zalaegerszegi kir. ügyész, Margittai József képezői igazgató és szerkesztő és

még mások. Az elért eredmény a látogatókat igen kelemen lepte meg és a legnagyobb elismeréssel adóztak a tanító karnak, melynek több tagja jutalmomban részesült. A növendékek közt is szép jutalomdíjak osztottak ki.

A Polgári-Egylet-ben vasárnap július hó 14-én díjtételek rendezték. Kezdeté d. u. 8 órákor. Este 9 órákor társasvacsora tartatik. Egy teríték ára 60 krajcár. A díjtételeknél, valamint a társasvacsorán az egylet tagjai és ezek vendégei szívesen láttatnak. A társasvacsorára előjegyezni lehet az egyleti vendéglősnéi kitett iven.

Honvédek nyugdíjgye. Az 1848/49 évi honvédek nyugdíjazása és negyvedenkénti állandó segélyezésére ügyet, ideérve a temetési járuléki engedélyezését is, folyó évi július 1-től kezdve a miniszter elsőnek kebelében alakított vegyes bizottság intézvének, ezek az 1848/49 évi honvédek, illetőleg az özvegyei, kik 1894. évi június hó 21-én 49085 szám alatti belügyminiszteri láttaozas-al ellátott alapszabályokhoz képesti iyetén ellátásra igényelnek tanasztlatni, kéllőleg felszerelt tanfolyamokait ezenül ne az országos honvédegyeztet egylethez, hanem közvetlenül a m. kir. miniszterelnökséghez címelve küldjék le.

Ponta- és távirtdanfolyamok. A kereskedelmi miniszter a magyar kir. postánál és távirtnál a kezelési szolgálatra és segédiztek kiképzésére foltó évi aug. hó 1-től kezdve hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamokat nyit a következő pusta- és távirtdanfolyamoknál: Ezerben, Kecskemeren és Vácott, Miskolcon és Nagy-Mihályban, Brassóban és Marosvárhelyen, Aradon, Bekés-Csaban és Nyíregyházán, Zala-Egerszegen és Pécsett, Érsekújvárott és Trencsénben, Győrűt, Szombathelyen és Veszprémben, Temevárótt és Újvidéken, Eszéken és Uj-Gradiskán. E tanfolyamokra hallgatókúl felvételnél kisebb hivatalnokai alkalmazásra igazolványtal hiro igénygusosul katonai állásotek, a posta-mesteri vagy kiadó minőségben szolgált oly férfiak, kik a gymnasium, real, vagy polgári iskola IV. osztályát, vagy ezzel egyenrangú más iskolák mögtele 6 osztályait végezték. Ugyanezen, iskoai elnökezettséggel bíró más férfi jelentkezők. A te völtre megkívánatik továbbá annak igazolása, hogy a) folyomódó 18-ik életévi betöltötte, de a 35 életévi meg nem haladta meg; b) magyar állampolgár; c) a magyar, illetve ha horvát-szlavonországi illetőségű; d) horvát nyelvet szóban és írásban teljesen bírja; e) feddhetlen e célű; f) a posta- és távirtdanfolyamra testileg alkalmas, mely körülmény közhatali orvosi bizonyítványtal igazolandó. A tanfolyam hallgatói a kisebb hivatalnokai állásai igazolványtal hiro katonai állásotek kivételével, beírásai esztendő-fejében [tíz] 10 forintot kötelesek fizetni. A miniszter felhívja mindazokat, kik ezen tanfolyamokba belépni óhajtának, hogy sajátkezetű iri és szöbötési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal kéllően felszerelt kérvényüket folyó évi júliu- hó 20-ig nyújtsák be.

Kerületi betegsegélyző pénztár. A városi tanács egy költ nélküli felhívásban tudatja, hogy a kerületi betegsegélyző pénztár folyó évi május hó 6-án, Nagy-Kanizsa székhelyivel megalakult és hogy működését folyó évi aug. hó 1-én megkezdí. A pénztár kerületéhez tartoznak: Nagy-Kanizsa r. t. város, a kanizsai, letenyei, perlaki, csáktornyai és alsólendvai szolgabírói járások. A pénztár helyisége az Eötvös-ter 402. szám alatti házban [1-6 emelet] van elhelyezve.

Az Iparos ifjúság köréből. A nagykanizsai iparos ifjúságot eddig az ugynevezett Iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete egyesítette. Minthogy a betegsegélyzőre a kormány által a kerületi pénztárak létesítettek, az ifjúság elhatározta, hogy egyesületét mint önképző kör fenntartja a jövőben is, és ennek megfelelőleg fogja az alapszabályokat módosítani.

Bischitz Dávidné közönete. Megírtuk számú idején, hogy a nagykanizsai ízr. jót. öngyület Bischitz Dávidnéhoz az egylet tiszteletbeli tagjához üdvözlő levelet intézett az alkalomból, hogy családja a magyar nemességgel és hevesi előnévvel tüntettetett ki ő felsége által. Bischitzné válaszképpen a következő levelet küldte az ízr. öngyület elnökeknének: „Érjem kitüntetésre alkalmasból hoztam intézett szíves üdvözlő soraira van szerencsém a melyen tisztelettel elnökeknének ez uton hálás köszönetem kifejezni. A rokonszems és köztisztelet számtalan nyilvánulását, melyeket jóteknőcű és testvéregyletektől vettem

csakis az emberszeretettel terén kifejtett igénytelen működésémmel érdem feletti elismerésűl tekinthetem, melyre magamat érdemessé tenni a jövőben is kedves kötelességémmel tartandom. Fogadják a melyen tisztelettel elnökség imádléte kitüntető figyelméért őszinte hálám és nagyrabecsülésem kifejezését, melylyel maradtam. Budapest, 1895. jul. 8. tisztelettel: Bischitz Dávidné.” Igen jellemző, hogy Bischitzné a jó megérdemelt nemesi előnévet nem használja.

Igazolta magát. Egy gazdalkodó földműves beteg lovához elhívatta az állatorvost, ki azonban igen sokáig szótlannul szemlélté a lovat. „Ugy látszik maga nem tudja mi a lovanak a baja pedig állatorvos” szólalt meg hosszas várakozás után a paraszt. „En inkább marha — mint lovas vagyok” volt erre az orvos ur védekező válasza.

Elfogott betörő. Igen jó fogást csinált a nagykanizsai rendőrség e hó 11-én. Ifj. Fischer Ferenc kereskedő, kinek üzletébe a múlt napokban betörték, csüörtözön jelentést tett a rendőrségnek, hogy egy gyanus kül-ejű idegen egyenruhát levelelőket akart eladni. A rendőrség megkeresette a nyomozást és csakhamar el is csipre Faj Károly névelki illetőségű 38 éves berszoját, ki az eddig nyert információk szerint többszörös lopás miatt Vácott már elfogva volt. Fajnál a rendőrség a következőket találta: 1 darab levesmérő, 2 db nagy és 7 darab kisebb ezüst evőkanal, mely tárgyak S. F. véccsel vannak jelölve; továbbá elaltatott Fajnál egy kis ezüst remontrő, 2 arany medallion, ezek egyike ötéltörés pingyóra van akasztva, gömbölyű alakú arany medallion, megfelelő arany tűlvalóval, néhány forint ára 5 krajcáros levelelő, egy zámházi barca, mely e hó 8-án Varazsdon lett kialtva és egy arany óráról szól. Készpénz csak 13 krajcár volt Fajnál. Ezen értéktárgyakon kívül nem kevesebb mint 11 külföldi magyságu tolvajok elaltatott Fajnál. A rendőrség valótóra fogván Fajt, ezt azt alitotta, hogy egy utolsó lopás az értéktárgyakat és ezek mellett találta a kulcsokat is. Másnap már oda-módosítottan vallomását, hogy Szicszen törli be legelőbb és ott szerette a nálai értéktárgyakat. A rendőrség megiette a legmesszemenőbb in ezkedéseket, hogy mihamarabb megtudja, honét és mi módon jutott Fay emiltet tárgyak birtokába és hogy nem-e terhel a betörésnél is nagyobb bűn, az ugy látszik megrögzött gonosztevő felker.

Betörés. Az Eötvös-teren levő Kaufmann fele háza pntök és szombat közi éjjel egy magas tornosú egyen- és ablakon át behatolt a házgazda életkamarájába, onét pedig bemont a konyhába. A konyhába is átsurravna éppen az edzősoba ajtaját nyitotta ki, midőn a szőjre telebredt a konyhában alvó család, ki megremülve sikoltozni kezdett, a zaj által felvert társnép azonban az éjjeli látogatort nem csiphette el, mert a családany sikoltozására jónak látta ugyanazon uton melyen jött, gyorsan elávozni. A rendőrség a nyomozást megindította.

A mulatság vége. Széles jó kedvében végig mulatta a kiskanizsai arany ifjúság egyik híres tagja Kollárics Szemes István a „kanizsai sas”, vad ember- és hatjű vendéglőket, s csak amidőn házsártos természete miatt a harmadik korcsmából is kibotáltak akkor botorkalt haza hogy a tehetetlenség élvéleti löre mámorát kialudja — csak másnap jutott észébe midőn a rendőrség a becses egészsége után tudakozódott hogy kalandozásában a két ökle öszetűközésbe jutott Dervarics István városi rendőrrával, aki őt hivatalosa kötelességéből kifolyólag rakonlatlankodásában megakadályozni akarta. A kir. tszék folyó hó 13-án ült törvényt amár súlyos csalás miatt büntetését céges dühűt felett: s ti yelmébe végya egytkon ittáságot 2 hónapi fegyházra ítélt. Ez alkalomból intő példál szolgálhat a kir. tszék határozata, mely szerint két kiskanizsai polgárt akik tanuként már a július 8-ára üzött tárgyalásra megidézte voltak, és meg nem jelentek tejenkint 10-rt pénzbüntetésre ítélté.

Oeser villamos színháza. Az előttünk fekvő száz meg száz hírlapi szemelvényből látjuk, hogy az Oeser-iele villamos színház, mely ma szombaton kezdí meg előadásait városunkban, mindenütt, a hól eddig jart, a legnagyobb mérvben kielőgítette a közönséget. Az előadások nemcsak mulattató szórakozást nyújtanak, hanem tanulságosak is. Az elektromosság csudái, a megéplő búvésztí kiserlétezesek, melyeket Oeser be-

mutat, mindenütt rendkívüli szenziót kelteztet és azért megvannak győződve, hogy közönszük is örömmel fogja megragadni az alkalmat, hogy az Oeser színház csudá mutatóványait megbámulhassa.

Fehérnemű mosó- és fenyítüsttő intézetet ezzel kapcsolatban vegyeszeti uri és női ruhanemű, selem-, függöny- és nyakkendő tisztító intézetet nyitottak Nagy-Kanizsán a Sagar-uton, Babóchdy-tele házban Stern Lipótné és Tau-sig Salamonné, melyet a mai kor igényeinek megfelelő bécsi minta szerint rendeztek be. — Külnő szerkezetű gépek a ruhát legcsekélyebb mérvben sem rongálják, miért is e tekintetben felelősséget vállalnak. — Intézetükben egy elsőrangú bécsi vegyeszeti tisztító intézet munkavezetőjét alkalmazták. — 142 2-1.

Kerekpárosók figyelmébe. A világhírű Steyeri legyvervár kerekpár képviselősege és raktára Unger Ullmann Eknét Nagy-Kanizsán van, — honét képes árjegyzékek kívánatra díjmentesen küldetnek.

Nyári mulatságok rendezéséhez Lamponok nagy válaszképpen kaphatják Fischel Fülöp könyvkereskedésében, — Nagy Kanizsán.

Az elegans és solid építész Asolus kerekpárok kizárólagos gyári raktára és képviselősege Köhler testvéreké Nagy-Kanizsán.

CSARNOK

Venecze Bécsben.

(Vasendig in Wien.)

Ime, a legújabb panorama! Amit századokon át pompa, izlés és nemzeti sajtótrágból a ércből alkotott, amit a déli égőv és a tenger pártatlan szépségben varázsolott elé, azt néhány tálelőnyű fő és művészköz mintegy a semmiből teremtet rövid három hó alatt az olasz korona és az Adria gyöngyét, Venecét állítván egy világváros közepébe az imitáló valodi századvégi tőkélével — fából, vászonzból, testekből.

Ezen kétségkívül meglepő eszme magyar főből indult ki: a „Praetor” egyik legszebb részletének, az „Englische Garten”-nek igazgatója Steiner Gábor szövekeztet néhány pengzemberrel és művészszelet, hogy létrejöjjen ez a (sajnos!) bécsi legújabb specialitás. *Schulze J.* a „Cigánybaró” szövegírója, *Marmorosch*, genialis építész, ki az ezredévi kiállításon is ki fog tűnni, továbbá *Kautsky* és *Rottomara* udvari színház testők voltak financiai és művészi kezdeményezői, kikhez még a máipar előkelőségei is hozzájárultak.

A mindennemű változatos látványossághoz szokott nagyvárosi közönség eleinte tartózkodón viseltetett az ál-Venecze iránt, attól tartván, hogy e név alatt holmi bumbug rejlik, sőt közvetlen a megnyitás előtt is több volt a Tamás mint az apostol. A felső tízezer ismeri az eredetit, a középső százezer nem igen hajt az ígértre, mert neki eleget ígérnek, mulogatnak, aztán edes keveset tartanak meg, az alsó millió pedig hiú marad a „wurschtl”-hoz. Mikor pedig a megnyitás után meggyőződtek a bécsi olaszság életrevalóságáról, ezrével tízezerrel tödultak csodanézni. A continenszen több Venecze-utaztat van, így Berlinben is, de egy sem nyújt oly egészet, jellemzetesét, mint emez.

Az öreg Texthoff szobra mellől (a jó admirális már régóta nem volt jly közel a lagunához) ives kapubejáraton belépve, jobbra-balra, palazzi-k és „ponte”-k közt látjuk magunkat, melyek az utolsó falrepedésig az eredeti után készítvek, — hulló vakolattal, kormos, esőverte falakkal, mozaikkal, freskóval, olasz-német felírással. Harom tágas „campo” körül csoportosulnak az ősi veneciei paloták szakasztól másai, mintha a doge városából hasiottak volna ki a legjellemzőbb részletet. A nagy fáradsággal készült lagunában váioságos — nem színházi — hullámok ringatják az eredeti, importált gondolatokat, amelyeken egy-egy szinten hamisítatlan, ide telepített barna, jelmezes gondolieri vár bennünket egy kis csatorna-korzóra. Körülbelül telóra alatt körülesonakztuk a telepet, gyönyörködve (néhány száz kilométer távolságban az eredetitől) a korai renaissance műremeikein, melyeket az ügyes stukkatur munka oly helyzet és — korhűn állt elénk, hogy még a „Venecziába”-járt obaitos is megvallja: „megia huncut a .....” Beljebb kerülve a szárazföldre, vagy mint itt és Veneczeben nevezik a „piazzza”-kra és „campo”-kra, körülöttünk csoportosulnak a bódék, üzletek, bolitves árúhelyesek, melyekben

még mások Az elért eredmény a látogatókat igen keletlenül lepte meg és a legnagyobb elismeréssel adóztak a tanító karnak, melynek több tagja jutalomdíjak részesült. A növendékek közt is szép jutalomdíjak osztottak ki.

A Polgári-Egylet -ben vasárnap július hó 14-én díjtételek rendezték. Kezdeté d. u. 8 órakor. Este 9 órakor társasvacsora tartának. Egy teríték ára 60 krajcár. A díjtételekkel, valamint a társasvacsorán az egylet tagjai és ezek vendégei szívesen láttak. A társasvacsorára előjegyezni lehet az egyleti vendéglőnéi kitétt ivon.

Honvédek nyugdíjgye. Az 1848/49 évi honvédek nyugdíjazása és év negyedenkénti állandó segélyezésére ügyet, ideértve a temetési járulékok engedélyezését is, folyó évi július 1-től kezdve a miniszter elnökség kezében alakított ügyes bizottság intézvén, azok az 1848/49. évi honvédek, illetőleg az özvegyei, kik 1894. évi június hó 21-én 49085 szám alatti belügyminiszteri láttaozással ellátott alapszabályokhoz képesti ívetén ellátásra igényt ve nek támaszthatók, kellőké felszerelt folyamodványokat ezen-ül ne az orvosos honvéd-egyletbe egytethez, hanem közvetlenül a m. kir. miniszterelnökséghez címelve küldjék be.

Posta-és távirtda-tanfolyamok A kereskedelmi miniszter a magyar kir. postánál és távirtdaál a kezelési szolgálatra és segédszolgálat kiképzésére folyó évi aug. hó 1-től kezdve hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamokat nyit a következők postá-és távirtda-hivataloknál: Ezerben, Kecskeméten és Vácott, Miskolcon és Nagy-Mihályban, Brassóban és Marosvárlhelyen, Aradon, Békés-Csiban és Nyíregyházán, Zala-Egerszegben és Pécsett, Érsekújvárott és Trencsénben, Győrött, Szombathelyen és Veszprémben, Temesvároton és Újvidéken, Eszéken és U-Gradiskán. E tanfolyamokra hallgatókul felvételtnek: kisebb hivatalnok alkalmazásra igazolványúval bíró igénygyosnati katonai altisztek; a posta-mesterei vagy kiadói minőségben szolgált oly férfiak, kik a gimnásium, reál, vagy polgári iskola IV. osztályát, vagy ezzel egyenrangú más iskolát megtele 6 osztályait végezték. Ugyanezen, iskoai elneveltséggel bíró más férfi jelentkezők. A felvételre megkivántatik továbbá annak igazolása, hogy a) tanfolyamod 18-ik életévét betöltötte, de a 35 életévét meg nem haladta meg; b) magyar állampolgár; c) a magyar, illetve ha horvát-szlavónhorvátok illetőségű; a horvát nyelvet szóban és írásban teljesen bírja; d) ledunnellen egészséges; e) a postá-és távirtda-szolgálatra testiileg alkalmas, mely körülmény közhatalosi orvosi bizonyítványúval igazolandó. A tanfolyam hallgatói, a kisebb hivatalnokai állásira igazolványúval bíró katonai altisztek kivételével, beírattási és tandíj fejében [tiz] 10 forintot kötelesek fizetni. A miniszter felhívja mindazokat, kik ezen tanfolyamokba belépni óhajtának, hogy sajtóközlelőleg iri és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal kelőben felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 20-ig nyújtsák be.

Kerületi betegégyelő pénztár A városi tanács egy két példány felhívásban tudatja, hogy a kerületi beteg-egylet pénztár folyó évi május hó 6-án, Nagy-Kanizsa székhelyi helyen alakult és hogy működését folyó évi aug. hó 1-én megkezdí. A pénztár kerületéhez tartoznak: Nagy-Kanizsa r. t. város, a kanizsai, letenyei, perlaki, csáktornyai és alsóerdővári szolgabírói járáások. A pénztár helyisége az Eötvös-ter 402. szám alatti házában [15-ös emelet] van elhelyezve.

Az Iparos Ifjuság köréből. A nagy-kanizsai iparos ifjuságot eddig az ugynevezett iparos ifjak önképző és betegégyelő gyulete egyesítette. Mint hogy a betegégyezésre a kormány által a kerületi pénztárak letesítettek, az ifjuság elhatározta, hogy egyesületét mint önképző kör fentartja a jövőben is, és ennek megfelelőleg fogja az alapszabályokat módosítani.

Bischitz Dávidnak köszönete. Megírtuk annak idején, hogy a nagy-kanizsai izr. jót. nőgyulet Bischitz Dávidhoz az egylet tiszteletbeli tagjához ödvözöl levelet intézett az alkalmából, hogy családja a magyar nemességgel és heresi előnévvel tüntetett ki ő felsége által. Bischitznek válaszképen a következő levelet küldte az izr. nőgyulet elnökségének: „Főjem kitüntetés alkalmából hozzáim írték az eddiges ödvözöl soraira van szerencsém a melyen tisztelet elnökségnek és uton hála köszönetem kifejezém. A rokonszaga és közbizalom tudatán nyitottulmasait, melyeket jótékonyul és testvérelyekkel tettem,

csakis az ember szereretel terén kifejtett igénytelen működésének érdem jeletti elismerésül tekinthetem, melyre magamat érdemessé tenni a jövőben is késées kötelességemnek tartandom. Fogadják a mélyen tisztelt elnökség szándékát kitüntetés figyelméül őszinte hállám és nagyrabecsülésem kifejezéséül, melylyel maradtam. Budapest, 1895. jul. 8. tisztelettel: Bischitz Dávidnak. Igen jellemző, hogy Bischitznek a jó megérdemelt nemesi előnévet nem használja.

Igazolta magát. Egy gazdálkodó földmives beteg lovához elhívatta az állatorvost, ki azonban igen sokáig szótlanul szemlélte a lovat. Ugy látszik maga nem tudta mi a lovának a baja pedig állatorvos szavalt meg hosszas várokozás után a paraszt. „En inkább marha — mint ló orvos vagyok” volt erie az orvos ur védekező válasza.

Elfogott betörő. Igen jó fogást csinált a nagykanizsai rendőrség e hó 11-én. H. Fischer Ferenc kereskedő, kinek üzletébe a mult napokban betörték, csu-örtökön jelentést tett a rendőrségnek, hogy egy gyanus kül-ejű idegen egyenala levelbelyegeket akart eladni. A rendőrség megkezdte a nyomozást és csakhamar el is csapte Fáj Károly úvidéki illetőségű 38 éves berszolgát, si az eddig nyert információk szerint többszörös lopás miatt Vácott már elfogva volt. Fájnak a rendőrség a következőket találta: 1 db levesmérő, 2 db nagy és 7 darab kisebb ezüst evőkanál, mely tárgyak S. F. vécséssel vannak jelölve; továbbá találtatott Fájnál egy kis órást remontróra, 2 arany medallion, ezek egyike ötvétörős gyöngyosra van akasztva, gömbölyű alakú arany medallion, meztelű arany tülbevalóval, néhány forint ára 5 krajcáros levébeljegy, egy zalogház kulcsa, mely e hó 8-án Varasdon lett kitalva, és egy arany óráról szól. Készpénz csak 13 krajcár volt Fájnál. Ezen értéktárgyakon kívül nem kevesebb mint 11 különféle nagyságú tolvajokcs találtatott Fájnál. A rendőrség vallatóra fogván Fajt, ezt azt állította, hogy egy utasító lopta az értéktárgyakat és ezek mellett talalta a kulcsokat is. Másnap már oda módosítottan valomást, hogy Szicskén tört be a legutóbbi el-összerete a nála talált értéktárgyakat. A rendőrség megette a legmesszeemenőbb in ezkedéseket, hogy mihamarabb meg tudja, honnét és mi módon jutott Faj emlírt tárgyak birtokába és hogy nem-e tarthelt a betörésnél is nagyobb bünt. az ugy látszik megrögzött gonosztevő lelke.

Betörő. Az Eötvös-terén levő Kaufmann fele háza pántek és szombat közti éjjel egy magas termű egyen a ablakon át behatolt a házszaga éléskamrájába, onnét pedig bement a konyhába. A konyhába is átsurranya éppen az ed-szoba ajtaját nyitotta ki, midőn a zőreje telebredt a konyhában alvó cseléd, ki megremülve sikoltozni kezdett, a zaj által felvert haznég azonban a: éjjeli látogatot nem csiphette el, mert a cselédleány sikoltására jónak látta ugyanazon uton melyen jött, gyorsan eltávozni. A rendőrség a nyomozást megindította.

A mulatság vége. Széles jó kedvében végül mulatott a kiskanizsai arany ifjuság egyik híres tagja Kollárics Szómes István a kanizsai sas. vad ember- és hatlyú vendéglőket, s csak amidőn hárszatos természet miatt a harmadik körösmából is kidobtak akkor botorkált haza hogy a tehetetlenség elvezett löre mámorát kitaludja — csak másnap jutott eszébe midőn a rendőrség a becses egészége után tudakozódott hogy kalandozásában a két ökle összeütökésbe jutott Dervaries István városi rendőr-orrával, aki őt hivatalos kötelességéből kifolyólag rakoncátlan-kodásában megakadályozni akarta. A kir. tszék folyó hó 13-án ült törvénny amár súlyos csales miatt büntetelt cégeres duhaj lelett: s li yel-mébe véve nagyfokú ittaságot 2 hónapi feyházra ítelté. Ez alkalmából intő példaul szolgálta a kir. tszék határozata, mely szerint ket kiskanizsai polgárt akik tanuként már a július 8-ára üzött tárgyalásra megidezve voltak, és meg nem jelentek tejenkint 10 ftr pénzbüntetésre ítelté.

Osser villamos színháza. Az előttünk fekvő száz meg száz hírlapi szemelvényből tartjuk, hogy az Osser-ilei villamos színház, mely ma szombaton kezd meg előadásait városunkban, mindenütt, a hol eddig járt, a legnagyobb mérvben kielégítette a közönséget. Az előadások nemcsak mulattató szórakozást nyújtanak, hanem tanulmányosak is. Az elektromosság csodái a meglepő hűvességi kísérletezések, melyeket Osser be-

mulat, mindenütt rendkívül szenzációt keltek és azért meg vagyunk győződve, hogy közönségünk is örömmel fogja megragadni az alkalmat, hogy az Osser színház csodás mutatóványait megbámulhassa.

Fehérnemű mosó- és fénytisztító intézetet ezzel kapcsolatban vegyszeti uri és női ruhanemű, selyem-, függöny- és nyakkendő tisztító intézetet nyitottak Nagy-Kanizsán a Sugar-uton, Babóchdy-fele házban Stern Lipótné és Tau-sig Salomonné, melyet a mai kor igényeinek megfelelő bécsi minta szerint rendeztek be. — Külföldi szerkesztő gépek a ruhát legcsekélyebb mérvben sem rongálják, miért is e tekintetben felelősséget vállalnak. — Intézetükben egy előrangú bécsi vegyszeti tisztító intézet munka-vezetőjét alkalmazták. 142 2-1

Kerékpározók figyelmébe. A viághírű Steyeri fegyvervár kerékpár képviselőcsége és raktára Unver Ullmann Edeknél Nagy-Kanizsán van, — honnét képes árjegyzőkek kívánatra dímentesen küldetnek.

Nyári mulatások rendezéséhez Lampionok nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében, — Nagy Kanizsán.

Az elegans és solid építész Acolus kerékpárok kizárólagos gyári raktára és képviselőcsége Köhler testvéreknek Nagy-Kanizsán.

CSARNOK

Velence Bécsben.

(Venedig in Wien.)

Ime, a legújabb panoráma! Amit századokon át pompa, izlés és nemzeti sajátosság köből s ércből alkotott, amit a déli égő és a tenger páratlan szépségben varázsolt elé, azt néhány találekony fő és művészkéz mintegy a semmiből teremté — rövid három hó alatt az olasz korona és az Adria gyöngyét, Velencét állítván egy világáros közepébe az imitáció valódi századvégi tökélyével — taból, vászomból, festékből.

Ezen kétségkívül meglepő eszme magyar főből indult ki: a Prater-ek egyik legszebb részletének, az „Englische Garten”-nek igazgatója Steiner Gábor szövetkezett néhány pénzenberrel és művészel, hogy létrejöjjön ez a (sajnos!) bécsi legújabb specialitás „Schneizer J. a „Cigánybőr” szövegírója, Marmorek, genialis építész, ki az ezredvi kiállításra is ki fog tűnni, továbbá Kautsky és Rotttonara udvari színházi festők voltak finánciális és művészi kezdeményezői, kikhez még a műipar előkelőségei is hozzájárultak.

A mindennemű változatos látványossághoz szokott nagyvárosi közönség eleinte tartózkodón viselkedett az új-Velence iránt, attól tartván, hogy e név alatt holmi humbug rejlik, sőt közvetlen a megnyitás előtt is több volt a Tamás mint az apostol. A felső tízezer ismeri az eredetit, a középső százezer nem igen hajlt az ígéretre, mert neki eleget ígérnek, mutogatnak, aztán édes keveset tartanak meg, az alsó millió pedig hű marad a „wurschd”-hoz. Mikor pedig a megnyitás után meggyőződtek a bécsi olaszág eltelvelőségéről, ezrével tízezérel tödultak csodanezni. A continens több Velence-utaztat van, így Berlinben is, de egy sem nyujt oly egészet, jellemzetest, mint emez.

Az öreg Tegethoff szobra mellől (a jó admirális már régóta nem volt ily közel a lagunákhoz) ives kapubejáraton belépvé, jobbra-balra palazí-k és „ponte”-k közt látjuk magunkat, melyek az utolsó falrepedésig az eredeti után készittek — hulló vakolatfallal, kormos, esőverte falakkal, mozaikkal, freskóval, olasz-német felirással. Harom tágas „campo” körül csoportosulnak az ősi velencei paloták szakasztott másai, mintha a doge városából hasították volna ki a legjellemzőbb részletet. A nagy farsadagnak készült lagunákban viaságos — nem színházi — hullámok ringatják az eredeti, importált gondolákat, amelyeken egy-egy szintén hamisítatlan, ide telepitett barna, jelmezes gondololier vár bennünket egy kis csatorna-korzóra. Körülbelül telóra alatt körleszónakaztunk a telet, gyönyörködve (néhány száz kilométer távolságban az eredetitől) a korai renaissance műremekein, melyeket az ügyes stukkatur munka oly helyzet és — korhűn állt elénk, hogy még a „Veneciába” járt obsitos is megvallja: „megis huncut a .....”. Beljebb kerülve a saaraztótüre, vagy mint itt és Velenceben nevezik a „piazza”-kra és „campo”-kra, körülöttünk csoportosulnak a bodek, üzletek, böllives árúhelyiségek, melyekben

a bécsi müpar és a velencei fabricok ide plántált termékeit kínálják hol lázról pattant olasz lányok, hol a bécsi elarusítók versenyre kelve csinban, szépségben. Emitt osteria, ott bodega, majd meg "ristorante" kedveskedik a bécsi élvágyának általában bőven van gondoskodva az étel újairól s megeskik, hogy a kedélyes (?) Urwienner egyik osteriából ki, a másikba bemegy s miután így végigkóstolta Itália valamennyi alsóausztriai termékét s Csehország minden "birra"-ját (sör), otthon nem győzi eléggé dicserni Velencét, amely gyönyörűen fest, különösen illuminált állapotban. A bécsi és olasz népnek még egy közös szükségletéről is bőven gondoskodnak: a zenéről. Tarka jelmezes zenészek produkálják többé-kevésbé eredeti művészetüket a részeseidünk az olaszok velükszületett énekvirtuozitálásában is, ami különösen abban rejlik, hogy keves, néha fejletlen hangnnyaggal élvezetes zenét nyújtanak. Van itt velencei "Volksänger"-társaság, mely az utcákon járkatva, hol dallamos románcot, hol pajkos gúnydalt ad elő érthetetlen dialektusban, de nagyon észrevehető komikummal.

A kiállítás területe — mely aránylag elég nagy; tizenháromezer négyzetméter — nem engedte volna meg, hogy az ós Velence egyik lökességét, a Márkus-terét környezetével, a canal grande-vel, doge-palotával a maga teljes nagyságában és összhatásban plasztikailag előállítsák. Mindamellett ezen megragadó látványban is részesül a közönség; a festőművészet jött itt az építész segítségére. A "Merceria" íves átjáróján két alabárdos középkori jelmezes úr mellett elhaladva, egy boltív mögött hirtelen — szinte kézzel foghatólag — az egész "piazza di San Marco" tűnik elénk a maga teljes színpompájában. A mesteri utazással készült velencei tér itt nem egyéb egy úkrab "szarvazöld"-nél, melyet két óriási tavlati testmény szegélyez: bamulatrámeltó munkája Kautsky és Rottonara fes öknök.

Naplementével szinte várja az ember a poétikus holdat, mint a lagunák városának különlegességet, meri holdfényben olyan jó gondolkozás esik, hogy ábrándozásra, eneklesre készíti a ringó csolnaka-zót. Hold helyett azonban a sokkal modernebb villamos lámpák fényözöne önti el a tereket s lagunákat, melyek ezen szokatlan világításban egész sajátoszerű varázsszal bírnak. Esténként megindul a szerenádgondola, rajt festői öltözetű énekes és zenész-csoport hallatja dalait. Egyszóval nagyon praktikus ezen kiállítás által házsok-nak nászutazásra, amennyiben nekik Velencét — közelebb hozták.

Önkénytelenül felmerül a magyar látogató előtt a kérdés, nem lehetett volna (vagy nem lehetne e meg?) Budapesten produkálni egy darab Olasz országot? Minek nézzük mi irigykedve, milyen csodákat művelnek "oda át"? Hat bizony jó magyarom, elég látványosság nekünk maga Budapest is és lesz itt olyan kiállítás nemsokára, hogy Bécs, meg Velence, a Dunától a lagunáig jön mihozzánk bamulni s reméljük, hogy nem csupán talni pompát mutatunk be, hanem eredetit, valódit, érdekeseit. Mindenesetre szebb leendő Magyarország — Budapesten, mint Velence — Bécsben.

Maschauzker Bódog.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYIL/TTER.*)

Heineberg-selyem csak akkor valódi, — ha gyárembél rendelik, fekete, fehér és színeseket 25 krtól 14 frt 83 krtig méterenként, sime, colkos, koczásított, mintázottakat, damasztól s a t. imintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző minőségben) s a t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordulattal küld: Heineberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, Svajcsta címzett levelekre 10 kros, és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven itt megrendelések pontosan elintéztetnek. (5 52-1)

*) Az e rovattban közöltékkert nem vállal felelősséget a saak.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SARG-féle orvoshatóságilag megvizsgált 273 41—

(Bizonyslat Bécs, 1887, júl. 3.)

sok MILLIÓ szor

kipróbált és kitűnőnek bizonyult, fogorvosilag ajánlván, egyszerűs mind a legolcsóbb fogtisztító- és ópségben tartó szer.

Mindentűt kapható.

Az 1896-iki ezredéves kiállítási igazgatóság pártfogása alatt* lévő

* E pártfogást DÁNIEL ERNŐ m. kir. koreak. min. ur ő nagyemlétt. 4612/95. sz. lelőrájában biztosította.	Mentor Ellátási-Vállalat Budapest, Kerepesi-ut 22. sz.	Részállásolás: saját új szállóhelyeinken. Étkelés a főváros és a kiállítás előkelőbb éttermében.
--	--	--

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 42 frt értékben 1 frt hett. vagy 4 frt 80 kr. haví befizetés mellett „Ellátási könyvecskéket”, melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szedő

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,

1 kiállítási tombolajegyet, végül egy 2000 koronás baleset biztosítási bérlet tartalmaznak. Egy ilyen könyvecskét 2 személy is használhat, 4—4 napra, ha 6 frt 50 kralat pótolva lesz. Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadnak, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak.

A Budapest Erzsébetvárosi Bank — A „Mentor” Ellátási-Vállalat.

Dr. Marcsányi Károly, Erlich G. Gusztáv, Rózsa Lajos, Hegedűs Dániel, igazgató, főv. biz. tag, gyáros, mint elnök, igazgató, titkár.

Takács Zsigmond,

Stadler Károly,

az Első magy. ált. hit. társ. kösp. főfelügyelője, főv. biz. tag, ház- és szálloda-tulajdonos.

192 4-1

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Előjegyzéseket elfogad Fischel Fülöp könyvkereskedése Nagy-Kanizsán.

OESER

villamos színháza

Nagy-Kanizsán, Zárda-utcában

a külön e célra épített diszes és minden kedvezőtlen időjárástól megvédő színikörben, nagy phantastikus, titokzatos előadásokkal.

A színikör villanynyal van világítva.

Mi és mindennap nagy előadás a legérdekesebb műsorral.

Kezdeté este fél 9 órakor. Minden harmadnap új műsor.

Helyárak: I. hely 70 kr. II. hely 50 kr. III. hely 30 kr. Karzat 20 kr. — Gyermekek 10 éven alul és katonák minden helyen fél árat fizetnek.

Jegyek előre válthatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében és a színházi pénztárnál.

A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri

Oeser testvérek,
váltalkozók.

A világhírű

STEYRI fegyvergyár

kerékpár

képviselősege és raktára

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Wagner Manó

tan- és nevelő-intézet

Rákos-Palotán (Budapest mellett).

Az intézetben van egy előkészítő-tanfolyam, 6 polgári osztály nyilvános joggal, 8 gimnáziumi osztály, melyből 4 nyilvánossági joggal bír. Az intézet egy 6 holdnyi, jól ápolt, árnyas angol parkban fekszik. A tanári kar elsőrangú szakfelelőkből áll. Teljesen berendezett tanterem, könyvtár és tornacsarnok. Nagy kiterjedésű játékterek. Tökéletes nyári tornázas. Katonai gyakorlatok. Kitűnő ellátás. A szellemi élet fejlesztése mellett kiváló gond fordítanak a test ápolására is.

Kiváló gond fordítanak a magyar, német, francia és latin nyelvek oktatására.

Mérsékelt nevelési díjak.

Rákos-Palota (Posta, vasút- és távírdá-állomás).

WAGNER MANÓ

105 6 - t Intézeti igazgató és tulajdonos.

hrsz. ingatlanon levő 80 népsorszámu ház 989 fti becsárban a pusztamagyaródi községbíró házánál

1895. évi augusztus hó 22-ik napján d. e. 10 órákor

Fischl Pál nagykanizsai lakos telpereai ügyvéd vagy helyettese kösbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatulni fog.

Kiküldési ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% - át

kézpénzben vagy óvadékiépes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig: az első az árverés jogerős emelkedésétől számítottól 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítottól 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokatok szerint lefizetni. Kelt Letenyén, a kir. jószág mint telekkönyvi hatóságna 1895. évi május hó 28. napján.

NIKOS, kir. aljbíró.

Szabadalmazott hajkenőcs.

Az országban közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, mezei virágokból készült és elsőrangú szaktékelítve által kipróbált

hajkenőcsöm

nemcsak a hűz kihullását akadályozza meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes színét is, sőt alkalmazása tolytan a kihullott haj helyébe, a legsűrűbb új haj nő ismét.

Egy kis tégely ára — — — — — 1 ft 50 kr.

Egy nagy tégely ára — — — — — 1 ft — kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak. — Használati utasítás ingyen.

Kapható: a készítőnél: Schável Jánosné szül. Markó Lujzánál Nagy-Kanizsán (saját házában) és BEELUS LAJOS gyógyszerárban Nagy-Kanizsán.

Hatóságilag engedélyezve!

Bárki lehet

egyéves • • önkéntes

Mindazon ifjak, kik a meghívott iskolákat nem végezték előkészütségük és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot.

Programm ingyen és bérmentve.

LICHTBLAU ALBERT,

igazgató,

egyéves önkéntesi tanfolyama Debrecenben

MAYER ADOLF,

100 n - t

csász. és kir. őrségi, felügyelő.

Születési év közlendő.

Elsőmert legjobb szerkezetű

gyűrű- és síma-acéllemez hengereket,

1, 2, 3 és 4 VASU hántó ekeket,

különféle lánchoronákat,

„Austria“ sorvető gépeket,

Blunt-féle onslage

zöldtakarmány sajtókat,

gyümölcs és főzelék, aszaló készülékeket,

bor- és gyümölcs-sajtókat,

szőlő-zuzókat és bogyó-morcsolókat,

önműködő „SYPHONIA“ növény és

szőlővessző permetezőket

a legjobb minőségben gyártanak és szállítanak

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

110 10 - t

os. és kir. kir. szabad. gazdasági gépgyárak, vasúttűző és gőzhámor

Alapított 1872.

BÉCS, II. Taborstrasse Nr. 76.

600 munkás.

Küldetett több mint 370 arany, ezüst, bronz-éremmel és első díjakkal.

Arjegyzékek és számos elismerő levelek ingyen és bérmentve küldetnek. ■ Képviselek és vizionterások felvételnek.

cséplőgépeket

kézi, járgány- és gőzhajtásra

1-6 lófogatu járgányokat,

Legjobb gabona-rosátokat, trillőket és kukorica-morcsolókat,

széna- és szalma-sajtókat,

kézi erőre, szállító-készülékkel vagy anélkül

Riegler és társa AEOLUS kerékpár-gyár, Grácban.

AEOLUS KERÉKPÁROK

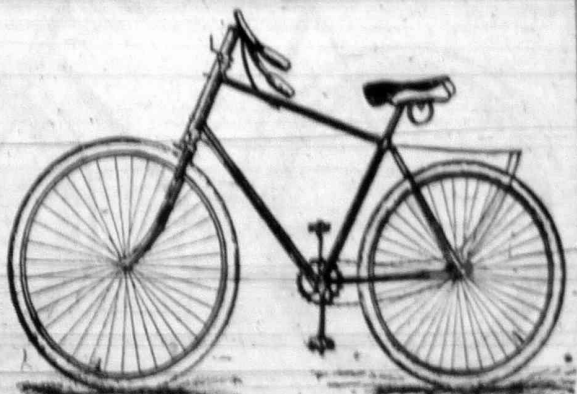
elegáns és solid építésük, úgy könnyű és csendes hajthaként folytán nagy kedveltségnek örvendenek és a kerékpáripárban az első helyet foglalják el. Aeolus kerékpárokon immár 8 versenydíj nyeretett, ezek közt 1894 szept. 23-án a zágrábi 50 kilométeres és a horvátországi 150 kilométeres utiversenyeken első díjat nyert. — Az utóbbi versenyben az illető elnyerte az uti bajnoki címet.

Kizárólagos képviselőség és raktár Nagy-Kanizsa és vidékére:

KÖHLER TESTVÉREKNÉL

vaskereskedés Nagy-Kanizsán, Eötvös tér 526. szám.

T. vevőinknek iskola, vagyis tanuló gép rendelkezésére áll.

Kiváratra képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára vas és ércöntődéje
NAGY-KANIZSÁN.

A magy. kir. államvasutak gépgyára vezérügynökségének dunántuli képviselője.

Ajánlja: Egyetemes egyes és kétbarázdás acélekélt és ezekre felszerelhető összes földmívelő eszközeit, úgy hármassékélt, lókapát, töltőgetőit és boronáit.

Amerikai rendszerű Hollingsworth szénagyűjtők, Plane jr. amerikai lókapák, rosták, konkolyozók, járgány-éséplőkészletek, járgányok, szecská- és répvágók, kukorica morzsolók kézi és gőzerőre nagy készletben vannak raktárón.

Ajánlja továbbá:

Szabad. PERFECTA

merítőkorongos sorvetőgépet

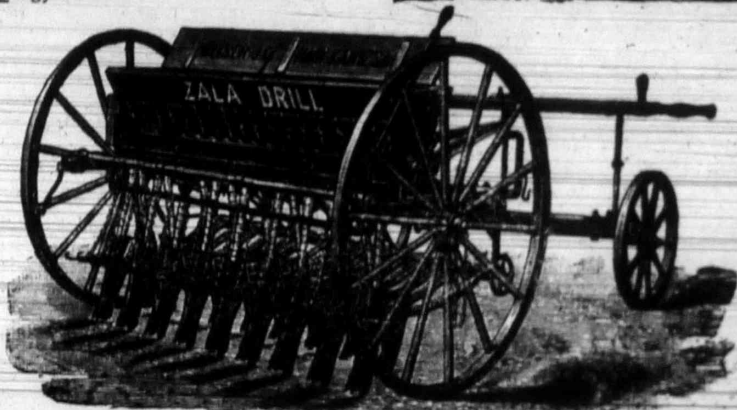
és mint újdonságot 108 10-1

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas legújabb és legtekintetesebb

„ZALA DRILL“

(szabad. **SIMPLEX.**)

könnyű sorvetőgépet egészen új rendszerű vető-korongokkal és szab. kiváltható kapacsklyókkal.

➔ Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. ➔

Weinberger Náthán!

(Schulhof Adolf borkereskedő-féle ház.)

Saját mészgyárából

kőmentes mész

mm. 1 frt, 20 kr. helyben; házhoz szállítva 50 kilótól 100 mm-ig 1 frt 25 kr. egész vagon 100 mm vasuton átvéve 105 frtért kapható. 143. I—I.

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvétel vagy az

összeg előleges lekül-

dase után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására, szépítésére és finomítására Puder.

Legelőkelőbb illőszéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszín. és sárga —

vegyileg analízált és ajánlja Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben. Ellásmérő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

Bécs illőszéki szappan és illatszergyára. Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 2. Kapható a legtöbb illatszergyógyszert kereskedésben és gyógyszerárban.

A világhírű

Steyri fegyvergyár-társaság

ki t ű n ő

„Swift“ kerékpárjai

egyedüli képviselősege és raktára

Scherz Lujza utóda czégnél

Nagy-Kanizsán, Városház-utosa.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Besorolás:

F. u. t. c. s. Ollopfila h. s.

Irási közzététel a lap szellemi részére vonatkozó minden költséget.

Bármentesen levelek csak ismert kesz-
ből fogadtatnak el.

Hírlapok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankgyesület, az Ipar- és kereske-
delmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár,
a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városka-épület: Fischei Fülöp
könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egym évre 12 korona (8 fiz. — kr.)
Félévre 6 korona (8 fiz. — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 fiz. 50 kr.)

Hirdetéseik jutányos mértékűek.

Nyiteltér postakora 10 kr.

Külföldiek, valamint a hirdetőkre
vonatkozó Fischei Fülöp könyv-
kereskedésbe íratandók.

Pártalakulások.

(—n.) Tudvalevő dolog, hogy a jelenlegi országgyűlési ciklus 5. éve a jövő évben lejár, a képviselők új választásnak fogják magukat alávetni; a nemzeti pártjai ismét mérkőzni fognak egymással. Mi természetesebb, mint az, hogy a jelenlegi ellenzéki pártok kuszált pártviszonyai azokat cselekvésre ösztönzik, oly pártalakulást keresve, mely őket némiképen erősítse, hogy annál jobban szállhassanak szembe a tömör phalanxként álló szabadelvű párttal. Hogy az Ugron-Polónyi pártja a szélső ellenzék Justh pártjával egyesüljön, arra még most nincsen kilátás és Kossuth Ferenc levélyváltása után nem igen lehet bízni abban, hogy a két függetlenségi elvet valló párt az egyiknek határozottan reakcionárius tendenciája miatt oly hamar egyesülhessen. Így tehát külön fognak a legközelebbi választások harcba indulni. Szövetséges társak után néz tehát az Ugron-Polónyi párt s abban reménykedik, hogy ezeket fel is fogja találni a nemzeti pártban és a Szapáry vezetése alatt álló dissidensekben. A mint a „Pol. Corr.” írja, már tesznek is kísérleteket a közlekedésre s a fegyverbarátság megkötésére. A nemzet közvéleményének felvilágosítására nem is volna rossz, ha idejkorán tisztán

látná, a mennyiben még eddig nem látta, hogy mi rejtezik az Ugron-töredék függetlenségi elve mögött. A választások alkalmával ez a párttöredék ép oly kevéssé csinálhat majd titkot az ő klerikális velleitásaiból, mint Apponyinak a pártja, mert a választók nem fognak megelégedni a rosszul leplezett kacérokodással, hanem meg fogják követelni, hogy színt valljanak. Ki hitte volna, hogy valamire még a néppárt is jó lesz?

Hát csakugyan lehetséges, hogy meg fog alakulni az egyes párttöredékekből összerótt konzervatív párt, csak hogy bajos kiokosodni, hogy a közös cég alatt mit fognak árulni, s vajjon azon az egy törekvésen túl, hogy a kormánynak kellemetlenséget csináljanak, lesz-e közöttük összetartó kapocs?

Abba a konzervatív fogalomba igen sokat lehet bele magyarázni, de nagyon bajos eldönteni, hogy a szövetkezni óhajtó három párt között voltaképpen melyik hódol a tisztán konzervatív elvnek? Szembeállítva e pártokat a szabadelvű párttal, a konzervatív fogalom talán legjobban az elsőre illik, dacára szabadelvűségének, amelylyel a konzervativismus nagyon jól fér meg. A magyar nép mindig szerette a szabadságot, szabadságot volt, de alapjelleme emellett mindig konzervatív, erre mutat az ő példátlan, dynastikus érzelme s a mult hagyományai

iránti mindig élénk kegyellete. Ki minden nevezi magát konzervatívnek a bécsi reichsratban és a német birodalmi gyűlésben? Majdnem annyi árnyalat, a hány emberből állanak e pártok. Ott is csak egy, mint nálunk a szabadelvű haladás iránti elhatározás, vagy ennél is alacsonyabb érdekek köti őket össze. De hát ha a nagy politikában szövetkezhetik a francia és orosz, miért nem szövetkezhetnének az országos politikában az Apponyi-Szapáry-Ugron-párt? Más kérdés azonban, vajjon tartós lesz-e ez a szövetkezés s nem fog-e mindjárt az első alkalomkor felbomlani. Mert végre is minden politikus nem játszik elvével, hiszen igen könnyen eljászthatja annyira, hogy elvével együtt önmagát is alaposan diskreditálja; habár pártkonstellációink olyanok, hogy egy darabig csakugyan együtt kell menniök. Igen jól világítja meg Apponyi gróf helyzetét a „Pol. Corr.”, melyre már egy ízben hivatkoztunk, mikor azt mondja, hogy: „Gróf Apponyi éppenséggel kénytelen a klerikálisok befolyásáért és szavazatáért könyörögni, hacsak nem akarja a legközelebbi választásoknál az eddig hozzá hű maradt kerületiek tetemes részét elveszteni. A dolog úgy áll, hogy a nemzeti párti jelöltek csakis abban az esetben számíthatnak újból való megválasztatásukra, ha elegendő

A „ZALA” tárcája.

Csak egy csipetnyit...

— A „Z A L A” eredeti tárcája. —

Néhány esztendeje, hogy Magyarország nyugoti részének egyik nagyobb városába egy körülbelül huszonöt éves, fiatal hölgy érkezett s ügyeinek rendezésére szükséges idő alatt a „Fehér rózsában”, mint a város legintelligensebb szállodájában vett lakást. Rendesen a nyilvános étkezdében evett és esteit is nagyrészt az általános társalgóban töltötte. Szirmayné asszony — így hivatta magát — azon asszonyok közé tartozott, kik minden férfit azonnal meghódítanak, míg ellenben saját nemük által kiálthatatlanoknak találtnak.

Néhány nap mulva egy idegen, Horváth nevű ur is érkezett e szállodába. Mint mindenki, úgy ő is már az első pillanatban Szirmayné kecséi által megigéztetett.

Mint olyan, ki az ország szokásait és erkölcsait nem ismeri, azt hitte, hogy magát az údváriasság szigorú szabályai alól kivonhatja, annál is inkább, mert őt a többi közönséges vendégekkel együtt naponkint étkezni látták. Bókjaira azonban éppen annyi szellemességgel, mint tartózkodással telelt.

Horváth ur a hölgy helyzete és viselete közli ellenmondás által különösen meg lón lepetve, de azért egy este mégis azon ajánlatot levé neki, hogy színházba kísérhesse. A mód azonban,

melylyel ajánlata elfogadott, tisztán értésre adta, miszerint sértésnek vétetett.

— Igen jól van asszonyom! — felelé Horváth, miáltal egy gyönyörű s értékes burnószelencét vett ki zsebéből és az ámuló hölgy elé tartva, kéré, ez esetben mellőztassék egyet szippantani.

— Uram, sohasem burnószelencét! — mondá a hölgy és a megvetés egy bizonyos nemével fordította el csinos fejcskéjét.

— Annál rosszabb asszonyom! annál rosszabb! így a legnagyobb élvezetből fosztja meg magát. Én mindent, a mit a világon élvezetnek mondanak, megpróbáltam, de mindenik csak unatott. Öröme jött a bánat, egy másikra csömör; végre eszembe jutott, hogy szomszédom által nyújtott burnót, minden boszusági rohamnál azonnali könnyebbülést szerzett; nem tévováltam tovább elegendő készlettel gondoskodni s így felszerelve, híres burnótozóná lettem. Azóta már öt esztendő telt el ezen idő alatt a legcsékélyebb bajom sem volt, melynek zsarnoksága alati azelőtt többé kevésbé szenvedtem. Azért gyorsan-asszonyom! kísértse meg orvoságomat és végyen egy csipetnyit!

— Köszönöm uram, — válaszolá a hölgy hidegen, én nem ismerem azon bajt, a melyről ön beszélt. És, ha megismerném is, még lennének úgy hiszem, más hathatósabb és okosabb eszközök is annak elfojtására.

— Melyek azok? — kérde Horváth, kíváncsi vagyok azokat megismerni.

— Hasznos olvasmányok, a feleltük való gondolkodás, jötevés és a társadalom örömei.

— Jaj asszonyom! — mondá a külön, én mindent megkísérlettem. Az olvasás elálat, a gondolkodás lófajást okoz, csak a jötevés, beismernem, kissé kellemes időtöltés; de azért mégis lehetetlen reggeltől estig alamizsnát osztani ki. Ami a társadalmi örömeit illeti, azzal jóllaktam. Barátainnak fele megcsalt, a másik fele kinevelt, ennek következtében nem igen kedvező indulattal lehetek a társadalom iránt. Láthatja szép hölgyem, hogy egyedüli segítség és szelencében tejszik. Tessék csak egy kis csipetnyi is asszonyom!

E vélt gormbaságra a fiatal özvegy haragra lobbanva, rögtön felkelt, hogy távozzék.

— De asszonyom! — kiáltá az idegen, miáltal a haragvó hölgyet visszatartani iparkodott, — csak nem hagy el ily boszusan!

— Nem vagyok boszus, — magyarázá az özvegy, miközben töle szabadulni igyekezett.

— Tehát megbocsát?

— Igen uram! — felelt oly hanggal, melyben egész boszusága észrevehető volt.

— Jó, bizonyosság arra, hogy nem nehezelt, végyen egy csipetnyit.

Ez Szirmaynének mégis több volt a soknál, türelme elhagyta s egy könyárnak csinált helyet.

A jelenlevő urak erre közbelépének s különösen egy, gróf S. büszkén fordult Horváthhoz, kérve őt, hogy mily joggal meri e tiszteltreméltó hölgyet sérteni?

Az idegen szintén tűzbe jött a felelete oly fenyegető hangon lett adva, hogy a hölgy megrét-

garanciákat nyújtanak klerikális érzelmeikről; mert különben elkerülhetetlen, hogy a néppárt határozottan klerikális elvű hívei kizárják őket helyeikből. Némi változtatással így járhat a másik két csoport is. Jelöltjeik kénytelenek lesznek eddig csak féltéken és titkosan bevallott klerikális törekvéseiket nyíltan bevallani.

Egyik Ugron-párti lap tiltakozik az ellenzéki pártok koalíciójának feltétele ellen; s a „Pol. Corr.” híret az uborka-évad szülöttének mondja; annál is inkább, mert a pártvezérek azt sem tudják egymásról, hogy merre vannak s így az értekezésről szó sem lehet; de hát azért még sem lehet tudni, hogy a választókerületek lehető biztosítására ilyen szándékot nem táplálnak-e az egyes ellenzéki pártokban. Majd bizonyosságot szolgáltat erről a nem távol jövő.

Tollfuttában.

Ember, sorsát el nem kerülheti. Le kell szállnom a cicerosok cothurnusáról, magamra kell öltönnem azt a könnyű „lebernyeg”-szerű öltönyt, melyben — y — runk „Tollfuttában” kalandozik a „Zala” olvasóinak nagy gyönyörűségére s az ő mesteriségebe kell kontarkodnom, melyet ő oly főkélyre vitt, hogy még a semmit is a szivárvány hét szemképrátáló színébe tudja öltöztetni. Ha Kanizsát Somogy-országgal telefon kótné össze, felszengetném valahol — y — t, aki most Kalmár Piroka nyomait keresi, ki oly kedvesen tud csevegni, hogy maga — y is hiszik bele, pedig erre éppenséggel nincs szüksége; s megtávheszeltetném vele ezt a tollfuttát is, mert — amint már mondtam — igen szépen tud ő oly dolgokról is beszélni, miket sohasem látott; csak meg kellene neveznem a helyet, hogy hol és az embereket, hogy kik s erről úgy tudna ő csevegni, hogy azok, akik ott voltak is, megesküdnenek rá, hogy így volt és nem másképen. Isten bocsássa bűnömöt, ferfit nem szoktak szemben dicserni, még gyanunak fehetném ki magamat.

De telefon nem vezet Somogyba s ha vezetne is, nem tudnám, hová csengessek, hol engedte át magát annak az ádótt pilénésnek.

tenve, értésükre adta, miszerint semmikép sem érzi magát sértve, csak hogy a háborgó kedélyeket lecsillapítsa. De ez csak annyira ideig tartott, míg a hölgy a szobát el nem hagyta.

A civódás erre oly erővel tört ki, hogy másnap reggelre egy rendezvous meghatározása lett a következménye. Azért, mert egy hölgy egy kis burnót visszautasított, két magában véve okos ember odáig jutott, hogy életüket kockáztassák. Lehet, hogy a dolgot mindkettő hamar megbánta, de a becsületbeli dolgokban mérvadó phantastikus törvények szerint mindenesetre késő volt: a kihívás megtörtént s elfogadatot, itt már senki nem segíthetett, a párbanak meg-kell történnie, hacsak a két haragos fél ki nem bukul.

Horváth szobájába ment s több levelet írt, az utat fel és alá járkálva, a holnapi párba eshetőségeiről gondolkodott.

Egy egyszerre elterjedő füstszag felzavarta almadozásából; kinyitja az ajtót és az egész lépcső házat megtöltve látja vele. Lármájára az egész ház egy pillanat alatt talpon volt s mindenki a veszélyt elkerülni iparkodott, Horváth a lépcsőn leszaladva, a szálloda majdnem összes lakosait a kapu alatt találta. Csak egyet nem láttak szeméi s ez Szirmayné volt. A gróttól is hiába kérdészködött, ő sem látta sehol. Kettőn is keresték az összegyűlt tömegben, de Szirmayné nem volt s megmenetltek közül.

Hugauff Ede.

(Vége következik.)

Igy hát csak beletörődöm sorsomba, ez alkalommal annál szívesebben, mert nem mindennapi mulatság esett Ujnepen, az Ur 1895 esztendejének július 14. napján.

Igaz, hogy a ház lelke hiányzott, a szeretetreméltó háziasszony, meg az idősebbik gazda is, de vendéglátó szellemük ott lebegett az urilak nyugati oldalán háromszögben felállított asztal fölött, mintha látatlanul irányították volna azt a hatalmas murit, melynek jelenlévő vendéglátó gazdái Szücs Miklós tarokkos hasonlata szerint tous les trois: Leo, Ernő és Géza voltak, kik a leggondosabb szíveséggel forgóldták a vendégek körül, hogy hiányt ne lásson ott, senki semmben.

De hát előbből kell vala kezdenem s el kellett volna mondanom, hogy a vendégeket szállító fogatok úgy négy óra tájban egymást érték s öt óraker a meghívottak nagyobb része együtt volt már a fehér asztal körül, fogyasztva a jó uszonnát.

Azután pedig a vacsoráig körülültek az asztalokat s megindultak az apróbb csatározások, a a gíbecnek nagy öröme.

Ha értenék a csendeshez és a tarokkhoz, hát egyet-mást elmondanék ezekről, de — legalább elméletben — többet ért ezekhez Szücs Miklós, aki az ily prózai dolgot is egy szellemes ötlettel, nem gazdag, poetikus tószíthoz tudja felhasználni, amint hogy a tarokk műkifejezéseit beleszótta toaszijába.

Már ismét elébe kerültem az eseményeknek; így jár az ember, ha különben disponálva is volna, mikor dispositio nélkül akar megírni valamit. Arról kellett volna referálnom, hogy 8 óra után ismét megtelt a nagy fehér asztal, s vidám beszélgetés között kezdődött a vacsora, melynek első fogása magyarosan készített izletes gulyás-husból állott, amelynek dícsereit azonban én nem mondok egy szót sem, hanem ismétlem azt, amit az izlés elismert nagymestere: Szücs Miklós mondott a kedves házigazdának: Ebenspanger Leonak, hogy „ez a gulyás a konjhamvészet valóságos remekének” mondható; amire azután a velem szemben ülő Varga Lajos azt a megjegyzést tette, — hogy „dehogy dicseri, hanem eszik.”

No de az új közölség sem volt megvetendő, a mint nagy Kelendőségből látszott; ezt pedig csakhamar követte a peszenye, melynek elfogyasztása után, Ebenspanger Leo keresetlen, de annál szívesebb szavakkal üdvözölte vendégeit, kik hívására megjelentek. Erre következett azután Szücs Miklós ép oly kedves, mint szellemes felköszöntője, tous les trois-ra.

Szívesen elmondtam volna helyette azt a tószót, ha a tolltutta megírására ő vállalkozik. Az olvasó közönség nyert volna mindenesetre a cseveivel, a hallgató közönség pedig abban az arányban veszített volna.

Még egy tószót volt a Seregély Dezsőé, ki az együtt levők zajos éljenei mellett éltette a távollevő háziasszonyt és házigazdát.

Bizony a szobai nagy eső után hűvös volt a vasárnapi est, de az a körülmény, hogy mindenki felöltözésben ült az asztal mellett, egy cseppet sem hűtötte le a legkedélyesebb doktornak Mayer Ferencnek aranyos jó kedvét, (de a többiekét sem) ki már asztalbontás előtt is mutatott környezettel jóízű, kacagató trétraival, de vacsora után is ott dírgált a bocsaki cigányfűk előtt, vidám nótákat enekegetve, a melybe lassan-lassan belekaptak mindazok, kik valamiféle hanggal dicsekedhettek, de mint Saul a próféták közül, úgy emelkedett ki az örök vidor kedélyű Svastics Károly ércos hangja a többiek közül.

Már jó későre járt az idő, mikor ritkulni kezdettek a sorok s az imént még oly népes Ujnep lassan-lassan néptelenné lett.

— n.

H I R E K.

— **Tiszteletgés a hercegprímásnál.** Dr. Borány Gergely főgymn. igazgató, Illes Ráthál, Pékor Adorján, Magasházy Antal, dr. Martovics Arno d. premontréi kanonok, a keszthelyi főgymn. tanárai és dr. Hanny Ödön járás-orvos a múlt héten tisztelegtek a Balaton-Füreden nyaraló Vaszary Kólos hercegprímásnál, aki folyton éleik érdeklődéssel viseltetik szülővárosának fejlődése iránt. A hercegprímás a tisztelegőket meghívta magához ebédre. Ugyanakkor volt a hercegprímásnak vendége C. assza György kalocsai érsek is.

— **Személyi hír.** Oszterhuber Izabella a helybeli kir. járásbírósg vezető járásbírója a hó 15-én két hét szabadságra ment.

— **Lakoma Ujnepen.** Mint minden esztendőben, úgy az idén is Ujnepre nagy társaságot hívtak össze Ebenspanger Leo, hogy barátait furdóbe utazása előtt még egyszer megvendégesse. — A meghívottak közül körülbelül ötvenen vettek részt a kedélyes lakomán, mely csak a késő éjjeli órákban ért véget.

— **Az irodalmi és művészeti kör.** 1. évi július 28-án egy kirándulást tervez a keszthelyi furdóbe. A kirándulásra vonatkozó előkészületek megtételével egy bizottság foglalkozik, mely a kör tagjait a napokban fogja felhívni a kirándulásra való részvételre. Ez alkalommal ének- és zeneestélyt rendez a „Hullám” vendéglőben, a melyre olvasóink szíves figyelmét már előre is felhívjuk.

— **Nyugdíjintézet választmány.** A városi nyugdíjintézet alapszabályainak 7. §-a értelmében a nyugdíjintézet tagok a nyugdíjalapot kezelő választmányba a maguk részéről a következőket választották: Farkas Ferenc rendőr-alkapitányt, ifj. Ács József, adóintézet, Varga János tanácsost és Nagy Lajos rendőr-őzedei, póttaggá: Vojtkovics György erdőort. — A városi képviselőtestület annak idején a maga kezeiből a következőket választotta a nyugdíjalapot kezelő választmányba: Ebenspanger János, Haba József, Grünhut Fülöp és Györffy Jánost; póttaggá: ifj. Fesselhofer Józsefet. — A kezelő választmányának elnöke a polg. mester-péztárnok s városi pénztárnok. Tagjai továbbá egy jegyző és egy tisztviselő.

— **Katonai zene.** A cs. és kir. 48-ik gyalogezred zenekara folyó hó 20. 21 és 22-én a „Polgári-Egyet” kertjében hangversenyt tart.

— **Díjtekvés.** A „Polgári Egyet” tagjai által a múlt vasárnap rendezett kezevény-izlenek részvevői mellett folytak. A szép díjakat a következők vitték el: Karbachmaroff Arnold, Rehak Pál, Weizberger Kálmán, Berdin Kálmán, Dobrovics Dezső, Knortzer György, Magics Ferenc és Eperjesy Imre. A díjtekvést kedélyes hajnalig tartó társas-vacsora követte.

— **Rendkívüli törvényhatósági közgyűlés.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága augusztus hó 6-án rendkívüli közgyűlést fog tartani. E rendkívüli közgyűlés alkalmával a közigazgatási bizottság augusztus havi ülését ugyanazon a napon fogja tartani a törvényhatósági közgyűlés befejezése után.

— **Balaton kerékpár egyesület.** Keszthelyen a kerékpározás sporteszerű művelése és terjesztésére, továbbá a versenyek és társas kirándulások rendezésére „Balaton” kerékpár egyesület cím alatt új egyesület alakult, mely működését egyéb testező sportoknak, mint a csónakázás, tornázás, vívás stb. művelésére is ki fogja terjesztetni. Hivatva van továbbá a szép jövőjű egyesület a Balatonkultusznak is szolgálni, amennyiben a Balatonvidékre ránduló idegen kerékpárosokat az utak, videnk, júnyos elszállásolás tekintetében minden irányú felvilágosítással és egyéb készséges utbaigazítással támogatja. Továbbá az országban levő más testvéregyleteket nagyobb szabású klubkirándulásokra fogja Balaton-vidékre animálni. Az egyesület alakuló közgyűlésén megválasztottak, elnökké: Herceg Herman nyugalmazott őrnagy, alelnökké: Huszár Károly, titkárá: Holtmann Gusztáv, mentparancsnokká: Zboray Bertalan és Saiget József, pénztárnokká: Frisch Samu és jegyzővé: Krausz Ernő.

— **A vármegye házból.** A megyei közigazgatási bizottság július havi ülésén Szász Bened főispán elnöklété alatt f. hó 9-én tartotta. — Az alispáni havi jelentés felolvasatván, helyeslőleg tudomásul vétetett. Felolvasott a helyigminiszter leírata a vármegye területén

létesítendő anyakönyvi kerületek beosztása tárgyában. A miniszter a közigazgatási bizottság tervezetét el fogadta, kivéve a szepetneki kerületet, ahol a tervezet szerint a szepetneki és normási körjegyzőségek köz-éget egyesítették és elrendelte, hogy a két körjegyzőség szerint két anyakönyvi kerület szerveztessék; továbbá a pacsai anyakönyvi kerületet — nagy terjedelménél fogva — két részre osztatni rendeli el úgy, hogy Pacsán és Feleő-Rajkon lenne az anyakönyvvezető székhelye. Ami az ajánlatba hozott anyakönyvvezetőket illeti, a miniszter azokat el fogadta, kivéve a járásiak székhelyein a járási főszolgabírák s a rend. tan. városok székhelyein a polgármesterek legyenek az anyakönyvvezetők. A közigazgatási bizottság a miniszteri leirat értelmében intézkedett a szepetneki és normási körjegyzőség szerint a két anyakönyvi kerület szervezése tárgyában s egyúttal a normási kerületben anyakönyvvezetőnek a körjegyző hozta javaslatára. A pacsai anyakönyvi kerület szétválasztását illetően — tekintettel arra, hogy a vármegye törvényhatóságának folyamában van Szent-Mihály székhellyel egy új körjegyzőség szervezése — a közigazgatási bizottság felirattal kéri a minisztert, hogy ennek az ügynek végleges eldöntéséig maradjon meg a pacsai kör s az új körjegyzőség szervezésével a pacsai kerület kisebb fog tenni s a miniszteriuntól contemplant szétosztása a kerületnek feleslegessé válnék. Végül a miniszteri rendeletnek megfelelően a járási főszolgabírák s a polgármesterek helyett az illető helyek jegyzőit hozta javaslatba anyakönyvvezetőül. — A június havi felhőszakadások a vármegye utait, hidait és egyéb közlekedési tárgyait annyira megrongálták, hogy ezeknek rendbehozatala 25 000 — t forint kiadást okozna, minthogy pedig enre fedezet nincs, a közigazgatási bizottság megkeresi felirattal a miniszteriumot, hogy ezen összeget a vármegyéül képen adományozni sziveskedjék. (Folytatjuk.)

Utcaink közisztatása minden figyelmis szemlélő előtt sok közönségnek képezheti tárgyat, különösen a vízvezető csatornák állapota olyan, hogy ezt már a múlt évben itt időző közegészségügyi felügyelő dr. Feuer Nathan haladéktalanul megszüntetendőknek találta. Minden nap dacára maradt a régi ben. E vizszárazság némi enyhítése céljából volna egy javaslatunk, amelyet a városi hatóság szives figyelmébe ajánlunk. Ugyanis az utcák kellő mértékben öntözést lehetetlenne teszi a vízhiány, mely a városi közutakban allandóan uralkodik, — segítsen e bajon a városi hatóság az által, amivel a dumantul minden nagyobb központján segítsenek, t. i. tegye köteleseggé a háztulajdonosoknak szigorú pénzbüntetés terhe alatt, hogy legalább az 1. és 2. kerületben a házaik előtti járdát reggeli 7 óra előtt és esti 7 óra után felöntöztetni tartoznak. A most lehetetlenne való munkát akként elosztva a sokaság közötti, halás köszönetét fogja kiérdemelni mindazoknak, kiket sorsuk arra karkohatától, hogy kanizsában a város tikkasztó melegét és hullasztó porát élvezékek.

Oeser villamos színháza. Oeser villamos színháza, mely magában foglalja a legérdekesebb művészeteket az elektromosság, fizika, mechanika, delejesség és a modern keleti művészet terén vasárnap nyit meg közönségünk részére és azóta mindig igen sokan látogatják. Oeser az eddigi mutatóvanyokkal fényesen igazolta jó hírnevét, mert a bemutatásra került produktók egyenként és összesen megérdemlik, hogy ezekről a legnagyobb dicsérettel szóljunk.

A közönség, a káprázatok lírodalmában véli magát; midőn az Oeser színház bábujátos mutatóvanyait szemléli.

Kerékpárok figyelmébe. A világhírű Steyri fegyvergyár kerékpár képviselője és raktára Unger Ullmann Eleknel Nagy-Kanizsán van, — honnét képes árjegyzékek kívánatra díjmentesen küldetnek.

Legjobb hártypapír befőttes üvegekre, úgy a befőttes üveges csinos alkalmas költői-zsinegekre, továbbá számos színes felírások befőttes üvegekre Fischel Fülöp könyv- és papírkereskedésében kaphatók.

Nyári mulatások rendezéséhez Lam-pionok nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében, — Nagy Kanizsán.

Az elegáns és solid építési Aeolus kerékpárok kizárólagos gyári raktára és képviselője Köhler testvéreknel Nagy-Kanizsán.

IRODALOM.

Az óhaza felé. A magyar közönség egyértelmű rokonszenvvel és érdeklődéssel kíséri gróf Zichy Jenőt és társait keleti útjukban. Szorolna is részleteket megtudni az érdekes utazásról, de az eddigi számközlés tudósításokkal nem sokat nyerhetett. Az Ország-Világ most ezen is segít, az expediciót egyik tudós tájékoztató, Szádeczky Lajos dr.-tól hoz hosszabb nagyrészt cikket s tiz pompás képet az expedició eddigi útjáról. Ugy halljuk, a megkezdett sorozatot az Ország-Világ hosszabb időn át folytatni fogja. Ezen kiváló érdekesen kívül az Ország-Világ legutóbbi száma még ad érdekes képeket a kiell. Unopogókról, arcképekben Szilabari lordot stb. Szövegértés Várady Antal, Adorján Sándor, K. Reutter Sándor, Boday László, Margitay Valér stb. írták. Régen láttunk ily pompásan összeállított, mindvégig érdekes újsgót, mint az Ország-Világ mai száma. Megjegyezzük, hogy a lap nagyon olcsó: negyedévre ára 2 frt. Mutatóvanyasokat ingyen küld a kiadótulval (Budapest, V. Bold-utca 7. sz.).

A tudomány jövője. Somsay Andor az ember Magyarországon, aki szerényen szászszereket áldozott már a tudomány javára. Ennek az áldozatához fordulnak kikérelt arcképet hozza legutóbbi (28) számában az „Ország Világ”. Ebben a számban különben második sorozatát találjuk a gr. Zichy Jenő nagyrészt utazásáról szóló szép képeknek; a harmadik sorozat a jövő héten következik Valami hét-nyolc szép kép van a francia forradalomról, melynek most van az évfordulója. A mai szám szövegéből kiemelkedik Kéry Gyula, Patyi István, Malomhogyi István szép verse. Adorján Sándor, Falk Zsigmond, Krudy Gyula, Kacér Vilmos, Reutter Sándor stb. alkotásai is tartók. Az Ország-Világ szeptember 1-én negyedévre 2 frt; mutatóvanyasomat ingyen küld a kiadótulval (V. Hold. u. 7. sz.).

Megrendelhetőek és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Keszthelyi esendélet.

A múlt évi november egyik estéjén 10 óra körül Keszthely egyik népesebb u. cáján 8 iparos legény duhajkodni végig Tobak Lajos kőművesegéd vezérlete alatt, akik midőn Lány Károly és Horváth Károly városi rendőrök által felszólítva lettek, hogy a zárórara tekintettel a mulatozás abbahagyják, megámadták a rendőröket, Horváth Károlyt egyesült erővel lábáról levertek, megrugdalták, és Tobak Lajos annak kardját is hatalmába kerítette és csak másnap adta vissza, — ezenfelül Tobak Lajos Lány Károlyt is arcul ütötte, akitől egy kardvágást is szenvedett. — A kir. törvényszék a hatóság eleni erőszak büntetést Tobak Lajos Tormásy István és Tormásy György ellen behozonyítottak találván, az első 8 hónapi utóbbi kettőt 6-6 hónapi fogházra ítélte. Bodó János tettestárs szabályszerű elzése dacára meg nem jelenven, annak elővezése elrendellett.

Feloldó szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK.

2513/tk. 1895. 144 1-1

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Zarkovitz Albert és társai együttes végrehajtónak Fleischhacker Ignác végrehajtást szenvedő kiskanizsai lakos elleni végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó a kkanizsai 6151. sz. tkben + 7992/b hrsz. a felvett Fleischhacker Ignác és neje Steru Matild tulajdonát képező 1226 frira becsült ház s udvar (az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a c) pontja értelmében) Rapoch Gyula ügyvéd intő ajánlata folytán

1895. évi augusztus hó 10-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. tszék tkvi helyiségében hivatalból meg tartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár az utóajánlat folytán beígert 1800 frt.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át kézpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Nagy Kanizsán, a kir. törvényszék min telekkönyvi hatóságánál 1895. évi jun. 18-án.

GÓZONY

kir. tszék albiró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

1948. tkv. 895. sz. 145 1-1

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Kelemen Mari férj. Mária Józsefne szepetneki lakos végrehajtónak Vukics József vajtást szenvedő esztergonyei lakos ellen 35 frt 66 kr. tőke, abból 30 frtnak 1899. január 17-ig járó 6 százalékos kamatai, 1 frt 20 kr. belyeg, 4 frt 80 kr. ingó végrehajtási, 5 frt 10 kr. ingatlan végrehajtási ke-relmi, hirdetési díj nélkül 6 frt 10 kr. jelenlegi s a még felmerülő költségek iránti vajtás ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó a rigyáci 136. sz. tkben + 162/2. hrsz. a felvett s 634 frtra becsült örög bódí hegyi szőlő

1895. évi július hó 23-ik napján d. e. 10 órakor

Rigyác község házánál Faics Lajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át kézpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságánál 1895. évi május hó 11. napján.

MIKOS, előadó.

A világhírű
STEYRI fegyvergyár
kerékpár
képviselője és raktára
Unger Ullmann Eleknel
Nagy-Kanizsán.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Szerkesztőség:

F. Ö. N. I. C. S. A. Ollopféle háza.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmunkások levelek csak ismert kuzakból fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Ficsel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányos számításnak.

Nyilttér pótlósora 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozóan Ficsel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Az „érdekes” népek.

N.-Kanizsa, 1895. júl. 17.

(—n.) Minden újság-olvasó tudja, hogy melyek ezek az érdekes népek, melyek még a holt évadban is, mikor a nagy politika szünetelni szokott, folyton beszélgetnek magukról s olyan szenzációs dolgokat művelnek, hogy az európai nagyobb államok nem csekély csodálkozással tekintenek ez érdekes országokká felé. Szerbiában, Bulgáriában, Macedóniában folyton háborog és zajong, majdnem azt lehetne mondani, hogy állandó veszedelmét képezik az európai békének. Majdnem önállóvá, függetlenné tették őket, megadták nekik az önkormányzás jogát, a fejlődés biztosítékait, de nem férnek meg a börtökben; Szerbia folyton járhatja le miniszteriumait s nem képes rendbe hozni pénzügyeit; Bulgáriában az orosz-barát párt forrása az állandó zavaroknak, különösen mióta Bulgária teremtménye, Stambulov megbukott s ezt az embert, kinek Bulgária mindent köszönhet, rutul üldözték.

Az a deputáció, mely Klement metropolita vezetése alatt Oroszországban jár s II. Sándor cár sírjára koszorút tett, legjobb bizonyítéka annak, hogy az orosz-barát politika tulsúlyra vergődött a Stoilov kormányánál s hogy ennek a politikának levét

kellett meginni Stambulovnak, kit a legnagyobb valószínűség szerint felbérelt orgyilkosok vagdaltak össze esti 8 órakor az utcán s ki megcsontkivá, élet-halál között lebeg, ha már meg nem halt.

Nem kell nagy politikusnak lenni, hogy az ember némi okozati összefüggést találjon a bolgár deputáció pétervári tartózkodása és a Stambulov elleni merénylet között. Azt újságolják ugyan, hogy ez a merénylet lehet magánbosszu műve is, de mégis meggondolandó az a körülmény, hogy eleintén oly hírek szárnyaltak Pétervár felől a bolgár deputációt illetően, hogy teljesen ignorálják, később mégis a legkiválóbb államférfiak fogadták s a cár is maga elé bocsátja s e fogadtatás talán meg is történt már. Nem kevésbé feltűnő a francia lapok magatartása e merénylet ügyében; ezek ugyanis egész hidegen szólnak a dologról s annak tulajdonítják, hogy Stambulovnak sok ellensége volt, míg az összes európai lapok a megbotránkozás hangján tárgyalják a dolgot, a jelenlegi bolgár kormányra hátrítva az e gáztettért való erkölcsi felelősséget.

Ha Stambulov kegyvesztetté is lőn, a bolgár népnek nem lett volna szabad elfeledni azt, hogy mit tett ez a kiváló államférfi hazájáért, hogy milyen genialis módon

oldott meg egy nehéz feladatot, tényleg megvetve alapját a bolgár nép fejlődésének, a civilizációban való haladásának, úgy hogy az európai államok elismerését vivta ki magának.

Nem lehetetlen, hogy azokat a vivmányokat, melyeket a bolgár nép Stambulovnak köszönhet, ez az orgyilkos merénylet kérdésbe helyezze; s ha a felbérelt gyilkosok azt hitték, hogy jó szolgálatot tettek ezzel hazájuknak s Oroszország kegyeihez közelebb hozták, nagyon meglehet, hogy alaposan csalatkoznak. Mert az európai államok nagy meglepedéssel nézték a kis Bulgária fejlődését s remélték, hogy a haladás tartós lesz; de ez az utolsó barbár tény nagyban csökkentheti s valószínűleg csökkentette is azt a bizalmat, melylyel az európai államok Bulgária iránt viseltettek.

Az a nép, a hol ilyen ilyen eszközökkel dolgoznak, aligha ért meg még a parlamentárismusra. Mert minden körülmény oda mutat, hogy ez a gyilkosság tervszerűleg volt elkészítve, hogy nem pillanatnyi elhatározás műve. Erre mutat a rendőrség sajátos viselkedése a merénylet megtörténte után, erre magának a kocsisnak viselete. Egy szófiai távirat azt írta, hogy két hónap előtt, midőn Ferdinánd fejedelem Münchenben volt, Beldeman szófiai román konzul

A „ZALA” tárcája.

Csak egy ospetnyit...

— A „Z A L A” eredeti tárcája. —

(Folytatás és vége.)

— Istenem — kiált a szállodatulajdonos — ö elveszett! — látják a szobája már egészen üresekben áll!

— Egy létrát, — ordított Horváth tüdejének egész erejével — egy létrát hamar!

— Nincsen. És ha volna is, hiába volna; ön elveszne, mielőtt szándékát kivihetné.

— Legalább megkísértem, — felelt Horváth. Egyszer mind a gróf ölelő karjaiból kiszakítva magát, felrohant az egy lépcsőn.

A bámuló tömeg közt halk moraj futott végig. — Elveszett a szerencsétlen! — kiáltanak néhányan a megrémültek közül.

— Nem; felele a gróf, a gondviselés nem akarhatja. E pillanatban eszébe jutott, hogy korán reggel a szállodától nem messze egy létrát vett észre, odafut azon helyhez, s csakugyan a létra még ott volt; egy pár másodperc, s már az ablakhoz volt támasztva, amelynél Horvát éppen megjelent, kezében tartva az alált özvegyet.

— Hala isten! — mondá ez, amikor az édes terhét a földre tehetle.

— Istennek hála, — kiáltott a nézők egész serege egyszerre, a felelem és öröm behatása alatt s szék kar is nyult a megmentő és megmentett után. E pillanatban szakadt be azon szobá-

nak a teteje, amelyet csak pár perccel előbb hagyott el a két szerencsés.

Horváth Szirmaynért ágyán találta eszméletlen kívül, azonnal egy lepedőbe takarta, hogy a tűz érintésétől némiképp megóvhassa, maga pedig kegyetlen égési sebeket szenvedett.

A megmentettet azután átengedte a részvevő hölgyek ápolásának, maga pedig a gróf társaságában egy alkalmas lakás keresésére indult; nem messze a szállodától találtak isilyent, s a hölgyet azonnal oda vitték.

Szirmayné alig nyerté vissza beszélő képességét, amidőn megmentőjét egy másnapi látogatásra felkérte.

Horváth ezt megígérte, s aztán a gróffal együtt bucsút véve, eltávoztak. A két férfi e veszélyes pillanatok alatt elkezdte egymást kölcsönösen tisztelni, s szeretni; lakásukra érven, kezét fogták, kibékülve elváltak.

Másnap reggel nem felejté el Horváth a szép asszonyának tett ígérteit. Alig látta meg a hájos özvegyt, eléje futott s kezét gyenge ujjacskái között szorongatva felkiáltott:

— Oh megmentő! hogyan tudjam én e nemmes tettet meghálálni?

— Ön meghálálni? Oh asszonyom! — os hát akkor vegyen egy ospetnyit! — kiáltá erőszakolt vidámsággal, amely belső felindulását rosszul palástolta el. A szives olvasó gondolhatja, hogy ezutal kérése a legnagyobb szíveséggel lön teljesítve.

— Milyennek találja burnótomat? Nem kitűnő?

— Igen, valóban kitűnő! — válaszolt a nyájas özvegy, kinek a heves lésszentésől majdnem szétrepedt a feje.

— Tudtam, tudtam jól, — mondá Horváth diadalmas arccal, — hogy megkedvelni ön, mihelyt csak kísérletet tesz vele. De ez még semmi, vannak különféle próbáim, sőt magam is a legkitűnőbb keverékeket csináltam, amelyek a híres Plank-féle keverékekkel is vetekednek. Ezeket mind meg kell próbálnia.

Szirmayné minden kétségen kívül nagyon örült volna, ha a háladatosság eme próbája alól felmentetnék; de mit lehetne egy életmentőnek megladani?

Nem tudom, meddig vitte a fiatal özvegyet a háladatosság, de annyi bizonyos, hogy Horváth csodálkozással vette észre, miszerint burnótjához való szeretete egész más természetű hajlamlak engedelf, s hogy a hölgynek szép szemeli bizonyos nyugtalanságot, bizonyos kégyelmetlen érzést idéznek benne elő, amelyet még a burnótnak mértékellen használata sem csillapíthatott le.

Egyik napon mellette ölte, oly megfoghatatlan szorakozott lett, hogy szelencéje, amelyet nyitva tartott kezében, a padlóra esett.

— Mily szerencsétlenség, — ki látá a szép özvegy, — felvére a szelencét a Horvátnak nyujtva — az egész ööhánya kidúlt.

— Az nem tesz semmit — felelt Horváth — miközben a szelencéjével együtt az átnyújtó kezét is megfogta — a dobány szép dolog, de mégsem általános gyógyszer!

megtudta, hogy a Macedónia című szállóban esténként mintegy 20—25 ember gyülekezik. A konzul azt hitte, hogy a macedóniai felkelésről van itt szó s így azon iparkodott, hogy egy megbízottját közéjük küldhesse. Ez sikerült is; de elámult Beldeinan, mikor megtudta, hogy itt tulajdonképpen csak arról van szó, hogy adandó alkalommal megtámadják Stambulovot és meggyilkolják. Sőt azt is megtudta, hogy Nacsevice 5000 Napoleont fizetett ki a volt emigránsoknak fájdalomdíj fejében s ugyanannyit ígért későbbre. Mindezt elmondta Beldeinan Stambulownak. Az is általánosan tudva van, hogy minden iparkodása dacára Stambulov nem tudott utlevelet kapni, hogy Bulgáriából elutazhassék, mert ezt megtagadták tőle.

A szófiai orvtámadás nagy részvétet keltett minden európai államban. A külföldről érkezett részvétliratok között van egy Goluchowsky minisztertől, a melyben ez a külügyminiszterium részvétét tolmácsolja. Ezt a táviratot Hönnig osztrák-magyar ügyvivő, a ki a szófiai alkonzullal jelent meg Stambulov lakásán, olvasta fel a szerencsétlen államférfi előtt, ki személyesen köszönte meg a részvétet.

Akármi legyen a gyilkosok kikutatására megindított vizsgálatnak az eredménye, akár életben marad Stambulov, akár meghal, ez a galád tett sőtét árnyat vet Bulgáriára, melynek nagy szüksége van az európai államok szimpáthijára, melyet újra vissza-szerezni nem oly könnyű dolog lesz.

N. Kanizsa, július 20.

A 19-iki lapok meghozták a hírt, hogy Stambulov a 17-ről 18-ára virradó éjjel 3 óra 35 perckor belehált seibe.

Piszkos lap lesz ez mindbe a bolgárok történetében, amelyre Stambulov gyilkolása jegyezve lesz s ki tudja, nem azok fogják-e legjobban megbánni, kik Stambulovnak láb alól való eltevését most szükségesnek tartották.

— Ugy, és mióta tette ezt a felfedezést?
— Csak ma. Háromszor annyit burmóztam, mint máskor és mégsem tudtam az egész lelkemet elfoglaló képet onnan eltávolítani. Belátom, hogy a dolog nem maradhat így, vagy el kell hagynom, vagy feleségül vennem. Mondja ön maga, szép asszony, mit csináljak?

— Mindenesetre elhagyni, — válaszolá színelg komolyan, de a szemek mást mondhattak, mert Horváth — ki egy kicsit mélyen talált belenzéni — mindig sürögömbölygött a fiatal özvegy kezét. — Kölcsönös nyilatkozások után a dolog mindkettőjük legnagyobb meglepedésére lön rendezve. Horváth gazdag volt, egy kicsit különlegesen, de jelleme nemes és tisztelteméltó. A szép asszony pedig fiatalosággal a nagy műveltséggel ellátva, habár Horváthhoz képest szegény; akadályt itt előbb az Istennek teremtenie kellett volna, miután mindkettőjük kívánsága találkozott.

Két évvel később Horváth már szerencsés apa volt; gyermekeinek szeretetreméltó gyengédsége, igazó nevének gondoskodása párosulva szerelmével, idejét oly kellemesen vitték igénybe, hogy a szelence — amint mondják, — léleketéte-tett a olyan tárgyak közé lett sorolva, amelyeknek egy rendes háztartásban már nincsen értékük.

Hugauiff Ed.

A merénylet Stambulov ellen és az európai diplomácia.

A »Pester Correspondenz«-nek egy magas helyről eredő tudósítása konstatálja, hogy a magyar kormánykörök, maga O Felsége és a magas udvari körök, a király környezete a legnagyobb megbotránkozással és felháborodással nyilatkoznak Stambulov ellen elkövetett gyalázatos merénylet felől. Egyuttal pedig ugyanezen oldalról hivatalos kifejezésre jutottak a rokonérzés nyilvánításai a híres bolgár államférfi és családja iránt.

O Felsége a legmelegebb szavakban adotta kifejezést részvétének és rokonszenvének a bolgár állam megalapítója és ennek a szomorú sors által oly mélyen sújtott családja iránt és ezt gróf Goluschowsky külügyminiszter által táviratban közölte Stambulov-val és családjával.

A magyar nemzet, amely tetterős rokonszenvre által támogatta a bolgár állam keletkezését és annak fejlődését Magyarország egész diplomáciai befolyásával előmozdította, osztozik királyával a rokonszenv legősztébb erelmében Stambulov, a legnagyobb bolgár hazafi és államférfi és családja iránt.

Minden irányadó politikus és a magyar sajtó egyhangú ítélete pártkülönbség nélkül úgy hangzik, hogy a bolgár kormányt a Stambulov ellen elkövetett infamis büntényért a felelősség alól nem lehet felmenteni. E tekintetben a bolgár kormány ma igen szánalmas helyzetben van.

Ez a képzeltet legkedvezőtlenebb helyzet az, ha egy kormány az európai diplomácia, Európa és az összes civilizált népek közvéleménye előtt a vádlottak padján ül. A vád súlyos; vagy a legvétkesebb gondatlanság esete forog fenn, vagy állami közegek legbecstelenebb beavatottságával, ha nem közreműködésével van dolgunk a legaljasabb büntények egyikében, a minő az európai államok történetében csak ritkán fordul elő.

Szófiában székelő több diplomáciai képviselő távirati értesítései szerint nyilvánvalóan meg van állapítva az, hogy a bolgár állami rendőrség vezető közegei bünség egyetértéssel, vagy legalább passzivitásukkal támogatták a gaz merényletet.

A bolgár kormány feladata lesz hogy a leglelküimeretesebb és jogilag megtámadhatatlan, részrehajlatlan vizsgálat által az igazság teljes világításában megállapíttassa a tényállást és hogy a bulgáriai hatalom jelenlegi birtokosai ellen egész Európa és az egész civilizált világ által emelt súlyos vád ellen ne üres frázisokkal, hanem kétségtelenül megállapított tényekkel védekezzen.

(—) *Stambulov halála.* Az épp most érkezett hivatalos távirat szerint a bolgár állam igazi megalapítója, a legjobb és legnemesebb bolgár hazafi belehált rettenetes seibe, melyeket gyilkos kezek ejtettek rajta. Örök gyászata lesz a bolgár népnek, hogy ugyanazon a bolgár földön, melyet Stambulov szabadított fel, halt vértanúhalált a Keletnek a legzenialisabb államférfia.

Reá nézve, a ki utolsó lehelletig házája becsületéért, szabadságáért és függetlenségéért létezett, ez a hatalmú oly becsülettel teljes, mintha a Bulgária haladás ellenségével vívott harcban a csatásokon esik váta el.

Két dolog bizonyos és tagadhatatlan: a civilizált világ közvéleménye nem fogja

felmenteni a bolgár kormányt a felelősség alól a Bulgáriát ért nemzeti szerencsétlenségért;

a bolgár partokat mosó Dunának nincs annyi víze, amennyi képes lenne a bolgár nép becsületéről lemosni ezt a szegény-bélyeget.

A belpolitikai helyzethez.

Báró Bánffy miniszterelnök hazaérkezett Ischiből, illetve Bécsből. Utazását a milleniumi ünnepek előkészületeivel és egy újabb peerschubbal hozták összekötötte. Ez a hír minden valószínűség szerint igaz is és barminők legyenek a kombinációk, melyeket hozzá fűznek, minden esetre a helyes uton leszünk, ha leteesszük, hogy a Bánffy-miniszterium a korona bizalmára támaszkodva, mely mindig újból nyílván iránta, céljainak és feladatainak világos tudatában következetesen folytatja a politikai munkát a parlamentáris viszonyok megerősítésére.

Ebből megítélhetjük, mennyi értéke van az öszre várható kormányválságról terjesztett szóbeszédnek. Az ellenzéki pártok mindenesetre már most szervezkednek a harcra. Amde harcvágyban és a miniszterium megbuktatására irányított idrekevekben nálak soha sem volt hiány, s akhogy a szabadelvű párt nem tette meg nekik azt a szívességet, hogy önként letadja az uralkodó párt állását.

Hogy mily kevés bizalommal tekint az ellenzék a tulajdon jövőjébe, arról érthető tanubizonyoságot tesznek a táradozások, melyeknek célja: leggyverbarátság helyreállítása gróf Szapáry, gróf Apponyi Ugron és Polónyi urak pártjai közt. Eddigelő makacsul tagadták ezeket a törekveket, most azonban a gróf Szapáry és gróf Apponyi-tele frakció hiteles sajtóközölgének nyilatkozatai nem hagyják fenn kétséget arra nézve, hogy-e körökben komolyan gondolnak egy új partalkálásra. Ebben azonban sokkal inkább kifejezésre jut annak telismerése, hogy-e pártoknak önmagukban veve sem létjogosultságuk, sem létképeségük nincs, mintsem a bizalom, hogy sikerrel harcolhatuak a miniszterium ellen.

Koalíció ez irásba foglalt, megpecsételt leggyverbarátság nélkül is ezek az ellenzék a parlamentben mindig közösen küzdöttek a szabadelvű párt és a kormány ellen, és természetesen mindannyiszor közös vereséget is szenvedtek. Ha új párt jönne létre, akkor sem lenne maskep és az egész különbség csak annyiból állna, hogy máskor külön masiroztak és egyesülten kaplák a vereat, most pedig karöltve masiroznak és szintén vereat kapuak.

Bitor dolog tehát a parlamenti viszonyok iggy változásairól almodni. A kormány okosan és elszántan végzi nehéz teendőit, a szabadelvű párt pedig híven és szilárdan a miniszteriumhoz tart, melyben ez idő szerint a párt kormányképessége nyilvánul és nem engedi, hogy ellenzéki manőverek megteveszszék politikai missziójának további teljesítésében.

A vármegye házából.

A megyei közigazgatási bizottság július havi ülése mozzanatainak egy részéről lapunk legutóbbi számában (a hírek között) hozunk tudósítást. Itt közöljük folytatás g, Zala megye lapjáról a szövegéből az ülés egész lefolyását.

Elnöklő főispán — tekintettel arra, hogy a vármegye évi 220.000 forintos utépitészei költségvetése mellett a megyei utbólzatba felvett utak kiépítése csak évek múlva eszközölhető teljesen s emellett a többi, már kiépített utak jó karban tartása sem foganatosításhoz kellő mértékben a rendelkezésre álló öszszeg koralésen bőll, míg ha az öszszes, a vármegyei utbólzatba felvett utakat egyszerre megkésztülhetné a vármegye, e jó utak fenntartására keves költséggel jarna, — egy nagyobb öszszegű törlesztéses kölcsönnek felvételét hozta javaslatba az öszszes, a vármegyei utbólzatba felvett utak elkészíthetése végett és a kölcsön törlesztése a rendelkezésre álló évi öszszegben nyerné fedezetét. A közigazgatási bizottság az indítványt kömhelyességgel fogadta és Csertán Károly alispán elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki, amelynek feladata megállapítani a felvett utak kiépítésének öszszes költségét, a szükséges kölcsönösszeg nagyságát, annak törlesztési módzatait,

egyszóval az indítvány megvalósítására vonatkozólag üzeten javaslatot készíteni. A bizottság tagjait az alispán elnöke alatt az állami építészeti hivatal főnöke, a vármegye utellügyelője, a megyei t. ügyész, a főszámvevő választották. Hosszas megbeszélés tárgyát képezte Koller István bizottsági tagtól lehott az ama serelem a kővár-berki társulatnak, hogy Rádtól egész a Muráig vezető csatornán, melyet nevezett társulat nagy költséggel létesített, Nagy- és Kis-Kanizsa között az ott levő malom tulajdonosa egy bukó gátot létesített, noha culturmérnöki vélemény alapján hatóságilag kiadott ideiglenes engedély folytán a tulajdonos csak zsilipes gátal lett volna jogosult létesíteni. A közigazgatási bizottság felhívja a vármegye alispánját, hogy ebben az ügyben a tárgyalás megtartását mielőbb rendelje el.

A sümegi járás főszolgabírójának ajánlatára a közigazgatási bizottság megkeresi a kerületi csendőrpáncsoznokságot, hogy Salamon Ferenc sümegi csendőrfővezetőnek, aki a zala-szántói hegyben még 1891-ében elköveit gyilkosság tettesének kaphatatlanságban oly nagy buzgósággal eljár, elismerését fejezze ki.

A bucsai hid felépítése tárgyában elsőfokúlag hozott alispáni határozatot — a beadott leebbe-zések elutasítása mellett — a közigazgatási bizottság jóváhagyta.

Előterjesztett a Dunántúli h. é. vasút részvényszerűségi igazgatóságának nyilatkozata a Csáktornya-ukki h. é. vasútnak Hosszúfalú, Alsó-Lendva, Pethabáza községek határain levő vasúti szakaszokon a Herceg Esterházy-féle zárgondnokság által létesített két artérii hidak tárgyában. Az igazgatóság nyilatkozata szerint a zárgondnokság kérelme indokolatlan; mert a vasúti hidak össznnyitása e lefolyó vízmenységnek megfelelő és az esetleges duzzasztás nem a vasúti töltés, hanem az állami közút töltése okozza. Ennek kiderítése céljából a közigazgatási bizottság Hácky Kálmán közigazgatási bizottsági tag elnöke alatt a helyszíni szemle megtartását elrendelte.

A novai járás főszolgabírójának véleményes jelentése a Csáktornya-ukki h. é. vasút szakaszán Lenti közeleiben létesítendő átvezés tárgyában — érdemleges határozathozatal előtt kiadatik a Dunántúli h. é. vasút részvényszerűségi igazgatóságának.

A letenyei járás főszolgabírójára beterjesztette a letenyei hidam szedése vonatkozó adatakat, a melyek alapján a közigazgatási bizottság jelentés tesz a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a vámkészítés költsége évenként 400 forra rug; hogy Egyeduta és Becz községek lakói, mint az uradalom volt jobbágyai, a vámtételétől mentesülten felmenteni kívánják; végül, hogy az uradalmi vendégülvétel egy sorompó felállítására is elegendő.

Több naprádjai lakóknak kérvénye a Csáktornya-ukki helyi érdekű vasút mentén Naprádja határában egy átvezető létesítése iránt — érdemleges határozathozatal előtt — nyilatkozattétel véget kiadatik a Dunántúli h. é. vasút részvényszerűségi igazgatóságának.

Előterjesztett Szt.-Györgyvölgy község kérelme a törvényhatósági közút átkelési szakaszára fordítandó fedényagnak egy helyen való raktározás helyét az utasien való prizám-kénti elhelyezés elrendelése iránt. Tekintve, hogy a helyes utifentartás kívánatosabb teszi, hogy az elszórásnak és elkallódásnak kitett átkelési szakaszbeli fedényag raktárilag kezeltesék s tekintve, hogy a depotból nagy kihordással járó fűrésza a községnek az átkelési utszakra jobb karba hozatalával bőven meg van jutalmazva, a fenyag község kérelmet a bizottság figyelembe nem vehette.

A kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint a miniszter az időkben elrendelte egy, Királylakon építendő iskolához közelítőleges költségvetésének a felterjesztését; ugyancsak elrendelte a miniszter a Mura-Szerdahelyen felállítandó állami elemi iskola helyiségének legmegfelelőbb kiválasztása iránt való műszaki vizsgálatot. — Elrendelte továbbá a miniszter az alsó-lendvai állami polgári fiú-iskola helyiségére 31.800 frt 45 kr. erejéig az arajítás kiadását. — A h. fűrészt Erzsébet szeretetházának szükségese munkálatakról az igazgatónakénti készített költségvetés felterjesztését. — Felterjesztettek még a tapolcai felsőnépiskolának polgári iskolává fejlesztésére vonatkozó összes okmányait, egy a keszthelyi polgári leányiskolára vonatkozó járulmányok földi kiállított nyilatkozat. Ebben az időkben

megtartotta az érettségi vizsgálatot a zalaegerszegi középkereskedelmi iskolának, jelen volt a Csáktornya állami tanítóképzőintézet megártott tanképesítő vizsálaton, az igazgatótanács Ülésén és a gyakorló iskola vizsgálatán. — Meglátogatta a drávavárhelyi állami gyermekmenedékházat. — Járási főszolgabíró Nyírőgyőző és Szentlőnán a felállítandó állami iskolák részére legalkalmasabb területet keresett. — Megtartotta Nagy-Kanizsán az izr. középkereskedelmi iskolának az érettségi vizsgálatot. — Megtekintette a zala-erdődi r. k. iskola új épületét — Kir. segédtanfelügyelő jelen volt a zalaegerszegi alsófokú kereskedelmi és alsó-fokú iparostanoniskola vizsgálatán, a sümegi első leányiskola, a szent adorján állami és pákai r. k. iskola vizsgálatán, a zalaegerszegi polgári fiú, polgári leány- és elemi iskola több vizsgálatán; volt továbbá Kányavárou az állami iskola helyisége ügyében.

Kőrösy Sándor kir. segédtanfelügyelőnek véglegesítésére vonatkozó miniszteri rendelet tudomásul vétetett.

Juk Etelka esztergayeri községi iskolai tanítóknak, Polesinszky Emil Csáktornyai községi iskolai tanítónak megválasztása tudomásul vétetett és díjlevelük megerősítetett.

Rozgonyi Lajos nagykanizsai polgári iskolai tanárnak ötödik korpótlék engedélyezése tárgyában benyújtott kérvénye pártolólag felterjesztetik.

Kis-Órs hegyközség kérvénye államsegélyért a a miniszteriumhoz pártolólag felterjesztetik.

Zala-Mihályfa község jelentése gyermekmenedékház felállítására előterjesztése ügyében előterjesztetve, a közigazgatási bizottság a felhozott indokokat figyelembe nem vehette s a község előjáróságát felhívja, hogy a nyári menedékháznak esetleg az iskola egyik tantermében megnyitása iránt haladéktalanul intézkedjen s eljárásának eredményéről tegyen jelentést.

Kir. tanfelügyelő bemutatta a zala-apáti apát választát a kis-radaiknak adott válasz érdemében. Kis-Rada község előjárósága felhívatik, hogy a nyert válaszhoz képest teendő intézkedéseiről a közigazgatási bizottságot július hó végéig felelősség terhe mellett értesítse.

A IV. helykerületi iskola alap vagyonról szóló 1886—1894-ik évi, a szobolczi iskola a alapról szóló 1891—1893-ik évi, a muracsányi iskola alap 1872—1881-ik évi, a draskoveczyi iskola alap 1890—1892-ik évi, a csukoveczyi iskola alap 1885—1888, 1891, 1892-ik évi, az opporoveczyi iskola alap 1885—1887, 1891, 1892-ik évi, a lapányi iskolai alap 1884—1894-ik évi számadása a megyei számvéviség által megvizsgáltatván, annak javaslatához képest jóváhagyatik.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak körrendelete a statisztikai adatoknak az ezredéves ünnepre való tekintetből földmőzása iránt előterjesztetve, a járási főszolgabírók és egyéb érdekelték a fölük bekívánt népoktatási statisztikai adatoknak a legrövidebb lelkiismeretességgel való begyűjtése iránt felhívhatnak.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a kir. tanfelügyelő jelentését, hogy Völgyfalú, Hosszúfalú, Csente, Banuta községektől beérkezett jelentések szükségessé teszik, miszerint a helyszínen személyesen tárgyaljon.

Szobolcza község jelentése gyermekmenedékház felállításának felmentése ügyében, — a községi előjáróság felhívatik, hogy felhozott indokai figyelembe nem vétethetvén, a szóban forgó menedékház megnyitása iránt haladéktalanul intézkedjen s eljárásának eredményéről tegyen jelentést.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete Flesch Vilmos okleveles tanító magán iskolájának nyilvonnossági joggal felruházása ügyében tudomásul vétetett s érdekeltről értesítetik.

Okid község jelentése nyári gyermekmenedékházának megnyitásáról tudomásul vétetett. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter rendelete, amelylyel a barabászegi ev. ref. iskolának a tanító fizetésének az 1893. évi 26 t. e. alapján 400 forra való kiegészítésére az 1894/5. tanévtől kezdve öt egymásután következő tanévre 139 frt évi segélyt utalványozott, tudomásul vétetett s érdekeltről ismét értesítetik. — A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint jun. hóban a vármegye területén adóban befolyt 96.003 frt 29 kr., amely az 1894-ik évi junius havában befolyt 129.046 frt 28 krral egybeahasonlítván, a f. év junius havában 28.042 frt 94 krral volt kedvezőlenebb a bevétele. A f. 1895-ik évi

januártól junius végéig bejárólóg befolyt 976.736 frt 05 kr., amely az 1894-ik év hason szakában befolyt 965.460 frt 56/1 krral szemben 11.285 frt 48/1 krral kedvezőbb eredményt mutat fel. — Az adónálralek junius végén: 1.233.519 frt 18 kr. egyenes adóban, 83.746 frt 08/1 kr. hadmentességi díjban, 2.177.991 frt 49/1 kr. szőlődezmaváltságban, 332.534 frt 74 kr. bélyeg-és jogilletekben, 5.249 frt 47 kr. illetékegyen-értékben, 83.646 frt 68/1 kr. foyasztási, itale-és eszeszadóban, 15.445 frt 68 kr. italmérségi il-letékben, vagyis összesen 3.982.132 frt 33/1 kr. — Leírásba hozottat a f. év január havától junius végéig bejárólóg a) egyenes adóban 23.701 frt 22 kr., b) hadmentességi díjban 1.405 frt 61 kr. Ideiglenes adómentesség junius hóban 8 hazra, fizetési halasztás 7 esetben 1.825 frt 10/1 kr. tartozásra engedélyeztetett. — Junius hóban részint jegeső, részint árvis káreset a megye területén 124 községben jelentetett be, amelyeknek sürgős helyszíni felvétellel 3 kataszteri és 4 más szakmabeli fogalmazási tisztviselő bizott meg. — A f. évi adókiverési munkálatok a vadászati legyveredő kivételével jun. végén befejeztettek s így a községi és megyei pótdadónak jun. hóban leendő kivételét mi sem gátolja. A földadó nyilvántartási illetőleg — a felentés szerint a telexkönyvi hatóságoktól beérkezett tulajdonjog bekebelezési végzésekből a községi nyilvántartónak kiadott f. évi januártól junius hó végéig 7.163, ezekből kereszttulvitelet jelzett időben az egyeni birtokikében 4.802 s így junius végén a hátralék 2.361.

Az árvaszeki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál május végén hátralékban volt 2.987 junius hóban beérkezett 2.504 s így elintézés alá került 5491 ügydarab; ebből junius hóban elintézték 2850 dbot így junius végén hátralékban maradt 2641 ügydarab. Az iródnál május végén hátralékban volt 837, junius hóban leírás vegett kiadatot 2856 s így összesen 3693 ügydarab, amelyből junius hóban leírtak és expedáltak 2.435 darabot s így junius végén az iródnál hátralékban maradt 1.258 ügydarab.

Fürdői levél.

Marienbad, július 14.

Kedves szerkesztő barátom!

Hajó! tudom, nálatok buborka szezon van. No mert itt október végi időjárás van napirenden. Hat mondom: az a feltevés, hogy a rekkenő hőségben még a „Zalát” sem olvassák az emberek, indított e sorok írására.

Egy ilyen nagy-zabasu s mondhatom internacionális fürdőből pedig sok szöpet és kellemes lehetne írni ilyen fürdői levél alakjában. De hát jól tudjátok ti, ha ez ember a tollforgatásból kijön, nehéz ismét belemegedni — különösen téli időjárás mellett — nyári ruhában. Különbösen azt hiszem, már maga az a körülmény, hogy egy magantermetű újságíró (no mert ennek adom ki magam) Marienbadból ír fürdő-levélet: magában véve elég érdekes, mert itt bizony újságíró nagyon kevés van, — drága lévén az élet és — 80 kilón alul vasútságos ritkaságszámba megy az ember. Doktornak szegyeltem volna kiadni magam, hisz itt praktizál 40 orvos s azonkívül theoretizál vagy 26 darab. Hogy épen én legyek a 67-ik, azt már nem tesszem — már csak politikai meggyőződésből sem.

A marienbadi élet rendkívül mozgalmas és elég érdekes is. Kezdődik reggel pontban 6 órakor, amikor a fürdő-vendégek zöme, a „schwere cavalerie” már óriási négyes sorokban várja a reggeli imát, amelyet a fürdői zenekar mindennap más és más szöveggel, mint első számot, produkál.

A reggeli ima után, melyet mozdulatlanul, állva halgat végig a közönség, a második darabnál már megindul a csapat, mindexyik nyakán az egy szíjjal s alul a csopárral és masiroznak a „Kreuzbrunnen”-hez. Mint egy bucsujáró raj, úgy vándorol sorban a különböző nemzetiségű, különböző társadalmi állású s vallású csoport négyes sorokban s a forrás csapjánál telebeszte poharát, szépen tovább halad, míg ismét köralakban visszaérve a második, esetleg harmadik pohárra is rekerült a sor.

Nincs itt rendező s mégis a legnagyobb rend uralkodik. Így megy ez 6-tól 7 óráig, amikor ez a 100—150 kilós publikum feloslik s neki megy szebbnél-szebb utaknak fel a fenyves erdőbe — fogyni.

Ilyen utak, kirándulási helyek százával vannak Marienbadban, egyik szebb a másiknál, mindegyik óségi sűrű fenyvesek között, ahol igazán mondhatom: nem is értem, hogy lehet lefogyni, hiszen csak egy hiszki tőle az ember. A levegő csupa ózon, nem ron'ja azt semmi, csak a nők általó parfüm-illata.

A második ezred 7 rakor rukkol ki a Ferdinánd-forrásból. Körülbelül 85 egész 100 kocsis példányok. Ezeknek is szól a zene 7-től 8 óráig a megfelelő curgemása darabokkal. Ezek legtöbbször olyanok, akik félnek a tuszagos elhízástól s nehogy a Krenzbrunnehez jussanak, prophylactice iszák a vizet.

Itt már egészen más arcokat lát az ember, mert ez a Ferdinánd-forrás amolyan közömbös valami, jó: kövérnek hűden, soványabbnak melegen s fétalajdonsága, hogy óriási étvágyat csinál. 8 órakor innét is megindul a tömeg kifelé a zödbe reggelizni. A reggelinél rendszeren jobban logy az ételmi-szer és a pénz, mint a paciens testaulya. 6-8 tojás, egy adag felvágott és egy kis thea minden nélkül a normális reggelik közé tartozik.

10 órakor kezdődik a fürdőzés, ami mondhatom: óvárosi kényelemmel berendezett fürdőházakban történik és tart déli 12 óráig, amikor aztán az ebéd kezdődik s ettől kezdve egész délután 5 óráig folyton látni ebédelőket a rendkívül elegáns vendéglőkben.

A magyarok pont 12 órakor, a németek 1 órakor, a magánok 2 órakor, a franciák 4 órakor ünek ebédhez, az angolok, — amikor étvágyuk van. Az ebéd idejéhez meren jön aztán az oszonna, de ezzel már délután 6 órára mindenkinek készen kell lenni, mert ekkor kezdődik a séta-hangverseny.

Kavébáz alig van, kártyát alig lát az ember s a kártyázók is kint a zödben, a fák alatt töltik az időt, de füstös kavébázai, tele kártyásokkal, itt éppen nem lehet látni.

A délutáni séta-hangverseny egyike a legszebb látványoknak, amiket Marienbad nyújt s mondhatom: ezek a séta-hangversenyek vonzzák a nők kétharmadát Marienbadba. Óriási elegancia, szemkaprástól ékszerék és tolettettek felbecsülhetetlen szebbnél-szebb női arccal, feltűnő szép termettel Európa összes államaiból. Valóságos feltűnési verseny a kincsekkel megáldott felsőbb ezrek körében.

Marienbad fekvése, amit legremekbeben lehet látni a köröskörül felemelkedő fenyvesekről, igazán festői. Egy óriási kallan, körülölvé gyönyörű fenyvesekkel. A katlan feneké: Marienbad, szebbnél-szebb palotakkal díszítve, ugy azonban, hogy a paloták között mindenütt tagas kilátás van a környező fenyves-koszorúra. Söt maguk közt a paloták, vilák közt is annyi a zöld, annyi a park, hogy benn Marienbadban is olyan a levegő, mely ritkítja a páráját. Valóságos paradicsom. A vilák többnyire ugy építtek, hogy a körültekvő fenyves erdőben vannak már ugy, hogy az ember egyik oldalon egy nagy városban, a másik oldalon mintegy fenyves erdőben lakik.

Az egész fürdő-hely villamosan van világítva, vendéglői világvárosi kényelemmel berendezve, kiténő konyháival, no meg olyan piseni sörrel, aminőt ugy látszik: a jó csehek nem igen küdenek idegen v. rosha. A piseni sör itt olyan jó, mint a müncheni Münchenben.

A marienbadi színházról is csak jót mondhatok. Nem hiszem, hogy fürdőhelyen még hasonló jó társulat működnekk állandóan. De eltekintve ettől is, olyan vendégzereplők jönnek ide, akikről nekünk magyaroknak alig van alkalmunk hallani. Az igaz, hogy egy magyar színeznő is volt itt, akivel bizony-bizony nem vallottunk szűgyent. Karcagné Kopácsi Juliska lépett fel a „Lachtaube“-ben f. hó 10-én s olyan babérokat aratott művésztétel, hogy szinte irigyltettem ezt a mi jó színeznőnket a sógoréktól, mert ugy látszik: Kopácsi megszűnt a miénk lenni.

Másonap egy drezdai művésznőt: Fürster Emát, a drezdai Residenz-Theater tagját, volt alkalmam hallani Sudermann darabban.

A „Heimat“, melyet már ugy tudom: nálunk Kanizsán is előadtak, volt műsoron.

Nem tudom, ki rendezte, vagy kik rendezték, de rendkívül feltűnt, hogy míg Karcagné csak egy-két virágkosarat kapott, addig ezt a drezdai művésznőt elhalmozták valóságos virágözönnel. Minden folyónas után 8-8 remek kosarat és

koszorut kapott, szebbnél szebbel, pedig — nem mondok többet: Kopacsy is megérdemelte volna. Fürster nagy művésznő és az marada akkor is, ha én ezt el nem ismerném. Játeka nagy hatással volt ráam, csak az a bizonyos keresetlen, kimondhatlan s megmagyarázhatlan természetesség, az volt az, ami nem egészen jutott nála érvényre. Az ő művésztében a kendőzés bizonyos neme (hogy így fejezem ki magam) volt tapasztalható. Lehet, hogy tévedek, de csak impressiókat írok le és nem kritikákat.

Ma ismét egy berlini kiténő komikus lép fel. Tegnap egy francia énekesnő fogyogtatta művésztét és ez így megy napról-napra.

A „Zalat“ azt hiszem, érdekelni fogja, hogy a nagy nemzetközi publikum között kik vannak itt Kanizsáról?

Gelsei Gutmann Vilmos és családja, Vidor Samu és neje, Schwarzné, Tauber Vilával, Sommer Sandor és neje, Kautschmaroff Ernő, Berger Adolfné fiával, Munkácsy örnagy családjával és

Sigismundus.

H I R E K.

— **Családi jelentés.** Nyírlaki Tarányi Ferenc és neje szül. Rieff Mária bárónő örömmel jelentik Mariak leányuknak nádasdi Sárközy Imre kulturmérnök, somogyvármegye földbirto-kossal, néhai nádasdi Sárközy Dénes és néhai neje szül. Györgyalvi Csepán Apollonia fiával július 6-án történi eljegyzését. Hasonló jelentés adalotki a völégény részéről is.

— **Eljegyzés.** Udvardy Fánikát, Udvardy Ignác zala-egereszezi poliz. és közepkereskedelmi iskolai igazgatónak, a „Zalamegye“ szerkesztőjének leányát eljegyezte Keszonyi Mihály, a paksi polgári-iskola igazgatója.

— **A kir. törvényesek köréből.** A n. kanizsai kir. iszék elnöke Tibh László e hó 22-én szeptember hó 2-ig tartó szabadságot megkezdette, a iszék vezetését jövő hó 2-áig Ndb. rászky Lajos kir. iszégi bíró, augusztus 2-től szeptember 2-ig Mikóss Géza kir. ívelő táblai bírói czim és jelleggel felruhazott iszégi bíró veszi át.

Nagy-Kanizsa — Keszthelyen. Az irodalmi és művészeti kör tagjainak e hó 28-ára tervezett keszthelyi kirándulás igen impozánsnak ígérkezik. Az indulás a reggeli gyorsvonattal 5 óra 47 perckor történik. A déli vasut igazgatósága kényvnyileg megkeresetteti, hogy a kör tagjai részére tekihittel a tömeges részvételekre, menetkedvezményt engedélyezzen. A kiránduláson résztvenni szándékozók tszak igen csinosan kiállított igazolványt kapnak. A n. kanizsai bicycli club ma v a s a r n a p r a tervezett kirándulását Keszthelyre szintén a jövő vasárnapra halasztotta, hogy résztvehessen az irodalmi és művészeti kör ünnepesein, melynek legkimagaslóbb része a „Hullám“ szalldában tartandó hangverseny lesz. A hangverseny műsora a következő:

1. Légy velem: Netzeről; énekl az irodalmi és művészeti kör terfi kara.
2. Thema variatiókkal: Sterneektől; gondonkán előadja a szerző.
3. Katona kar: Gounod Faust operájából énekl a terfi-dalkör.
4. Román: Bachtól; előadja az irod. és műv. kör zenekara.
5. Népdalok: Énekl a férfi-kar.
6. Cigányzene: Mohrtól; előadja a zenekar.

A hangverseny tásnavacsora köveit:

— **Hallgatás.** A következő nyászjelentést vettk: Alulírottak ugy sajtá, mint az egész rokonság nevében szomorodott szívvel jelentik a szeretett hitves, anya, nővér, anyós, illetve sógor-nőjűk Hoffmann Jakabné szül. Oszmann Dorottyanak folyó hó 16-án éjelti 12 órakor, hosszúsas szenvedés után 51 éves korában történt nyászos elhunytát. Keszthely, 1895. július 17-én. Hoffmann Jakab, mint férj. Gyermekei: Gizella, férj. Farkas Manóné, Josefina, Lipót, Imre, Berta, Sándor, Andor. Testvérei: Oszmann Pál, Sandor, Fülöp, Albert, Tinka, férj. Wirth Miksáné. Dr. Farkas Manó, mint vó.

— **Töttössy Béla Letenyén.** Letenyei tudósítónk írja: Töttössy Béla pési királyi táblai bíró, volt letenyei járásbíró, meglátogatta ottani jobaráit, mely alkalommal tiszteltetere az

ügyvédi kar bankettet rendezett, hol Letenya érelelmégo nagyon szép számmal volt képviselve. A bankett lefolyását fűszerezte a sok szép loaszt, miknek sorát Zakli Gyula ügyvéd nyitotta meg, ismertetve Töttössynek Letenya társadalmi élete körül szerzett érdemeit. Utána Dr. Csompass Kálmán emelt szót, ki ismeri szónoki tehetőségével a nőknak magasatos hivatását csevelve, poharát és ünnepeit nejeire ürité. Az új körvros: Dr. Polgárdy Lipót felköszöntője is, ki a jelenlevő jogászokból álló koszorut éltette, szép hatást ért el. A banketnek folyta.éza is volt, amennyiben az csak a reggeli órákban ért véget. A letenyieket Töttössy táblai bíró rendkívül nyjasas modorával egészen elragadta. Manap a Casino választmányja gyűlést hívott össze, mely alkalommal Töttössy a Casino dísztagjává választották. A Casino dísztagválasztási jogával ez alkalommal először. A letenyei tűoltó-egylet és dalárdá fáklyás-zenevel akarta megtisztelni, de ennek megtartását Töttössy ismert szerénysége elhárította. A casinoi dísztag-ságról szóló oklevelet-kérdöttség fogja adni.

— **Lóverseny síófokon.** Az „Urlovasok szövetezete“ ez idei síófoki versenyének 2-ik napja ma vasárnap van. Izen szép sportra van kilátás, mert a versenyek minden egyes számára nagy számmal érkezték a nevezések.

— **Anna-bál.** Balaton-Fáraden augusztus hó 4-én vasárnap tartatik meg a hirneves Anna-bál a türdöntézet gyógytermeben. Külön meghívók nem bocsátatnak ki. Belépti-díj: személyenként 2 frt; páholy 10 frt. Kezdeté ese 9 órakor.

— **Az új korsó.** Nehány nap óta ismét megelenkült az iskola-utca. Iskolai szűnet lévén, az élénkség nem nappal, hanem este nyilvánul. A korsói közönség egy része attette sétáját a fő-utcaról az iskola-utcába, mert itt a sétálóon kívül még más élvezet is kínálkozik. Az iskola-utca mindkét végén vig dal hangzik fel. Lent az utca végén a polgári iskola épületében az irodalmi és művészeti kör férfi kara zenédezt, tent az utca másik végén egy alacsony házikóból erőteljes gyönyörű csengésű női hang hallatszik, szebbnél szebb darabokat énekelve. Egy heroi kis pesti leányka: Weisz Erzsike, Gartner Vilmos pekmester unokája, ki nagyszülői látogatására ide jött, ingyen hangversenyt ad a kanizsai publikumnak, mely sűrű csoportokban hullámzik az utcán fel és alá.

— **Vívómester.** Fabian Zsigmond előnyösen ismert vívómester Szombathelyről városunkban időzik és ha kellő partfogásra talál, vívó tanfolyamot log itten nyitani.

— **Tisztújítás Csáktornyán.** A tavaly ilyenkor nagy küzdelmekkel megejtett csáktornyai bírálóválasztás tőlebbézésre a helygyminister megsemmisítette azon az alapon, hogy korcsmáros közhivatalt s így bírói tisztet nem viselhet. Ezert Pruszácz Alajos megszűnt városbíró lenni, pedig 13 évi bírói működése folyamán sokoldalú érdemeket szerzett, mert a város fejlesztése s táviragztatása körül elévülhetetlen érdemei vannak. Az új bírálóválasztás — e hó 18-án folyt le. A bírói állásra Molnár József bírósági végrehajórt választottak, ki a múltkor kisebbségben maradt; helyettes bíró Csepöky Vince oszmadia, pénztáros Frász Tamás írnek lett. Az intelligencia, mert jelöltét, Pruszáczot, Kolbenschlag Béla solgabíró, hivatkozással a miniszeri döntésre, kandidálni nem akarta, tartózkodott a szavazástól, hanem semmiségny nyujtott be.

— **A letenyei járásban a hegyközségek megalakítása** az 1894. évi XII. t. c. 46. §-a értelmében befejeztetett azzal, hogy a járás területén 44 hegyközség alakítottatott meg.

— **Tíz. Gutorföldön** e hó 17-én Hoffmann Soma kereskedő lakóházában ismeretlen okból tűz ütött ki. A lángok behatoltak az üzlethelyiségbe és tönkretették az ott felhalmozott árukat, majd ácsapnak az udvarba óriási gyorsasággal hamuvá tettek a Gutmann faraktárát. A lakóház is a lángok martalékává lett. A kar mintegy 6000 frt.

— **Jégeső.** E hó 18-án déltan sűrű tekete felhők vonultak át városunk felett, melyekből mi csak egy kis záporosót kaptunk. Mint tudósítónk jelentéseiből látjuk, vármegyénk számos községe nem volt oly szerencsés, mint Nagy-Kanizsa. Erős jégerést jelentenek Zala-Tarnok, Kámaháza, Zala-Szent-Iván, Felső Hakót, Baglad, Kerka-Nemetfalú, Resznek, Karcasonya, Nagy-Rada, Boótföld, Nagy-Falud, Pozva községekből és a zalaegerszegi határból. A jégeres, mind a gabonafüvekben mind a szőlőkben óriási kárt teti.

„Napraforgók“ cím alatt Zakál Zsigmond munkatársunk egy tárcs-kötetre bocsátott ki előfizetési felhívást. Zakál tehetsége nem ismeretlen olvasó közönségünk előtt és így tan feleslegesen is válik kiadandó munkájának közönségünk pártfogásába ajánlani. A „Napraforgók“ a csekély 80 krajczár előfizetési árért bizonyára elegendő élvezetet fognak nyújtani azoknak, akik ezt megrendelik.

— **Gomba-mérgezés.** Horváth Jánosné 28 éves napszámosné a szerdai hetivásáron gombát vásárolt a azon véleményben, hogy a gombák az ugynevezett „keverő gomba“ fajához tartoznak, ezekből 3 darabot megevett. Néhány óra múlva erős görcsöket és hányó-ingert kapott, mire a szomszédok jónak látják orvosért küldeni, ki is az asszony eladásából és az észlelt tünetekből nagymérvű gomba-mérgezésnek konstatait. A súlyosan beteg asszony a városi orvos által gondos gyógykezelésben részesítették.

— **A vízbe fullt.** Kis-Komárom határában levő kápolnai pusztán van egy tóka, mely az urodalmi barmok fürdő-helyét szokta képezni, de azért szivesen lubikolhat ebben a cselédesség gyermekei is. Szerdán három fiú fürdött a tókában, ezek közt Németh Vendel 12 éves bérsgyereket, ki véletlenül egy mélyedésbe jutott, a víz elnyelte és mire segítség érkezett, a fiú már halva volt.

— **Gyermekek halála.** Beállott a nagy munkaidő, a szülők el-elmennak hazulról, kis gyermekeiket otthon, minden felügyelet nélkül hagyva, minék kö-ekeményei nagyon gyakran szerencsétlenségek szoktak lenni. Legutóbb is tömegesen kapjuk a tudósításokat. Dacára a sok elismorító példának, nem tud sok szülő eléváltos lenni, hogy gyermeke életét megőrizze. Ugyanis — mini levelezőnk tudatja — Tolmácson Helső Ilona szénagyűjtésre ment. Feléves leánygyermekét egy sötetes, magában álló kamrába zárta. A gyermek az ágyon mászkálva, a fal és az ágy közé csuszott, úgy hogy fejénél fogva függött a levegőben. E helyzetben meguladt. Az épület távol esett a lakó-ektól a ivy töriént, hogy a kis leány sírását senki sem hallotta. — Szent-László Arany János 2 éves, Erzi leánya, midőn szülei a kertben foglalatostkodtak, odament a tűzhelyhez, játészani kezdett, miközben ruhája tűzet fogott s a szerencsétlen kis leány megégett úgy, hogy a kapott sebek következtében óriási kínok között meghalt.

Csalómóderén Horváth János Teréz nevű, két évfélves leánykaja kérte szüleit, hogy engedjék ki játszani. Kérését teljesítették. A leányka hozzászav távolléte feltűnt, keresésére indultak a csak sokára sikerült megtalálni őt a háztól nem messze elvonnuló posványos árok vízében megfulva. — Ugyanígy járt Barbhelyen egy jóöndű gazda egy évfélves gyermeke, ki a ház körül levő vizigő tókában lelta halálát.

— **Falb jószágai.** Falb Rudolf a jelen év második felére e napokban tettes nyílvánossá prognózisát. E szerint pedig az augusztus, sáda és hűvös lesz és csak a hó vége felé fog a hőmérsék kissé emelkedni. Szeptember meleg lesz. Októberben rendez lesz az időjárás, sok csapadékkal, bár nem annyival, mint a múlt évben. A november hónapot hóesések fogják megnyitni és befejezni, a hó közepén azonban enyhe idő lesz. Decemberben éppen fordított lesz a sorrend. Meleg idővel fog kezdődni és végődni, a második héten azonban eső lesz, míg a harmadik héten havazni fog. Elsőrendű kritikus napok július 22-ike, augusztus 20-ika, szeptember 18-a. A kritikus napok legkritikusabbja szeptember 18-ika; a mikor napfogyatkozás is lesz. Ez idő tájt különben ráadásul földrengések is várhatók.

— **A legdrágább szivarok.** Egy new-yorki beviteli cég oly drága szivarokat rendelt meg Havannában, melyeknek darabja beviteli vámmal együtt 4 dollár 35 cent, tehát tíz forintnál több. E drága szivarok tizével lesznek egyegy ládaba csomagolva. A cég ajándékol fogja osztogatni legjobb kliensein k. E kliensek tehát azzal a jóleső érzéssel fogják ellátolni, hogy ők szívják a világnak ez időszerint legdrágább szivarját. Egy másik dohánykereskedő, aki árverésen szokta beszerezni a „szükségleteit“, egy washingtoni árverésen egy dollárjával vette a szivarok darabját. De ha ezert vesz, akkor ezert 800 dollárért kapja. E drága szivarokat jobbara darabonként adta el, a legutolsó 50 darabot pedig egyszerre vette meg egy vállalkozó, hogy ajándékol adja a kereskedelmi miniszterium egyik főhivatalnokának.

— **Oeser villamos színháza.** Már egy hete idősik városunkban Oeser villamos színháza és a közönség érdeklődése a helyett, hogy csökkennék, folyton fokozódik. Ennek oka az, hogy a műsor folyamán változik és a produktiók mindenkor olyanok, hogy a közönség kíváncsisága folyton fokozódik, mindenki szeretne valamit ellátni a rejtélyek tömegéből, melyek nagy változatosághan varázsoltainak szemeknk elé. A tudományos és büvészeti kísérletezések, csatlódások, a kelet bűvészete, eredeti szellemek megjelenése, nem kevesebb mint 137 formában mutatnak be és ezen terjedelmes anyagból állítatják össze naponként a műsor. A közönség Oesert az ezermesteri, nemkülönben Miss Ada Fay serpentin-táncosnót mindenkor lelkesen megápolja. A pénteki műsornak igen érdekes részét képezte: *A villamos óridis.* Egyszerű cabinet alakú lények egy készülék segítségével az illető elemnagysághan varázsojják elnek, mely mutatvány több ízben, mint például *6 Felsége és Kossuth Lajos* bemutatásakor hazafias tüntetésekre is adott alkalmat. Érdekes epizód volt ezen produktiónál, midőn Oeser a „Polgári-Egye-let“ általánosán ismert főpincéret Jenő bemutatta — a hallgatók közt valaki önkénytelenül felkiáltott: „Jenő! fizetek“, mely felkiáltás természetesen zajos durúságot okozott.

* **In Fluge durch die Welt** diákközlésben — *Fliegende Blätter Kalender 1896. évre* megjelenik és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán.

* **Kerekparozók figyelmébe.** A világhírű Steyeri legyvervár kerekpar képviselősege és raktára Unzer Ulmann Edeknél Nagy-Kanizsán van, — honnét képes árjegyzékek kívánatra dímentesen küldetnek.

* **Az elegáns és solid építésű Aeolus** kerekparok kizárólagos gyári raktára és képviselősege Köhler testvéreknek Nagy Kanizsán.

* **Felérnemű munkó és fénytűztető** intézetet ezzel kapcsolatban vegyesszi ural es női ruhásmű, selyem-, függöny- és nyakkendő készítő intézetet nyitottak Nagy-Kanizsán a Szarvaton, Babóchdy-tele hazán Stern Lipóné és Tau-sik Salamonné, melyet a mai kor igényeinek megfelelő bécsi minta szerint rendeztek be. — Kifűző szerkezetű gépek a ruhát lego-ekelyebb mérvben sem rongálják, miért is e tekintetben felelősséget vállalnak. — Intézetükben egy elsőrangú bécsi vegyesipari tisztító intézet munkavezetőjét alkalmaztunk.

* **T. olvasóink** figyelmét felhívjuk lapunk mai számában közölt „Mentor“ ellátási vállalat hirdetésére, melyre a megjegyzéseket a Fischei Fülöp könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán.

IRODALOM.

Megrendelhetők és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán.

— **Előfizetési felhívás.** Nyolc évi irodalmi munkáságon alatt a fővárosi s a vidéki lapokba írt tárcák egy részét tartalmazza a „Napraforgók“ cím alatt kiadandó kötetet. Manapság, mikor oly nagy számú „kifűző tehetőség“ működik a tárcs-irodalomban, s látja el olvasóival a az érdeklődő közönséget, egy kissé kockázatos dolog egy „kősepa“ nek az effle vállalatot fogni. Készséges dolog, hogy a „kifűző“ hős szokott olvasóközönség felését, s magas igényeit a „szerény közepe“ csak némi részben is kielégíti-e? „A tartalom már maga felsiker“ — mondja egyik jeles írónk; manapság áll ez a mondas a legnagyobb mértékben az irályról. Hogy mily mértékben van meg egyik, vagy a másik tulajdonos könyvében, — annak elbírálását a szives olvasóra bízom. Vajla a ítélete kedves lenne. Nagy-Kanizsa, 1895. július hó 20. Zakál Zsigmond.

— **Előfizetésre való felhívás!** A magyar helyosítás és a helyes magyarság című művem sajtó alá rendezésére a szükséges anyagi eszközök híján az uton fordulok mind azokhoz, akik érdeklődnek és használnak nyelvét. Könyvnyesen forgatható és használható könyvet szerkesztettem azok számára, akik törődnek azzal, hogy írassuk és beszédjünk helyes és magyaros legyen; hogy felvilágosítsunk, utbaigazítsunk szolgáljon. Különösen az ortográfia, és a stílus rosszul értelmezett, téves vagy vitatható nehezebb pontjával foglalkozom, hozzácsatolva a fontosabb ide tartozó grammatikai dolgokat is. A mű ára egy korona és 1895. szeptember 1-én fog megjelenni; ugyanakkor küldöm meg az egyes példányokat az előfizetőknék. Kérem a szives megrendeléseket hogy a könyvnek a kellő időben való megjelenéséhez tekintetből az előfizetésre szánt pénzt nevezve címszava Felső-Rajkta (Zalamegye) postautalványon mentál-élőbb megküldeni sziveskedjenek. Beldi Mihály.

— **A Pallás nagy Lexikonának** füzetei kiadásából megkaptunk 126-129. füzeteit, vagyis a IX. kötetnek 6-9. füzeteit. Mint rendszeren, úgy ezek a füzetek is igazolják, hogy a szerkesztőség s a munkatársak nem eléggé méltányolható buzgalommal igyekeznek a művelt magyar közönség kedvére oly munkát adni, mely a mindennapi életben előfordulható bármely kérdésre pontos és megbízható felvilágosítást nyújt s végre nélkülözhetővé teszi a használatny külföldi művek importálását és használatát. Ezekben a füzet-

ekben is nagy számmal vannak a külföldön minék érdeklő fontosabb cikkek, mint pl. Bont vármegye; Zolner Béla, Hon-ter János (Zoványi J. és Agoston József), Horvóvágy (Sándor Mór) Hóra-lásadás (dr. Márki Sándor), Hortobágy (dr. Thirring G.), Horvát-Salavon-orosz (dr. Nagy Erő és dr. Thirring), Hunn mondat. Hunnok stb. (Nagy Géza), Hunyad vmegye (Teglas és dr. Thirring), Hunyadiak (Sallágyi S.), Huszár Pál (Balogh Ferenc), Huszárak (K. Pauer István), Hübér Makay D. stb. Nagyszámúak vannak a szép kéllésműalkotások is, melyek közt megemlítjük a következőket: A budapesti honvédelmi (színi)nyomat, a Hortobágyi tárcské Homolthóti, Horvát-Salavon-orosz tárcské, Rómák, Hunyadvmege tárcské, Elő- és Hátsó-India, Időjelző árboc és Iparbővények.

Szerkesztői üzenet.

„Korai megérkezés“ Nem közölhető. — **Tárca.** Nagyon nehéz zsánert mellőztetőt választani. A „cserevés“ (causerie) csak úgy érdekes, ha csakny szípkörzák a szellemtől, a jóízű ötletektől. Meg vagyunk győződve, hogy ha beküldött dolgozatát nyomtatásban olvasná, önmagát sem elégedni ki.

NYILTTÉR.*

Földvár-selymet 60 król 3 ft 35 krig méterenként — japán-, kínai, s a t. a legújabb mintázzal és színekben, s m. fekete, fehér és színes **Honnberg-selymet** 85 król 14 forint 65 krig méterenként sima, csinos, kockázott mintázzottak, s a t. (mintegy 240 féle különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s a t. postabőr- és vámmentesen a háshoz szállítva és mintákat küld postafordultával: **Honnberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben** — Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan intézéstnek. 5- (3)

* Az e rovathban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Vasuti menetrend

Érvényes 1895. május 1-től

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról			Erkezés Kanizsára		
	vonat	óra	perc	vonat	óra	perc
Páczet	sz. v.	4	42	regg.	sz. v.	5 33
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12 59
	sz. v.	12	20	este	sz. v.	11 22
	v. v.	6	50	este	v. v.	7 59
Bécs	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	3 42
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8 04
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1 34
Z. Eg.	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10 15
	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10 15
	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10 15
Budapest	sz. v.	5	47	regg.	sz. v.	3 52
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1 39
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8 44
Bircs	sz. v.	12	15	éjjel	sz. v.	12 10
	sz. v.	4	57	regg.	v. v.	9 45
Bircs	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	1 29
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11 34

HIRDETÉSEK.

Vendéglő-eladás.

Mura-Keresztúron az állomás mellett jó forgalomban levő ujonnan épített

vendéglőadó

családi körülmények végett szerény feltételekkel eladja

Milovetz Gyula,

tulajdonos.

Zalavármegye kir. tanfelügyelője.

1631. 1895. sz.

Árlejtési hirdetemény.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter urnak 1895. évi. június hó 28-án 33063. szám alatt kelt magas rendelkezésre az alsórendű áll. polg. iskola elhelyezése céljából emelendő épület felépítése alkalmával teljesítendő:

I. Föld kőműves munka	16003	frt 18	kr.
II. Kőfaragó	1184	24	„
III. Ács	3849	30	„
IV. Vas	2944	38	„
V. Bádogos	917	41	„
VI. Cserépfedő	665	79	„
VII. Asztalos, lakatos, mázó, üveges munka,	3828	61	„
VIII. Szobafestő munka	124	—	„
IX. Kárpitos	139	—	„
X. Kályhás	810	—	„
XI. Kut	480	—	„
XII. Kerítések	231	—	„

Összesen 31176 frt 91 krral

azaz harmincegyezerötszázhetvenhat frt 91 krral előirányzott munkák elkészítése illetőleg szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdetik.

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok, vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.
2. Ajánlat az összes munkákra tehető vagy egyes munkacsoportra, vagy pedig egyenként külön-külön.
3. A munkákra vonatkozó ajánlatban vállalkozók kötelesek az általuk teendő árengedményt vagy árfelemelést és a végösszeget úgy a számjegyekkel mint betűkkel kiírni, és felemlíteni, hogy a vállalati általános és különleges feltételeket ismerik s azok határozatainak magukat alávetik.
4. Távirati úton küldött ajánlatok nem vétetnek figyelembe.
5. Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1895. évi augusztus hó 4-én déli 12 óráig Zalavármegye kir. tanfelügyelőjénél nyújtandók be. — Később érkezett ajánlatok nem fogadottnak el.
6. a beadott ajánlatok Zalavármegye kir. tanfelügyelőjének hivatalos helyiségeiben (Zala-Egerszegen a megyei kir. államépítészeti hivatal közbejötté mellett az 1895. évi agusztus hó 5-én déli 1) órákor nyilvánosan felbontatnak.
7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános vállalati feltételek 5. §-ában megszabott 5%-nak megfelelő bánatpénzt az ott körülírt módzatok és kikötések mellett a zalaegerszegi m. kir. adóhivatalnál az ajánlat benyújtása előtt letenni s az erről szóló nyugtát az ajánlatához csatolni.
8. Fenttartja magának a miniszterium azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozó közül a jutányosság szem előtt tartása mellett a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jó és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is a legtöbb biztosítékot nyújtani képes.
9. A munkákra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek költségvetés és tervek Zalamegye kir. tanfelügyelőjének hivatalos helyiségeiben naponta, de 9—12 óra között megtekinthetők.

Zala-Egerszeg, 1895. évi július hó 17-én.

Dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő.

OESER villamos színháza

a külön e célra épített díszes és minden kedvezőtlen időjárástól megvédő szinkörben, nagy phantastikus, titokzatos előadásokkal.

A szinkör villanyval van világítva. Ma és mindennap nagy előadás a legérdekesebb műsorral.

Kedete este fél 9 órakor.

Fellépie a híres serpenin táncosnénak

MISS ADA FAY kisasszonynak. Holnap hétfőn, e hó 22-én

Uj műsor! leszállított helyárrakkal.

Helyárrak: I. hely 50 kr. II. hely 40 kr. III. hely 30 kr. Karzat 20 kr.

Katonák és gyermekeknek I. hely 30 kr. II. hely 20 kr. Karzat 10 kr.

Jegyek előre válthatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében és a színházi pénztárnál.

A nagyérdemű közönség szíves látogatását kéri

OESER testvérek, vállalkozók.

N.-Kanizsán, a Zárda-utcában.

Wagner Manó

tan- és nevelő-intézete

Rákos-Palotán (Budapest mellett).

Az intézetben van egy előkészítő-tanfolyam, 6 polgári osztály nyilvános joggal, 8 gymnasiumi osztály, melyből 4 nyilvánossági joggal bír. Az intézet egy 6 holdnyi, jól ápolt, arany angol parkban fekszik. A tanári kar elsőrangú szakférfiakból áll. Teljesen berendezett tantermek, könyvtár és tornacsarnok. Nagy kiterjedésű játékterek. Tökéletes nyári tornazás. Katonai gyakorlatok. Kitűnő ellátás. A szellemi élet fejlesztése mellett kiváló gond fordítatik a test ápolására is.

Kiváló gond fordítatik a magyar, német, francia és latin nyelvek oktatására.

Mérsékelt nevelési díjak.

Rákos-Palota (Posta-, vasút- és ládirda-állomás).

WAGNER MANÓ

185 5-1

intézeti igazgató és tulajdonos.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A világhírű

STEYRI fegyvergyár

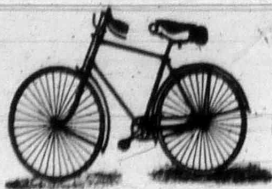
kerékpár

123 5-1

képviselősege és raktára

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

**Egy háztartásban se hiányozzék
a legkitűnőbb
folttisztító szappan**
mindennemű foltot a ruhákból könnyen el-
tüntet, darabja **20 kr.**

A felülmulhatlan rozsdavíz
a fehérműveket a rozsdá és gyümölcs-
foltoktól teljesen megtisztítja anélkül, hogy
a fenéműveknek ártana. Igen egyszerű
kezelés. 146 2-1.

Egy levegőcske ára 40 kr.
Egyedüli elárúsító hely Nagy-Kanizsán:

NEU és KLEIN
füzzerkereskedése az „Arany golyóhoz.”

SARG-féle orvoshatóságilag meg-
vizsgált 223 41—
(Bizonylat Bécs. 1887. júl. 3.)

KALODONT

sok **MILLIO**-szor
bipróhált és kitűnőnek bizonyult, fogorvosi-
lag ajánlva, egyszerűsége miatt a legelőbb
folttisztító- és épségben tartó szer.
Mindenütt kapható.

Téglagyártó-telepek,
agyagárak,
Ohamott- és Kera-
mitgyárak
cementégetők,
mészégetők,
teljes tervek, égető kemencék
mindennemű szerkezetben, berende-
zések és gépezetek minden a
legújabb jónak bizonyult kivitelben.

Hotop Ernő,
221 — agyagiparmézők.
BUDÁPENT, BERLIN.
Külső váci ut 10. | Kurfürstentrasse 122.
(221) **BRÜNN,**
Olimpurgasse 9-ik sz.
Prospectusok és felvilágosítá-
sok ingyen és bérmentve.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.
Utánvétellel vagy az
összes előlegesen befül-
dése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására,
szépítésére és
finomítására **Puder.**

Legelőbbéltől öltözéki, bál és társalgó **PUDER.**
— Fehér, rózsaszín, és sárga —
vegyileg analízist és ajánlva Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.
Eltűnő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz
mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTIEB
finom öltözéki szappan és illatszer-gyáros. Főraktár: **BÉCS,**
I. Wollzeile 2. **Kapható a legelőbb illatszer-,
gyógyszer kereskedésben és gyógy-
szertárban.**

Az 1896-iki ezredéves kiállítási igazgatóság pártfogása alatt lévő

DÁNIEL ERNŐ * E pártfogást
m. kir. keres. min. nr. 3.
sz. 4612/96 sz.
leiratában biztosította.

Mentor' Ellátási-Vállalat
Budapest, Kerepesi-ut 22. sz.

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibor-
csáji 42 frt árúknak 1 frt kett. vagy 4 frt 20 kr. havi befizetés mellett „Ellátási könyvecskéket”
melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,
1 kiállítási tombolajegyet, végül egy 2000 koronás baleset biztosítási bérlet tartalmaznak.

Egy ilyen könyvecskét 2 személy is használhat, 4—4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz.
Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogad-
nak, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak:

A Budapest Erzsébetvárosi Bank — A „Mentor” Ellátási-Vállalat.
Dr. Morzsányi Károly, Erlich G. Gusztáv, Rózsa Lajos, Hegedűs Dániel,
országgy. képvis. mint t. elnök. főv. biz. tag; gyáros, mint elnök. igazgató. titkár.

Takács Zsigmond, Stadler Károly,
az Első nagy. áll. birt. tár. közp. főfelügyelője. főv. biz. tag, líz. és szálloda-tulajdonos.

192 4-1 **Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.**
Előjegyzéseket elfogad Fischel Fülöp könyvkereskedése Nagy-Kanizsán.

Szabadalmazott hajkenőcs.

Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m.
kir. kereskedelmi minisztérium által szabadalmazott, mezul virágokból
készült és elsőrangú szaktekintélyek által kipróbált

hajkenőcsöm

nemcsak a haj kihullását akadályozza meg, hanem egyúttal megőrzi
a haj eredeti természetes színét is; sőt alkalmazása folytán a kihul-
lott haj helyébe a legsűrűbb új haj nő ismét.

Egy kis tégely ára — — — — — frt 50 kr.
Egy nagy tégely ára — — — — — 1 frt — kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak. — Használati utasítás ingyen.

Kapható: a készítőnél: **Schável Jánosné** szül. **Markó Lujzánál**
Nagy-Kanizsán (saját házában) és
BELUS LAJOS gyógyszer-tárában **Nagy-Kanizsán.**

Riegler és társa **AEOLUS** kerékpár-gyár, Grácban.

AEOLUS KERÉKPÁROK
elegáns és solid építésük, ugy könnyű és csendes hajthatásuk folytán
nagy kedveltségnek örvendenek és a kerékpáripárban az első helyet fog-
lalják el. Aeolus kerékpárok immár 8 versenydíj nyertek, ezek közt
1894 szept. 23-án a zágrábi 50 kilométeres és a horvátországi 150
kilométeres utiversenyeken első díjat nyert. — Az utóbbi verseny-
ben az illető elnyerte az uti bajnoki címet.

Kizárólagos képviselőség és raktár Nagy-Kanizsa és vidékére:
KÖHLER TESTVÉREKNEL
vaskereskedés Nagy-Kanizsán, Eötvös tér 526. szám.
**T. vevőinknek iskola, vagyis tanuló gép rendel-
kezésre áll.**

Kívánatra képes árjegyzőket ingyen és bérmentve küldetnek.

WEISER J. C.

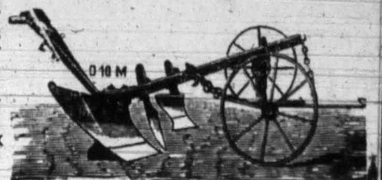
gazdasági gépgyára vas és ércöntődéje
NAGY-KANIZSÁN.

A magy. kir. államvasutak gépgyára vezérügynökségének dunántuli képviselője.

Ajánlja: Egytetemes egyes és kétbarázdás acélékét és ezekre felszerelhető összes földmívelő eszközeit, úgy hármas ekéit, lókapait, töltőgépeit és boronait.

Amerikai rendszerű Hollingsworth szénagyűjtők, Plane jr. amerikai lókapák, rosták, konkolyozók, járgány-cséplőkészletek, járgányok, szecska- és répavágók, kukorica morzsolók kézi és gőzerőre nagy készletben vannak raktaron.

Ajánlja továbbá:

Szabad. PERFECTA

merítőköröngös sorvetőgépet

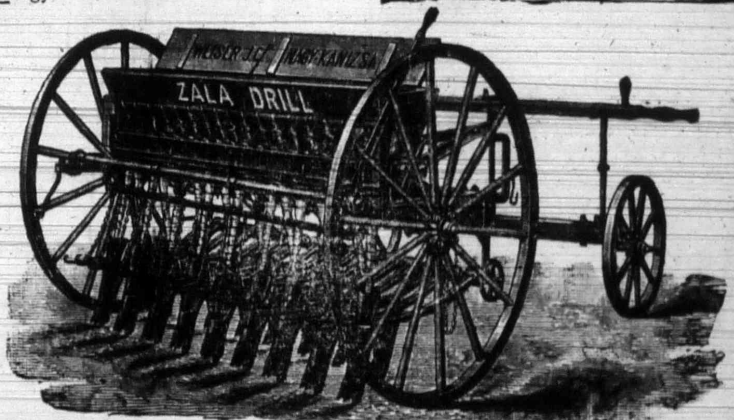
és mint újdonságot 106-10-1

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas leg-
újabb és legtekélyesebb

„ZALA DRILL“

(szabad. **SIMPLEX.**)

könnyű sorvetőgépet egészen új
rendszerű vető-köröngökkel és
szab. kiváltható kapacsuklyókkal.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Levegőssé
pótolják, balhalk,
konnyhas-tergők.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

Deutsch és Ehrenfeld
Fesselhofer József
Strém és Klein
Schwarz és Tauber
Armuth Nathán
ifj. Fischer Ferencz
Marton és Huber
ifj. Rosenberg Miksa
Fleischhacker József
Rosenfeld A. és Fia.

Berzenecze:

Kaufmann I. S.

Csáktornyan:

Strabia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
őzv. Góncz L.

Perlakon:

Sosterics Pál,
Kremarics Viktor.

moly, házi-
állatok tetre stb.
ellen.

Kapható:

Keszthelyen:

Laskay Ernő
Wunsch Ferencz
Marton Mór
Agoston Zeigmond
Oszmán Pál
Schleiffer A.

N.-Écsze:

Nandrási Gusztáv.

Curgón:

Fried Albert
Kreiser Géza
Schwarz Béla

Zala-Egerszegén

Kaszler Sándor
Rosenthal L.
Hubinszky Adolf
őzv. dr. Unger
Gyarmaty Vilmos
Weiss Jónás utóda
Rechnitzer M.

„ZACHERLIN“ bámulatos hatása!

Ugy ő, mint semmi más szer – mindennemű rovarokat és azért az egész világban mint a
maga nemében egyetlen szer **hirneves és keresett.**

Ismerető jelei: 1. A lepecsételt üveg. 2. A név: „ZACHERL.“

Szerkesztőség:

F. S. u t c s a Ollog-úti há.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bírszertelen levelek csak ismert emberekől fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letényei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és szérőfőde r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városkás-utca: Fischel Fülöp.
Könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (8 frt — kr.)
Félévre 6 korona (8 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt. 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Nyilvtár postája 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőknak vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Innen-onnan.

(—n.) A szentesített egyházpolitikai törvények október 1-én életbe fognak lépni. A miniszterek megtették rendelkezéseiket, s a belügyminiszter máris kinevezte az anyakönyvi felügyelőket, s ezeket nyomban fogja követni az anyakönyvvezetők kinevezése is. A kinevezett anyakönyvi felügyelők névjegyzékéből látható, hogy a miniszter oly férfiakat nevezett ki ez állásokra, kik képességük és gyakorlottságukkal kellő garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a rájuk háruló feladatnak teljesen megfelelni képesek lesznek.

Bizonyára minden liberális ember örül a vívmánynak, melyet Magyarország az egyházpolitikai törvények által elért; ha ez a liberális ember jó katolikus is, mert nagyon jól tudja, hogy az új állapot a katolikus egyházat nem sérti, végrehajtása pedig oly módon van contemplálva, hogy minden sérelem a priori ki van zárva.

Az ultramontan sajtó azonban, mely egy darab középkort képvisel itt e hazában és minden szabadelvűhaladásnak konok ellensége, erőnek erejével kívánja a kulturharc felidézését, a mi azonban remélhetőleg nem fog sikerülni neki. Nem azért, mert nem fog sikerülni neki akadályt gördíteni az

egyházpolitikai törvények végrehajtása elé, habár furfangos okoskodással keresi is ennek módját és eszközeit. A hazafias papság sem engedi majd magát letéřitetni a helyes útról, hogy egyenesen az ország szentesített törvényei ellen cselekedjék ott, a hol egyházi sérelemről szó sem lehet, s a hol azt a nemzet békéje sőt üdve megkívánja.

Katolikus papságunk nem volt kevésbé hazafias, mint bármely más nyugati állam kath. papsága, s ha miattuk másutt nem rejtettek e törvények veszélyt magukban az egyházra nézve, s ha miattuk másutt sem tört ki a felekezeti harc, miért volna ez szükséges és indokolt nálunk, a hol a kath. papok jóval nagyobb része mindig hazafiaságának sok jelét adta, nagyobb mértékben, mint bárhol másutt.

Ezt reméljük és elvárjuk a hazafias papság részéről, melynek nagy érdekében van, hogy állam és egyház minden akadály nélkül végezhessek funkcióikat, mindegyik a maga terén; a gyakorlati élet be fogja bizonyítani, hogy azok az aggodalmak, melyeket az egyházpolitikai törvények végrehajtásához kötöttek, nemcsak túlzottak, hanem alaptalanok is; a minthogy ezek az aggodalmak másutt is alaptalanoknak bizonyultak. Nemhogy akadályt nem szabad gördíteni a kath. papságnak e törvények

végrehajtása elé, hanem ellenkezőleg azon kellene lenniök, hogy ez az átmenetnél is kifogástalanul functionálhasson, hogy így az átmeneti nehézségek könnyen leküzdhetőek legyenek.

Bécsben végre sikerült a reixrathot be-rekeszteni, miután a költségvetést harmad-szori olvasásban is nagy szótöbbséggel elfogadták. Ha Bécs nem volna Ausztria fővárosa, az ember könnyen azt hihetné, hogy az oly jelenetek, melyek az elmúlt évadban ott játszódtak le, csak valami fiatal keleti államban lehetségesek. Lényeges kérdésekben egy pár ember terrorizálja a többséget s ad kifejezést mosdatlan szájjal a magyar iránti gyűlöletének, oly módon, amely példátlan a parlamentek történetében. Oda fajultak volt ott a dolgok, hogy tisztességes parlamenti tag alig adhatott kifejezést véleményének anélkül, hogy bizonyos oldalról becsületében meg nem támadták volna. A magyarokat gyűlölik, de példát mégis szeretik. Ezt az a körülmény mutatja, hogy szíren hangokkal hívják a magyar kereskedőket a bécsi magvásárra, melylyel már a mult esztendőben is csufos fiaskót vallottak, — s tekintettel azokra a kvalifikálatlan támadásokra, melyekkel Lueger és elvtársai még nemrég a magyarokat illet-

A „ZALA” tárcája.

A Balaton mellől.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Irtá: László Szamu.

A Balaton romantikája a hatvanas és hetvenes évek derekán szörnyű nagy hódításokat tett és pusztításokat a nyolcvanas évek végén az írők tollában, meg a festők palettáinak füstében.

Endrődi Sándor dalban szentte ragyogó szépségeit az új Tempevolgyének, azután odaszállt a Kőrös mentére; ott is hű maradt Nagy-Varadon — Szilgiget csonka tornyához — melyet egy szeszélyes villám már csúfá lelt, de azért híven gondozták a Puthéányok — mert ott a Szilgigeti társaságban szentte díszöségét Rohannak és Helkának no meg Thuznak, akinek a magyar leger meleyességére temetkezett nyájától nyerte a Balaton kecskékbörmeit.

Sümegi Kálmán is ott szíva magába az ihletet; novellisztikus dolgozatain rajta ül a nagy üdőség, trisszeség, mely megcsapja lelkünket és feloldítja szívünket. Azután Sümegi is elhallgatott. Most már a nagy-kanizsai „reform-párt” ül meg gyöngéd kedélyt; hogy mezbodjék ez a szép, ez a törekvő, vilamos-világias álom dioskó város: Nagy-Kanizsa!

Sziklay János barátom állított be harmadiknak, esti, írja magyar Baedekernek azt az istenadta szép vidéket és ott szál a Balatoni Kultúregy-

let élén, Fenyvessy Ferencel együtt. Jó öreg Roboz bátyánk odahagyja és hagyta a Kapos várát és esztendőről-esztendőre odaszáll, hol Kamor cseréga fakasztotta földalmat cillipált nedűjét a föld méhének: Balaton-Füredre.

Kompolthy Tidard, a „Veszprémi Független Hírlap” redactora megérve a meesse oceanokról, Füredert, Keneséért, no meg Almádi-ért buzog és vicinális vasutakért, melyek ezt az elszegényedett jó népet feleségitene. Hogy miért halt meg a Siófokon szerkesztett, Fejérvárott nyomott lap a „Balaton”, — ki tudná azt megmondani?

Czigány Károly bécsi, a második Aszalay, ott a usza már édes álmaít az éori temetőben. — Talán ő szölitte Jókai Mórt a Balaton partjára.

Herczeg Mihály is ott épít fészket és másfél évtized óta fíradozik a partmelék fölszindítésén, legutóbb a turisztikára fordítva a sort.

A benedek-rend őst szent hagyományaitól megkapva, főspátjait s most már a magyar katolikus egyház fejedelmét küldi Balaton-Füredre.

A lant, a toll, a festőeseti örökitette meg szépségeit a Balatonnak, sőt Móká bécsi [Halász, a kolozsvári egyetemi professzor] meg a gyermekeméskebe is belevizit Szántód ot, Zamárdit és Tibanyt.

Örökké átétek ti regényes és szent helyek mindannyian: miként beláthatatlan évszeredekig lennmaradó emlékoszlopot kapott a Balaton és Tibany az „Arany ember”-ben. Mig magyar dal és sajtó rüppen végig a magyar rónán, bogyen-

völgyön: a magyar tenger idyllikus szépsége, romanticizmusa élni fog.

A magyar festők eszeje — ugymond már vagy évtizeddel ezelőtt valamelyik epes műkritikus — nem dolgozik oly fűrészgéggel mint azelett, mintha a festők Muzsája — náthát kapott volna a nagy vízfűt. Nem gondódnán.

A somogy-veeszprémi partmelék nyárlakái most is kedves otthonjai a magyar festőknek. Sőt mi több, csak pár nappal ezelőtt svéd festővel találkoztam a fülöpi révben: „Boerz”-cel, a kinek ősei még magyar emberek voltak a Berecz-ek családjából. Magyar szóra nem nyilt az ajka, hajl de azért olyan áhítattal, szeretettel festi a zöld vizet, az azuros eget, és a Balatonpart lakáit, mintha itt ringattak volna a bölcsőjét és itt szíta volna az édes anyatejet.

A Balaton kultusz hódít; hódít egyre, dacára, hogy megannyi jól fogó toll elesdésesedet, elnemult, habár csak kis vártaira is. Ők is megszólalnak ismét, miként a magam gyöngye pennája, mely másfél évtized óta vissza-visszatér kedvenc témájára.

A napisajtó munkái után jme most a monografusok állanak be a sorba. Elől jár az Akadémia égisze alatt a Magyar Földrajzi Társaság kebeleiből indult Balaton-kutató Bizottság: Lócsy Lajos dr., Borbás Vince, Istvánffy dr., az állatvilágra: Hermann Ottó, vele Charnal és Lovassy dr. ornitológusok és a többiek.

Ők és társuk kutadják ki nagy vizünk természetét és az a szerény irodalom, mely a multban Jatsovszky Aladár a a mások buzogásából

ték, remélhetőleg ez évben még nagyobb kudarcot fognak vallani. Egy önértetes magyar kereskedő sem fog Bécsbe menni, — hogy egy pár százezer forinttal gazdagítsák ezt a várost, ahol esetleg insultusoknak is ki lehetnek téve, mert Magyarországra nézve ennek a magvásárlásnak csak problematikus értéke lehet és van. Hadd élvezzék tehát a jó bécsiek győzőkódásuk gyümölcsseit, s a térjének jobb utra s ne hallgassanak oly emberekre, kik csak a maguk érdekeit háj-hászszák. Majd eljön a megtorlás után a jobb belátás is.

Stambulow el van temetve. A pétervári deputáció pedig utban, van hazafelé, miután a cár is fogadta, s Clément metropolinának külön kihallgatást adott, s a küldöttséget meg is reggeliztette. E deputáció eredménye csak később mutakozhatik, s talán abban fog mutatkozni, hogy az orosz-bolgár viszony kevésbé lesz feszült. Bulgáriában egyébiránt most még elég nyomott lehet a hangulat. Olyan esemény után, minő Stambulow meggyilkoltatása volt, egyhamar nem nyugodnak le a kedélyek, s a felzaklatott szenvedélyek még nem csillapulhattak le. Stambulow temetése mindenesetre azt mutatta, hogy a bolgár nép szíve még nem hidegedett el iránta, még sokan vannak, akik politikáját helyeslik, s mit köszönhet neki a fiatal állam.

Egész Europa, mely oly sok meleg részvétet nyilvánított ez államtérfu halála alkalmából, kíváncsian várja az állítólag már elfogott gyilkosok ellen indítandó pört és annak lefolyását és kimenetelét.

— A berlini udvar kárhoztató tette a bolgár kormány felett.
— A Pester Correspondenznek egy berlini, német kormánykörökből eredő levele jeleníti: A bolgár kormány vétkes kötelesség-mulasztása, a bolgár állami rendőrség büntés elné-

zését és büntérsként való viselkedését Stambulow meggyilkolása körül, valamint végre Ferdinánd fejedelem erkölcsi felelősségét a berlini udvarnál, de főleg a császár közvetlen környezetében a legelősebben elítéli. A császár e nyilatkozatát: „A kormányzó osztály Bulgáriában Stambulow ellen a leggyalázatosabb háldatlanság bűnét követte el” — mint hiteleset közli. Jellemző, hogy a berlini orosz nagykövetségen, melynek több diplomáciai hivatalnokai Szofijában töltött korábbi hivatalos működése folytán alaposan ismeri a bolgár viszonyokat, szintén a leglesújtóbb elítélés hangján nyilatkozik a bolgár kormány bűnössége felől.

Bulgária elítélése a diplomácia által.

Az angol és a német nagykövetségnél, valamint más államok legelőkelőbb diplomáciai képviselőinek körében a legelősebb kifejezésekkel tartózkodás nélkül elítéli Ferdinánd fejedelem és a bolgár kormány részességét és kétségeitlen felelősségét a Stambulowon elkövetett rettenetes gyilkos merényletet. Az egyik nagy hatalom diplomáciai képviselőjének írásvai jelentése a legérthetőbben konstatálja, hogy a bolgár állami rendőrség bűntés egyetértésben cselekedett Stambulow gyilkosával. Számos tanu vallomása állja, kik közt Stambulow politikai ellenfelei is vannak, jogilag megtámadhatlanul meg van állapítva, hogy Morlow kapitány csendőrségi felügyelő és azok az állami rendőrségi közegek, a kik a tett színhelyén jelen voltak akkor, mikor ezt az infámia bűntényt megakadályozhattak volna, nemcsak hogy e kötelességük teljesítését elmulasztották, de sőt aktíve és passzíve támogatták a gyilkosság teljes sikerület.

A Szofijában székelő diplomáciai képviselők mindannyian hallatlan bűntés infámianak jelentik ki különösen azt, hogy a bolgár állami rendőrség legmagasabb hivatalnokainak egyike, Morlow kapitány rendőrségi felügyelő, Stambulownak Guncso nevű szolgáját a gyilkosok elfogásában tegyeres erővel meggátolta, súlyosan megsebesítette és hamis, jogtalan az egész civilizált világon tarthatatlan ürügyek alatt elfogatta.

Az állami rendőrség legmagasabb közegeinek íjletén követelnek bűntés elnéze és aktív közreműködése ily gyalázatos politikai gyilkosságban eddig még nem fordult elő az európai államok történetében. A bolgár kormány elítélése a fejedelem személye ellen is irányul. A szofiai diplomáciai képviselők dragománjai és más hivatalnokai konstatálják, hogy Stambulowot leköszönése

óta éjjel-nappal minden pillanatban nagyszámú csendőr, magasabb és alacsonyabb állásban levő rendőrhivatalnok őrizte. Stambulow meggyilkolása tehát csak a bolgár állami rendőrségnek aktív közreműködésével és a gyilkosokkal előre megállapított egyetértése mellett volt lehetőleges.

Küönösen súlyos felelősség terheli Ferdinánd fejedelemt azert, hogy ismételt keres, felhívást és a legheirebb bolgár és külföldi orvosok bizonyítványai dacára törte, hogy kormánya Stambulowtól törvényellenesen megtagadta az utlevél kiszolgáltatását, holott hacsak egyetlen s óvai ad kifejezést ezzel ellenkező kívánásának, ez teljesen elég lett volna arra, hogy visszatartva mostani minisztereit ettől, a hivatalos hatalommal való visszaelés leggonoszabb eszközeivel végrehajtott, lassu hivatalos gyilkosságtól.

Az anyakönyvi felügyelők.

A hivatalos lap közölte a huszonhárom állami anyakönyvi felügyelő kinevezését, amelynek megtörténtével megint nagy lépéssel haladt előre az egyházpolitikai törvények életbeléptetése. Az állásokra Perczel Dezso belügyminiszter a következőket nevezte ki:

- A Budapest székhelyiely szervezett anyakönyvi kerületbe (Pest és Esztergom vármegye, Budapest és Kecskemét városok): Madarász Elemér, Tolna vármegye főjegyzőjét;
- a temesvári kerületbe (Kraassó-Szörény és Temes megye, Temesvár és Versce város): Filtach József országgügyiési képviselőt;
- a nyitrai kerületbe (Nyitra- és Barsmegye) Csillaghy György nyitrai törvényszéki bírót;
- a sz-tmárnémeti-i kerületbe (Szatmár-és Szilágy megye és Szatmár-Németi városa) Magos Károly pénzügyminiszteri segédülkárjt;
- a rózsahelyi kerületbe (Trencsén, Árva, Liptó, Zolyon és Turóc megyék) dr. Klinovszky Lénárdot, Árva megye főjegyzőjét;
- a szabadkai kerületbe (Bács, Csongrád, Csanád és Békésmegyek, Ujvidék, Zombor, Baja, Szabadka, Szeged és Hódmező-Vásárhely városok): Konyál Ferencet, a perlaki járási főszolgabíráját;
- a nagyváradai kerületbe (Biharmegye és Nagy-Várad városa); Szunyogh Lórántot, a berettyóújfalusi járás főszolgabíráját;
- a pozsonyi kerületbe (Mosony, Pozsony és Győr megye, Pozsony és Győr városok): Ollé Bencét, a csallóközi járás főszolgabíráját;
- a losonci kerületbe (Hont, Nógrád és Gömör megye, Selmec városa); Horváth Lajost, a pápai járás főszolgabíráját;

kelt, egyre gyarapodik. A tudósokkal fognak kezese, — szépírók, akiknek lelke előtt a Balaton szépségeivel.

Most készült Halis István és Hoffmann Mór szerkesztésében Nagy-Kanizsán a száz képpel illusztrálánd mű: „Zalavármegye és Városai, évkönyv a millenniumra.”

Keszthely monográfiáját a tudos Dunst Fer ne városi apátplébánosnak jobb keze, Bouiz József káplán írja, mely a természeti kinosekben oly szép vidéket, de egyben történelmi szempontból is nevezetes várost is fogja méltatni; és ebben az utolsó tekintetben emlékoszlopot kap a boldogult nemes emlékü Lipp Vilmos, a ki prebistoriai szempontból kutatja ki a keszthelyi „Dobogó”, a nagyérdéki adalékokat nyujtva róla.

A kik a nagy, álló volta mellett is egyre hullámzó vizet feltették, im örvendetes szírvvel olvaszhatják, hogy a Sió-csatorna megnyitása előtt sem volt annyi víz Balatonunkban, mint ez idő szerinti. Szent György, Berény, Keresztur, Fonyóid és Boglár partjain végig föl Fokig és Keneséig, Keszthelyi Badacsony, Fülöp, Fűred és Almáidig évek óta annyi fürdőző nem volt a víz peremének szelése fürdőházaiban s a phylloxera-sújtotta szőlővesszős hegyoldalon és a somogyi homokszegélyen.

A phylloxera vidéket most rekonstruálja a fardhatatlan kéz, a homokot most köti a szőlőtelepes gazdák rajja Fonyódon és Kereszturon; dicserve a földművelési kormány és a biztosnak: Széchenyi-Lancz grófnak kosót.

most ojtott és fakadt vesszőről; az amerikaiáról, meg a baragoszöld új utónyokról megizmosodván, a hektoliterek százezerrel szűri majd az isteni nedűből a gázda és telepos. Örül az ember lelke, ha a szőlőkultúra megújuló parcelláin ugyan végig a szeme, mikor a cz. és királyi szah. déli vasut röpi tovább a habarjnos széles víz peremén. Ha évekket ezéltt háromszázezer hektól adott a Balatonmeléki, esztendőre vagy kettőre legott ezt fogja elmondhatni a földművelési statisztikával egybeházasított kereskedelmi. Csak ürelem és kiharás!

A szőlőkultúra haladását talán még túl is szárnyalja a fürdőzés és nyaralás kultusza.

A vasnapár mellett sokat, nagyon sokat tett ez érdemben a Balatonparti Gözhajózási Társaság a praxisban, a Balatoni Kultur-Egyesület és a Dunántúli Küzművelődési Egyesület a betű hatalmával; útkarakkal: Sziklayval és Porzsolttal, sok ezrivel ingyen szórattak szét azt a kis broszúrt, mely a Dunántúli fürdőit és nyaraló helyeit ismerteti nagy szeretettel és gondall. Jól esik az embernek, ha most innen a hely szinéről konstatálhatja a fürdőzés és nyaralás kultuszának emelkedését: a fardhatatlan munka izee gyümölcsöt!

Ma már a Balaton partnak tizenöt fürdőtelepe van.

Odafinn a leelő medencében Balatonfüred és vele szemben Siókot fogadja ölébe a fürdővendégek errei!

Fűred, a régi kiváló klimatikus gyógyhely szomszvárságban ásványvizet, juhsvója és külön

böző kúrái, meleg- és hideg-fürdői, elegáns és kényelmes berendezése, parti sétányai, lombos parkjai és egyre izmosodó fenyvese, enyhe és tiszta tóparti levegője és a gondos ügykezelés mindig biztosítja a gyönyörű tekvésű fürdőnek fölnyét.

Ezt is sokan, nagyon sokan látogatták, a legközelebbi uszóversenyek pedig az uszósport híveit azóitják Fűredre.

Siókot a másik magyar tengeri fürdő, miként prospektusa is mondja a fővárosi előkelő körök kedvelt kirándulási helye, egyre hódít. Löversenyek is népszerűvé teszik és jelenen az a körülmény, hogy a kényelmes vasúti összeköttetés a főváros lakóit reggel odaviszi, estére pedig az aszfalra szállítja vissza, nagy előnye ennek a magyar Ostendének.

És végig az egész déli partszegélyen egyre hiveket hódít a balneologia.

Fonyódon modern fürdőtelep van keletkezőfölen; Berényben egész kis kolónia fészkel a hullámzó tó közelében partján, a tavaszi dínék szegélyen, a most épült szent-György somogy szőbbi vonal állomásán.

Sőt mi több, a magyar földműves-osztály is sietve siet a Balaton ötére. Somogy szivéből és a közelebb fekvő Kéthelyről is a földművesek százai sietnek az új vicinálison Keresztura és ostenden sietnek vissza. Így a balneologiaval karöltve a turisztika is hódít — a magyar földön!

Az alsó medencében rohamos léptekkel halad Zala gyöngye: Keszthely! A Balaton, a közeli

a pécsi kerületbe (Tolna, Baranyamegye és Pécs város): Bolgár Kálmán pécsi ügyvédet a VII-ik fizetési osztályba;

a beregszászi kerületbe (Ung, Bereg, Ugocsa és Maramarosmege): dr. Ferenczy Elek, Zemplén-vármegye tiszteletbeli főjegyzőjét;

a székesfehérvári kerületbe (Fejér, Veszprém, Komárommegek, Szekesfehérvár és Komárom városok): Németh Imrét, Fejérvármegye tiszteletbeli főjegyzőjét;

a nagy kanizsai kerületbe (Somogy- és Zala-mege): Botly Lajos, Zalavármegye tiszteletbeli főjegyzőjét;

a dévai kerületbe (Hunyad- és Aradmege, Arad város): Barcsay Bélát, a dévai járás főszolgabíráját;

a dési kerületbe (Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka és Kolozsmegye, Kolozsvár város): Flott Ferenc Adolfot, a bethleni járás főszolgabíráját;

a nagy-enyedi kerületbe (Szeben Alsó-Fehér és Torda-Aranyosmege): Felszeghy Sándort, a radnóti járás tiszteletbeli főszolgabíráját;

a szombathelyi kerületbe (Vas- és Sopronmege, Sopron város): Sényi Kálmán, vasvármegyei arvaszéki elnököt;

a nagybecskereki kerületbe (Torontálmegye, Pancsova város): Vertán Péter, aradvármegyei arvaszéki elnököt;

a kassai kerületbe (Abauj-Torna, Szepes, Sárosmege, Kassa város) Kertész Gyula főispáni titkár;

a brassói kerületbe (Háromszék, Brassó, Fogaras és Nagy-Küküllőmege): ifjabb Ottlik Gézát, az aszódi járás szolgabíráját;

a marosvásárhelyi kerületbe (Maros-Torda, Kis-Küküllő, Udvarhely- Csikmege és Marosvásárhely város): Kattinay Domokost, a marosi felső-járási szolgabíráját;

a nyíregyházi kerületbe (Zemplén, Szabolcs-Hajdúmege és Debrecen város): Dumbrava Lászlót, Kolozsvármegye aljegyzőjét;

az egeri kerületbe (Szolnok, Heves- és Borsodmegek) Okolicsányi Lajost, Hevesvármegye számvevőjét a VIII. fizetési osztályba.

Tollfuttában.

Hála Isten: vége a vigéc életnek.

Ithon vagyok megint ebben a mi poros lézükünkben.

Mennyi rosszat kiabálunk rólad, mikor taláid között vagyunk, te, csendes lélek! Szinte jól esik tudónknak, ha végig szidhatjuk egész társadalmadat az irodalmi és művészeti körtől az iparos iljak önképző egyletéig. Hanem azután mikor egy-két heti vigéc kóborlás után visszatérünk porlelleges utcáidba, ez égető kökemen-

Heves és Festetics Tassilo gróf millióba került kastélya és a híres gazdasági tanintézet mágnese ez egyre építő gyönyörű kis városnak, mely fekvésével, utcai elhelyezésével a távol Genouit jutálja eszünkbe!

Sűrű, lombos parkja a Balaton mellett az itt nyaralók szászainak eldoradoja. Két szállója kényelmét; az egyik a „Hullám”, a második a most épült „Balaton-szálló”. Nyomban mellettük van a pompás építésű „Sziget-fürdő” két szigetén, célszerű kettős berendezéssel: urhölgyek és férfiak számára. Itt van a keszthelyiek Regatája.

Itt ejlik ki a maga teljességében a tóparti koronázott keszthelyi fürdőélet. Itt gyönyörködnek a vidékiek és helybeliek egymásban, a szép asszonyokban és leányokban szónokép.

Csak az ár, a egyben nagy baj, hogy a szászai látogatóit (part és város között) nem lehetett aligandó társasági-közeledést a város. E nélkül pedig a fürdőt feloldani nem lehet. Őrhívára kell azt tenni a gazdagnak és kevésbé tehetőseknak egyaránt!

cékbe, mégis csak nagyot léleztünk s azt mondjuk, hogy te vagy a mi legboldogabb, legcsendesebb tanyánk, te százszor megkritizált, százszor agyonszidott város.

Nagyon meddő vándoréletre adja a lejtét, aki elindul jobb embereket vagy rosszabb viszonyokat keresni. A viszonyok sehol sem rosszabbak, az emberek sehol sem jobbak.

Egy hetet töltöttem Nagy-Atádon. Ez Somogyországnak Letenyéje.

Az embereknek ott is mód nélkül nagy a tödejök, de kicsiny a szufflajok. Minduntalan benekednek abba a nagyobb léleketű szőlamba, amivel a haladás járul a világ-koncert harmonizájához.

Egyébként ott is kitűnően isznak; ehhez már van szufflajok is elég erős.

Játszszák a liberalist.

Kendőzik a fajgyűlöletet.

És mindenek fölött politizálnak.

Nem csoda! Vannak tekintélyes, ponderans poliükusai. Ezek között kétségtelenül a legfontosabb (150 kiló erejéig) a plébánia adminisztrátora, az impozans prezidens: Nagy Béla.

Nálunk sem ismeretlen.

Valamikor Homokkomtrómban volt adminisztrátor. Kitűnően jártotta a politikai kortest és a hazai csendest. Merész vállalatokra kész franciscanus volt.

Falk mellett agítált a képviselőválasztáskor.

Falk nem nyert, de ő elveszítette a homokkomtrómi pozíciót.

Most Nagy-Atádon várja a polgárházasságot olyan hazafias regnálóval, hogy nagykanizsai rendtársai is megirigyelhetnék tőle.

Különben ő elég nagy és Nagy-Atád elég kicsiny ahhoz, hogy az ottani társadalomban domináns szerepet játszzék.

Kivüle van annak a somogyországi városkának néhány bírja, hivatalnok, kellejénél több fekalisa és tetetője nagyságát tekintve: főlős számban doktora. Sok nagy-ember; óriási választások; siralmasan parányi egyetértés.

Egyetértést még a bor sem teremthet. Talán mert Zalából importálják.

A város magasabb kulturáját az elemi-iskolán kívül egy selyemgubó-beváltási telep hirdeli.

Sajtója nincs, azért intelligens lakosai között már régen meghonosult a szobéliség. Nyomda-festék nélkül veszekednek és mázoltják egymást feketére.

Az aludni szerető hazafiának eléggé nem ajánlható nyaralóhely.

Nagyot léleztetem, mikor a somogyországi legujabb vicinális „filloxerán” Böhönye felé vehettem utamat, ahogy a nagykanizsai legujabb keletű zsrnalisztai szálló ige mondja: „Kalmár Piroksa nyomait keresni.”

Nagyon ártatlan, szent újságírói zárandoklás volt, különösen részemről, aki már túl vagyok a vesztett lépések csarnokán.

Kalmár Piroksa nyomait nem találtam meg, de sikerült felfedeznem azt a böhönyei Don-Juant, aki Kalmár Piroskát és Kaposi Józst a legellenálhatatlanabb módon elriasztotta Böhönyéről.

Miután kedélyesen kigyönyörködtem magamat Böhönyének imádságra hívó csendjében, siettem Keszthely felé.

Marcaliban, Kethelyen csakugy tödultak be a fürdőzni utazó zónások. Tulpiros képű somogyi anygok, kitűnően táplált mamák, az eleganciát bámulatos ügytelenséggel játszó kisvárosi aranyfiatalok, mosolykasztonn feszes tartású vidéki nagyságok tolongtak a kavargó zónás áramlatban.

Egy résztől Balaton-Keresztúron, másik résztől Balaton-Berényben könnyebbült meg a vonat.

A berényi állomásnál, ahogy egyedvű képpel néztem az utasok kavargását, egyszerre ismerős

hangok csendültek meg közölemben. Mintha csak a nagykanizsai korsórol ringatta volna el hozzám a hazátlan szél.

Oda tekintettem.

Ismerős, kedves arcok mosolyogtak felém.

Azok már a mieink voltak.

Mosolyuk sugárbenében volt az édes otthon meleg napjából; üdvözlő hangok: zenei délibáb a megszeretett, megszokott élet boldogító harmonizájából.

Szinte fájt tőlük megválnom.

Az igazságtal, hogy majd Keszthelyen mégtöbb ismerőssel találkozom.

De csalódtam.

Az ebédutáni legmelegebb órákban volt csak érkezésem lemenni a Balaton partjára, hogy rövid felőráig gyönyörködjem a hullámok ringásában s oda álmodjam a láthatatlan tündereket a beszédes habok közé.

Ez idő alatt a mi nagykanizsai anygajaink és polgártársaink bizonyosan mind szenderegtek.

Ott valóján olyankor a legradikalissabb reformpártiak is alusznak.

Csupán *Seregly* Dezső barátommal találkoztam. Ő nem aludt. Ugy hiszem: állandóan ébren tartja az a tudat, hogy neki missiója van a keresztény szívek világában.

Szinte kíváncsian várom: hogyan számol be missiójáról azon a banketten, melyet jövő vasárnapon a nagykanizsai irodalmi és művészeti kör rendez a „Hullám”-ban.

Mert akkor bizonyára sok szép tosztot fog majd kiringatni a balatoni „Hullám”-ban.

H I R E K.

— **A hercegprímás Balaton-Füreden.** Vaszary Kolos hercegprímás, mint levelezőnk jelenti, a legkellemesebben tölti a nyarat Balaton-Füreden. Az egészsége kitűnő; a balaton-füredi savanyvizet naponta inni isza s a nyaralójához tartozó kis balatoni fürdőben mindennap megfürdik. Életrendjét csak a bonus időrávára meg. Társaságában van állandóan meghitt titkára, dr. Kohl Medárd és felváltva Hettyey kanonok, primási irodaiszolgáltató és dr. Klinda Teofil főszékeszéki jegyző. A hencsek és a környékbeli papok is látogatják. A hercegprímás augusztus 12-ikéig marad Balaton-Füreden, ahonnan Esztergomba megy és Nagy-Boldogasszony ünnepére misézni fog a bazilikában. Szent-István napjára Budapestre megy s ott pontifikál.

— **Kinevezés.** A király *Salaniszlavszky* Adolf kassai ítélő táblai elnöki titkár a salagerzsényi törvényészékhöz előkék nevezte ki.

— **Hymen.** *Bun* Samu iskola-iszolgáltató leányát Malvin kisasszonyt augusztus hó 4-én vezeti oltárhoz *Szabó* Adolf nagyváradi tanár a nagykanizsai ir. templomban.

— **Martinschmaroff** Arnold gyógyszerész a nagykanizsai ifjúság armpolitikus és kázkedveltségnek örvendő tanja átvette s a jönevű *Décsi* féle drogaria és illatszert üzletet Budapesten, e napokban elhagyta városunkat, melynek humanus ügyeit minden alkalommal önszetlenül és szívesen szolgálta.

— **Tapolca város képviselőtestülete** legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a vincellériskola épületét a hosszatarozott szabadterülettel átengedi a város az államnak azzal a kikötéssel hogy amennyiben az állam az iskolát besejtenetne, az épület tartozékaival együtt minden kárpótlás nélkül visszazsál a városra; kikötötte azonban a város, hogy a lami amerikai asszötelepről ojtványokat és vesztöt első sorban a tapolcai szőlőgazdák kapjanak. A közönségi szabályrendelet módosítása tárgyában kiüldött bizottságot felhívta a képviselőtestület, hogy javaslatait harminc nap alatt terjessze be.

— **Féjegyző-választás Vasmegeyében.** Vasmegeye jelenlegi főjegyzőjét, dr. Bárdossy Jenőt, a földmivéleletügyi miniszterumbra osztálytanácsosá fogják kinevezni. Helyébe hivatalos jelölt Bexlerd István, kivüla komoly jelölt még Maróthy László; nincs azonban kizárva, hogy a megyei földbírókoss osztály a két jelöltjén kívül mások is fognak pályálni Bárdossy Aláskára.

— **Kirándulás Keszthelyre.** A nagykanizsai irodalmi és művészeti kör által vasárnap e hó 28-án Keszthelyen tartandó hangversenynek általunk már közzétett műsora egy igen érdekes számmal gyarapodott. Kordás Károly kir. törvényszéki bíró dr. Friedl Ödön zongora-kísérete mellett előadja Vörösmartyú „A honfoglalás” című meséjét. A hangverseny, tekintve a nagy érdeklődést, nem mint jelezük a „Hullám” hanem az „Amazon” szállodában fog megtartani. A kör tagjai, kik a déli csütörtök által engedélyezett menet-kedvezményt élvezni óhajtják figyelmetnek hogy a kirándulásra való részvételük legkésőbb e hó 26-ig a kör elnökségének jelenték be, hogy részükre a tagsági igazolvány — mely nélkül a kedvezmény nem adatik — kiállítható legyen.

— **A Takács Giziék.** Híresebb familia a híres Kis-Kanizsán nincs és tán nem is volt mint a Takács Giziék. Ha valami törvénybe ütköző dolog történik Kis-Kanizsán — és szokott ilyen is történni — legelőször is a Takács Gizi családra hárulnak a gyanú és mint a rendőrség és bíróság jegyzőkönyve tanusítják, nem mindenkor alaptalanul. Három fia volt az öreg Takács Giziékné, ezek közül egyik agyonlőtte kedvesét és azután kivégezte saját magát, a második fiút át szállított be az erdőből, becsipetti állapotban lecsapta a kocsiról és az országúton lelte halálát. A család harmadik sarja ifj. Takács Gizi József e hó 21-én reggel lövési sebekkel tért haza az apai háza. Az egyik golyó a gyomrába süródött, a másik pedig a karjába. A rendőrség az esetről értesülve, érdeklődött megtudni, miképen jutott a III-ik és utolsó Takács a lövési sebekhez, kihallgatva a sebesültet, ki a következőket regélte a rendőrségnek. Szombat és vasárnap közti éjjel orrvadászatra ment. Ugy három óra tájban a gördénysíri városi szőlőtelep mellett találkozott egy uri vadászszállal, kivel összeszólaikozott. Csakhamar bírakra is került a dolog és midőn Takács elvette ellenfelétől ennek kétcsövű vadászfegyverét, az hirtelen revolvert rántott és ezzel közvetlen közelről kétszer meglötte őt. De sem Takács sebet, sem pedig a ruhán levő lyukak nem biz nyitának Takács állításának bízhatósága mellett és a rendőrség is merve a Takács familia, inkább hajlandó azt hinni, hogy Takács valószínű bűnösök ártárván, lövésekkel fogadtatott. A nyomozás különben erősen folyik.

— **Tánccsalóadás.** A nagykanizsai tánc kedvelő ifjúság a zalamegyei vizkarosultak javára Oroszváry Gyula ügyvéd úr védnöksége alatt a Polgári Egylet kerthelyiségében 1895. évi augusztus hó 20-án, Szt.-Iván napján Horváth Laci zenekara közreműködésével jókégyencelű tánccsalóadást rendez. Belpoli díj személynként 1 korona. Kezdte este 8 órakor. Csinos táncrenddel a rendezőség a pénztárárt szolgál. Tekintve a nemcsélt, felbűzések köszönettel fogadták és hírlapilag nyugtázták. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a nagyeremben tartatik meg. A meghívó mára át nem ruházható és kívánatra előmutatandó. A rendezőség oly szép célt tűzött ki maga elé, hogy szívesen ajánlják mulatságát a közönség pártolásába.

— **Katonazene.** A „Polgári-Egylet” bérlői a holt idejében egy kis élet óhajtottak hozni és meghozták a 48-ik és 49-ik gyalogezred zenekarát. A 25 tagból álló zenekar Grossauer előnyben ismert és közkezdveltségnek örvendő karnagy vezetés alatt hangversenyzett városunkban. Szombaton és vasárnap a „Polgári-Egylet” gyönyörű kertjében és hétben este a kedvezőtlen időjárás miatt az egyetli nagyeremben. A publikumnak, mely nagy előzértel viseltetik az ingyenes hangversenyek iránt, bő tere nyílt ehhez kedvelésének öszere a hosszú és tágas Szűz-úton, mely szombaton és vasárnap este csak egy hétszögött a sétáló hallgatóságól. De azért a vasárnap-beli is szépségszerű közönség foglalt helyet, melynek kedvvel a zenekarral együttesen az első estén alaposan megfontolta a gyakorlaton működő két villamos lámpa és a hangverseny eszközök ügyét megvárható, hogy szerény gyerekek és petroleumlámpák jöttek a hatalmas villamosok segítségére. — Hétben a katonai zenekar collegiálistól a honvédség gyakorlatára kivonult és zenezenével kísérte be a városba a honvédséget, mi a közönségre igen kellemes benyomást gyokorolt, meggyőződen ebből a közös hadsereg és a honvédség közti különbséget, melyre nem minden város dicsérek.

— **A villamos sötétségre.** Szinte már bosszantó, hogy egy egész esztendő nem volt elegendő arra, hogy a villamos világítás tényleg megfeleljen elnevezésének. Az ivilámpák felváltva sztrájkolnak, majd jitt, majd amott nem égnek, de azért élejtél az átvők is adnak magukról oly hatalmas kélepeléssel, mintha csak madárjisz-tóknek lennének felállítva. A hiba, úgy tudjuk: abban rejlik, hogy a vállalkozó-takarekossági szempontból olyan egyének által kezelteti a lámpákat, kik ehhez abszolút nem értenek. A lámpákba továbbá szintén takarekossági szempontból egy olyan készülék tétetett újabbban, mely arra van hivatva, hogy ne égjen oly gyorsan ki a szén. Ezen készülék úgy látszik alaposan megfelel-celjának, a legtöbb lámpában tényleg megmarad az egész szén, mert a lámpák nem égnek. A városi világítás körül egy kis reformra égető szükség volna.

— **Hát ez mi?** „Minél kiterjedtebb módon azonnal tegye közhírré hogy also austria helytartóság a szarvas marhákat, juhok kecskéket helytartóság területéről also austria területét megtiltotta alispán.” Ilyen szövegezésű két cédula van kiragasztva a nagykanizsai városához kapuja alatt. Az ismeretes előtűnik, hogy ez nálunk a „leg kiterjedtebb” módon való közhírrététel, de azt is szerepnek tudni, melyki alispán rendelte el lenke, mikor és kinek címetetettel a rendelet. Mindez talány előtűnik, melynek megfejésére tán vállalkozik valaki olvasóink közül. Mi úgy véljük, hogy Zalavármegye alispánjától a városi hatósághoz érkezhettek a fenti rendelet sürgönyileg, de a hatóságnak nem volt ideje a rendeltet megconciálni, hanem igen egyszerűen a távirat tartalmát úgy mint az a távirat hivataltól kijött, „igazsághűben” két példányban lemásoltatta és kifüggesztette; elég jó ez így is a kanizsai polgárságnak.

— **A városi erdők érdekében.** Timinszky Kálmán állami erdő felügyelő a jövő hóban városunkba érkezik, a hercegi uradalmi Üzem tervek felülvizsgálása végett. — Ezzel kapcsolatban meg kell ragadnunk az alkalmat, hogy városi erdőgazdagságunk jelenlegi kezelési módját megvizsgáljuk 4000 hold-erdeje van Nagy-Kanizsa város közönségének, mely okszerű kezelés hiányában a városi helyiségek fűtésére elhasznált fa-szükségleten kívül alig hoz valam jövedelmet. — holott csak ügyesen kellene utanozni a szomszéd uradalm erdőkezelési módszerét, lelkiismeretesen végre kellene hajtani az üzemtereket, melyeket az állami szakközvegek hatóságunkat közelebbel rendelkezésre bocsájtanak, s pár év alatt az erdők tisztá jövedelme jelentékenyen könnyitene a terhet a városi pótdadó ölymányaától gúnyozódó vállalkozók.

— **A királysértő főhadnagy.** A „Fővárosi Lapok” írja: Nagy felbűzést keltett pár héttel ezelőt a székesfehérvári honvéd dandárparancsnokság becsületbíróságának ítélete, melylyel Szemecz Emilnek, a „Magyar Állam” szerkesztőjének, mint tartalékos főhadnagynak ügyében kimondotta, hogy a becsületügyi eljárás megindítását szükségesnek nem tartja. Szemecz Emil tudvalóleg a budapesti esküdtszék elmarasztalta, mert a Magyar Államban királysértő cikkeket írt, annál meglepőbb volt tehát a katonai bíróság felmentő ítélete. A határozatot korrigálni kellett s azal kezdtek, hogy Huber dandárparancsnokot, aki a nevezetes becsületbírósági tárgyalásokon elnökölt, nyugalmába küldték. A dolgot azután a budapesti első honvéd-erzd parancsnokság vette a kezébe, melynek becsületbírósága a becsületügyi eljárás megindítását mondta ki szükségesnek s azt most már be is fejezték. Ennek a becsületbíróságnak a véleménye a székesfehérvári határozatnak teljes ellentéte, úgy, hogy ennek a alapján az ország honvéd táparancsnokság parancsban kiadta, hogy Szemecz Emil a honvéd tisztakar tagja nem maradhat. E parancsot József főherceg íta alá és az a katonai körökben élénk megbeszélést tárgyalt képezi.

— **Állami trachoma kórház.** Ezen feliratot viseli a. hó 21-én Perlakon megnyit szem kórház, melynek megnyitására az állam képviselőiben megjelent dr. Feuer-Náhan-egyvet. tanár kir. főegészségügyi felügyelő és Klobulák Károly helygyógyintézet-námniaz, kik a járás főszolgabírájának és a járási tisztviselő orvosnak leltár mellett a kórházat átadták. A berendezést és felszerelést, mely 1500 forintba került teljes az állam adta. A kórház szobáiból al, külön a férfi és női női osztály van 15 ágyval és minden tekintetben miniszertelen van berendezve. A kórház

felállításával egy rég érzett hiányt pótolta az állam Perlakon, hol a trachoma már évtizedek óta szedi áldozatait. Tervbe volt véve az operálandó betegeknek a műtétek azonnali megkezdése, de ez angustus hóig el kellett halasztani, mert a nép most mezei munkálatokkal van elfoglalva. A műtéket megkezdésére a tudós tanár annak idején ismét perlakra jö. A hivatalos megnyitást dr. Böhm járásorvosnál tényleg ebéd követte, melyen jelen voltak: Rubes Sylvia grófnő és leánya Nemeza, Rubes Ottokár, Böhm Clair Clarinde, dr. Fener Natán, Kostyal Ferenc főszolgabíró, dr. Vizeleki Frigyes, Klobulák Károly és Böhm René. Elutazás előtt dr. Feur egészségügyi felügyelő collegiálist beszédet intézett dr. Böhm kórházvezető és dr. Vizeleki kezelő orvoshoz, szívükre kötve a betegek gondozását.

* **Kerékpározók figyelmébe.** A viaghírű Seyri fegyvervár kerékpár képviselőisége és raktára Unger Ullmann Eleknek Nagy-Kanizsán van, — honnét képes árjegyzékek kívánatra díjmentesen küldetnek.

* **Legjobb hártypapír befőttes üvegekre,** egy a befőttes üvegek költésére alkalmas költő-zsinegek, továbbá csinos szines felirások befőttes üvegekre Fischel Fülöp könyv- és papirkereskedésében kaphatók.

* **In Fluge durch die Welt** diszkóésben. — *Fliegende Blätter Kalender 1896. évre* megjelentek és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

* **Az elegáns és hold építész** Aeolus kerékpárok kizárólagos gyári raktára és képviselője Köhler testvéreknek Nagy-Kanizsán.

IRODALOM.

— **Stambolow István**nak, a meggyilkolt bolgár államférfiúnak sikerült árcképet hozza az Ország-Világ lapjából (29.) számában. Ezen az aktualitásán kívül egész sereg szebbnél-szebb képet találunk a jeles folyó iratban; elég legyen megemlíteni a gazdag sorból gr. Zichy Jenő keletkezési utjáról foltvet pompás képeket. A műveg részben ott találjuk Koroda Pál, Adorján Sándor, Róna Béla, Buday László, K. Reutter Sándor, Mándoky Sándor stb. érdekes verseit és cikkeket. Az Ország-Világ előzetesíti ára különben a legolcsóbb: negyedöve csak két frt. Mutatványszámot legyen küld a kiadóhivatal (Budapest V. Hold u. 7. sz.)

Megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

CSARNOK
Mulatság után.

Írta: Glaser S. Sándor.

Éjfélután járt az idő, hogy a „Muzsa” vendéglő nagyereméi elhagytam, hol a „Gömesfalvi uicacsopók társaság” színelőadását egybekötött táncvigalmat rendezeli. A redactor ur meghagyta, hogy minél többet érintkezzem az igen tisztelt utacsopór urakkal, mivel ők a legpontosabb előfizetők.

Mindezt elköveitem lapunk érdekében, ugyanarra, hogy mint a nagyeremből távoztam, az utcára érve, láttam, hogy forog a föld saját tengelye körül. Fejem nyugott, az utacsarkon a lámpák táncoltak és ijedten kapkodtak lángjaikkal, sőt némelyik nekem is dött. Lassankint a hideg levegő egy kissé magamhoz térített és csak ekkor jöttem-rá, hogy bizonyynyal nem a lámpák verődtek hozzám, hanem én azokhoz. Eddig nem járt utcákon haladtam végig, míg eljutottam lakásomra. Fűtőrézve nyitottam be szobámba és szinte kedvem kerekedett újból táncolni. Szekrényemben egy palack cognac állott, én elővettem és elkezdtem itdogálni.

Különös egy üveg volt ez. A vignettán nagy betűkkel a felirat állott: „Ciankéli mérég” és ez alá egy halálós volt rajzolva. A minap adta egy gyógyszerész ismerősöm, kinek alpanaszokdítam, hogy egy egész üveg cognacot elfogyott anélkül, hogy ittam volna belőle. S valóban, mióta ebből az üvege tartom, nem nyult hozzá senki sem. Az is igaz, hogy azóta mindig elzartam a szekrényembe.

Egymásután hajtogattam a pohárkavat. Különös, hogy az embernek ivás közben támadnak legszebb gondolatai. Agyamban egy tragedia terve kövnyit — s már is a kezemben éretem a szax arany pályadíjat, melyet a jövő évi Telekypályázaton én fogok elnyerui. — Kitűnő thema.

Egy öreg, de gazdag földesur feleségül vesz egy 18 éves-hajadont. Boldogan is élnek mindaddig, míg a földesur fia haza nem jön. Az ifjú szerelmese gyulad mostohája iránt. Az öreg ur észreveszi. Dühében először meg akarja ölni ün-

magát, aztán a fiát és a feleségét, azsz először a fiát aztán a feleségét és így önmagát. De így mindenki meghal, ez nem jó.

Még azt mondán a közönség, hogy egyebet sem tudok, mint gyilkolni és még a premiérsen is kifityólni a darabot. Legjobb lesz, ha az apu mérget önt a fia borába, amint együtt mulatnak, az öreg ur meg továbbéphet boldogan a feleségével. Így lesz legjobban.

Ei is akartam mindjárt kezdeni, — de akkor eszembe jutott, mintha én ehez hasonló szindarabot láttam volna. Persze, hogy láttam! Hiszen ezt már rég megírta Schiller az ő „Don Carlos”-ában és bizonynyal sokkal szebben és jobban, mint ahogy én akartam ezt megtenni.

Tán jobb lesz egy vigjátékot írni. De már annyira erőt veti rajtam a drámai hangulat, hogy még csak egy élc sem jutott az eszembe.

Igyunk! — gondoltam magamban, a cognac majd hatást csinál és addig meg se állam, míg csak az üveg ki nem ürült. Kinyitottam szobám ablakát, hogy a cigaretté-füst elszálljon, mert bizonynyal e miatt nem tudok most írni. Amint a nyitott ablakon kitekintek, egy magános nőt láttam a sétatéren bolyongani. Oh! ez bizonyosan egy öngyilkosjelölt. Nos, ha sem tragediát, sem vigjátékot nem írhatok, írök egy novellát. Egy megcsalt, elhagyatott nőről, ki amott teherként vonszolja már az életet. Igen, igen ez kitűnő lesz.

És vettem egy iv tiszta papírt és írni kezdtem. Egyszerre csak kialszik a gyertyám. Hamarosan gyulát gyújtok, de ekkor veszem csak észre, hogy a gyertya teljesen elégett és másik szinon lúban. Sebaj, gondoltam magamban, megírom holnap, de legjobb lesz a „schlagwortokat” lejegyezni, hogy miről akartam tulajdonképpen írni. Egyik kezemben tartottam az égő gyulát, a másikkal leírtam krétával ajtómrá e néhány szót:

Isten veled élet, te siralom völgye!
Elköltöttem belőled egy szebb hazába,
A mennybe.....

Többet nem írhattam volna, mert vagy ötször körömmre égett a gyufa.

Lábam alatt újból mozogni éretem a földet. Öltöttesen oda dobtam magam az ágyra és csakhamar álomba merültem.

Nagy lármá riasztott fel álamból. A lefüggönyös ablaknál kitekintve, nagy néptömeget láttam egybegyűlve ablakom alatt. Egyik sirt, a másik a kezével hadonászott, de mindnek arcán a levertség bizonyos jele látszott. Több ismerős alakot pillantottam meg, kikkel a tegnapi mulatságon együtt voltam. Oh az a mulatság! Még most is szédül a fejem. Szobámban a székek mind fel voltak fordítva a cognacos üvegem az asztal alatt hevert. Én nem csináltam tegnap ilyen ostépatéit. Oh azt az átkozott sok bort minden tagomban éretem. Csak most volna egy kis cognacom, azt mondják: az jó a kaiszenjammer ellen. Ki akarok szólni a háziaszonyoknak: az ajtó he van zárva. Hisz én sohasem zárom be a szobám ajtaját. Elkészítem zörgetni. Semmi válasz. Mi történnhatott itt? Az utcán egy sereg ember, az én ajtóim bezárva. Csak nem a háziaszonyommal történt valami? Hamarosan másik ruhát öltöttem magamra, a tegnapi nagyon gyűrődött volt. Nem tudom, hogy leköttem le ruhastul. Már teljesen késsen voltam, amint szobám ajtóim zárában a kulcsot hallom fordulni.

— Csak a két hónapi lakást fizette volna ki. Oh istenem... istenem... Ezt kiabálta folyton ki-vülről a háziaszonyom.

— Hagyjon fel a sirással! — mondá egy férfi hang.

Erre felpatlant az ajtó és két idegen uri ember lépett be hozzám. Egy kissé megijedtek, amint engem megpillantottak.

— Parancsolnak az urak? — kérdeztem egész tiszteltteljes hangon.

— Hát hol van az öngyilkos fiatal-ember? — szólt kifelé az egyik.

— Ott fekszik az ágyon öltözetesen; a mérge-üveg meg ott fekszik az asztal alatt — mondá a háziaszonyom.

— Jöjjön és mutassa meg! mondta haragosan az ismeretlenek egyikje.

— Én még most sem tudtam, hogy mit jelent e sok kemédia.

— Hiszen abban sohasem volt mérge! — mondta a másik uri ember, ki valószínűleg pálinka kereskedő lehetett, mert az orrához emelte a cognacos üvegemet.

E szavakra berohant a háziaszonyom, — de majd hogy kővé nem meredt, amint engem meglátott a két idegen között.

— Ho...o...ogyan? hát nem lett öngyilkos? Hát akkor miért írta az ajtóra ezeket a bucsuzó szavakat?!

Nem tudtam megállni, hogy fel ne kacagjak. Most már tudtam, hogy ki és mi e két uri ember.

Szegény háziaszonyomat félrevezette a cognacos üveg, meg az ajtóra írt néhány szó, de leginkább tán az, hogy öltözetesen feküdtem az ágyon.

A két rendőri kiküldött (mert az volt e két ur) bosszusan hagyta el lakásomat. Szegény öreg asszonyt elhalmosták különféle díszítő jelzővel.

De a nagy ijedség után, megis csak ő örült legjobban, mivel hogy én nem költözököttem a mennybe, mielőtt neki a két havi lakbért kifizettem volna.

NYIL/TÉR*)

Bucsu-vétel.

Budapestre téve át állandó lakásomat, mindazon barátainknak és ismerőseimnek, kiktől az idő rövidsége miatt személyes bucsut nem vehettem, ezennel mondok szívélyes „Isten hozd”-ot azon kérelemmel: tartsanak meg a jövőben is baráti emlékekben.

Kartschmaroff Arnold,
gyógyászorvos.

*) Az e rovásban közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

Felolós szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Egy háztartásban se hiányozzék a legkitűnőbb folttisztító szappan

mindennemű foltot a ruhákból könnyen eltüntet, darabja 20 kr.

A felülmulthatlan rozsdavíz

a fehérműveket a rozsdá és gyümölcs-foltoktól alaposan megtisztítja anélkül, hogy a fenérműveket ártana. Igen egyszerű kezelés. 148 2-1.

Egy üvegecske ára 40 kr.

Egyedüli elárúsító hely Nagy-Kanizsán:

NEU és KLEIN

fűszerkereskedése az „Arany golyóhoz.”

OESER villamos színháza

Még csak 4 előadás.

Ma csütörtökön és mindennap nagy dísz előadás egész új műsossal.

Salonbűvészet. A légyjáró. Bámulatos mutatvány.

Réptében a világ körül. Azaglio gróf vagy a dunai habedny.

Iszállított helyárrakkal!

Helyárrak: I. hely 50 kr. II. hely 40 kr. III. hely 30 kr. Karzat 20 kr.

Katonák és gyermekeknek I. hely 30 kr. II. hely 20 kr. Karzat 10 kr.

Jegyek előre válthatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében és a színházi pénztárnál.

A nagyérdemű közönség szíves látogatását kéri

OESER festvérék, vállalkozók.

N.-Kanizsán, a Zárda-utcában.

A világhírű

STEYRI fegyvergyár
kerékpár

képviselősege és raktára

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Vendéglő-eladás.

Mura-Kereszturon az állomás mellett jó forgalomban levő ujonnan épített

vendégfogadót

családi körülmények végett szerény feltételeket eladja

Milovetz Gyula,

talajdosos.

148 3-1

Van szerencsém közzé tenni, hogy a volt palini gőrfürésznél, az üzem beszüntetése miatt a lécek árai leszállítottak. Jelenleg a száraz, jó minőségű **lécek árai**

1/4 erős darabja 6 1/2 kr.

1/4 " " " 4 kr.

Kérem míg a készlet tart — e kedvező alkalmat kihasználni.

Palin. 1895. július 20. Tisztelettel

Frank Salomon.

Egyedül valódi angol
csodabalsam
THIERRY A. Gyógyszertár,
PREGRADÁ-ban.

Ez a balsam egy belsőleg, mint külsőleg használt. I. meg eddig el nem ért hatáson gyógyosor a tüdő és mell minden betegségeit, onyhi a hurutot, csillapítja a kihányást és a fájo köhögést eltávolítja és gyógyít idült fájalmakat; 2. kiválóan használ torokgyulladásnál; 3. eltávolít minden lást; 4. meglopón gyógyítja a gyomor minden betegségeit; 5. megszüntet minden fájalmat és gyógyítja az arany-eret; 6. a könnyű székélest elősegíti és a vért tisztítja; 7. kitünően használ fogfájásoknál, a szájbánt meggyógyítja; 8. jó szer a giliszták ellen; 9. kitünően használ külsőleg mint gyógyítószert minden sebnél; 10. egyáltalán egy balsam, mint külsőleg kétségtelen eredményvel használható gyógyítószert. Csak akkor valódi és hamisítatlan a balsam, ha minden üveg egy ezüstkupakkal (Kapsel) van lezárva, a melyben szerepel: „Thierry A. Gyógyszertára az Őrangyalhoz Pregradában” bevonva. Minden más balsam, mely nem az én kupakkommal van lezárva és másként van kiállítva, hamisítvány és ártalmas, a káros hatású és durva anyagot, mint „Alca” és ehhez hasonlókat tartalmaznak. Minden ilyen balsam ne fogadjassék el. Balsamom hamisítói és utánozói a védjegy-törvény alapján törvénytelen, szigoruan üldöztetnek. A magyar kormány 5782. B. 6108. sz. a. kelt végzésével, szakértői bizonyítvány alapján igazolta van, hogy készítményem semminemű tiltott, vagy az egészségre káros hatáson anyagot nem tartalmaz. Oly helyről, hol balsamomból raktár nincs, tessék megrendelést közvetlenül hozzám: **Thierry A. Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett** intézni. Ausztria-Magyarországnak bármely postálműhelyére bérmentve küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Horvátországba bérmentve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy utánvéttel elküldöttnél **Thierry Adolf Gyógyszertár Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.**

A legregibb, legjobbnak bizonyult és valódi, mindamellett a legolcsóbb egyetemes, népszerű házi gyógyszer, majdnem minden külső és belső betegség ellen.

Thierry A. Gyógyszertára az Őrangyalhoz Pregradában. A valódi angol csodakenőcs hatása és ereje. Az angol csodakenőcs, mely a legjobb eredményt adó használt szer a szenvedő emberiségnek a legvalóságosabb és idült bajokhoz. A sebek gyógyítására, ugyanígy a fájdalom enyhítésében felülmúlhatatlan; — főalkatrészét a piros róssa „rossa oentifolia”-ban létező csodaszert anyag, más kitünően elismert gyógyanyagok összetételéből képezik. Az angol csodakenőcs használható: A gyermekágyasok mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedéskor, Orbánc (Szent-Antal tüse), mindennemű sérülések, láb- vagy csontszélességek, sebek, gennyedések, fagyadt lábak, sőt csontszén ellen; — tétus, szarvas, lő-, vágás és zúzódási sebek ellen. Használható minden idegen résznek, u. m. üveg-, faszálka-, bomok-, szilánok és tűszálka-eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldrúszolt lábak gyógyítására. Mindennemű **égetések**, fagyott testrészek, betegségeknél hószas fokos általánosított sebek, nyakdaganat, vértörődés, sürgőség és a gyermekeknek előforduló kiabessések ellen stb. stb. Az angol csodakenőcs minél regibb, annál kitünőbb hatásában! Igén ajánlatos csak egyedül álló elővigyázati szerből minden családnál készletben tartani. Két dobozról kevesebb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvéttel elküldöttnél, 2 tégely csomagolás, szállítóléval és bérmentes megküldéssel 3 korona 40 fillér.

Thierry A. Gyógyszertára az Őrangyalhoz Pregradában. Számos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelmeztetek mindenkit hatástalan hamisítványok megvételére ellen a kérem szigoruan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti **védjegy és cégneve** „Thierry A. Őrangyal Gyógyszertára Pregradában” bevéve legyen. Az egyedül és valódi angol csodakenőcsüm hamisítói és utánozói, a védjegy-törvény alapján, szigoruan üldöztetnek, ugyanúgy a hamisítványok lemoratóriumaitól.

Egyedül közvetlen beszerzési forrás **THIERRY A. Őrangyal Gyógyszertára PREGRADÁBAN, Rohits-Sauerbrunn mellett.** Oly helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül, **Thierry Adolf Őrangyal Gyógyszertárhoz** Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett címezni. Az ausztria-magyarországi védjegy lajstrom-száma 4524.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépjárművek Budapest Váci-körút 63. sz.
ittal a legújulányosabb áruk mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcsapágyap-készletek
Kölyvesek, kaszálók, szarvasgépek, borzókák, szénmángolyok.

COLUMBIA a legjobb sorozógépek, szénmángolyok, rézpumpák, kukoricasziszálók, darálóok, őrlő-malacok.

Egyetemes acél-ékek
és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Stahel és Lenner Budapest,

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajándljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közül kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közül és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsesztító és osztályozó-Trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozó-gépek minden gabonafajt tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutfahr

és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csakoly költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom-Trieur-hengerek vagy burkolatai, lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti anyagban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Riegler és társa AEOLUS kerékpár-gyár, Grácban.

AEOLUS KERÉKPÁROK

elegáns és solid építésük, úgy könnyű és csendes hajthatásuk folytán nagy kedveltségnek örvendenek és a kerékpáripárban az első helyet foglalják el. Aeolus kerékpárokon immár 8 versenydíj nyertett, ezek közt 1894 szept. 23-án a zágrábi 50 kilométeres és a horvátországi 150 kilométeres utiversenyeken első díjat nyert. — Az utóbbi versenyben az illető elnyerte az uti bajnoki címet.

Kizárólagos képviselőség és raktár Nagy-Kanizsa és vidékére:

KÖHLER TESTVÉREKNÉL

vaskereskedés Nagy-Kanizsán, Eötvös tér 526. szám.

T. vevőinknek iskola, vagyis tanuló gép rendelkezésére áll.

Kíváncsiakra képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Becskeutósnag:

F. S. T. S. S. Olap-fürdő.

Ide intézkedő a lap szellemi részére
vontatód minden közlemény.Bármennyire is lehet csak ismert kerek-
ből fogadtatnak el.

Kérlek azok nem küldöznek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankkegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a nagy-kanizsai segélyegylet-összevetkezést és a letényei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városbelső-írtel: Fischel Fülöp
könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 forint — kr.)
Félévre 6 korona (3 forint — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 forint 80 krajczár.)

Hirdetések jutányosnak számítanak.

Nyilatkozó postakora 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre
vontatód Fischel Fülöp könyv-
kereskedésbe tartoznak.

Kilátások.

Nagy-Kanizsa, 1895. júl. 26.

(—n.) Augusztus 13-án ül össze Brüsszelben az interparlamentáris konferencia, hogy különféle üdvös dolgokkal foglalkozzék, minő: a nemzetközi békebírótság megalakításának tervezete; a hadierők leszállítása, — az idegenek védelme — és a kiutasítási jog; az interparlamentáris bizottság jelentése és a jövő évi kongresszus helyének meghatározása. E konferencián nagyobb számmal fognak részt venni a magyarok, kik közül többen már megígérték megjelenésüket, köztük Jókai Mór, gróf Apponyi Albert, Berzevics Albert és mások, részint azért, mert a jövő évi kongresszust a millenniumi kiállítás idejére Budapestre szeretnék kitélni, részint hogy résen legyenek, ha a román kérdés csakugyan szóba kerülne; mert mint olvasóink tudják, a román liga elnöke Urecchia, e kongresszuson akarja tárgyalni a román kérdést is.

Egy másik kongresszus Budapesten készül ugyancsak augusztus 10-ére; a mi elégedetlen nemzetiségünk a török, oláhok és szerbek fognak itt összegyűlekezni, hogy nyelvüket öltögtessék a magyar állameszmére és hazafiatlan dolgot cselekedjenek a gyűlekezési jog cégére alatt. Ezekkel csak fog

végezni az államhatalom, ha olyas valamit követnének el, a melylyel túllépnék a törvényesen megengedett határt.

Hogy az interparlamentáris konferencia határozmányai öregbíteni fogják-e a béke kilátásait, az más kérdés, szemben a Keleten végbemenő eseményekkel.

Stambulov halála kétségtelenül előtérbe toltta a keleti kérdést, s talán Oroszország is elérkezettnek látja az időt most, hogy Ázsiában oly sikereket ért el, hogy ismét Európa felé fordítsa figyelmét. A bolgár oroszbarát politika csak most őrzi orgiáit, napi renden van Ausztria-Magyarország gyalázása, miután ennek barátját eltemették. A bolgárok maguk is öntudatlanul járják azt az örületes táncot, melylyel az egész művelt nyugot rokonszenvét eljásztották, s mely ellen ugy látszik minden mosakodás hiábavaló. Ugy látszik, hogy a valódi hangulat legbiztosabb kitejezője a bolgár cselék, melynek kitérésait a bolgár rendőrség megfékezni nem képes.

Még bonyolultabbá teszi a dolgot a macedoniai forrongás, mely éppen nem akar szűnni s mely mindig újabb és újabb tápot nyer az elégtelenség részéről, török részről ugyan azt hiszik, hogy a teljes pacifikáció nemsokára sikerülni fog, de ez elvégre is nem oly bizonyos. Nem minden jelentőség-

nélküli egy belgrádi sürgöny, mely azt javasolja, hogy pár nap óta számos orosz tiszt tartózkodik ott, a kik még egynéhány Oroszországból érkező társukat szándékoznak bevárni, a kikkel együtt Bulgáriába utaznak. A civil ruhában járkáló orosz tisztek nagy óvácziók részesei s a pénzzel bőven ellátott tisztek viszonzozzák a szerbek vendégszeretetét. Azt is beszélnek amazok, hogy Odesszán keresztül már eddig sokan utaztak Bulgáriába, hogy önzetlen szolgálataikat a bolgár kormányának felajánlják. — Elképzelhető, hogy a macedoniai lázadás lecsendesítése nem oly könnyen fog menni, ha ezek a szabadságot orosz tisztek a bolgár hadseregből naponként tömegesen kilépő tisztekkel együtt a macedoniai mozgalom élére fognak állani. S különben is, az orosz rubel mindenütt a kilátás reményével dolgozik, kisebb-nagyobb kudarcok pedig sohasem veszik kedvét. Állandó veszedelme az európai békének ez a pár balkánfélszigeti állam s ha Oroszország éveken át hallgat, azért álmát, terveit fel nem adja, s mikor már azt hiszik, hogy áldozata kiaklott kezei közül, a körülmények mindig úgy játszanak össze, hogy végül is neki marad igaz.

Az orosz politikát Bulgáriában mindenki eltemetettnek hitte, de hát a mint látszik,

A „ZALA” tárcája.

A zsebkendő.

— A „Z A L A” eredeti tárcája. —

Mikor a zene első lány accordjál végighullamoztak a terméken, István odament ahhoz az aranyhajú szép asszonyhoz, ki a földöntúli boldogság egész kéjével követte őt a táncba, s kinek abban a pillanatban nem volt egyéb vágya, egyéb óhajta, mint soha-soha el nem válni ettől a dalias szép barna férfitől, ki első szerelme, első bálványképe volt; s kit most is szeretett lázas szívének egész szenvedélyességével.

As első tour után odaült az asszony mellé, s szerető szívének összes sóvárgásával várta ajkairól a szót, hogy üdvözülhessen annak gyönyörű réltől, melyet oly rég-néklőlözött.

Odahajolt az aranyhajú szép asszonyhoz, s a szenvedélytől remegő hangon suttogta:

— Visszaterem önhöz, hogy többé soha el ne hagyjam.

A szép asszony tollas legyezőjével arcát félig elfedve, bánatos hangon válaszolta:

— Visszaterem hozzá, kit elhagyott, mint az erdő patakja a parti nefelejcsot, hogy azután messze, a szög Óceán habjaiban megsírassza.

— Igaz elhagytam azon a napon, melyen ön megülte lényes esküvőjét, s a mely napon én meghaltam önére nézve, és visszaterem — reménytelenül.

— Néha a halottak is feltámadnak sirjaikból, s a reményről soha sem szabad lemondanunk.

Olyan volt e szavak mindegyike, a minőkre az ember lelke az egyenlítőnél a földszarkig befut egy egész világot, s a jelenet olyan, minőre Faust eladta lelkét az ördögnek. Hanem Istvánnak már nem volt ideje reá válaszolni.

Jób főhadnagy, Rutkayné legtüzesebb udvarlója, kileste ezt a ritka pillanatot, melyben a szép asszony ölébe maradt, s merő irigységből, meg hogy Istvánt bosszanthassa, hirtelen ott termelt előtűk, egy rövidke tourérrt esengve, Rutkayné fölkel helyéről, s Jóbbal, a ki mint valami győztes hadvezér egy diadalmos pillantást vetett Istvánra, — táncolni kezdett.

Mindjárt az első fordulónál észrevette István, hogy Rutkayné elejté finom csipkekendőjét, mely mint a szélben libegő fehér rózsalevél, hullott a padlóra.

Egész öntudatlanul nyúlt a kendő után, mely lábaihoz repült, s zsebébe dugva, tündönni kezdett a történetek.

Bántotta az asszony magaviselete. Az a pár szó, mit hallott tőle, ezer reményt, ezer vágyat támasztott szívében. Ugy tekintette már azt az aranyhajú kívánatos szép asszonyt, mint a levelek közül kizöldülő érett gyümölcsöt, a mely kínálta magát, hogy leszállítsák. Felkorbácsolta szerelemért szomjuhozó szívében a sóvárgó vágyak minden porcikáját, — hogy azután egy más ember hívó szavára hidegen felálljon melőle, hogy táncolni mehessen, mikor üdvözíthetne.

És bizony Rutkay István hűbére várta ott azon a helyen egy teljes óráig a szép Rutkayné a Jób főhadnagy szerelmes karjaiból. A sádorlaci gent-

ryk jövért gavallérok, nagyon megtudják becsülni az olyan szép asszonyt, mint Rutkayné. Végig táncoltatták his' azok valamennyien, és István jól látta, hogy a csárdás alatt tizen is körüállottak egy-keft forduló reményében. Hanem Jóbót sehol sem látta.

Azt vélte, valamelyik ivókompaniában fogja fellelni a hosszú robot után. Fölkelt tehát, hogy átmenjen a szomszédterembe, a honnét ajtónyitáskor duhajniótak és pohársengés hangja verődött ki a táncolók közé.

Mikor elment a szép asszony mellett, az már akkor szilaj jókedvében a táncosa piros selyem kendőjét lobogtatta a feje felett, s Istvánra egy szédítő pillantást vetett, melyből egy pokol összeolvadt lángja gyuladt ki.

— De hát miért mulat ez a szép szőke asszony? — kérde önmagától.

— Mitől kerekedett duhaj jó kedve? Azt akarja talán evvel megmutatni, hogy már elfeledte, és fittyet sem hány többé neki? — S aztán mire való volt az a csábos, — örjítő pillantás, igéző szép arcának az a sokatmondó szerelmes tekintete?!

Játék az, egyszerű asszonyi játék, s amit eddig hitt, s remélt csak pusztá chymera.

Hanem hát ne tudja azt, ne lássa meg soha az ő bánatos tekintetén, hogy mint fá) neki az ő szilaj jó kedve! ne lássa soha többé másnak, mint vagnak, duhajnak — ha szíve szakad is bele.

Bement az ivószobába, ahol a vármegye legihesebb körhelyei ültek körül egy hosszú asztal.

nagyobb erővel kelt ki sirjából, mint a hogy azt hitték volna. Meglehet, hogy a mostani bolgárkormány is egy kissé kényelmetlennek találja a dolgot, s talán jobb szeretne volna, ha még egy ideig abban a hiedelemben ringathatta volna az európai diplomatiát, hogy nem óhajta Bolgáriát mindenestül Oroszországnak átadni, de hát az események eléje kerültek, s külügyi kormányunk ezekkel szemben mindenesetre meg fogja találni azt az erélyes hangot, mely véget fog vetni annak a legujabb magyarfalásnak, mely rendkívül módon hasonlít Lueger úr kifakadásaihoz, mintha csak nála rendelték volna meg a bolgárok azt a proklamációt, melylyel a bolgár népet a magyarok ellen lázítják.

„Nemzeti” kiállítás.

Budapest kezd világvárosává lenni. Óriási munkálatokat végeznek Budapesten és környékén. Az az erő, amit a teremtő- és emberi hatalom rendelkezésre állított, magyazatla van most a főváros szépítése és nagyvállalásai érdekében.

Egész városrészeket dönt halomra a mérészenalkotó elme fővárosunkban s a Sodoma-Gomora-fele pusztítás helyébe óriási magánpalotákat és évszázadokra számított középületeket rögtönöz emberfeletti gyorsasággal. Nem hiúság, a hazafias érzel kövébe vésett hymnusa ez az óriási építkezés.

Az új királyi várpalota, a parlamenti épület, a merőben új városrészek, a négy dunai híd, a szaporodó gyárak, a catornászti és az óriási mervben terjeszkedő villamos vasúti hálózat fényes bizonyítékai annak, hogy Budapesten a nemzet színe java, az áldozatokat hárarait nem véve figyelembe, Remusként új várost létesít, a régi helyén...

A legbensőbb örömrészt hatja át sziveinket, ha mindezeket a munkálatokat napról napra gyarapodni látjuk. Es örömeinkből felajánl az a büszke tudat, hogy ez nem egyesek áldozatkészsége, nem egy országos bizottság tevékenysége,

Az első ember, aki beléptekor a nyakába borult, Jób főhadnagy volt — holt rezegen.

— Szervusz pajtkám — szólt atyailag homlokra csókolva Istvánt, — jó, hogy bejöttél. Nagy beszédem van veled. Hanem gyere csak ki ebből a mennők forrásából a szabad levegőre, ott majd könnyebben megy a szó.

Kint az udvaron, a plátánok alatt azután egyszerre kiegyenesedett Jób főhadnagy megdült alakja. Az előbbeni buta rezegését mintha csak elfútták volna az arcáról. Szélvetelt lábakkal, s csipetnyi szőke bajuszát sodorgatva úgy állott ott István előtt, mint valami iskolamester a nebulói között.

István csak várt egy ideig, hogy mi sül ki ebből a nagy fogaskodásból, s mivel Jób szemmelátható józanosága dacára sem akart szóhoz jutni, ellógta a bősüség.

— Pajtás, — szólt megiehetős nyugodt hangon, — te úgy látszik, vizsgálalat akarasz velem tartani. Ússe a kö, azt sem bánom. Hanem úgy látszik, a mi a legfontosabb: a kérdést elfeledted feladni.

— Azt hiszem még nem feleledt el, — szólt Jób vontatott hangon, — hogy ma este, mikor Rutkaynéval azt a keringőt táncoltam, melyért te bizonyosan a poklok mélységéig lenekere kívántál engem — az a szép asszony elejtette a csipkekendőjét, amelyet aztán te vettél fel és tétél zsebre. Ez magában véve még teljesen ártatlan dolog volna. Hanem most már az a kérdés, hogy visszaadtd-e te azt a zsebkendő, és ha nem, az ő beleegyezésével tetted-e el?

István hamarjában nem tudta, hogy nevéssene-e ezen a hatványozott szemleltséggel akarsa dobott vakmerő kérdésen, vagy pedig első felindulásában olyan valamire ragadtassa magát, amelyre

őt a kormány előrelátó eszélyessége rendezi, de létrehozta maga a nemzet, mely fogalom alatt értendő a korona és kormány is, mint primus inter pares.

Egy hosszú ezredév alatt nem mutatkozott annyi harmonia a nemzet összes társadalmi és politikai érületnyilatkozatában, amennyit a kiállítási év küszöbén látunk. Gasztag és szegény lázaa szelsséggel faradozik az ezredéves ünnep magasztossá tételén, és sehol a láthatáron nem mutatkozott az ünnepontok hada, mely néppárti dühvel, templomi zászók nyelveivel, vagy forgó fútykösökkel tenne méltatlanná az ünnepet. Sziante reméni merjük, hogy állami létünk ezredik évforduja melió leend az emlékek is, melylyel a honalapítók szellemét dicőitjük meg és méltó leend az ünnepőkhöz is. Az óriási munka, melyet dr. Schmidt József és Szalay Imre kiállítási igazgatók, csekély számú referenseik közreműködésével éjt nappalra téve, a kiállítás területén a föld alatt és föld felett végeznek, mint a kiemelkedő méretekből már is kiviáglik, világroszólo leend.

E kiállításnak sem óriási aránya, sem költségsége, sem színpompája nem marad a más nemzetek által rendezett kiállítások mögött, és még sem ezekkel, ezek által fog varázst gyakorolni, hanem nemzeti jellegével, miután rendezői egyedül és legelső sorban arra törekednek, hogy a magyar nemzet múltjának dicsőségét, szellemi kultúrájának nagyságát mutassák be.

A magyar nép minden egyes tagjának szíve megrezdül, ha Hunyady-János ősi magyar várának lovagtermeiben meglátja Szent István koronázási ereklyéit, az első királyunk által ajándékozott fopapi őtönnyeket, általa épített szentélyeket, Hunyady János, Mátyás király, stb. fegyverzetét, Tinódy zene-zerzeményeit kéziratban, Verbőczynek a nagy törvényhozók kézírását, Zrínyi Lóna imádságos könyvét, Rákóczy Ferenc zászlóit s a magyar nemzet több százezer darabot számláló mükincseit, melyekhez hasonlót a külföld nem képes felmutatni. A legtöbb külföldi kiállítási oly vasártér oelzatalav rendezik, amely arra van kívánva, hogy a legujabb gyártmányok részére piacot és verőket szerezzen, vagy pedig a hiúság kirakata. A mi kiállításunk a költő szá-

jót nevelt ember, csak a legvégső eszeiben vete medik. Hanem hát gyorsan halározott. Odahajolt egészen közel Jóbhoz, a ki éppen egy szivarra akart rágyújtani s aztán mintha attól félne, hogy azoknak a susogó vén fákknak fülei vannak, az izgatottságtól remegő hangon válaszol:

— Erre a szemtelen kérdésre majd holnap megtelek.

— Nincs kifogásom ellene. — szólt egykedvűen Jób — csak azt akarom tudni, hol és mikor? — Reggel hatkor a Fácánosban.

— Ott leszek.

Ezzel mintha semmi sem történt volna közöttük, visszamentek a terembe, és együtt ittak a többi ekkel jó éjfelutáng, miattal a szép Rutkayné egyremásra küldözgette érettük a stafettákat. Hanem azokat abban az éjszakában sem asszonyi szép szó, sem egyéb földi hatalom nem volt képes kimozdítani az jószobából. Folyt a pezsgő, szólt a nóta-Tudák jól, hogy kettőjük közül az egyiknek ez lesz az utolsó éjszakája.....

Másnap délelőtt aztán, épen mikor a szép Rutkayné a kastély udvarán kedvence galambjait etetgette, egyszerre csak beállított a Jób főhadnagy huszárja egy levéllel. Zsebre tette fölbontatlanul. A Jób főhadnagy leveléért a galambetést nem érdemes félbehagyni, Ha attól a másiktól jött volna.....

Felórával később azután, mikor fölzakította azt a levelet, egy véres álytugyattott kis kendő, az ő előző éjjel elvesztett csipkekendője hullott ki belőle.

Csak az egy Jób főhadnagy tudná megmondani, hogy a szép Rutkayné miért jár azóta gyászruhában.

Zakul Zsigmond.

vaival élve egy megszentelt fájdalom. Boldogok azok a honfársaink akiket a vézset oly szerencsésül tesz, hogy megláthatják ezeréves dicső múltunk egybegyűjtött kincseit.

Akik csak a kézzelfogható tárgyakat látják a kiállításban, azok csak a mult nagyságát fogják észrevenni, akik azonban mélyebben isznak honfársaink közül, azok ebben a nagy momentumban könnyen felismerik a jövőndő nagyság biztosítékát, melyet a Bánffy-kormány elleperve azt, hogy áradhatlan tevékenysége révén nem ország, nem nemzeti jellegű, de „nemzeti kiállítás” keretében s a multban gyökeresöleg mu'ajta be azt, hogy a magyar kormány tevékenysége a politikai viszonyok rendezését illetőleg mennyire hazafias s a mult geniussának megfelelő!

Belső helyzet — külső helyzet.

Csak egy kis jóakaratra van szükség az örökké nyugtalankodók, a minden áron való ellenzékenkedők részéről — és hovatovább jó lélekkel mondhatjuk: helyreállott a belső béke, bizton haladhatunk tovább a nemzeti megújulás útján.

A belpolitikai helyzet oly kedvező, oly sokat ígérő. Minden jel arra mutat, hogy végre valahára nyugodt fejlődésnek nézhetünk elébe. De az egyházpolitikai harc nagyjában be van fejezve. Az ultramontán el-lenség kisebb portyázó csapatai, lelohadt harci kedvük végső felvillanásában, még egyre intézik ugyan erős rohamaikat a szabadelvű tábor ellen, hanem annak csak egy-pár kardcsapásába kerül, hogy a csetepatének ismét véget vessen. A kormánynak az egyházpolitikai törvények végrehajtására vonatkozó minden újabb intézkedésére újból felforr a klerikális harag, de azért mégis napról-napra jobban világos lesz az okos emberek előtt, hogy e végrehajtási intézkedések méltó folyamánai a nagy reformtörvényeknek. Mert emezekhez hasonlóan azok is a tiszta liberális szellem mellett a kímélet, a békülékenység, a komoly megnyugtatósi igyekezet bélyegét viselik magukon.

Mióta köztudomásúvá vált, hogy a kormány új választások elrendelését se szükségesnek, se célszerűnek nem tartja, az ádáz korteskedésnek is egyszerű vége szakadt a szabadelvűség ellenemiek sorában. Az ősi ülészakra szándékba vett kormány „buktatási” kísérletek pedig cleve is ártalmatlan és haszontalan erőpróbálgatások számába mennek oly ellenzék részéről, mely az elvek nagy harcában már annyi végzetes vereséget szenvedett.

A Bánffy-kabinet-nemcsak ez időszertint — mert hisz' a holt évszakban könnyű ezt állítani —, de egy jó darab jóvőre nézve is szilárdabban áll, mint magyar kormány valaha állott. Felülről feltétlenül biznak benne, alulról országszerte szemléto-mást gyarapodik barátainak száma. A liberáliszmus e térfoglalásával szemben hiába erőlködik az ellentábor, hiába igyekszik egyesülni, védő- s dacsövetségre lépni. A kormány és pártja egymagában is elég erővel és tekintéllyel bír arra, hogy a reformokat bevive az életbe, az ezredéves ünnepre nyugodt viszonyokat teremten és a küszöbön levő kiegyezési tárgyalások sima lefolyásával együtt az ország és monarchia kipróbált közjogi alapját új biztosítókkal lássa el.

Biztatók és kedvezők tehát a belső állapotok. De mi készül odakint? Vajon ott is békés-e még a helyzet? Mi nem tudjuk. Aggódásra közvetlen ok ez ideig nincsen.

De hátha legközelebb lesz! Legyünk résen, hazafiak, és ne igyekezzünk belvillongásokkal gyöngyöteni önmagunkat oly időben, amikor az összes nemzeti erő egységes kifejtésére és megpróbáltatására lehet majd könnyen szükség!

H I R E K.

— Zuzma Károly ezredes, háziareddünk: a cs. és kir. 48-ik gyalogezred parancsnok, ki 40 éven át volt ezen ezred kötelékében 6 fősége a 13-ik gyalogezred parancsnokává Esszékre nevezte ki. Háziareddünk egy kitűnő felebbvalót, a tisztikar pedig egy jó bajtársat vezet Zuzma átvételén által. Az egész ezred ájálaja, hogy ezen jeles hadn., megszűnt főnöke lenni és hogy megválik azon ezred kötelékéből, mely neki minden tekintetben sokat köszönhet. Háziareddünk Nagy-Kanizsán állomásozó 4-ik zászlóaljának tisztikara távirattal jelezte ki sajnálatát a szeretett ezredparancsnok távoztára felelt, egyuttal azonban szívélyesen bűvözölte dandárparancsnokká történt kinevezéséhez. — A távozó ezredparancsnok helyébe Csanddy Arthur ezredes nevezte ki.

— Állampárti vizsgálót. Csertán Károly megyei állampárti, jul. 24. és 25-én városunkban időzött, hogy a városi hatóság ügykezelését revideálja. Minden hivatalos helyiségben megjelent; legutóbbára a kapitányi hivatal fölött tartott szemet, mint a „Zalai Közlöny” értesít, mindent rendben talált s ennek kifejezést is adott.

— Valóságos a piaristáknál. A nagy-kanizsai főgymn. tanári karából Farkas József igazgató, Pódr János és dr. Ernsey István tanárok áthelyeztetek. Farkas: Budapestre, Pódr: Nagy-Károlyba, Ernsey: Vácon. Helyettük jönnek: dr. Fuchinger Alajos egyetemi tanár; igazgatónak és házfőnöknek; Pukos János és dr. Kiss Ernő tanároknak.

— Kirándulás Mosonhelyre. A nagy-kanizsai „Irodalom és művészeti kör” ma vasárnap tartandó kirándulásán való részvételre es ideig a körnek mintegy 80 tagja jelentkezett. A déli vasut a menetkezdésményből a gyorsvonatok használata kizárta és így az utazás vagy a délelőtti 10 órakor induló vegyesvonattal, vagy pedig a délután 2 órakor induló személyvonattal történhetik. A kedvezményezett menetárak Nagy-Kanizsáról Balaton-Szt. Györgyre és vissza a következők: II. oszt. 1 frt 90, III. oszt. 1 frt 80. Akik a gyorsvonattal kívánunk utazni, leghelyesebben tessék, ha menetérti évdjegyet váltanak, melynek ára a II-ik osztályban 2 frt 40, a III-ik osztályban 1 frt 80 kr. Ezen évdjegyek a gyorsvonati menetár-különbözet visszafizetésével a gyorsvonattal utazásra is használhatók. A füzetendő menetár-különbözet a II-ik osztályban 40 kr. a III-ik osztályban 20 kr. minden egyes menetnél. A déli vasut által az irodalom és művészeti körnek nyújtott kedvezményre bátran emondhatjuk: „adial uram esöl, de nincs benn köszönet.”

— Vívó-tanfolyam. Földi Zsigmond vívómester Budapestről már megkezdte a vívó-tanfolyamot a Polgári-Egylet nagytermében. Aki ezen testedő szep sportot elsajátítani, avagy magát ebben gyakorolni óhajtja, a tanfolyamon való részvételre jelentkezhetik a tanítási idő alatt naponként esti 6—8 óra közt. A tandíj igen mérsékelt.

— Tanítónővendékek felvétele. A csáktornyai állami tanítóképző-intézet első év. folyamába felvételeinek azok az ifjak, kik a gymnasiumi, reál, vagy polgári iskolai osztályt végeztek, kik előzőknek 15-ik évét betöltötték a testileg épék és egészségesek. A felveendő nővendékek közül néhányan ingyen, többen havi 5 forint étkesed kaphatnak az intézet kőstáriájánál. A felvételle vonatkozó kérvények a tanítóképző-intézet igazgatójához bezárólag augusztus 10-ikéig küldendők. Csáktornya, 1895. július hó, Margitai József igazgató.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi augusztus 6-án délelőtti 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizáró tárgyat képezik: 1. A megyei m. kir. helyügyminiszterium t. évi 60916. sz. alatt kelt rendelete az 1889. év végéig választott törvényhatósági bizottsági tagoknak kilepése, illetőleg tagági képeség elvesztése, elhalálozás vagy lemondás következtében meg-

választott választott bizottsági tagok helyeknek választás után leendő betöltése és a legidőbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok 1895. évre érvényes névjegyzékének kiigazítása iránt szükséges intézkedések tárgyában. 2. 15746/ni. 1895. Zala-Szent-Mihály és Pótlónke községekből egy új körjegyzőség alakítása iránt megtartott tárgyalásra vonatkozó iratok bemutatásának. 3. 15114/ni. 1895. Csáktornya község képviselőtestületének a Csáktornyai építendő lovasági lakatany építési költségei fedezésére szolgáló kölcsönfelvétel tárgyában f. évi június hó 15-én hozott határozata jóváhagyása végett felterjesztetik. 4. 15861/ni. 1895. Alsó-Rajk község képviselőtestületének ingatlan birtok vétele tárgyában f. évi április hó 20-án hozott határozata jóváhagyása végett felterjesztetik.

— Elválás rimékben. Fazekas János gazda örökös veszekedésbe élt a feleségével. A múlt héten megint összekoccantak és a csata hevében Fazekas gazda a nagy leveles tálat hozzávágta az élete párjához. Az asszony még az nap, mikor az ura nem volt otthon, összeszedte holmiját és hazahurcolkodott az anyjához. Mikor a gazda este hazerült, egy darab papírost talált az asztalon, amelyre az s-vers volt írva:

Itt hagyom a házad,
Nem maradok nálad,
Én hozzád nem évdog
Többet a nagy tálat.

„Nem megyek utána!” — vágta ki ökeseredésben a rimet szegény Fazekas János.

— Hírlapírás és ügyvédi gyakorlat. A szeged ügyvédi kamara — érdekes elvi jelenőségi határozatot hozott a napokban. A kamarai ügyés ugyanis azt indítványozta, hogy a választmány két ügyvédjelöltet, a kik hírlapírással is foglalkoznak, töröljön ki a gyakorló juristák listájából, mert a két foglalkozást inkompatibilisnek tartja. A választmány azonban nem fogadta el az ügyés indítványát és kimondta, hogy a hírlapírás önzetel az ügyvédi és ügyvédjelölti gyakorlattal. Csak abban az esetben tartaná magát feljogosítottnak a beavatkozásra, ha behizonyulna, hogy az illető ügyvédjelölt hírlapírói működése következtében joggyakorlatot a szükséges mértékben nem folytathat.

— A dohányzás befolyása az ember ésszel fejlődésére. Jay Seaver dr. (New-York) eredményei, melyeket 187 tanulónál észlelt ezek: A nem dohányzónál a testhelyi átlag 10.4%-kal több, mint a szokásos és 6.6%-kal több, mint az alkalmilag esetről esetre dohányzónál. A testhosszaság a nem dohányzónál 24%-kal több, mint a szokásos és 14%-kal több, mint az esetről esetre dohányzónál. A mellkas területe a nem dohányzónál 26.6%-kal többet tesz, mint a szokásos dohányzónál, és 22%-kal több, mint az alkalmilag dohányzónál. A legnagyobb különbség a tüdőkapacitásnál: látható, mely nem dohányzónál 49.5%-kal jobb, mint az alkalmi dohányzónál. Seaver dr. észleleteit Prof. Hitchcock is megerősíti, ki észleleteit az Amberst College tanulóián tette. Bizonyos évfolyamban a dohányzók a nem dohányzóktól elkülönítettek és azt konstatahalta, hogy utóbbiak 24%-kal súlyosabbak voltak, 37%-kal jobban megnöttek és mellkas-átméréjüket illetőleg 42%-kal gyorsabban. A tüdőkapacitás is kedvezőbb volt a nem dohányzóknál.

— Elhanyagolt járdák és utak. Városunk egyik előkelő polgáráról kapjuk a következő sorokat: A városi tanács a főkapitányi hivatal által városzerkezeti felszólítja a háztulajdonosokat, miszerint a hásiak előtti rossz karban lévő járdájukat 15 nap alatt annál inkább állítsák rendbe, mivel a járdák eseten es az ő költőseikre hivatott fog helyre állítani. Ezen „Végzés” nagyon szép és helyes volna, ha a ház helyiél bíró tulajdonosokra nézve is kötelező volna amennyiben a „Korona herceg utca” folytatásban lévő úres, de értékes háshelyek tulajdonosai, első sorban a város, a polg. eyület stb. háshelyek előtti még csak elhanyagolt járdáinak; azért a város azon új lakói konytelenek sáros időben vagy a sarat tiporva, vagy pedig varga lett csinálva más irányban a piacra menni! Nem forgalmi szempontból lett ezen utca nyitva? Ha a városi tanácsnak vannak jogai, ugy kötelezettségei is vannak, melyek elő nem volna neki szabad kitérni. De éppen ezen indok tette szükséges a „Reformpárt” megalakulását! A est-györgyvári ut is oly rossz

karban van, hogy a most azon takaroló gazdák cifrábbnál-cifrább szitokkal és atkókkal bőségesen elhalmozzák a városi, mely éppen semmi sem törődik ezzel az uttal, különösen a temetőnél a folytonos árnyéktól örökös tenyelig erő sárban pázolnak a kocsi és szekerek, de még a magántulajtonnal bíró szőlőbirtokosok is, fiakkerosokkal együtt a város a leghizelgőbb módon nyilatkoznak a városi tanács indolentiája felett. Végre valahára véget kell vetni azon rendszernek, melynek jelszava az eddigi tapasztalatok után: „Nem törődöm senkivel és semmivel!”

— Zala-Egerszeg közgyűlése. Kovács Károly polgármester elnöklété alatt közgyűlést tartottott Z-Egerszeg képviselőtestület. A közgyűlés, mint levezetők jeltent, Ruzsica Károly és tsai indítványt adtak be az iránt, hogy Zala-Egerszeg rendezett tanácsú város alakuljon vissza nagy-községgé. Minthogy az indítványozók a város polgáraitnak 53,000 forintot kitevő évi adójából csak 5102 forintot fizetnek, a közgyűlés az indítványt jogtalannak találta és tárgyalásába nem bocsátkozott. A napirenden volt másik indítványt ellenben, hogy a Fehér-kép-utca Kosuth Lajos-utcsónak neveztessek el, egyhangulag elfogadták.

— Az udvariatlan professor. N. urat nemrég neveztek ki rendes tanárnak egyik gimnasiumhoz. Kollégái ez alkalommal a fiatal tanár tiszteletére lakomát rendeztek, a melyre számos hölgy is hivatalos volt. Az egész társaság együtt volt már, csak az ünnepelt nem érkezett még meg. Végre félóra késés után belép a terembe a hosszabb hahozás után lellő a legcsunyább hölgy mellé. Az a bizonyos hölgy hízlegette magát, kipírult arccal kérdési a tanártól:

— Miért foglial éppen mellettem helyet tanár ur?

— Annak megvan a maga oka. Magunk közt mondvá: ily alkalommal, ha sokat iszom, egy másik hölgynek könnyen szerelmi vallomást tehetnek — volt a nem várt válasz.

— Állami kereskedelmi középiskola Veszprémben. A nm. vallás- és közoktatás ügyi m. kir. miniszter ur folyó évi július 17-én 33442. sz. a kelt rendelet értelmében a veszprémi polgári iskolával kapcsolatosan állami kereskedelmi középiskolát állt fel, melynek első osztálya már a jövő 1895/96. tanévben megnyílik. A kereskedelmi középiskola I. osztályába a gymnasium vagy polgári iskola IV. osztályának sikeres elvégzése után, vagy a megfelelő ismeretek felvételét vizsgálat után való igazolással lehet beiratkozni. A kereskedelmi középiskola a kereskedelmi akadémiaikkal teljesen egyenlő rangú és végbizonnyítványt a közpályákra való minősítés tekintetében a főgymnasiumoknak és főreáliskoláknak érteletti bizonyítványával egyenértékű, azért az egyéves önkéntesre is jogosít. Minden egyebekre nézve az igazgatóság írásbeli vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást. Veszprém, 1895. július hó. Az igazgatóság.

— Vasuti tanfolyam. A Budapestben fennálló vasuti tisztiképző tanfolyamon a kereskedelmi miniszter intézkedése alapján az évi szeptember hó 1-én veszi kezdetét az új (kilencedik) tanév. Az előadások hetenként 30 órára terjednek és délután 3 óráig tartanak. Tanfolyam-hallgatókúl oly 18. életévüket betöltött, testileg is alkalmas, feddhetlen magyar állampolgárok vétetnek fel, kik valamely főgymnasiumot, vagy főreáltanodát, vagy azokkal egyenlő rangban álló kereskedelmi, vagy katonai tanintézetet sikerrel végeztek és az előirt érteletti vagy zárvisgát megfelelő eredménnyel letették, valamint azok, kik a cs. és kir. hadsereg, vagy a magyar kir. honvédség tényleges állományában szolgáltak és a tényleges vagy tárgyalékos tiszti vizsgát sikerrel letették. A tanév egyhuzamban 10 hónapon át tart. Beiktatási díj fejében mindenki 10 frtot tartozik fizetni, a tandíj pedig 60 forintban van megállapítva. A-ok kik szegényesekük alapján a tandíjfizetés alól magukat felmenteni kívánják, ez iránt beiktatásuk alkalmával, de legkésőbb a beiktatást követő 8 nap alatt az ez évben kiállított és hiteles adatokra támaszkodó szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt és a tanfolyam igazgatóságánál külön kérvénnyel folyamodhatnak. A felvétel iránt keltőleg felszerelt és belyegzett folyamodvány atnyújtható, vagy bérmentve beküldhető a tanfolyam igazgatójához [Budapest VIII. ker. Luth. u. 3. sz.] az év aug. 6-tól 20-ig; a személyes jelentkezés és beiktatás pedig kezdődik augusztus 27-én és tart bezárólag augusztus 31-ig, a később jelentkezők felvételre több igényt nem tarthatnak.

CSARNOK
Hullám Agnes.

(Népdrama.)
Írta: Szalay Sándor.

Személyek:

- Kondor András, jómódu parasztgazda.
Hullám Agnes, második felesége.
Juliska, leánya, első feleségétől.
Baracs Pali, huszár-kaplár.
Hatos Pista, szolgálóegény Kondornál.
Szeules Éni, öreg-asszony.
Janó, drótos.
Községi jegyző.
I.) elöljáró.
II.) leány.
I.) ember.
II.) ember.
Egy asszony.
Egy ember.
Egy leány.

3 muzsikós cigány. Leányok. Nép.

Történeli hely: egy halatparti falu. Idő: jelenkor.

Az I. és 2. felvonás közt pár hónapi, a 2. és 3. felv. közt fél évi időköz van.

Első felvonás

(Falusi parasztszínház. Székely. Egyik fa alatt pad, Jobbra: lakóház, tornacsai ablakok. Balra: istálló, ajtóval. Háttal: utcai kerítés, utca-főszelvény.)

I. jelenet. Kondor (a padkán ül, kezében újság) Agnes (mellette ül).

Agnes: (Átkarolja Kondort.) Ne beszéljen kigyelmed örökkön örökké a halálról. Mi lenne velem, ha Isten elszólítaná tőlem!

Kondor: Szegény Agnesem! Az én lelkemen is éjjel nappal ez a gondolat fekszik.

Agnes: Sohasz térjelje ez a lelkét! Imádkozom én eleget, hogy együtt haljunk meg. Talán meghalhat a jó Isten. Ha pedig mégis elvinné tőlem kigyelmedet azért majd csak megelenek valahogy a két kezem után. Szolgálatba állanék megint.

Kondor: Te? A Kondor felesége szolgálatba? Soha! (gondolkozik.) Isten, ha úgy esik ki Juliska férjhez menetele, ahogyan én tervezem, akkor nyugodtan gondolok a te sorodra is, mert együtt maradhatok velük békében holtodig. De ha olyan ember kerülne a házba, aki méltatlanul bántana veled, aki eltelejtetné, hogy milyen drága kincsöm voltál te nekem, — akkor még a sírban is megfordulnék.

Agnes: (sohaj.) Hej, édes apjukom, mindenképp nehéz sor lenne az énnekem, ha más lenne itt az ur. Ha már úgy megverné az Isten, nem maradnék én ebben a hajlékban egy óráig sem.

Kondor: Különbben még szép vagy, fiatal vagy; jó teremtés is vagy. Akadhat újra szerencséd.

Agnes: Nekem?! Volt-e a jó Istennek olyan gyönyörű férfi-teremtése, akinek kedvéért én valaha elhagynám a Kondor nevet??

Kondor: Hat engem gyaloznál halálodig?

Agnes: Magát, édes apjukom, magát. (Kondorhoz simul.) Ezt az áldott jó lelkét, aki engem szegény ágról szakadt teremtest magához emelt.

Kondor: Nehéz sor volna az ilyen szemrevaló teremtesnek. Nem is kívánom tőled.

Agnes: Nekem az mindegy. Ha előbb elszólítja Isten, gyászolni, siratni fogom halálomig. Ebből nekem csak a szívem parancsol. Ha az volna végű akaratja, hogy holta után férjhez menjek: — akkor az egyetlen akaratja, amit nem teljesítenék soha. Nem!

(Fokozódó-hévível.) És ha akarna férfi, aki ezt nem bírja el és megkerse kezemet, kivetném a tenetöbe, megmutatnám neki a kigyelmed sírját s azt mondanám, hogy én már csak földön járó árnyék vagyok; az én szívem már oda van eltemetve.

Kondor: (Átkarolja Agneset.) Milyen jó szív, milyen ritka hü teremtes vagy te! Nem tudom megjutalmazni, soha ezt a pártatlan ragaszkodást. Nem én soha, meg ha két életem volna se. (Folyt.) Beüzek egy kicsit. Vendégeket várok. (Lédel.)

Agnes: Kiket?

Kondor: A jegyző urat, meg az elöljárókat. (Ki a háza.)

2 jel. Agnes (egyedül.)

Agnes: (Kondor után néz.) Ugy? A jegyző urat, meg az elöljárókat? Most már értem. Azután te szegény öreg, még titkolódsz? Azt hiszed: nem látok át a szíveden? Haj! Hullám Agnessel nem lehet szemközlösödni játszari. Mindjárt tudtam mire való ez a csendes gyónítás. Vén odvas lá, érzed pusztulásodat; testamentumot akarsz csinálni. Huztam is a szemed elé olyan sűrű szitakerget, hogy tapogalva se találás igaz utra.... Azt mondod: „ha úgy esik ki Juliska lányod férjhez menetele, ahogyan tetervezed, akkor nyugodtan gondolsz az én sorsomra is.” Persze Baracs Palira gondolsz, hogy majd elveteted vele ezt a kényes mákvirágot, aztán én meg nézem őket, gyönyörködöm bennök, hallgassam a gerhcepar turbekolását... Hej, csak kedvemre üssön ki az a testamentum, majd gondom lesz rá, hogy hamar fogantatja is legyen... Baracs Pali lesz itt még az ur: az igaz; de nem Kondor Julissal, hanem Hullám Agnessel. (Daltól.)

Dal.

Féhr götya szdtl a pusztán keresztül.
Épustulok én utónnd lelkemt!
Féhr götya szdtl el az én lelkemmel;
Hogyha tessétl házatokra, ne erd el!
Ha meghalok, götya-maddr repültl el,
Menj el édes anygatomhoz lelkemmel.
Mind meg neki, hogy én Irtá hallam meg,
Szegegy szivem bnaatában hasalt meg.

(Dal után.) Hej Baracs Pali, Baracs Pali! csak egy édes szóra találkozhatsz meg egyszer veled!

3. jel. jegyző, I. II. elöljáró (jének.) volt.

Jegyző: (Köhöcselve jár.) Jó reggelt, jó reggelt szép-menyecekszo.

I. II. elöljáró: Adjon Isten jó reggelt!

Agnes: (A jegyző felé.) Köszönöm a csulfját. Használóképpen.

Jegyző: (Agnes arcát megnézi.) Töröm a szuszáját, így köszöni meg a szép szót?

Agnes: A jóraváló asszonyról lepatann, ami nem rá való. Olyan vagyok, amilyen vagyok. Az uramnak szép is vagyok, jó is vagyok. Más szemérem meg nem sokat adok.

Jegyző: Ej ha! Ez aztán a gyöngybeszéd. Sok asszony tanulhatna belőle. Nem hiába röpök a maga jószágával a hír. Elemedett férfi mellett ritka az ilyen asszonyi hitvallás.... Hát az öreg hogy van? Ó kéréttel bennünket ide.

Agnes: Miért?

Jegyző: Testamentumot akar csinálni.

Agnes: (Meglepést tettet.) Testamentumot?

Jegyző: Azt bizony. Aztán magának nem is szolt? Pedig hát...

Agnes: Sohasz kérdem az uramtól: mit csinál? Az se kérdi: mit csináltok? Azért minden kedvünk szerint megy. Eltaláljuk egymás gondolatát.

Jegyző: Paradicsomi élet. Két lélek: egy gondolat, két szív: egy dobbanas. Tudom, hogy az öreg majd halásan meg is emlékezik testamentumában a melléte dobogó hűségese szívről.

Agnes: Az ő gondja az, jegyző uram. Az enyém csak az, hogy annak a testamentomom k én hasznát sohasz lássam.

Jegyző: Hogyan? Semmit se vár tőle ezért a hűségese ragaszkodásérti, hogy úgy gondolzza, úgy ápolgatja, mint szelid özikó a sebzett párját.

Agnes: Szivem parancsolja. Az lehet érte a legnagyobb jutalm, ha a jó Isten sokáig megvertarja mellettem; ha vagy engem vesz el előbb, vagy együtt halunk meg.

Jegyző: (Az elöljáróhoz.) Hallották ezt kendtek? I. II. elöljáró: Hallottuk bizony.

Jegyző: Ilyen csillag ritkán hullik a földre.

I. II. elöljáró: A' biz' igaz.

Jegyző: Bizonyosságot tehoztunk róla az urának is, meg az egész világnak is. (Megelőgátja Agneset.) Ilyen asszonyok kezében van a paradicsom kulcsa. (Az elöljáróhoz.) No de most már menjünk dologra, mert az öreg megunja a varnázást. (El, az elöljárókkal a háza.)

Agnes: (A távozás után néz.) Igaz, menjünk dologra. Majd Hullám Agnes is megkezdli a munkát.

(Folytatás)

Fegyveres csavargók. Somogy Csurgóról vittük a hírt, hogy ott fegyveres csavargók rémitgetik a békés lakosságot. A csendőrség hajsztát indított ellenük s találkozott is velük Porrog határában. A felszólításra nem adták meg magukat, hanem a csendőrökre löttek s ezek visszont rájuk. Da pár lövésváltás után emenekültek a valóságilag más vidéken ütöttek tányát.

Allategességűny városunkban. Kiss József kiskisnissai földművesnek egyik lova június hó folyamán lakonykórba esett. A katonai állategességűny hatóság jelenése folytán a ragálykór állapot lebonkózták. Ezzel azonban a hatóság — ugy látszik — eleget vélt tenni kötelességének, mert a ragálykór további terjedésének megállítására további intézkedések tételét nem tartotta szükségesnek. Így történt aztán, hogy e hó 22-én a katonai hatóság ugyan-csak hasonló esetet konstaltál Kis-Kanizsán. Felhívjuk erre a városi hatóság figyelmét, hogy a kór megállítására cselekedni legyen meg kötelesség szerűleg a szükséges intézkedéseket.

A magyar egyházpolitika és a Vatikán. A magyar egyházpolitikával utóbbi időben nagyon sokat foglalkozták a Vatikánban. Mig a pápa, Vaszary hercegprímásnak hozzáérkezett információi alapján, azt akarta rájárni a magyar püspököknek, hogy tekintsek a polgári házasságot fajt aecomplínak, Rampolla bíborosnak, a Rómában járt Steiner szekesfehervi püspök információjára az volt az óhajta, hogy a magyar klerus a törvény végrehajtásának tőle telhetőleg szegűjön ellene. Ez ellenfetes áramlatok következtében, amelyek a magyar püspöki karban is visszafütködnék, a Vatikán semmitféle utasítást sem fog adni a püspököknek. Azt hiszik, hogy Samassa egriések és Schlauch, nagyváradi püspök, a primás álláspontján vannak, mig Steiner püspökön kívül Hornig, veszprémi püspök is dacolni fog a törvényvel. Ez utóbbi két püspök nyilván azt az utasítást fogja adni papjainak, hogy a házassági törvény dolgában csináljanak nehézségeket a hatóságoknak és ezennel is hangsúlyozzák, hogy a házasság szentsegét sérti a házassági törvény. A két pápágnak sem hatalma, sem akaratja nem les hozzá, hogy megfenyítesse azokat a papokat, akik a törvények végrehajtásának ellene szegűlnének.

* Kerékpározók figyelmébe. A viaghírű Steyrer fegyvervár kerékpár képviselősege és raktára Unger Ullmann Edeknél Nagy-Kanizsán van, — honnét képes árjegyzőket kívánatra dímentesen küldetnek.

* Im Fluge durch die Welt diszkóében. — Fliegende Blätter Kalender 1896. évs megjelentek és kaphatók Fischel Fülöp könyvtáreskedésében Nagy-Kanizsán.

* Az elefánt és soldó építésű Acoulteroképarok kizárólagos gyári raktára és képviselőse Köhler testvérekénel Nagy-Kanizsán.

* T. olvasóink figyelmét tohívjuk lapunk mai számában közölt „Mentor” ellátási vállalat hirdetésére, melyre előjegyzéseket előtag Fischel Fülöp könyvtáreskedésében Nagy-Kanizsán.

* Legjobb hártypapír befőttes üvegekre, ugy a befőttes üveges kötözésére alkalmas költő-zsinagerek, továbbá csinos színes felirások befőttes üvegekre Fischel Fülöp könyv- és papírtáreskedésében kaphatók.

* Nyári mulatságok rendezéséhez Lamponok nagy válszékban kaphatók Fischel Fülöp könyvtáreskedésében, — Nagy Kanizsán

IRODALOM.

— Adomák Mátyás királyról. — A maga nemében pártatlan könyv jelent meg Szodi S. — Könyvtáreskedő kiadásában Károlyca. Boross Vilmos az ismert-neveű író és íróvárosi laposzerkesztő az a könyved, népies tollalval írt s nagy Hunyadi Mátyásra vonatkozó adomái, és rendkívül érdekes történeli apróságait összegyűjtötte és az alább említett kiadó utján könyvpapírra hozatotta. A könyv szavaz gyűjtöttegye a Mátyás királyról addig megjelent adomák és a pártotörténeli dolgoknak is, s nem hisszük, hogy valahányolyvasztó szerető magyar család, mely ezt a becses könyvet meg is szeretné különösen alkalni ajándéknak és a tanulói fűszágrészére jutalom-könyvnek igen alkalmas. Külön kiállítására a kiadó nagy gondot fordított s becsületőre vállt a vidéki könyvnyomdátó ipartunk. — A könyv egyes lapjait művészi illusztrációk díszítik, ugyszólván emulapja is becses közzélt művészi rajz. Ára: ruha 1 ft, díszes kötésben 1 ft 60 kr.

Megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvtáreskedésében Nagy-Kanizsán.

NYILTÉR.*)

Hennberg-selyem csak akkor valódi, — ha gyárából rendelik, fekete, fehér és színeseket 20 krtól 14 frt 65 krtig méterenként, simek, csikok, kocskazott, mintázottakat, damasztot a s. t. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző mintázatban) a s. t. postabér és vámmentesen a háza-hoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Hennberg G.** (os kir. udvari, szállító) **selyemgyára** Zúrichben, Svajcsha címzett levelekre 10 kros, és levelezőlapokra 6 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (B 62—1)

Feladó szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

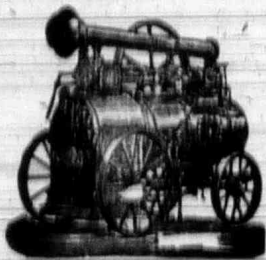
*) Az e rovatban közöltékekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Kotzó Pál

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllői-ut, 18. sz. alatt.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2, és 4 lóerejű

SZŐCEKS CSÉPLŐ KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket

hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, arpahejazóval és válástó-hengerrel.

Fa- és szénfűtési és eredeti szalmafüti gőzmozdonyokat.

Továbbá **H. & Garbett Sons** felülmúlhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarítható.

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnek elismert **brandfordi önműködő amerikai kévekötő aratógépeket.**

Eredeti amerikai **szénagyújtó** 1 vagy 2 ló befoga-ára alkalmazható kombinált ruddal.

Sorvető és szórva-vető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltételek.

Van szerencsém közzé tenni, hogy a volt palini gőrfűrésznél, az üzem beszüntetése miatt a lécek árai le-szállítottak. Jelenleg a száraz, jó minőségű **lécek árai**

1/4 erős darabja 6 1/2 kr.

1/4 " " " 4 kr.

Kérem míg a készlet tart — e kedvező alkalmat kihasználni.

Palin, 1895. július 20. Tisztelettel

Frank Salamon.

SARG-féle orvoshatóságilag megvizsgált 228 41—

(Bizonylat Bécs, 1887. júl. 8.)

sok **MILLIÓ**-szor

képróhált és kifundónek bizonyult, fogorvosilag ajánlva, egy-zersmind a legolcsóbb fogtisztító- és épségben tartó szer.

Mindenütt kapható.

KLYTHIA a bőr ápolására,

szépítésére és finomítására **Puder.**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó **PUDER.**

— Fehér, rózsaszín, és sárga —

vegyileg analysált és ajánlva **Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár** által Bécsben

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

Bécs öltözéki szappan és illatszergyáros. Főraktár: **BÉCS,**

I. Wollzeile 3. **Kapható a legtöbb illatszér-,**

gyógyszer kereskedésben és gyógy-szertárban.

Elismert legjobb szerkesztett

gyűrű- és síma-acéllemez hengereket,

1-, 2-, 3- és 4 vassú hántó ekéket,

különbféle **lángborenkákat,**

„**Austria**“ sorvető gépeket,

Blunt-féle enyitlago

zöldtakarmány sajtókat,

gyümölcs és főzelék, aszaló készülökeket,

bor- és gyümölcs-sajtókat,

szőlő-zuzókat és bogyó-morzsolókat,

önműködő „**SYPHONIA**“ növény és

szőlővessző **permetezőket**

a legjobb minőségben gyártanak és szállítanak

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

110 10—1

os és kir. kir. szabad gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor

Alapított 1872.

BÉCS, II. Taborstrasse Nr. 76.

600 munkás.

Külföldre is szállítanak mint 370 arany, ezüst, bronz-éremmel és más díjakat

Arjegyzők és számos elismerő levelek legyen és bérmentve küldetnek. **Képviselek és viszontárúitók felvétetnek**

cséplőgépeket

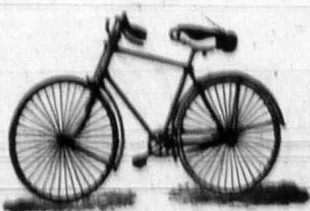
kézi, járgány- és gőzhajtásra.

1—6 lófogatu járgányokat,

Legújabb gabona-rostákat, trillöröket és kukorica-morzsolókat,

széna- és szalma-sajtókat,

kézi erőre, szállító-készülékkel vagy anélkül

A világhírű **STEYR** fegyvergyár

kerékpár 128 *—1

képviselesége és raktára

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Helyben t. vevőknek iskolagép rendelkezésére áll.

C S A R N O K

Hullám Agnes.

(Népdráma.)

Irtá: Szalay Sándor.

Személyek:

Kondor András, jómódu parasztagazda.

Hullám Agnes, második felesége.

Juliska, leánya, első feleségétől.

Baracs Pali, huszár-kapitány.

Hatos Pista, szolgaleány Kondornal.

Szentés Péni, öreg-asszony.

Janó, drotos.

Községi jegyző.

I.) elüljáró.

II.) leány.

I.) leány.

II.) ember.

Egy asszony.

Egy ember.

Egy leány.

3. muzsikuskigány. Leányok. Nép.

Történeti hely: egy balatonparti falu. Idő: jelenkor.

Az 1. és 2. felvonás közt pár hónapi, a 2. és 3. felv. közt (léveli) időköz van.

Első felvonás

(Falusi paraszti udvar. fakkal. Egyik fa alatt pad, Jobbra: lakóház, tornáccsal ablakkal. Balra: istálló, ajtóval. Hátra: utcai kerítés, utca-részlet.)

I. jelenet. Kondor (a padkán ül, kezében újság) Agnes (meleltte ül).

Agnes: (Átkarolja Kondort.) Ne beszéljen kigyelmed örökkön örökké a halálról. Mi lenne velem, ha Isten elszólítaná tőlem?

Kondor: Szegény Agnesom! Az én lelkemen is éjjel nappal ez a gondolat fekszik.

Agnes: "Sohse terhelje ez a lelkét! Imádkozom én eleget, hogy együtt haljunk meg. Talán meghalhat a jó Isten. Ha pedig mégis elvonná tőlem kigyelmedet azért majd csak megelneked valahogy a két kezem után. Szolgálatba állanék megint.

Kondor: Te? A Kondor felesége szolgálatba? Soha! (zordulva) Iszen, ha úgy esik ki Juliska férjhez menetele, ahogyan én tervezem, akkor nyugodtan gondolok a te sorodra is, mert együtt maradhatok velük békeben holtidőig. De ha olyan ember kerülne a házba, aki méltatlanul bánnék veled, aki elfelejtene, hogy milyen drága kincsémet voltál te nekem, — akkor még a sirban is megfordulnék.

Agnes: (szóval) Hej, édes apujukom, mindenképp nehez sor lenne az éneke, ha más lenne itt az ur. Ha már úgy megverne az Isten, nem maradnék én ebben a házban egy óráig sem.

Kondor: Különben még szép vagy, fiatal vagy; jó teremtes is vagy. Akadhat újra szerencséd.

Agnes: Nekem?! Volna-e a jó Istennek olyan gyönyörű férfi-teremtése, akinek kedvéért én valaha elhagynám a Kondor nevet?

Kondor: Hát engem gyászolnál halálodig?

Agnes: Magát, édes apujukom, magát. (Kondorhoz simul.) Ezt az aldott jó lelket, aki engem szegény ágyról szakadt teremtest magához emelt.

Kondor: Nehéz sor volna az ilyen szemrevaló teremtesnek. Nem is kívánom tőled.

Agnes: Nekem az mindugy. Ha előbb elszólítja Isten, gyászolni, siratni fogom halálomig. Ebből nekem csak a szívem paráncsol. Ha az volna végző akarata, hogy holta után férjhez menjek: ez lenne az egyetlen akarat, amit nem teljesítenék soha. Nem! (Fokozódó hévvel) És ha akadna férfi, aki ezt nem hinned el és megkérné kézem, kivetném a temetőbe, megmutatnám neki a kigyelmed sirját s azt mondanám, hogy én már csak földön járó árnyék vagyok; az én szívem már oda van eltemetve.

Kondor: (Átkarolja Agnesét.) Milyen jó szív, milyen ritka hű teremtes vagy te! Nem tudom én megjutalmazni, soha ezt a pártatlan ragaszkodást. Nem én sohá, még ha két életem volna is. (Fokozt.) Benéztek egy kicsit. Véndögeket várok (Dobog.)

Agnes: Riket?

Kondor: A jegyző urat, meg az elüljárókat. (Ki a hátsó.)

2 jel. Agnes (egyedül)

Agnes: (Kondor után néz.) Ugy? A jegyző urat, meg az elüljárókat? Most már értem. Azután te szegény öreg, még titkolódsz? Azt hiszed: nem látok át a szíved? Haj! Hullám Agnessel nem lehet szemkölsődi játszani. Mindjárt tudtam: mire való ez a csendes gyónatás. Vén odvas ta, érzed pusztulásodat; testamentomat akarsz csinálni. Huztam is a szemed elé olyan sűrű zsitakérget, hogy tapogattva se találj igaz utat..... Azt mondod: „ha úgy esik ki Juliska lányod férjhez menetele, ahogyan tervezed, akkor nyugodtan gondolsz az én sorsomra is.“ Persze Baracs Palira gondolsz, hogy majd elveteted vele ezt a kényes mákvirágot, aztán én meg nézem őket, gyönyörködöm bennök, hallgassam a gerlepar turbékolását... Hej, csak kedvemre üssön ki az a testamentom, majd gondom lesz rá, hogy hamar fogadják is legyen... Baracs Pali lesz itt, még az ur: az igaz; de nem Kondor Julissal, hanem Hullám Agnessel. (Dobog.)

Dal.

Fehér gólya száll a pusztán keresztül.

Elpusztulok én utánad lelkem!

Fehér gólya száll el az én lelkemmel;

Hogya leszál házatokra, ne vedd el!

Ha meghalok, gólya-madár repülj el,

Menj el édes anyjához lelkemmel.

Mond meg neki, hogy én érte hallam meg,

Szegény szívem bánatban hasadt meg.

(Dal után) Hej Baracs Pali, Baracs Pali! csak egy édes szóra találkozhatnám meg egyszer veled!

3. jel. jegyző, I. II. elüljáró (jének) volt.

Jegyző: (Köhögésbe jön.) Jó reggelt, jó reggelt szép menyecske.

I. II. elüljáró: Adjon Isten jó reggelt!

Agnes: (A jegyző felé) Köszönöm a csufját. Használóképpen.

Jegyző: (Agnes arcát megnézi.) Töröm a zuzzáját, így köszöni meg a szép szót?

Agnes: A jóravaló asszonyról lepattan, ami nem rá való. Olyan vagyok, amilyen vagyok. Az uramnak szép is vagyok, jó is vagyok. Más szemérem meg nem sokat adok.

Jegyző: Ej ha! Ez aztán a gyönyöbeszéd. Sok asszony tanulhatna belőle. Nem hiába röpög a maga jóságával a hir. Emeledt férfi mellett ritka az ilyen asszonyi hitvallás..... Hát az öreg hogy van? Ó kéretett bennünket ide.

Agnes: Miért?

Jegyző: Testamentumot akar csinálni.

Agnes: (Meglepetést tettet.) Testamentumot?

Jegyző: Azt bizony. Aztán magának nem is szól? Pedig hát...

Agnes: Sohse kértem az uramtól: mit csinál? Az se kérde: mit csinál? Azért minden kedvünk szerint megy. Eltaláljuk egymás gondolatát.

Jegyző: Paradicsomi élet. Két lélek: egy gondolat, két szív: egy dobbanás. Tudom, hogy az öreg majd halásan meg is emlekezik testamentomát, a mellette dobogó hűséges szívről.

Agnes: Az ó gondja az, jegyző uram. Az enyém csak az, hogy annak a testamentomnak én kén hasznát sohse lássam.

Jegyző: Hogyan? Semmit se vár tőle ezért a hűséges ragaszkodásért, hogy úgy gondolozz, úgy ápolgattja, mint szelíd zizike a sebzett párját.

Agnes: Szívem paráncsolja. Az lehet érte a legnagyobb jutalom, ha a jó Isten sokáig megtartja mellettem; ha vagy engem vesz el előbb, vagy együtt halunk meg.

Jegyző: (Az elüljáróhoz.) Hallották ezt kendtek? I. II. elüljáró: Hallottuk bizony.

Jegyző: Ilyen csillag-ritkán hullik a földre.

I. II. elüljáró: A' biz' igaz.

Jegyző: Bizonyoságot tehetünk róla az urának is, meg az egész világnak is. (Megvárja Agnesét.) Ilyen asszonyok kezében van a paradicsom kulcsa. (Az elüljáróhoz.) No de most már menjünk dologra, mert az öreg megújja a várakozást. (El, az elüljárókkal a hátsó.)

Agnes: (A hátsók után néz.) Igaz, menjünk dologra. Majd Hullám Agnes is megkerdi a munkát.

(Folytatás)

Fegyveres csavargók. Somogy-Csur-górol vetük a hirt, hogy ott fegyveres csavargók rémítetik a békes lakosságot. A csendőrség hajszát indított ellenük s találkozott is velük Porrog határában. A felszólításra nem adtak meg magukat, hanem a csendőrokre löttek s ezek viszont rájuk. De pár lövésváltás után elmenekültek s valószínűleg más vidéken bűtöttek tanyát.

Allategészségügyi városunkban. Kis József kiskanizsai földmivesnek egyik lova június hó folyamán takonykórba esett. A katonai állategészségügyi hatóság jelentése folytán a ragálykóros állatot lebunkózták. Ezzel azonban a hatóság — úgy látszik — eleget vélt tenni kötelességének, mert a ragálykór további terjedésének megállítására további intézkedések tételét nem tartotta szükségesnek. Így történt aztán, hogy e hó 22-én a katonai hatóság ugyan csak hasonló esetet konstátált Kis-Kanizsán. Felhívjuk erre a városi hatóság figyelmét, hogy a kór megállása céljából tegye meg kötelesség szerűleg a szükséges intézkedéseket.

A magyar egyházpolitika és a Vatikán. A magyar egyházpolitikával utóbbi időben nagyon sokat foglalkoztak a Vatikánban. Míg a pápa, Vaszary hercegprímásnak hozzá érkezett információi alapján, azt akarta ajánlani a magyar püspököknek, hogy tekintsek a polgári házasságot fait accompli-nak, Rampolla bíborosnak a Rómában járt Steiner székeséhvéri püspök információjára az volt az óhajta, hogy a magyar klerus a törvény végrehajtásának tőle telhetőleg szegűjön ellene. Ez ellentétes áramlatok következtében, amelyek a magyar püspöki karban is visszaütközödnék, a Vatikán semmitfe utasítást sem fog adni a püspököknek. Azt hiszik, hogy Samassa egrtersek és Schlouch, nagyvárad püspök, a primás álláspontján vannak, míg Steiner pü-pökön kívül Hornig, veszprémi püspök is dacolni fog a törvényvel. Ez utóbbi két püspök nyilván azt az utasítást fogja adni papjaiknak, hogy a házassági törvény dolgában csináljanak nehézségeket a hatóságoknak és ezáltal is hangsúlyozzák, hogy a házasság szentéget sérti a házassági törvény. A két főpap ugyanis meg van győződve róla, hogy az államnak sem hatalma, sem akaratja nem les hozzá, hogy megfenyítesse azokat a papokat, akik a törvények végrehajtásának ellene szegűlnek.

Kerékpározók figyelmebe. A viághírű Steyeri fegyvervár kerékpár képviselőége és raktára Unger Ullmann Edeknél Nagy-Kanizsán van, — honnét képes árjegyzékek kivonatra dímentesen küldetnek.

Im Fluge durch die Welt díszkőésben. — *Fliegende Blätter Kalender 1896* ére megjelentek és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Az elegáns és solid építész Aeolus kerékpárok kizárólagos gyári raktára és képviselőége Köhler testvéreké Nagy-Kanizsán.

T. olvasóink figyelmét felhívjuk lapunk mai számában közölt „Mentor” ellátási vállalat hirdetésére, melyre előjegyzéseket fogad Fischel Fülöp könyvkereskedése Nagy-Kanizsán.

Legjobb hártypapír befőttes üvegekre, ugy a befőttes üveges kötésére alkalmas költő-zsinegek, továbbá csinos színes felírások befőttes üvegekre Fischel Fülöp könyv- és papírkereskedésében kaphatók.

Nyári mulatógok rendezéséhez Lampionok nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében, — Nagy Kanizsán

IRODALOM.

Adomák Mátyás királyról. A maga nemében pártatlan könyv jelent meg Szidi S. könyvkereskedő kiadásában Karcagon, Boross Vilmos az írómt nevű ír és főszerkesztő az 6. könyved, népies, tollalavt írt s nagy hanyadt Mátyásra vonatkozó adomák és rendkívül érdekes történeti apróságait összegyűjtötte és ez alább említt kiadó utján könyvpiacra hozta. A könyv eadag gyűjtövénye a Mátyás királyról eddig megjelent adomák és apró történeti dolgoknak is, s nem hiszitek, hogy valahány magyar szerző magyar család, mely ezt a becses könyvet meg is szerenzé különösen alkalmasnak és a tanuló ifjúság részére jutalom-könyvnek igen alkalmas. Külön kiállítására a kiadó nagy gondot fordított s becsületére váltik a vidéki könyvnyomató háznak. — A könyv egyes lapjait művészi díszítéssel díszíték, ugyancsak emelleg a becses közzét. művészi rajz Ára: 1000 Ft. írt, díszes kötésben 1 írt 50 kr.

Megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Kondor: (A jegyző urat, meg az elüljárókat. (Ki a hátsó.)

NYILTÉR.*)

Hemmberg-selyem csak akkor valódi, — ha gyárából jön, **Fabrics, Fehér és színeseket 80 Kérel 14 Ft 85 Kérel** méterenként, színe, színben, borsókás, mintáinak, damasztos a s. i. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző mintákkal) a s. i. postabár és vámszentesen a házon szállítva és mintákat postafordítással küld: **Hemmberg G.** (az kir. udvari szállító) **selyemgyár** **Körmöcsény, Szajcsba** címzett levelekre 10 Kérel, és levelezési lapokra 5 Kérel bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések postaián állítottatnak. (B. 59—1)

Felülső szerkesztő:

Dr. F. Ö. K. E. R. I. E. L.

Laptulajdonos és kiadó:

F. I. S. C. H. E. L. F. Ö. P.

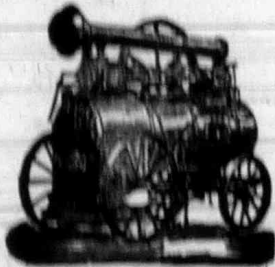
*) Az a rovatban közzétettéket nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Kotzó Pál

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllői-ut, 18. sz. alatt.

Alatt 2 1/2, 3 1/2, és 4 lóerejű

NEGYECES CSÉPLŐ KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sínes gőzcséplőkészleteket

hosszú szalmarészekkel, alószelelővel és rendkívül nagy felületű rostakkal, arpaheja-óval és választó-hengerrel.

Fa- és szénfűtési és eredeti szalmafüttő gőzmozdonyokat.

Továbbá **szén- és szalmafüttő** fűtőművelhetetlen 40°, tüzelőanyag megtakarítóval.

COMPOUND gőzmozdonyokat.

Legjobbnek elismert **braunföldi önműködő amerikai kövekötő aratógépeket.**

Eredeti amerikai **szénagyújtó** 1 vagy 2 ló befogására alkalmas kombinált ruddal.

Sorvető és szórva-vető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltételek.

Van szerencsém közzé tenni, hogy a volt palini gőrfürésznél, az üzem beszünetése miatt a lécek árai le szállítottak. Jelenleg a száraz, jó minőségű **lécek árai**

1/4 erős darabja 6 1/2 kr.
1/4 " " " 4 kr.

Kérem míg a készlet tart — e kedvező alkalmat kihasználni.
Palin, 1895. július 20. Tisztelettel
Frank Salomon.

SARG-féle orvoshatóságilag megvizsgált 223 41—
(Bizonylat Bécs, 1887, jel. B.)

KALODONT

sok **MILLIÓ**-szor
kipróbált és kiűnőnek bizonyult, fogorvosilag ajánlva, egy-zeremind a legolcsóbb foglászító- és ópségben tartó szer.
Mindenütt kapható.

KLYTHIA a bőr ápolására, szépítésére és finomítására **Puder.**

Legelőkelőbb olaszok, hál és társalgó **PUDER.**
— Fehér, rózsaszín és sárga —
vegyileg analysált és ajánlva **Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár** által Bécsben.
Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB
Bécs olaszok szappan és illatszeregyáron. Főraktár: **BÉCS, I. Wollzeile 8.** Kapható a legtöbb illatszeregyőgszer kereskedésben és gyógy-szertárban.

Elismert legjobb szerkesztett

gyűrű- és síma-acéllemez hengereket, **cséplőgépeket**
1, 2, 3- és 4 vasú hántó ekéket, kézi, járgány- és gőzhajtásra.
különféle **lángboronákat,**
„Austria“ sorvető gépeket,
Bunt-féle anallage
zöldtakarmány sajtókat,
gyümölcs és főzelek, analló készülékeket,
bor- és gyümölcs-sajtókat,
szőlő-szőőket és bogyó-morzsolókat,
önműködő **„SYPHONIA“** növény és szőlővesző **permetezőket**
a legjobb minőségben gyártanak és szállítanak

1-6 lófogatu járgányokat,
Legjobb **gabus-rostákat, trillőket és kukorica-morzsolókat,**
szén- és szalma-sajtókat,
kézi erőre, szállító-készülékkel vagy anélkül

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA
110 10—1 os és kir. kir. szabad gazdasági gépgyárak, vasöntő és gőzhámor
Alapított 1872. **BÉCS, II. Taborstrasse Nr. 76.** 600 munkás.
Külföldre 1888 mint 370 arany, ezüst, bronz-éremmel és más díjakkal
Arjegyzékek és számos elismerő levelek ingyen és bérmentve küldetnek. ■ Képviselő és vizsontársítók felvételnek.

A világhírű **STEYRI** fegyvergyár **kerékpár** 122 *—1
képviselősege és raktára
Unger Ullmann Eleknél
Nagy-Kanizsán.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Helybeli t. vevőknek iskolagép rendelkezésére áll.

Wagner Manó

tan- és nevelő-intézet

Rákos-Palotán (Budapest mellett).

Az intézetben van egy előkészítő-tanfolyam, 6 polgári osztály nyilvános joggal, 8 gimnáziumi osztály, melyből 4 nyilvánossági joggal bír. Az intézet egy 6 holdnyi, jól ápolt, árnyas angol parkban fekszik. A tanári kar elsőrangú szakfőnökökből áll. Teljesen berendezett tanterem, könyvtár és tornacsarnok. Nagy kiterjedésű játékterek. Tökéletes nyári tornázás. Katonai gyakorlatok. Kétlány-ellátás. A szellemi élet fejlesztése mellett kiváló gond fordítanak a test ápolására is.

Kiváló gond fordítanak a magyar, német, francia és latin nyelvek oktatására.

Mérsékelt nevelési díjak.

Rákos-Palota (Posta-, tanút- és távírdó-állomás).

WAGNER MANÓ

186 5-1

Intézeti igazgató és tulajdonos.

Szabadalmazott hajkenőcs.

Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, mezel virágokból készült és elsőrangú szaktékekintévekké által kipróbált

h a j k e n ő c s ő m

nemcsak a haj kihullását akadályozza meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes színét is, sőt alkalmazása folytán a kihullott haj helyébe a legsűrűbb új haj nő ismét.

Egy kis tégely ára --- --- frt 50 kr.

Egy nagy tégely ára --- --- 1 frt --- kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak. — Használati utasítás ingyen.

Kapható: a készítőnél: Schávell Jánosné szül. Markó Lujzánál Nagy-Kanizsán (saját házában) és

BELUS LAJOS gyógyszer-tárában Nagy-Kanizsán.

Hatóságilag engedélyezve!

Bárki lehet

egyéves • •

• • önkéntes

Mindazon ifjak, kik a megkívánt iskolákat nem végezték előkészültségük és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot.

Programm ingyen és bérmentve.

LICHTBLAU ALBERT,

igazgató,

egyéves önkéntesi tanfolyama Debreczenben.

WAYER ADOLF,

105 8-1
osztály és kir. őrnagy, felügyelő.

■ Születési év közlendő, ■

Az 1896-iki ezredéves kiállítási igazgatóság pártfogása alatt* lévő

* E pártfogást
DÁNIEL ERNŐ
m. kir. keresk. min. ur ő
nagymált. 4512/95. sz.
leiratában biztosította.

'Mentor' Ellátási-Vállalat

Budapest, Kereposi-ut 22. sz.

Kiszállás: saját új szállóhelyeken. Először a főváros és a kiállítás előkelőbb ötterében.

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 48 frt értékben 1 frt hat. vagy 4 frt 20 kr. havi befizetés mellett „Ellátási könyvecskéket” melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,

1 kiállítási-tombolajegyet, végül egy 2000 koronás baleset-biztosítást hárótt tartalmaznak. Egy ilyen könyvecskét 2 személy is használhat, 4-4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz. Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadnak, valamint bővel b felvilágosítással szolgálnak:

A Budapest Erzsébetvárosi Bank — A „Mentor” Ellátási-Vállalat.

Dr. Morzsányi Károly, Erlich G. Gusztáv, Rózsa Lajos, Hegedűs Dániel,
országgy. képviselő, elnök. főv. biz. tag; gyáros, mint alnök. igazgató. titkár.

Takács Zsigmond,

Stadler Károly,

az Első nagy. ált. bizt. társ. kösp. főfelügyelője. főv. biz. tag, ház- és szálloda-tulajdonos.

189 4-1

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Előjegyzéseket elfogad Fischel Fülöp-könyvkereskedése Nagy-Kanizsán.

Minta elemi és fiú-iskola és középiskolai internátus

Budapest, Újvilág-utca 16. szám.

A nagyméltósági miniszterium által engedélyezett nyilvános elemi fiú-tan- és nevelő-intézetomban helyre, felkészítő és honlaktó — növendékek beiratása a jövő tanévben napenként csaknem lehetséges.

Internátusomban elfogadok más nyilvános középiskolák nagy első osztályába járó tanulókat is a legméréskeltebb arakon.

Halképeket-tanítók és nevelő-tanárok vezetése és felügyelete alatt a gondos nevelés és tanítás mellett különösen a testnevelésre, a zenetanításra és a német (és francia) nyelv tanítására fordítanak figyelmet.

Különösen felszerelt tanterem: külön torna-, játszó-, tánc- és jól szellőztetett háló- és étteremmel állnak rendelkezésre.

Növendékeket csakis korlátolt számban fogadok el.

A bizonyítványok Államérvényesek

Kívánatra kimerítő értesítéssel szívesen szolgál

Szankási János
Intézeti igazgató-tulajdonos.

Vendéglő-eladás.

Mura-Keresztúron az állomás mellett jó forgalomban levő újonnan épített

vendéglőadó

családi körülmények végett szerény feltételekkel eladja

Milovetz Gyula,
tulajdonos.

148 8-1

Riegler és társa AEOLUS kerékpár-gyár, Graczban.

AEOLUS KERÉKPÁROK

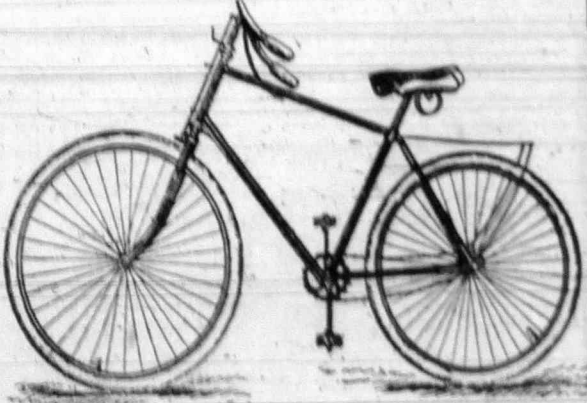
elegáns és solid építésük, úgy könnyű és csendes használatuk folytán nagy kedveltségnek örvendenek és a kerékpáripárban az első helyet foglalják el. Aeolus kerékpárokon immár 8 versenydíj nyertett, ezek közt 1894 szept. 23-án a zágrábi 50 kilométeres és a horvátországi 150 kilométeres utiversenyeken első díjat nyert. — Az utóbbi versenyben az illető elnyerte az uti bajnoki címet.

Kizárólagos képviselőség és raktár Nagy-Kanizsa és vidékére:

KÖHLER TESTVÉREKNÉL

vaskereskedés Nagy-Kanizsán, Eötvös tér 526. szám.

T. vevőinknek iskola, vagyis tanuló-gép rendelkezésre áll.

Kívánatra képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.